

Universitäts- und Landesbibliothek Münster

Dä westfölsche Ulenspiegel

Prümer, Karl

Dortmund, 1880

Digitale Sammlungen der Universitäts- und Landesbibliothek Münster

In den Digitalen Sammlungen bieten wir Ihnen Zugang zu digitalisierten Büchern und Zeitschriften aus dem historischen Bestand der Universitäts- und Landesbibliothek Münster sowie zu älterer Literatur und Sammlungen aus der Region Westfalen. Das Angebot an Einzelwerken und Sammlungen wird laufend erweitert.

<http://sammlungen.ulb.uni-muenster.de>

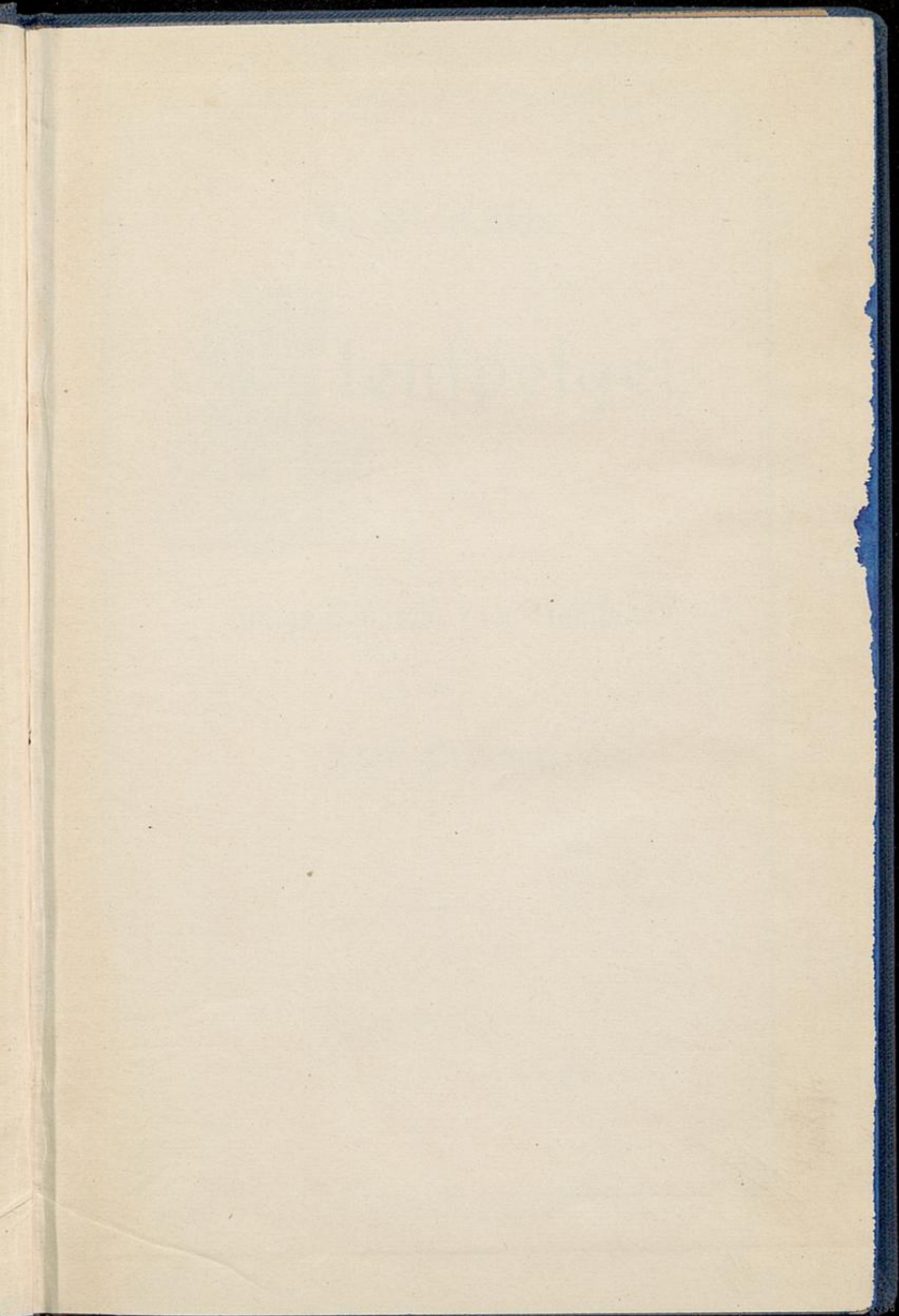
Nutzungsbedingungen

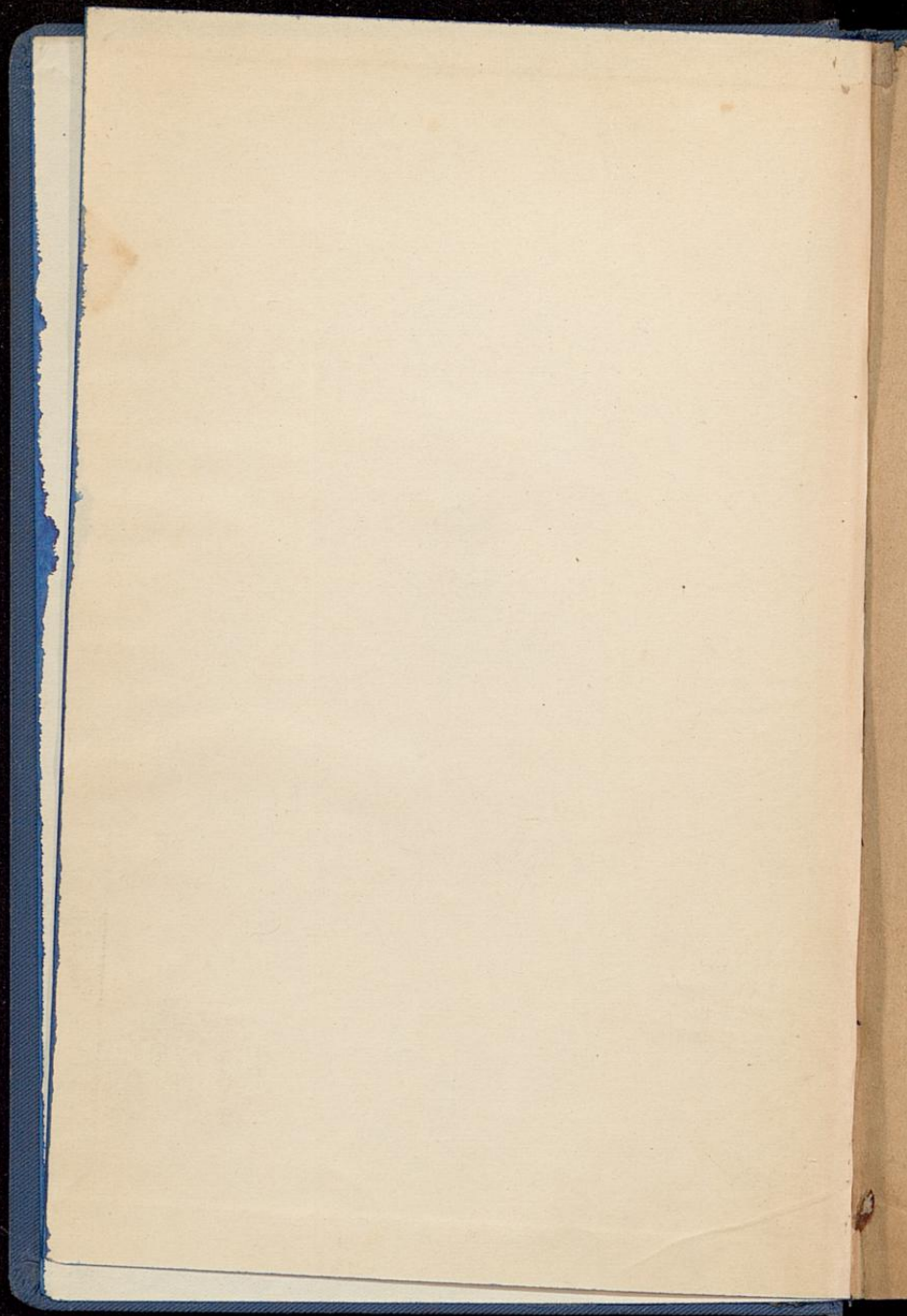
Dieses PDF-Dokument steht für nicht-kommerzielle Zwecke in Forschung und Lehre sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Es kann als Datei oder Ausdruck zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

urn:nbn:de:hbz:6:1-60921

3:
14

48
Olt
5714

Dä Westfölsche

Nlenspiegel.

Lustige Historien för Unlustige

van

Karl Prümer.

Dortmund.

Verlag von Carl Prümer.

Die Uebersetzung ins Hochdeutsche ist nicht gestattet.

An äinem schäunen Summerdage gont Christus im Hiemel spazäiern un as dä Här sau füdürbaß gont, sog hä an dä Hiemelsdüör Petrus sitten, dä äin üöwerut trurig Gesicht mok. Siet dä Här: „Seg es, Petrus, wat es Di? Du mäßt jo 'n Gesicht as wann Di dä Hiemelspote ut dä Angeln gohn wö.“ Jähm entgiegende Petrus: „Do fall dä Düwel nit verfahr't wären! Kömmt do iäwen sau'n Domerschlag van Westföle herin un triet mi glif drei kleine Engelles daut.“ —

Wörüm ek düese Geschichte vertelle? frögst Du, Eäiser. Hier es dä Antwort: Wann Di mine Geschichten manks te gruof sind, treck fröndlik dä Schullern in dä Loch't un denk an 'n Westfölen. Ek seg: Nix füdür unguet!

Dortmund, im Mai 1880.

Karl Prümer.

Bemerkung.

Der westfälisch-plattdeutsche Dialect bietet manche Schwierigkeiten und hielt ich es aus diesem Grunde für geboten, keine Versuche anzustellen, die fremdartigen Anklänge bei der Aussprache, namentlich der Vocale und Diphthongen, durch Zeichen wiederzugeben, um das Lesen nicht noch mehr zu erschweren. Ich habe mich daher darauf beschränkt, das trübe a (oa) durch o, den Umlaut (öä) durch ö auszudrücken. Für die des Plattdeutschen Unkundigen fügte ich den schwierigeren oder weniger gebräuchlichen plattdeutschen Idiotismen die hochdeutschen Worte hinzu und ließ in den plattdeutschen Worten das Dehnungs-h dort bestehen, wo es sich auch im Hochdeutschen findet, um den Worten kein fremdartiges Gepräge zu geben und das Verständniß nicht zu erschweren.

D. V.

Erstes Kapitel.

Menspeigels Bekvar¹⁾ un Adventus.

Motto: „Scherz und Ernst im bunten Reigen
Macht das Leben zum Gedicht,
Bleibt die Seele nur dein eigen,
Etwas Thorheit schadet nicht.“

Et was Sint Mäten²⁾, kolt weihde dä Wind; dä Schnäiflocken danzten düör dä Locht un dä Uowen³⁾ was wier aler Lü Frönd. Um iähn sat Olt un Junk; saugar dä Bekvar fählde nit. Hä nahm im ollmäudschen Suorgestaul diän Ahrenplatz in un wiärmede sik dä Wadbron⁴⁾, dä met dä Tid tiämlif dünn woren wöen.

Dä Bekvar har im Huse diän Posten as Uöwerpruofelmester⁵⁾ un Zeder holl guede Fröndschop met iähn. Saugar dä Katte sträif im sine dünnen Väine, räif sik diän Kopp dran, trock ut Blasäier diän Buckel jau krumm as 'ne Wuorst un dobi käl dat Dier diän Ollen jau fröndlif an, as wann sä seggen woll: du un ek wet iäwrig guede Frönne bliwen un wä di wat deit,

¹⁾ Großvater. ²⁾ St. Martin's Tag. ³⁾ Ofen. ⁴⁾ Waden.
⁵⁾ Oberprockelmester.

diäm komme et met mine Hiätskes¹⁾ an dä Bäine. Hä was auf 'n Allerweltsbeßvar un konn noch mähr as Löwens pruofeln, krumme Nägel grade kloppen un Knüppe²⁾ ut dä Säile maken. Hä brach auf Met wier in dä Rige³⁾, wann Unfriän⁴⁾ utbruoken⁵⁾ was: dä Denßtbauten⁶⁾ in dä Kiecke bollwiärden⁷⁾, oder sit in dä Hore lagen. Dofüör hebde et dann auf diän ganzen Dag: Beßvar help.

Nomdags har dä Olle fin dick Bibbelbauk op'n Schaut⁸⁾ liggen un laus dä ollen Geschichten vam Sünnefall, van Cain un Abel, van dä Lotfche, wekke dä leuwe Guot dä Nigirigkeit versolten har, un van diäm ollen Noah met dä Menascherigge⁹⁾. Un wann dä Olle 'ne Tidlant liäsen¹⁰⁾ har, dam käif hä üöwer dat Bauk un de Brillengläßer in dä gollne Jugendtit. Dä Kopp wor diäm Ollen schwor un immer schwöger¹¹⁾; tauleßt follen iähm dä Augen tau un hä lachde im Drum. Wor dä Olle villichte wier in dä Schaulde, sog hä wier diän Lähr vüör sit stohn un horde hä dä ärnsthastige Froge: Worüm hieft du dä bibbelche Geschichte nit lährt? Un antwordede dä Olle as domols: Et konn nit lähren, Schulken Henrich hiet mi Inkt¹²⁾ üöwer 'n Sünnefall guoten. Oder was dä Olle im Drum wier an dä Stier¹³⁾, wo dä Lähr diän Blagen befröhlet har, iähre Sünne opteschriden un stond dä

1) Haken, Krallen. 2) Knoten. 3) Reihe. 4) Unfriede. 5) ausgebrochen. 6) Dienstboten. 7) rumorten. 8) Schooß. 9) Menagerie. 10) gelesen. 11) schwerer. 12) Tinte. 13) Stelle.

Olle wier as domols hüelend op dä Trappe un antwordede diäm Bar op dä Froge: wat hüilst dü? Et hef mine Sünnen verluohren.

Un font dä Bar an te lachen un sag: „Junge, et woll, dat et mine Sünnen auf verluohren här!“

Wann dä Olle jau schleip, dann was es Tid fiiör dä Blagen. Glik wöen jä bi dä Hand un visitäerden diäm Ollen dä Rockstäjchen. Dä wöen jau deip¹⁾, dat in jede äin väidel²⁾ Schiepel³⁾ Korn Plaz har, un wat fümnen dä Blagen alet in düese Taschen! Do kamen taum Büörschin: Büxenknäupe⁴⁾, Pazband⁵⁾, Drohtstifte⁶⁾, isserne Hafens, Appeln, Blißfärn⁷⁾. Ruort un guet dä leiwe Guot wäit⁸⁾ alet, ower nit, wat in dä Taschen sat, un dat well gewiß vüel heiten. Doch wat gäit⁹⁾ et us an, sine Järwen¹⁰⁾ kömmt et sik deilen.

Sint Wäten stemmde¹¹⁾ diän Ollen ümmer truwig. Wann sik dä leiwe Sunne verfraup un dä Wind dä drängen¹²⁾ Bliär¹³⁾ üöwer dä Ströte drief¹⁴⁾, wann dä Bäume in Garden, wekke dä Befbar selwst puotet¹⁵⁾ har, dä kahlen Äste grade as Arme taum Himmel reckden un üm nigge Bliär¹⁶⁾ un nigge Bleithen¹⁷⁾ fläihden¹⁸⁾, kain Büegelfen op dä Fensterbank sat un nieglik¹⁹⁾ met äinem Auge düor dä Ruten²⁰⁾ kät, üm

1) tief. 2) viertel. 3) Scheffel. 4) Hosentnöppe. 5) Bindfaden. 6) Drahtstifte. 7) Bleifedern. 8) weiß. 9) geht. 10) Erben. 11) stimmte. 12) trocknen. 13) Blätter. 14) trieb. 15) gepflanzt. 16) Blätter. 17) Blüthen. 18) flehten. 19) neugierig. 20) Fenster Scheiben.

op dä Braudbröckskes vam Befvar te luren¹⁾, dann
üüberfam iähm jau'n wehmeidig²⁾ Gefeil, et gaf iähm
'n Tuf³⁾ op't Hiärt un hä lagde sik taum hunnertsten
Mol dä Froge vüör, of noch nit bolle⁴⁾ dä Stunne
käm, wo hä aftumedäiert⁵⁾ wö tau dä graute Arnee.
Un as dä Befvar auk van Dage wier jau in Gedanken
fat un simuläierde⁶⁾, trock dä Jüngste van sine Enkel
diän Ollen an diän Rockshaut un reip: „Befvar!“
Wat dä Ollē erschraf, as wann iähm Äiner bi'm
schlechten Sträif⁷⁾ an dä Krawatte kommen wö! Dann
ower lag sik dat Gesicht vam Ollen in fröndlike Fol-
len, hä nahm diän Nesthuck in'n Arm, käik iähm deipe
in dä Augen un sag: „Du büst mi n Hiemel un mi n
iäwig Liäwen.“

Sint Mäten brenkt gewüenlik 'ne Gaus⁸⁾ un wä
lieg⁹⁾ utgäit un nit genaug Raßmämkes¹⁰⁾ hiet, dä
köfft sik 'n Stück Fläisch, stiekt as Kopp 'n Krappel¹¹⁾
dran un as Stiärt¹²⁾ un Väine drei Gaffeln un denkt,
hä här auk 'ne Gaus taum Present erhollen. Met
ussen Ollen har et Sint Mäten noch biäter vüör, denn
Mämme Ankrin¹³⁾, dä olle Wisemauder¹⁴⁾, stobde dä
Düör uopen un bä, bä täunde't düör dä Stuwē. Met
änem grauten Satz was dä Ollē vam Stauhl un be-

1) lauern. 2) wehmüthig. 3) Schlag. 4) bald. 5) ab-
commandirt. 6) nachsinn. 7) Streich. 8) Gaus. 9) leer.
10) Zweimundeinhalb Groschenstücke. 11) Kartoffel. 12) Schwanz.
13) verkürzt aus Anna Katharina. 14) Hebamme.

fäit¹⁾ sit diän nigger²⁾ Weltbüörger. Do lag hä, krieftenraut³⁾, dä Fazun⁴⁾ no'n Mensch un schreide as 'n Ülf⁵⁾. Wat har dä Olle 'ne Freide üöwer dä Mätengaus! Hä nahm diän Kleinen unnern Arm, as dä Nofot dä Aften un danzde domet in dä Stuowe herüm, krüz un hwiär un Mämme Anktrin schluffde in äiner Suorge ächterhiär, dä Olle möch dat Kind fallen loten. Willen dat grade bi düesem Danzen dä Me schreide, was dä Nome füör dat Kind prot⁶⁾: sä nanneden et Ulenfpeigel. — Dä Blagen haren midlerwile dä Tasche van Mämme Anktrin unnerfocht, denn bi'm seßten Rinne wäit auf dä Klenste, dat dä Sturk⁷⁾ gewüenlik wat „Leckeres“ methrenkt, un haren dat Glück hat, dä Tute te finden. Nu aten dä Blagen lustig drop los un leiten⁸⁾ Ulenfpeigel Ulenfpeigel sin, bis nix mäy te biten un te kauen was. Van dä Strote ower sangen dä Rinner:

Sint, Sint Mäten Büögelfen⁹⁾
Met dat raue Kügelfen¹⁰⁾,
Flaug all jau hauge¹¹⁾,
As dä Päitritauern¹²⁾,
.; Wuol üöwer diän Rhin. .;:
Frau daut et Beste,
Kloppet op dat Neste,
Kloppet nit te sige¹³⁾,

¹⁾ besah. ²⁾ neuen. ³⁾ krebssroth. ⁴⁾ Façon. ⁵⁾ Iltis.
⁶⁾ parat, fertig. ⁷⁾ Storch. ⁸⁾ ließen. ⁹⁾ Bügelchen. ¹⁰⁾ Kügelfchen. ¹¹⁾ hoch. ¹²⁾ Petrithurm. ¹³⁾ niedrig.

Gief us noch 'n half Stige¹⁾.
Hier wuent dä rife Mann,
Dä us wuohl wat giewen kann,
Do wuent dä arme Mann,
Dä us nit betahlen kann.
Frau, gief us Rauken²⁾,
Wi könnt nit länger raupen,
Wi könnt nit länger stille stohn,
Wi möt noch 'n Hüskten³⁾ widder gohn.
Pi — la — tus, tus, tus!

Dat Stücksten mok diäm Allen viel Blasäier, drüm leit hä auk dä Blagen nit lange wachten un kam heran met Rüete un Appeln un schmätt jä in dä Grubbel-Grabbel. Dat gaf Liäwen im Huose! Ain Junge woll noch mähr Rüete un Appeln hewwen as dä an- nere un in fuorter Tid was 'ne lustige Balgerigge⁴⁾ te Gange. As ower kain Appel mäh te sinnen, käine Ruete mäh opteliäsen was, wor't allmölit still un immer stiller. Et was auk hauge Tid fjuör dä Blagen, dat jä sit entfernden, denn an dä Strotenecke leit sit dä olle Nachtwächter Flasche seihn un reip: „Tien⁵⁾ es dä Glock, dä Glock es tien!“ un dobi tutede hä jau, dat 'n Halsdauer⁶⁾ wäckrig⁷⁾ wor, domet dä Spizbauwen⁸⁾ doran erinnert wöen, sit düör dä Dämpe te maken.

Auf fjuör Ulenpeigels Bräuer wor et Tid, dat jä dä Bettstier opsochten⁹⁾, ower an schlophen was noch

1) Zahlmaß, Stiege = 20 Stück. 2) Kuchen. 3) Häuschchen.
4) Balgererei. 5) zehn. 6) Halbtodter. 7) wach. 8) Spizbuben.
9) auffuchten.

nit te denken. Dä Mline funk¹⁾, dä Annere danzde im
Hemde²⁾ düör dä Stuwwe; Twäi versochten sik giegen-
südig dä Bäine unnerwäg te trecken, un dä Fiste, dä
wirklich dä beste Affsicht te schlophen har, konn nit dotau
kommen, willen dat iähm dä Annern nit in Friän³⁾
leiten⁴⁾. In äinem solken Karmel⁵⁾ soll auf 'n Mensch
schlophen! Do sluogen Rissen un Bettdecken düör dä
Locht un 'n Bombardeman entstonn, as wöen Krowaten
un Panduren anäin⁶⁾ geron. Käiner woll wiken⁷⁾ un
nogieven⁸⁾. Opäimol⁹⁾ gonk't op dä Trappe: schluff,
schluff, un dä Befehar ston in dä Stuwwe. Do ower
kraup¹⁰⁾ jeder, wat dat Tüg¹¹⁾ hollen woll, hännich¹²⁾
bisit¹³⁾; dä Mline in't Berre¹⁴⁾, dä Annere drummer, Äiner
in't Kläierschap¹⁵⁾, dä Annere drächter¹⁶⁾. Ower dä
Älste leit sik nit verbistern¹⁷⁾ un holl sik Alle heran;
Jeder mocht¹⁸⁾ sin Berre wier taurecht¹⁹⁾ maken un sik
schlophen leggen. Met dat Inschlophen woll et ower nit
sau gau²⁰⁾ gohn; van Tid tau Tid kam noch'n Kopp
ut dä Bettdecke un twäi labennige Augen sochten diän
Älsten, ower vüörfichtig trock dä Galgenvuogel diän
Kopp terügge, wann hä seihn har, wat hä nit te seihn
huopde²¹⁾. Sau holl dä Olle trüie Wacht un verleit
nit äher dä Stuwwe²²⁾, bis iähm dat Schnarken ver-

1) sang. 2) Hemd. 3) Frieden. 4) ließen. 5) Durcheinander.
6) aneinander. 7) weichen. 8) nachgeben. 9) aufeinmal. 10) kroch.
11) Zeug. 12) behend, althd. hantlih. 13) bei Seite. 14) Bett.
15) Kleiderschrank. 16) dahinter. 17) verwirren. 18) mußte.
19) zurecht. 20) schnell, altf. gahun. 21) hoffte. 22) Stube.

reith, dat hä üöwerfleitig¹⁾ was. Dann äierst trock hä sik vüörsichtig in sin Kämmerken terügge, üm äinige Stunnen te schlophen.

Äin Jeder moech sik wünnern, dat dä Beszvar met drei bis höchstens väier Stunnen Schlop utkam, ower dä Olle fand düet Verhältniß ganz natürlit un meinde, dat dä mäisten Ollen jau wenig schleipen as hä un dat wö auf apart vam leiven Guot jau inrichtet, do dä Ollen jau wu jau nit mä h vüele Stunnen te liäwen hären un noch lange genau schlophen können. Et wör dohiär sähr guet, dat sä van diän Stunnen, wecke sä noch op dä Erde wöen, gueden Gebruf²⁾ möken un dä Augen jau lange uopen höllen, as et gönk.

Wüör Schlopengohn schlaug dä Olle noch äinmol sin Bibbelbauk op, et was sinen besten Frönd. Op dä äierste Sit stond 'n Spruek, diän iähm vüör seztig Johren sin Pastauer schriewen har, as dä Olle kunfermäiert wor, un düese Spruek lude³⁾: „Sei getreu bis in den Tod, so will ich dir die Krone des Lebens geben.“ Trü was dä Olle wiäst sin Liäwenlauf, holpen har hä, wo te helpen was.

---

1) überflüßig. 2) Gebrauch. 3) lautete.

Zweites Kapitel.

Ulenſpeigels Bar.

Ulenſpeigels Bar har nit ſau danzt as dä Ule, as Mämme Antrin met'm Seften herankam, ower hä freide¹⁾ ſik doch un konn ſik freien, denn hä har dä ſchäumen Guodesgawen: ein guedet Hiärt un 'n lichtfeddigen Sinn un dach: Giet Guot dä Blagen, dann giet hä auf dä Bürgen. Sine ganze Baukfäherunt²⁾ beſtand ut twäi³⁾ graute Strümpe. Dä Mine dovan was, wu dä Kauplü⁴⁾ ſegget, dat „Soll“ un dä Annere dat „Haben“. Gewünlik was ower in diäm „Haben“ nit vüel te herwen⁵⁾, ower dat mok Ulenſpiegel ſenior käine Koppine⁶⁾, denn hä was noch ünmer derlangſ kommen, wann't Zohr ün was un har noch fiür Ule Nahrunt un Kläidunt funnen.

Ulenſpeigels Bar was Arzt un har ährlik ſchmacht⁷⁾, bis hä't ſau wit bracht har un doran was nig Anneret ſchuld wiäſt, as ſine grauten Suorgen ün „Maufes un dä Profäiten“. Hä ſelwſt ſag wuohl van ſik im Spaß: Et heſ, glik duſend Annere, dat Braud nit äher funnen, as bis et nit mäh ſauvüel Zähne⁸⁾

1) freute. 2) Buchführung. 3) zwei. 4) Kaufleute. 5) haben.
6) Kopffchmerzen. 7) hungert. 8) Zähne.

har, üm et örndlik biten¹⁾ te können. Dat was nu wuohl nit wörtlük te niähmen, ower ek säuhere diesen Utspruek troghdiäm an, willen dat dorin äine deipe²⁾ un trurige Liävenswohrheit liet³⁾, niämlük dä: dat Glück bleiht in dä Kiegel diäm Menschen dann äierst, wann hä sit nit mäh sau recht van Hiärten dorüöwer freien kann. Worüm 't grade sau inrichtet es, dat lot inf es geliägentlyk van 'm Kleiferen⁴⁾ vertellen⁵⁾.

Uffe Doctor har sit, as sine Kinner noch klenner wöen un an Tahl noch nit graut, 'n hübschen Sporpennik tesammenpractesäiert⁶⁾, ower Allet was nohiär taum Düwel, dat het, tau dä Grünners gohn un ut'm lesden „Coupon“-Buogen har sit noch no Sohren Uenspiegel 'n Tröter⁷⁾ makt. Sit dä Tid har usse Doctor 'ne graute Bausheit op de Grünners, ower ale Bausheit kam te late, denn dat Geld was weg un dä Grünners — haven auf nig mäh.

Dä Doctor har nu tworens⁸⁾, wu ek auf all vertalde, käine Anlagen taum Schrappdüwel, dä an nig Ammeres denkt as doran, de Pennige binäin⁹⁾ te frassen, diäm nig hillig¹⁰⁾ es as dat gollne Kalf un dä „Eck“ immer graut schriwt as dä Englänners; im Siegendäil, usse Doctor was 'n hiärtlik schlechten Finanzminister, un wann dä olle, trüie Knecht Johann nit immer sin Begleiter wiäst wö un iähm Dwends

1) heißen. 2) tiefe. 3) liegt. 4) Klügeren. 5) erzählen.
6) zusammenpraktizirt. 7) Trompete. 8) zwar. 9) zusammen.
10) heilig.

ain Vertäufniß¹⁾ van Kranken gast här, weffe Dags
üöwer äinen ärztliken Beseit empfangen haren, här dä
Doctor am Enne van Johr nit vüör'n Pennint Riäk-
nungen²⁾ utschriwen konnt. Trozdiäm iärgerde diän
Docter dat verluorne Raptol. Sau schäun har hä sit
üöwerlagt, wat hä met diäm Gelle maken woll. Alle
sine Süene³⁾ sollen studäiern, do, wu dä Docter sag,
ain grautet Wieten dat beste Raptol wö, ain Schatz,
diän Müns⁴⁾ rauwen könn. Nu ower was dat ju⁵⁾
verdende Geld fleiten, un wann dä Docter woll, konn
hä wier op diän Baugrund fivör arme Däwels in dä
Locht⁶⁾ Schliüöter⁷⁾ bauen. Selvst no'm Gericht was
usse Docter laupen, üm dä Grünners te verklagen, dä
iähm met schäun gedrugde „Actien“ dat Geld ut dä
Tasche trocken haren, ower dat Enne van Liede was
wiäst, dat hä noch 'n Haupen Gerichtskosten dobi te
betahlen har un auf dä Advoten⁸⁾ moch dä Docter sit
dä Tid nit mähsau guet lien as fräüher. Gewüenlif
sag hä dorüöwer: Wann Äinem dä Advot guden Dag
säg, wö me all 'n Daler iärmer. Un wann Äiner
änem Äinern drei Eier schüllig wä, so wies dä Advot
diäm Schullner harfcharp no, dat ut dä drei Eier drei
Hennen kruopen⁹⁾ wöen, weffe äinige Dufend Eier lagt
hären un dat dä Kläiger no Verlauf van äinem Johr
met Siekerheit im Besitß van äine halwe Milliaun

1) Verzeichniß. 2) Rechnungen. 3) Söhne. 4) Niemand.
5) sauer. 6) Luft. 7) Schloffer. 8) Advokaten. 9) getrocken.

Hauhner¹⁾ wiäst wö. Dä Hofot höll et faumet fiür Recht, dat dä Schullner jau un sawüel betahle, met Inbegriff²⁾ van äinige Dufend Daler Koften. Dä Verflagde kräig dann'n Schriwen³⁾, dorunner ftön a. u. s. un dat hedde ümgedreih⁴⁾: süh ufse avkot, hiet mit doch limt⁵⁾. Äin Menschenfrönd här mol 'n Bild molen loten, besunners fiür dä Buren⁶⁾, dorop här 'ne Kauh⁷⁾ stohn, äin Bur här sä am Kopp, dä annere Bur am Stiärt⁸⁾ hollen un dä Hofot här sä molken. Dat schäume Bild soll fit Jeder kaupen tau'm iävgen Andenken an dä Hofoten un an dä Prozesse.

Uffe Docter was noch Äiner van dä olle Welt un har'n echten westfölschen Rüggenstrant, dat het, op dat Komplementemaken⁹⁾ verstond fit dä Docter schlecht un dä was iähm dä Leiwste¹⁰⁾, dä nit vüel Fijematen¹¹⁾ mok, summern op'n Disch schlaug un sag: hier sin'f¹²⁾, dat un dat wof oder wat wost¹³⁾ du mi. Dwer met diäm Gradedüör¹⁴⁾ es et fäke¹⁵⁾ nit guet gedohn, un dä Schlifen¹⁶⁾ kommt manks¹⁷⁾ im Liäwen widder as annere Diers. Dat soll ufse Docter auf erliäwen.

Et es bekannt, dat dä Märventrankheiten diän Docters dat mäiste Geld inbrenkt¹⁸⁾ un jau 'ne Dame

1) Hühner. 2) Inbegriff. 3) Schreiben. 4) umgekehrt. 5) geleimt. 6) Bauern. 7) Kuh. 8) Schwanz. 9) Komplimentemachen. 10) Liebste. 11) Ausflüchte. 12) bin ich. 13) willst. 14) Gradedurch. 15) oft. 16) Regenwürmer, auch Schlangen. 17) manchmal. 18) einbringen.

met 'ne ingebellede Niarventkrankheit¹⁾ es nit met Geld te betahlen. Van Dage²⁾ drügg't et iähr hier, muorgen do un wann nu sau'n Docter kauft³⁾ es, verschriwt⁴⁾ hä, wat dat Tüg⁵⁾ hollen well: van Dage destilläierdet Water taum inniähmen⁶⁾, muorgen destilläierdet Water taum irriwen⁷⁾ un üöwermuorgen datselwe Middel taum inniähmen un irriwen. Dat brenkt⁸⁾ Geld! Un es dä Madam noch junk, dann helpt hä, dat sä in't Bad kömmt, wann 'ne Vochterännerunf⁹⁾ „dringend“ Nauth deit¹⁰⁾ un dat gnädige Freilein praftejäiert dä Docter auf noch in't Bad, wann't Nauth deit. Dat verlangt dä Welt van'm finen Husarzt. Van alesdiäm do usse Docter niz. Wor hä tau 'ne Dame raupen un hedde't¹¹⁾: dä Här Docter möch äinige Minuten wachten, dä Madam wö am frisäiern, flux nahm dä Docter Haut¹²⁾ un Stock un verleit¹³⁾ dat Hus met diän Worden: „Grüßt mi Inke Madam un seggt iähr, et här kün Wachten lährt, wann sä mi wier reip¹⁴⁾, dann möch sä suorgen, dat sä iähr Horwiärks¹⁵⁾ viörhiär¹⁶⁾ in Ordnunk här.“ Ober klagde äine Dame: „Leiw'er Här Docter, wann't diän Arm opbüöre¹⁷⁾, dann deit hä mi wäih¹⁸⁾, au furchtbor wäih,“ sau entgiegende dä Docter ganz dräuge¹⁹⁾: „Dann lot't

¹⁾ eingebildeten Nervenkrankheit. ²⁾ heute. ³⁾ kauft. ⁴⁾ verschreibt. ⁵⁾ Zeug. ⁶⁾ einnehmen. ⁷⁾ einreiben. ⁸⁾ bringt. ⁹⁾ Luftveränderung. ¹⁰⁾ thut. ¹¹⁾ hieß es. ¹²⁾ Haut. ¹³⁾ verließ. ¹⁴⁾ rief. ¹⁵⁾ Haarwerk. ¹⁶⁾ vorher. ¹⁷⁾ aufhebe. ¹⁸⁾ weh. ¹⁹⁾ trocken.

doch bliwen¹⁾ un lot 'n hangen, wo hä hängt.“ Diefje fröndlike Manäier²⁾ in dä Behanlung van Damen har iähm diän Nomen Piäredocter³⁾ inbracht un düefe Titel gefoll diäm Docter felvst utniähmend⁴⁾ guet. Eine niärventranke Damenkundschoop ower har dä Docter no un no vullstämig verluoren un dat was dubbelt⁵⁾ schlimm bi dä schlechte Tid, in weffe jau wu jau dä Niärventranken tiämlif⁶⁾ vor find.

Uffe Docter har vüel lährt un lährde immer noch. Wä iähm 'ne Fedde⁷⁾ met fif Väine oder 'ne Katte⁸⁾ met twäi Stiärte⁹⁾ brach, do iähm 'n gröttern Gefallen, as dä, weffe iähm 'n Büel¹⁰⁾ vull Geld gaf. Dwer bi allem sinem Wieten haren sine Kollegen uffen Docter üöverslüegelt¹¹⁾, willen dat hä nig ut sik ma-
fen kom.

Dä Kollegen verstönnen dat „Geschäft“ biäter. Dä äine Docter mok twintig Kumpimente, bevüör hä in dä Stuowe gonk un rauf¹²⁾ 'ne Stunne wit giegen diän Wind no Kolongenwater¹³⁾. Sau gonk hä tau dä Dame un erlof sik no diäm gnädigen Befinnen te erkunnigen. Madam feih ower van Dage sehr guet ut, Madam wör no dä Krankheit örndlik jünger woren, as Freilein här jä nit biäter utseihn as nu, kräig dä Madam vam Härn Docter te hören, un wann jä dann noch nit biäter was, wor jä't ut Plafäier. Drop

¹⁾ bleiben. ²⁾ Manier. ³⁾ Pferdectoer. ⁴⁾ ausnehmend.
⁵⁾ doppelt. ⁶⁾ ziemlich. ⁷⁾ Kröte. ⁸⁾ Katze. ⁹⁾ Schwänze.
¹⁰⁾ Beutel. ¹¹⁾ überflügelt. ¹²⁾ roch. ¹³⁾ Eau de Cologne.

woren noch dä allerleiwsten, prächtigen Kinnerfes bewunnert, jedet fräig 'n Klümpfen vam „Dnfel“ Docter un dä „Dnfel“ Docter har wier 'n dicken Stäin im Briät un was dä kleifste Mann in dä ganze Stadt.

Ein annerer Kollege har sine Spriäktuowe¹⁾ jau utstaffäiert²⁾, dat däselwe ganz diän Indruck mok as 'ne Kiärmisbude³⁾. Do wöen Täuwen⁴⁾ un Finger in Gläisern, Dauengerippe⁵⁾, Speigels⁶⁾ fütör dä Ohren, opgestoppte⁷⁾ Diers, Maschineriggen⁸⁾ taum Elektrifäiern, Salwenpötte⁹⁾, Sagen¹⁰⁾, Messers. Wann nu jau'n armen Kärl kam, dann wor hä riewen, drugt¹¹⁾, elektrifäiert, dürräinknäitet¹²⁾ un schmiärt, wat dat Tüg hollen woll. Dat mok dann 'n gewaltigen Indruck un dä Schluffolge¹³⁾ was: dä Mann ma ut¹⁴⁾ sine Saken verstohn; wä jauwüel Maschineriggen hiet, ma ut 'n Menschen kiräiern können un wat hiet hä sik Weich met mi gawt! Dat es min Mann! Sau de Twebde¹⁵⁾.

Dä Drüdde soch sine Kunnen im Wärtshus¹⁶⁾, hol pro praxi sua, wu dä Lotiner jegget, graute Reder un bi dä geringste Froge van äinem Gast üüwern franken Täuwen lag dä Docter los. Dann wor met lotinische Wörder üm sik hauen, dat diän Dauhörern dä Hor tau Biärge stonnen un noterwisen

1) Sprechstube. 2) ausgestaffirt. 3) Kirmeßbude. 4) Zehen.
5) Todtengerippe. 6) Spiegel. 7) aufgestopfte Thiere. 8) Maschinerien. 9) Salbentöpfe. 10) Sägen. 11) gebrücht. 12) durch-einandergefnetet. 13) Schluffolge. 14) muß. 15) Zweite.
16) Wirthshaus.

verjocht, dat dä Behanlungswiſe van düeſe Krankheit äierſt ſit äinem Johre bekannt wö (ſau lange was et här, dat dä Här Docter van dä Univerſität was). Früher¹⁾ hären dä Ärzte düeſe Krankheit ſau un ſau behandelt; dat wö ganz falſch wiäſt un ſau gonk²⁾ et widder³⁾ 'ne halwe Stunde lang. Dä Gäſte haren middlerwile iähr Gläſken utdrunken, gongen no Hus un dä Mine oder Annere dach bi ſik: dä Mann es nit dumm; wat hiet hä dat Allet ſau nett utäin⁴⁾ ſat. (ſ. gläuwe⁵⁾), dat et noch immer dat Beſte es, ſit ſau'n jungen Docter te niähmen. Dä ollen Ärzte het dat Nigge⁶⁾ nit lährt, kuräiert noch no iähren liärnen⁷⁾ Huſpoſtillen un lot Guodes Water iüwer Guodes Land laupen. Bergiet Miner dat Ohmen⁸⁾ dobi, dann het et: dä Mann wö ſau wu ſau ſtuorwen⁹⁾, an'n Geſundwären bi dä Krankheit wö nit te denken, biäter van Dage daut, as noch acht Dage Pin¹⁰⁾ lien¹¹⁾. Dat es dä Practica vam Drüdden, vam Maudedocter, dä van Dage alet met Carbol, muorgen alet met Salheil, iüwermuorgen alet met Morphem un dann wier alet met Chinin kuräiern well, bis hä glücklich fiiör diän Patienten dat alläinſäligmakende Middel funnen hiet.

Dä Bäerde fonk dä Safe wier anners an. Hä har ſik diän Uſpruek tau Härten nuommen: dä Preſſe es dä ſiewente Grautmacht¹²⁾. Van Tid tau Tid laſen

1) Früher. 2) ging. 3) weiter. 4) aneinander. 5) glaube.

6) Neue. 7) Iedernen. 8) Athmen. 9) geſtorben. 10) Pein.

11) leiden. 12) Großmacht.

dä Lü im Bliätten¹⁾, dat et diäm Doctor Hsenbort glückt wö, äinen sit twintig Johr Lahmen taum laupen te brengen; nächst diäm leiven Guot dankten dä Angehörigen diäm Doctor Hsenbort fiiör dä glückliche Heilumf un möken ale Kranken, dä an düese Sorte van Krankheit lien²⁾, drop opmiärfham, sit an Docter Hsenbort te wennen. Dat was dä Betahlumf³⁾, fiiört Kuräieren!

Dä Leszde endlik har mol van diäm grauten Filo-
saufen⁴⁾ Kant hört, dat bi Kranken dat Rieteln van
Zwiärgjell⁵⁾ op 't Biäterwären⁶⁾ grauten Insluß här.
Nu mok dä Docter bi dä Kranken äinen sulen Wiß
üöwer diän annern un woch met Geduld af, of dat
Krut nit biäter holp as 'n Emmer⁷⁾ vull Pillen.
Holp et nix, schadede et nix un wann dä Wiß auf
schon sau oft as Methusalem was, do hä van Biäwen
Abschid nahm.

Sau wöen dä Kollegen van Uenspeigels Bar un
do ale biäter klappern konnen, as hä, sau wöen sä
iähm Meister⁸⁾.

---

¹⁾ Blättchen. ²⁾ litten. ³⁾ Bezahlung. ⁴⁾ Philosophen.
⁵⁾ Zwergjell. ⁶⁾ Besserwerden. ⁷⁾ Eimer. ⁸⁾ Meister.

Drittes Kapitel.

Illenspiegels Mander.

Wann me 'n Bild molt un mäkt¹⁾ sau 'nen schwatzen Achtergrund²⁾, sau triet dat Bild biäter hervüör. Drum well ek mi taunächst³⁾ an diän Achtergrund maken un 'ne kleine Geschichte vertellen.

Et was mol 'n Schauster⁴⁾, 'ne olle, trüe Säile, dä har all mank Por Schauh un Stieweln tesammenstufeduert un willen dat hä auf selvst all 'n örndliken Posten Stieweln verschlieten har, dach hä, et möch wuol Tid wären, dat hä sit no 'ne junge Schaustersehe ümsög. Gesagt — gedohn. Kum was dä Maidag in't Land kommen, üm wekke Tid gewüenlik dä Härtensthermomäiter äinige Brode stigt, sau har min Schauster 'n Dänken⁵⁾ am Arm un dat was sine Härtensküenigin⁶⁾. Dat me nu taum Hirothen auf Geld nädig⁷⁾ hiet, har usse Schauster nit üöwerlagt⁸⁾ un sin Dänken auf nit. Wu kann me sit auf in dä Friggetid⁹⁾ üm solke Saken bekümmern!

Dä Hochtidssdag kam heran un dä Schauster schlaug diäm Pastauer vüör, iähm füör dat Kopuläiergeld Pan-

1) macht. 2) Hintergrund. 3) zunächst. 4) Schuster. 5) Dirnchen. 6) Herzenskönigin. 7) nöthig. 8) überlegt. 9) Freizeit.

tuffeln te maken. Anfanks woll sik dä Pastauer nit op diesen Büörtschlag inloten un was mähr fiiört bare Geld, nohiär ower gont dä Pastauer op dat Anerbieten vam Schaufter in, un kopuläierde dat Por. Wä sik ower nohiär met dä Pantuffeln nit seihen leit, was usse Schaufter.

Äines gueden Dages begiegende¹⁾ iähm dä Pastauer un frogede: „Segt es²⁾, wu süht³⁾ et met mine Pantuffeln ut?“ Dä Schaufter mok⁴⁾ 'n höllsch bedräuft⁵⁾ Gesicht un blanke Thränen leipen⁶⁾ iähm de Backen herunner as hä entgiegende: „Här Pastauer, nit äin Por, tien Por Pantuffeln, näi, 'n Por graute Waterstieweln⁷⁾ met silwerne Spuoren wo't Int hiärtlik gärne ümjuh⁸⁾ maken, wann 't mi van dä Kniptange⁹⁾ van Wis afhelft.“ Dä Pastauer moch lachen un entgiegende: „Dat Banashelpen es 'ne schwore Sake; wann Äiner in dä Plantenkunne¹⁰⁾ sau 'ne Unkenntniß besittet, dat hä glöft¹¹⁾, 'ne Kaufe¹²⁾ te hewwen un et sik nohiär herutstellt, dat et 'ne Briennietel¹³⁾ es, dann bliwt sau 'nem armen Däwel nig Änneret üöwrig¹⁴⁾, as dat Striefeln¹⁵⁾ dran te giewen un sä met isserne¹⁶⁾ Hanschen¹⁷⁾ antepacken. Diän Roth maut ek Int auk giewen¹⁸⁾.“

Diese Unfriän¹⁹⁾ bi 'm Schaufter was sau kommen: Dä junge Frau har as Däine ümmer bi sine Lü

1) begegnete. 2) Sagt mal. 3) steht. 4) machte. 5) betrübt.
6) liefen. 7) Wasserstiefeln. 8) umsonst. 9) Aneiszange. 10) Pflanzkunde. 11) glaubt. 12) Roje. 13) Brenneffel. 14) übrig.
15) Streicheln. 16) eiserne. 17) Handschuhen. 18) geben. 19) Unfrieden.

wuent¹⁾), sif sin antrocken²⁾), sin giäten³⁾) un mende⁴⁾), dat gönk nohiär sau widder, un sä fönn noch uowendrin⁵⁾) gnädige Frau spielen. No dä Hiroth was noch sau 'n Hans Lichtfink, sau 'n Wigelinstriker, kommen un har dä junge Frau in't Ohr fispelt: sä wö dä Schäumste⁶⁾) un här wuohl 'n Grof⁷⁾) hirothen können. (Weske Däine glöwt dat nit?) Do over 'ne gnädige Frau füör 'n Schauster 'n te kostbiligen Artikel es, sau kam bolle⁸⁾) dä Unfriän in 't Hus un dä ährlike Piärfbroht⁹⁾) was nit mä huet genau füör dä junge Madam. Jeden Dag kräig hä te hören, dat hä füör sä wüel te ungebillet wö, sä här blaus dat un dat wieten sollen, dann här sä 'ne nit nuommen; äin rifen Kaupmann här all an iähr frigget un wann sä diän blaus här hewwen wollt, wö sä all längst sine Frau. Un wann dä junge Madam et sau gepackt har, nahm sä 'n Pott un schmätt¹⁰⁾) 'n in dußend Brocken¹¹⁾). Dat was dann sau 'ne Afort¹²⁾) van diäm „Walten der züchtigen Hausfrau“, wovan usse graute Dichter Schiller singt. In düesem Falle har alsau dä Franzause Recht, weske sagde: Dä Mihe es dat Graf van dä Live un dä Frau dat Krüz drop.

Domēt sün 'k met minen schwatten Ächtergrund te Enne un nu kömmt dat Bild.

Wu bi ussem Schauster krüpt¹³⁾) bi dußend¹⁴⁾) annere

¹⁾ gewohnt. ²⁾ angezogen. ³⁾ gegessen. ⁴⁾ meinte. ⁵⁾ oben-drein. ⁶⁾ Schönste. ⁷⁾ Graf. ⁸⁾ bald. ⁹⁾ Pechbraht. ¹⁰⁾ warf, schmiß. ¹¹⁾ Stücke. ¹²⁾ Abart. ¹³⁾ kriecht. ¹⁴⁾ tausend.

Familgen ut 'm liegen¹⁾ Geldbül²⁾ dä Düwel, weffe dat mäifte³⁾ Familgenglück in Stücke rit⁴⁾. Inners was 't bi dä Familge Mlenfpeigel; Geldmangel was tworens auf do, ower dat Glück bläif im Hus. — Als Mlenfpeigels Mauder noch 'ne lütte⁵⁾ Däine was un ufse Docter op dä hauge⁶⁾ Schaule gonk, haren fit Beide all kenne lährt⁷⁾ un fit jau recht van Hiärten leif⁸⁾ gewonnen.

Gewüenlik gäit dä äierste Lieve in dä Reiven⁹⁾ un et bewährt fit dat Sprüekwort: Friggen¹⁰⁾ un Hei-
drängen¹¹⁾ geschüht¹²⁾ sake umjüß¹³⁾. Wann jau 'n Stu-
dent, weffe dä hauge Schaule besücht¹⁴⁾, un dat seven-
tiente Johr erräit¹⁵⁾ hiet, fit dä äierste Lieve anschafft,
dä auf van diäm selwen Oller¹⁶⁾ es, soll me meinen,
dä pöffen¹⁷⁾ jau recht tesammen. Ower, Praust dä
Mohltid, dat es 'n grauten Irrthum. Rum¹⁸⁾ hiet dä
Däine dä Schaule un dä „Pension“ verlotten, dann
kömmt jä wier in dä Häime¹⁹⁾, un dä junge Dame hält
fit füör fix un feddig²⁰⁾ taum Hirothen. Min Stu-
dentken ower es noch dä dumme Schauljunge, rit dä
Nugen wit uopen²¹⁾ üöwer dä Däine, weffe, jau te seg-
gen, üöwer Nacht 'ne graute Dame woren es, un trut²²⁾
fit kum op Grund van dä fräuhere guede Bekanntschoop
un olle Lieve iähr äinen gueden Dag te wünschén, ohne

1) leeren. 2) Geldbeutel. 3) meiste. 4) reißt. 5) kleine.
6) hohe. 7) gelernt. 8) lieb. 9) Riiben. 10) Freien. 11) Heutrocknen.
12) geschieht. 13) umsonst. 14) besucht. 15) erreicht. 16) Alter.
17) paßten. 18) Raum. 19) Heimath. 20) fertig, 21) offen. 22) traut.

wiägen diese Recheit te erräuthen¹⁾, un dann wät unner dä äierste un in vüelen Fällen trüfte Lıve 'n dicken Strıef²⁾ maft. Doran sind in 'n mäısten Fällen usse schäumen gesellschoplıken³⁾ Verhältnısse schuld, dä, wat dat Frıggen anbedrıept⁴⁾, blaus⁵⁾ dat vüör dä tırkfısehen vüörut⁶⁾ het, dat me all vüör dä Hochtıd seıhn kann, wat dä Laukınıstıge⁷⁾ füör 'n Gesıcht hıet. Et möch over Käınem rohen, 'ne junge Däıne op dä Strote te fragen, wu et iähr gönt; gıf es Hınz oder Kunz bı dä Hand, un in twäımol väıeruntwıntıg Stunnen well ganz Kreıhwınkıl⁸⁾ bestımt wıeten, dat dä beıtreffenden Beıden verlowt sind. Sau 'n Däınken mauf⁹⁾ dann ım Guodeswıllen anhollen, sä nit antespriäfen¹⁰⁾ oder antefıfen¹¹⁾.

Usse Doctersbrut har over troz alleadıäm dä olle Lıve ım Hıärten bewohrt un trü tau iährem Leıwısten hollen in Freıd un Lııd. In Verseıfen¹²⁾ діän armen Docter ut iährem Hıärten te drängen, har et nit fäht, over alet was ımsüß wıäst, un kum har iähr Brııdıgam¹³⁾ діän Doctersmantel op dä Schullern¹⁴⁾ hangen hat, do stond sä met iährem Schaz am Altor, iähre Hand lag in sıne un ut iährem Hıärten kam 'n hıllıg¹⁵⁾ Geluownıß¹⁶⁾, sıf met iähm te freıen, met iähm te truren¹⁷⁾

1) erröthen. 2) Strıch. 3) gesellschafftlichen. 4) anbetrıfft. 5) nur. 6) voraus. 7) Zukınıstıge. 8) Krähwınkıl. 9) muß. 10) anzuspıechen. 11) anzusehen. 12) Versuchen. 13) Bräutıgam, plattđ. auch Brıımer, ahd. brut-mar (mar = Mann). 14) Schullern. 15) heıllıg. 16) Gelöbnnıß. 17) trauern.

un sin¹⁾ te sin²⁾ bis in 'n Daud³⁾. Sā hiet hollen, wat sā luowde⁴⁾ un usse Doctor konn stolt⁵⁾ op sine Frau sin.

Dā junge Doctersfrau har sik dā Hauwe⁶⁾ verdent. Ut diām Wenigen, wat sā har, wuß sā vüel te maken, un diām jungen Por⁷⁾ schmof⁸⁾ 'ne grise⁹⁾ Gräite¹⁰⁾ oder Güörte¹¹⁾ met Prumen¹²⁾ grade sau guet as fräucher dā finste¹³⁾ Buljon¹⁴⁾. In dā äierste Tid well dat tworens¹⁵⁾ nit vüel heiten¹⁶⁾, willen dat sau 'n junk Por van dā Live satt wät¹⁷⁾, nohiär¹⁸⁾ ower stellt sik 'ne graute Schmach¹⁹⁾ van sewer²⁰⁾ in, un wann dā Här Gemohl all anfänkt, te miärken²¹⁾, dat tevüel²²⁾ oder te wenig Solt²³⁾ in dā Suppe es, dann es et auk dā höchste Tid²⁴⁾ füör dā junge Frau, dat sā ut Büörfsicht dat Kuofbau²⁵⁾ te Hand niemt, süß²⁶⁾ kommt bolle²⁷⁾ dā äiersten soltigen Thriänen un doran es in vüelen Fällen dā junge Frau schuld, dā manks²⁸⁾ nit begripen²⁹⁾ well, dat sā nit mäh 'n Brüdigam, sunnern³⁰⁾ 'n Mann hiet.

Dovan wuß 'ne westfölsche Burenfrau met te sprächen, dat Mann un Brüdigam nit datselwe es. Fräucher, vertalde³¹⁾ sā, as ek noch im Brutstanne was, sag mir

1) sein. 2) seien. 3) Tod. 4) gelobte. 5) stolz. 6) Haube.
7) Paar. 8) schmeckte. 9) grau. 10) eine Art Milchsuppe.
11) Grütze. 12) Pflaumen. 13) feinste. 14) Bouillon. 15) zwar.
16) heißen. 17) wird. 18) nachher. 19) Hunger. 20) von selbst.
21) merken. 22) zuviel. 23) Salz. 24) Zeit. 25) Kochbuch.
26) sonst. 27) bald. 28) manchmal. 29) begreifen. 30) sondern.
31) erzählte.

Brüdigam, wann wi tesammen¹⁾ üöwer dä Ströte²⁾ göngen³⁾: Niem di in Acht, min Engelfen, do liet⁴⁾ 'n Stäinken⁵⁾ im Wiäge; wann ek over nu, as Frau, stolper, dann het et: Kannst du nit seihn, blinne Hesse! Wä over hierno gläuwen⁶⁾ soll, dä Frau här diän Nihstand verflaukt, schüt⁷⁾ doniäwen⁸⁾.

Deshalb seg ek, 'n glücklichen Nihstand maut äinem gueden Kumpenigeschäft gliket⁹⁾, bi diäm Äiner van dä Bedeiligten nit mähr van Gewinn un Verlust oder van Glück un Unglück verlangt as dä Annere, jehust dann nit, wann hä äine grötttere Inlage maht oder mähr tau dä Entfollunt¹⁰⁾ bidriägen¹¹⁾ hiet.

Uffe Docters-Nihe was 'ne glückliche. Et was 'ne Freide te seihn, wu dä junge Frau in iährem frischen, lattunen Kläidken hantäierde¹²⁾, wu sä op diiet un dat iähre Opmiärsamkeit gerichtet har, wu sä him Fäten diäm 'n Stück Fleisch, dem Amern Gemeise¹³⁾, diäm Driibden Braud¹⁴⁾ op 'n Teller lag, diäm Ollen dat Serviettendauf umbund un sik sau recht van Härten dorüöwer freide, wann dä Olle op iähre Froge: „Büßt Du auk satt woren, Beßvar?“ dä Antwort gaf: „Guot si Dank, ek woll ale armen Lü wöen sau satt as ek.“

Wann dä junge Frau sau am hantäiern was, dann sog sä sau frisch un junk ut as 'n Kammermäcken¹⁵⁾

1) zusammen. 2) Straße. 3) gingen. 4) liegt. 5) Steinchen.
6) glauben. 7) schießt. 8) daneben. 9) gleichen. 10) Entfaltung.
11) beigetragen. 12) hantirte. 13) Gemüse. 14) Brod. 15) Stuben-
mädchen.

um ut düesem Grunne har sif auf mol 'n finen Lakei in iähre Bersaun irrt. Dä kömmt in 't Hus, driep¹⁾ dä Frau in iährem kattunen Kläidken un siet: „Süß, Zuffer, wu gäit et?“ „Guet, guet, giet dä Frau Docter terügge²⁾.“ „Sin't sau guet un bestellt an Zinken Hären un an dä Madam äinen schäunen Gruß van Här van Flizenbuogen un Frau un sä möchen iähm dä Ähre andaum³⁾ un kommen muorgen Dwend taum Thät⁴⁾.“ „Et fall bestallt wären,“ entgiende dä Frau Docter. „Dat It et ower nit vergiätet,“ ermahnde dä Lakei, un dä junge Frau gaf iähm noch mol dä Bersieferunt⁵⁾, dä Inladunk te üöverbrenge, wobi sä 'ne ut dä Stuowe kumplementäierde un nohiär in 'n hiärtlik Lachen utbrak as dä Lakei van buten dä Düör taumof⁶⁾. Dä Kerl fall nohiär n' verdüwelt dumm Gesicht maht hewwen, as hä gewahr wor, dat hä met dä Frau Docter spruoken⁷⁾ har.

Diese Berwesselunk kann me üöwrigens diämselwen nit üöwvel niehmen, do sau 'n Lakeienkopp dä Menschen gewüenlik no dä Kläidasche⁸⁾ un dä Drintgelder tagäiert⁹⁾ un äher 'n Kumplement vüör 'ne liege Schwipasche, as fiiör 'n gelährtsten Fautgänger¹⁰⁾ maht.

Wu ek all vertalde, was bi uffem Docter fuort no dä Hochtid käin Üöwerslaut¹¹⁾ te Hus, trohdäm har et dä junge Frau müeglik maht, mannichäinen Armen te

1) trifft. 2) zurück. 3) anthun. 4) Thee. 5) Versicherung.

6) zumachte. 7) gesprochen. 8) Kleidung. 9) tagirt. 10) Fußgänger.

11) Ueberfluß.

fauern¹⁾ un diäm Linen oder Annern, dä öp dä Suoh-
len²⁾ leip, weffe nit verschleitet, tau 'n Bor olle Stie-
weln oder Schauh te verhelpen. Tauwilen vergriep³⁾
sä sit saugar an 'n noch gueden Rock van iähren Mann
un wann dä dann an te brummen fonk, sag sä:
„Wäiste nit wat in dä Bibbel stäiht⁴⁾: So jemand
zween Röcke hat, gebe dem, der keinen hat,“ un usse
Doctor entgiegende dann: „Et stäiht ower auf ge-
schriewen: Prüfet Alles und das Beste behaltet! Du
giest⁵⁾ dat Beste wäg; wann dat jau födder⁶⁾ gäiht,
kann ek noch in Hiemsmauen⁷⁾ no dä Pazienten lau-
pen.“ Dann ower kloppde dä Docter sine Frau op dä
Schuller un sag fröndlik: „Lo 't guet sin, min Hiärt!“

Viertes Kapitel.

Dä Klagen⁸⁾, Mensespiegel as Klage un dä Wiäkenbeseik⁹⁾.

Äine Menschenpflanze¹⁰⁾ es 'n spassig Krut¹¹⁾. Wann
'n Dier gebuoren wät, fitt¹²⁾ et sit äinige Mol ganz

---

1) füttern. 2) Sohlen. 3) vergrieff. 4) steht. 5) gibst. 6) wei-
ter. 7) Hemdsärmel. 8) Kinder. 9) Wochenbesuch. 10) Menschen-
pflanze. 11) Kraut. 12) sieht.

verwümmert¹⁾ iim un frögt²⁾ sik: Wo büßt du dann nu?
 Dann ower fänkt et all an, sine stüven³⁾ Bäume vüöbran
 te setten un, süh mol an, dat Dings gäit guet. Wenn
 dat Dier auf hummert mol in äinem Dage üöwer sine
 äigenen Bäume stolpert, et kömmt ower vüöbran un wann't
 düörstig⁴⁾ es, brufft⁵⁾ et nit te schreien as dä Blagen,
 sunnern söcht sik jewwer dä Miältpulle⁶⁾. Nu betracht
 sik ower äiner jau'n armsiälig Wiäsen, jau 'n junk
 Menschenkind. Wat Unbeholpeneres⁷⁾ krüpt⁸⁾ doch op
 Guodes Erdbuom⁹⁾ nit herüm. Et hiet Rugen un es
 doch half blind, Bäume un kann nit stohn, Arme un
 kann nix domet anfangen. Soll me nu nit gläuwen¹⁰⁾,
 dat jau 'n unbeholpen Wiäsen¹¹⁾ alle Ursache här, sik
 recht stille te verholten¹²⁾? Ek soll 't meinen. Ower
 wat deit dä angohende¹³⁾ „Herr der Welt“? Hä schreit
 Muorgens, Middags, Nombags un — et es taum
 dull wären — auf Nachts. Düet Nachtgeschrei es
 gewüentlik dä Künningstermin füör 'n jungen Mäh-
 mann¹⁴⁾, un dä „stärkere Hälfte“ päckt sine siewen
 Saken tesammen un verlät womüeglik¹⁵⁾ Hals üöwer
 Kopp dä Schlopfammer¹⁶⁾. Wann dä kleine Schreihals
 dann dat trüie¹⁷⁾ Wiäsen nit här, dat iähn unner'm Hiär-
 ten¹⁸⁾ driägen¹⁹⁾ hiet, sinen Engel, hä könn schreien

1) verwundert. 2) fragt. 3) steifen. 4) durstig. 5) braucht.
 6) Milchflasche. 7) Unbeholpeneres. 8) kriecht. 9) Erdboden.
 10) glauben. 11) Wesen. 12) verhalten. 13) angehende. 14) Ehe-
 mann. 15) womöglich. 16) Schlafstube. 17) treue. 18) Herzen.
 19) getragen.

bis dä Hahnen freihden¹⁾, ohne dat sik 'n Säule²⁾ ün iähn künmerde.

Et es over auf 'n woher Wort: dä Mensch mant sik äinmol utdullen³⁾, un wann sik dat Mul⁴⁾ apart utdullen mant, sau es et am Besten, me schreit in dä Blagentid, dat es wenigstens nit gefährlich⁵⁾. Nohiär⁶⁾ es et biäter, dat Mul te hollen⁷⁾ un wä dat nit läht hiet, diäm gäht et, hä mag sin wä hä well, nit guet. Dat Mul es äinmol dofüör do, dat wi't hollen föllt⁸⁾.

Ussen Ussenpiegel gonk et nit biäter as annere Blagen auf; hä schreide herut, wat drin sat un dat was nomentlik füör sine Bräuers⁹⁾ niz Angeniähmes, willen dat dä Mine oder Annere van Tid tau Tid afkumedäiert¹⁰⁾ wor taum weigen¹¹⁾. Unglücklicherweise drap et sik dann wuohl, dat sik Frömmel¹²⁾ insunnen¹³⁾ un sik üöwer dat Kinnermiäken¹⁴⁾ lustig möken.

Äinmol wö 'et bi sau'ner Geliägenheit diäm kleinen Ussenpiegel binoh schlecht ergohn. Ussenpiegels Weige¹⁵⁾ was noch äine van dä olle Welt un ut Büürsicht sau graut un durhaft¹⁶⁾ arbäit¹⁷⁾, dat in iähr auf Drillinge un tworens van dä durobelste westfölsche Ort, Platz haren. Unner dä Weige wöen 'n Por gebuogene Hölter¹⁸⁾ van sau'ner Grötte¹⁹⁾, dat, wann dat Gestell

¹⁾ krähten. ²⁾ Seele. ³⁾ austollen. ⁴⁾ Mund, Maul. ⁵⁾ gefährlich. ⁶⁾ nachher. ⁷⁾ halten. ⁸⁾ jollen. ⁹⁾ Brüder. ¹⁰⁾ abkommandirt. ¹¹⁾ Wiegen. ¹²⁾ Freunde. ¹³⁾ einsanden. ¹⁴⁾ Kinder mädchen. ¹⁵⁾ Wiege. ¹⁶⁾ dauerhaft. ¹⁷⁾ gearbeitet. ¹⁸⁾ Hölzer. ¹⁹⁾ Größe.

in Bewägung¹⁾ sat wor, dä Blage in dä Weige ent-
 weder väier Faut vüöran, oder iäwen jauwiel terügge
 flaug²⁾. Nu was et äines schäunen Dages vüörkommen,
 as Mier van Mlenſpiegel's Bräuer³⁾ an dä Weige stont,
 dat Frömme iähn besochten un iähn tau'm Knickern in'n
 Garden opfiörborten⁴⁾. Do was gueder Roth diier⁵⁾.
 Knickert här dä Zunge im sin Liäwen⁶⁾ gärn, ower
 holl hä op te weigen [dat har hä all versocht⁷⁾], fonk
 Mlenſpiegel an te schreien, as wann hä im Meß sat.
 Nu wor diäm Kleinen met'm Gummiſtöppfen⁸⁾ an dä
 Zunge⁹⁾ fietelt¹⁰⁾ un versocht, iähm datſelwe in't Mul
 te praktesäiern (de Bulle was lieg), auf dat holp nix,
 do Mlenſpiegel vüör lutter schreien käine Tid har, dat
 Mul tau te maken. Ower wann dä Rauth am gröttſten
 es — dä Pännkar¹¹⁾ am nöchſten. Mine Schnauer¹²⁾
 wor an dä Weige bunnan un düör't¹³⁾ Finſter loten.
 Nu konn't Knickern loſgohn! Kum ower was domet
 begonnen, jau fonk Mlenſpiegel an te schreien un twäi
 Zunge's trocken¹⁴⁾ an dä Schnauer, as wann ſä in dä
 Kiärke am liien¹⁵⁾ wöen. Opäinmol¹⁶⁾ hören ſä äinen
 Baus, un Mlenſpiegel was ut dä Weige fluogen. Min
 Wilken¹⁷⁾ bläiw't ſtill, dann ower kam 'n erbiämlif
 Geſchrei ut dä Stuwowe. Nu was et Tid utteriten.
 Met, wat Väine har, leip weg un iüwerleit¹⁸⁾ Mlen-

1) Bewegung. 2) flog. 3) Brüder. 4) aufforderten. 5) theuer.

6) Leben. 7) versucht. 8) Gummiſtöppſchen. 9) Zunge. 10) gekißelt.

11) Pfandkarre. 12) Schnur. 13) durch daſ. 14) zogen. 15) Läuten.

16) Auf einmal. 17) Weilchen. 18) überließ.

speigel sinem Schickhol, dä glücklicherweise nig metkriegen har, willen dat hä auf van durobeler¹⁾ Ort was, un 'n westfölschen Puckel all 'n örndliken Baus uthält.

Ullenspiegel was, wu et all erwähnde, dä Säfte in dä Blagen-Rige, äigentlik mö'k²⁾ schriwen Kinner-Rige, wann et et genau niehmen woll, willen dat et Alle Junges wöen. In Westfolen gelt nämlik dä Däinens oder Blagen nit jau vüel as dä Junges un wann 'n Bar seggen³⁾ well, hä här fif Junges un äine Däine, jau siet hä: Et hef fif Kinner un äine Blage. Doch et fiiör min Däil⁴⁾ niehm et in dä Kiegel nit jau genau, do'k all manke Blage sumen hef, dä mi leiwer was as 'n Kind un nemme Kinner Blagen un Blagen Kinner, wu et mi päßt.

Kum was Ullenspiegel seß Wiäken⁵⁾ olt, jau erholl hä sinen äiersten Wiäkenbeseit un ale ollen Fröndinnen van Mama Ullenspiegel finnen⁶⁾ sit in, üm iähre Freide iüwer dat schäune, kriegele⁷⁾ oder ruhige Kind, je nobiäm et es, utespriäken⁸⁾.

Es nämlik dat Kind, wat dä Stuwor⁹⁾ bracht hiet, kriegel, schreit et ut Lieweskräften, schlät et met Hämme un Bäume üm sit, dann niemt et dä Mauder bi Gelägenheit van sau'n Wiäkenbeseit op'n Arm un met fiiör Freide strohlenden Blicken hält sä 't ihren Fröndinnen hen un siet: „Ach, St könnt gar nit gläuwen,

1) durabeler. 2) Zusammengezogen aus möch et, müßte ich. 3) sagen. 4) Theil. 5) Wochen. 6) fanden. 7) kriegeln. 8) auszusprechen. 9) Storch.

wat dat fjuör'n Wildfank es, et schlät all örndlik üm sik, an iähm es alet labennig.“ Und dä Fröndinnen bewunnert dat prächtige Kind. Es dat Kind over käin kriegel Kind, sunnern 'ne Schlopmissche¹⁾, dann niemt et dä Mauder wier op'n Arm, präsentäiert et iähren Fröndinnen un siet: „St könnt gar nit gläuwen²⁾, wat dat Kind 'n artig Kind es. Et liet sau ruhig in dä Weige, et schreit nit, et es 'n hiärtig Kind.“ Un dä Fröndinnen sträifelt³⁾ dran herüm un van alen Siden hört me: „Et es 'n Engel. Fröndin, wat hüßt Du te be-
neiden, dat Du sau'n leif Kind hiest. Bi sau'nem Rinne wäit⁴⁾ me kum, dat me 'n Kind hiet!“

Bi UlenSpeigels Mauder fand dä Wiäfenbeseif 'n kriegel Kind vüör un ohne Utnahme wor luowt un sträifelt. „Fröndin, wat hiest Du 'n prächtigen Jungen,“ leit sik dä Beseif vernähmen⁵⁾, „wann Du erlöwst⁶⁾, kommt wi holle mol wier, üm te seihn, wu sik dat Engelfen maht hiet.“ „Hiärtlik gärn,“ entgiegende dä Frau Docter, „dat fall mi leif jin.“ Un dä Beseif schickde sik an, dat Hus te verloten, over an dä Düör fonk dat Hauptgespräk äierst an: „Mine Kleine hiet et sau an dä Lugeskes.“ „Nu, dat deit mi over läid.“ „Et hef sä doch noch gisteren⁷⁾ seihn, do sog sä noch ganz gesund ut; ja, ja, do kann me wier seihn, wu lichte⁸⁾ me wat krigen kann.“ „Nu, Här, jo.“ „Liet⁹⁾

1) Schlafmütze. 2) glauben. 3) streicheln. 4) weiß. 5) ver-
nehmen. 6) erlaubst. 7) gestern. 8) leicht. 9) liegt.

fä dann im Berre?“ „Zo!“ „Nu fäh' mol an.“
 „Frau Nowersche, do möt mä glük in dä Apothäke
 schicken un diäm Rinne dä Augen met Fenchelthai
 waschen! Dat is dä äierste Roth. „Näi, Näi,“ röpt
 Äine, „Fuesel met Solt es et Beste.“ „Um Guodes
 Willen käinen Fuesel, leg diäm Rinne äin Pflaster¹⁾
 ächter dä Ohren,“ räth dä Annere. „Et es alet nix,“
 entgiegent dä Olste, „dat beste Middel es 'n Säipen-
 pinfen²⁾, dat jeg ek.“ „No Adjüs!“ „Adjüs!“ „Seg
 es³⁾, hiest Du noch van dä schäumen, grifen Särwten,
 dä sit jau wil tuoft, Du könnst mi wuol 'n Porziäunfen
 iüwerloten?“ „Zo, schick mä, wann Du woßt⁴⁾.“
 „Danke, dann well ek usse Kalken⁵⁾ schicken.“ „Zo, et
 es guet.“ „No, Adjüs! Adjüs!“ „Solt, noch Äint.
 Nu segt It mi es, wat schenk ek minem Mann tau'm
 Geburtsdag? Ek woll iähm 'n Sopha-Küssen maken,
 ower ek hef blaus 'n Por Bleimkes feddig⁶⁾ kriegen.“
 „Schenk ihm 'ne Pipe,“ räth Äine. „Näi, Näi,
 min Mann hiet all dä Büörhänge⁷⁾ giäl⁸⁾ genaug
 schmäukt⁹⁾,“ es dä Antwort. „Ek wö fiiör'n schäum
 Bääierglas¹⁰⁾,“ meint 'ne Annere. „Guot fall mi be-
 wohren¹¹⁾, dann frig ek 'n det Nachts gar nit mä-
 te seihn.“ „Wat woßt Du do noch graute Geschichten
 maken,“ fällt dä Bernünstigitste in, „back 'n Raufen,
 mak 'n Kranz drüm un domet holla!“ „Zo, Du hiest

1) Pflaster. 2) Seifenpinfen. 3) einmal. 4) willst. 5) Kar-
 chen. 6) Blümchen. 7) Vorhänge. 8) gelb. 9) geraucht. 10) Bier-
 glas. 11) bewahren.

Recht.“ „No Adjüs! Adjüs!“ „Seg es, grüß mi
Dinen Mann!“ „Danke!“ „Dinen auf!“ „Danke!“
„Adjüs!“ „Adjüs!“ Un Uenspeigels Wiäfenbeseit
was glücklich ut'm Huse.

Uenspiegel wuß¹⁾ heran un lährde no un no dä
gewüenliken Kunststücke, worop sit dä äierste mensch-
like Dressur erstreckt: hä wäis, wu graut hä was, bot
Kaufen un schlaug sit an sinen dummen Kopp. Op
diese Kunststücke grünnnet sit in dä Kiegel dä äierste
Mauderstolt²⁾. Jeder har sin Blasäier an diän frie-
geln Jungen, dä sau assumerlike Gesichter schneien³⁾
konn, un dä Utsprueck⁴⁾ schin sit te bewohrheiten, wesse
dä olle Mämme Anktrin don har, as jä Uenspiegel
tauäierst in dä Augen käif: „Du wäst 'n netten Gal-
genknüpp⁵⁾!“

Fünftes Kapitel.

Uenspiegel as Schaujunge⁶⁾.

Bim äiersten un twedden Rinne meint dä Uern in
Kiegel⁷⁾ noch, jä können reine Engel dorut maken un

¹⁾ wuchz. ²⁾ Mutterstolz. ³⁾ schneiden. ⁴⁾ Ausspruch.

⁵⁾ Knüpp = Knoten, Galgenstrick. ⁶⁾ Schuljunge. ⁷⁾ Kiegel.

iähre Kinner möen jau ganz wat Apartet, gar nit jau as annere Kinner, vüel finer, te guet, im Sträike¹⁾ te maken, wu sä annere Kinner mak. Un kömmt Niner un klagt bi dä Frau Mama, iähr Kind här dat un dat verbruoken²⁾ un sä möch fuorgen, dat et nit wier geschöh, dann stellt sik dä Mauder ganz entrüstet, stemmt dä Arme in dä Sit un donnert diän armen Ankläger an: „Wat, dat soll usse Kind don hewwen? Nää, sawwat deit usse Kind nit!“ Dä arme Ankläger hiet dann käine graute Wohl; hä drügt sik still no Hus un denkt bi sik: Wachte, Vuogel, ek paß di jeßt op dä Kride³⁾, mäkte⁴⁾ mi wier jau Sträike, dann shall dä Siäselte⁵⁾ prot⁶⁾ stohn, domet ek di Kinige derlangß trecken kann; nohiär kannst du diner leiven Mauder op'n Buckel diän Bewis metbrenge, dat du diän Sträif utfauhert hießt, un dä Mauder kann dann später jau harre⁷⁾ un lange as sä well üöwer diän ungebilleden Kärl schennen⁸⁾.

Bi Uenspeigels Öllern gonk et grade jau: ut dä äiersten Kinner sollen dä reinen Engel wären, doch nohiär lährde dä Docter un sine Frau inseihn, dat diüt nit müeglich was, un deshalf wor aut an dä jün- gern Kinnern nit mäh jau vüel poläiert⁹⁾ un geschaul- mestert¹⁰⁾, as an dä Öllern. Uenspiegel, as Nesthut, har dorüm guet lachen. De Öllern haren sik bi sine

1) Streiche. 2) verbrochen. 3) Kreide. 4) machst du. 5) Häsel-
nißstoc. 6) parat, bereit. 7) hart. 8) schimpfen. 9) polirt.
10) geschulmeistert.

Bräuers all dä Hören¹⁾ aflaufen, un Ulenſpiegel har viiel friere²⁾ Hand, as ſine Bräuers im glifen Oller hat hären. Sau wuß hä taum Schauljungen heran, ohne dat hä ſik bis dohen um wat Annert kümmert har, as um Säten, Drinken un Herümlaufen. Doch holt! do här ek iähm bino Unrecht don. Ulenſpiegel har ſik niämlik düör perſüenlike Verdenſte 'n kuepern³⁾ Kaptol erſport. Dat was ſau kommen: Im Garden am Huſe wöen twäi Johr ächterain ale Strüke⁴⁾ vull Ruppen⁵⁾, un willen dat dä Docter giegen düese Diers⁶⁾ käinen Roth wuß, ſau verſprak hä jedem Jungen väier Penninge fiiör hunnert Stück afläſene⁷⁾ Ruppen. Wann't riägende⁸⁾ kom im Huſe wat verdeint wären. Et gaf niämlik fiiör fiſtig Fleigen auf väier Pännige, dogiegen fiiör äine Brummfleige 2 Pännige. Leſdere was ſauremet 'n geſochten⁹⁾ Artikel. Ulenſpiegel kräig apart taum nigger¹⁰⁾ Erwiärf¹¹⁾ äine pottläimerne¹²⁾ Sporbüſſe, un dä Bar ermahnde ſinen Neſthuf, ſporſam te ſin un dat Geld ſau guet te verwahren as dä olle Polizift Grippenkärl diän Daler, womet hä det Dwends verſochte¹³⁾, ſin Väier¹⁴⁾ te betahlen. Ulenſpiegel har diän Roth taum ſporen befolgt un was Kaptoliſt¹⁵⁾.

Nu was midlerwile¹⁶⁾ dä Tid kommen, wo Ulenſpiegel dä Schaulſe beſeiken¹⁷⁾ ſoll, un dä Spielerigge¹⁸⁾ moch

1) Hörner. 2) friere. 3) kupfernes. 4) Sträucher. 5) Ruppen.
6) Thiere. 7) abgeleſene. 8) regnete. 9) geſuchter. 10) neuen.
11) Erwerb. 12) irdene. 13) verſuchte. 14) Bier. 15) Kapitaliſt.
16) mittlerweile. 17) beſuchen. 18) Spielerei.

ophören. Dat was dä äierste Markstain im Gäwen, un dä moch auf sinen Utdruck finnen.

UlenSpeigel kräig Stieweln, un käin Kienink¹⁾ konn stolter op sine Kraume²⁾, käin Leitnântken³⁾ stolter op dä äierste Uniform sin as UlenSpeigel op sine Fautbeckdunk. Dä unglückliche Schauster was lichtsinmig wiäfst un har dä Stieweln äinen Dag fräucher⁴⁾ verspruoken as hä jä lievern⁵⁾ konn. Wuorgens Schlag fiewen Uhr trummelde UlenSpeigel diän armen Biädroht⁶⁾ ut'm Berre, üm dä Stieweln in Empfang te niähmen un moch nu hören, dat jä noch nit feddig⁷⁾ wöen, over üm fif Uhr Nombdags sollen jä siefer⁸⁾ feddig sin. Wat wor UlenSpeigel dä Tid lank! Van drei Uhr Nombdags an patroläierde⁹⁾ hä all diäm Schauster an dä Düör vüörbi¹⁰⁾. Endlich schlaug dä fiste Stunne, un im Galopp gonk et no dä Wiärfstier¹¹⁾. Do stonnen dä Stieweln blizblank. In wenigen Sekunden har UlenSpeigel sine Schnäuerschau¹²⁾ van dä Feite¹³⁾ un stolzäierde in sine Stieweln herüm, stolt un stif as dä Stuork duör 'n Sump¹⁴⁾. Viel fräucher as befröhlen was, utgerüstet met nigge Stieweln, trat UlenSpeigel diän Biäg no dä Schaulen an un har noch Tid, fif met dä Blagen no Hiärtens Lust herümteschlon. Um niegen¹⁵⁾ Uhr kam dä Vähr un nahm dä nigen Schauljunges in Empfang. As dä Vähr dä Schaul-

1) König. 2) Krone. 3) Lieutenäntchen. 4) früher. 5) liefern.
6) Pechdraht. 7) fertig. 8) sicher. 9) patrouillirte. 10) vorbei.
11) Werkstätte. 12) Schnürschuh. 13) Füßen. 14) Sumpf. 15) neun.

stuwowe betrat, was noch Met kunterbunt düörain¹⁾. „Sitten²⁾! Sitten!“ reip dä Schaulmester, ower dä wenigsten Scheilers hörden dorop, willen dat sä noch nit dä näudige³⁾ Subordinaziaun besaten. Met vüele Weihe har et dä Lähr endlich sau wit bracht, dat dä Junges Platz nuommen haren, bis op äinen, un diese äine was UlenSpeigel. Dä ston am Fenster un käif unverdruoten⁴⁾ herut, grade as wann hä op Wache ston här. „Sett⁵⁾ Di, min Jüngesken⁶⁾,“ sag dä Lähr, ower UlenSpeigel hor un sog nix. „Sett Di, min Jüngesken,“ sag dä Lähr nochmols, ower wä sik nit sat, was usse UlenSpeigel. Do rait⁷⁾ diäm Lähr dä Geduld. Hä gonk op UlenSpeigel los, pock⁸⁾ ne an 'n Arm un sag taum drüdden Mol: „Sett Di, min Jüngesken!“ UlenSpeigel ower käif ne ganz verwünnert⁹⁾ an un entgiegende: „Et fall mi wuohl waver¹⁰⁾, mine Mauder hiet mi sagt, sä woll mi 'n Bueter brengen, ower ek gläuwe¹¹⁾, ek gläuwe sä schmiärt mi an¹²⁾.“ „Dat gläuf ek auf,“ foll de Lähr lachend in, „drüm sett Di.“ Un UlenSpeigel nahm Platz. Dat was 'n jur Stück Arbäit, diän Schelm in dä Schaulle te hollen. Wann dä Lähr nit dä Buersicht brukt här, äinen van sine oltgedenten¹³⁾ Junges as Wache an dä Düör te puoten, UlenSpeigel wör utrieten, här Schaulle Schaulle

1) durcheinander. 2) sitzen. 3) nöthige. 4) unverdrossen.

5) setze. 6) Jüngelchen. 7) riß. 8) packte. 9) verwundert.

10) hüten. 11) glaube. 12) schmiert mich an, in der Bedeutung: führt mich an. 13) altgedienten.

sin loten un kün Piärd här ne nohiär wier herin trocken. Sau moch hä uthollen, un dä Lähr sat sit tau iähm, molde¹⁾ 'n Dffen un 'n Tefel²⁾ op dä Tofel, un düese Gemölde moken 'n uopenbor³⁾ gueden Indruck op Allenpeigel, dä et trozdiäm nit innerloten konn, van Tid tau Tid üöwer dä Tofel wäg no dä Dür te fiken⁴⁾, üm sit te üöwertügen⁵⁾, of dä Wachposten noch op sinen Platz ston oder nit. Dä Lähr dogiegen was all tefriän⁶⁾, dat hä ussen Utbund am sitten har, ünjamähr as iähm dä annern Blagen auf te schaffen möken.

Hier reip 'n klein, rund Kärlken: „Lähr, hiest Du kün Water?“ „Näi,“ entgegende de Lähr. „Kannst Du nij oppütten⁷⁾?“ frogede dä Junge widdere. Un dä Lähr har sine leuwe Rauth⁸⁾, diän kleinen Dürstigen⁹⁾ op dä Pauze te verträusten¹⁰⁾. „Här Lähr, Pipenbrinks Junge krijselt¹¹⁾ met 'n Stück Fissen op mine Lei¹²⁾ herüm,“ jau dä Annere. Dä Drüdde: „Här Lähr, Wilm Pollak hiet 'n Stück van min Abcbaut bieten.“ Do jont 'n Dänken¹³⁾ an te schreien: „Här Lähr, Här Lähr, 'n Junge hiet mi 'n Dier in 'n Nacken stoppt.“ Dann wor dä Schauldör uopen maht, un 'ne Frau brach iähren „Üllsten“. Dä Junge kät sit äierst ganz verwünnert üm un reip¹⁴⁾ dann in sine Hiärtensfreide: „Au, Mauder, wat Blagen!“ Un dä arme Här Lähr

1) malte. 2) Efel. 3) offenbar. 4) sehen. 5) überzeugen. 6) zufrieden. 7) aus dem Brunnen holen. 8) Noth. 9) Durstigen. 10) verträsten. 11) kragt. 12) Tafel. 13) Dirnchen. 14) rief.

jall duſend Arme un duſend Augen hewwen, iim
üöwerall¹⁾ te gliker Tid te ſin. Sau was et met dä
Tid tien Uhr woren, un dat Glöckſken reip dä Blagen
ut dä dumpe Schaulſtuowe in dä Freiheit. Ain Wä-
delſtündken können dä Kinner friſche Locht geneiten²⁾.
Holter kabolter gont et dä Trappe heraf as wör 'n
Bataljaun Wille³⁾ utloten. Uffe Vähr fürchte, dat
Menſpiegel utneide⁴⁾ un twäi Junges wor beſuohlen,
met iähm „Piädken“ te ſpielen. Menſpiegel bekam an
dä Arme 'n Strick, dat van twäi Junges hollen wor. Dä
Junges wöen dä Faucherlü, un Menſpiegel was dat Piärd.
Im Galopp gont et üöwer diän Schaulplatz, krüz un
kwiär, un dä helle Freide ſtrohlde Menſpiegel ut'm Ge-
ſicht; hä drümd⁵⁾ ſik fri un was doch 'n Gefangenen.

Dä Junges van dä üöwerſten Klaffen ſprangen op
'n Schaulplatz herüm un veranſtalteden 'n grautet Wett-
laupen un 'n Paradeexerzäiern. Dä Däinkes dogiegen
haren ſik anpact, danzden un enzelne ſangen dobi:

Johännſken op'n Schuotſtän⁶⁾ ſat
Un ſtickde ſine Schau,
Do kam ſau'n wacker Wiäken⁷⁾
Un käif iähm nieglif tau.

Süh, Wiäken, wann du friggen woſt,
Dann frigge du an mi,
Ef heſ 'n blanken Daler auf,
Diän well ef giewen di.

1) überall. 2) genießen. 3) Wilde. 4) Reißhaus nahm.
5) träumte. 6) Schornstein. 7) Mädchen.

D niem ne nit, o niem ne nit,
Hä hiet 'n schäitwen¹⁾ Fant²⁾. —
Dä Daler matt³⁾, dä Daler matt,
Dat ef ne⁴⁾ niähmen⁵⁾ maut⁶⁾.

Wu rasch gonk dat Väidelstündken herüm! Bier⁷⁾ reip dat Glückesken, un as dä Zmer⁸⁾ in 'n Biker⁹⁾, gon- gen dä Blagen in't Schaulhus. Doch ussem Mlenspiegel gefoll dat Spiel sau guet, dat hä gar käine Luft har, dovan asteloten. Dwer dä beiden Kameraden, dä vam Lähr diän Dpdrag haren, Mlenspiegel nit fri te loten, pocken ne an'n Arm un brachen Mlenspiegel in dä Schaulle terügge, worüöwer¹⁰⁾ dä Lähr sik freide, wil- len dat hä Mlenspiegels Öllern dat Berspriaken gast har, iähren Suohn vüör Schaulschluß nit te entloten. Uter- diäm woll dä Lähr diäm Docter bewisen, dat Mlenspei- gel no Beliwen in dä Schaulle hollen wären könn, wat dä Docter betwiselt¹¹⁾ har.

An arbäien was in dä äiersten Stunnen nit te den- ken, un diäm Lähr foll dä schwore Dpgawe tau, diän Späßmaker te spielen, blaus üm dä Kinner te gewie- nen, ruhig op iähre väier Buchstawen te sitten.

Bi Mlenspiegel was dä äierste Berseik glückt; dä Lähr beholl Recht, leit sik Mlenspiegels Tosel giewen un schräif dorop: Gewunnen, Här Doctor! Wi hent

---

¹⁾ schiefen. ²⁾ Fuß. ³⁾ macht. ⁴⁾ ihn. ⁵⁾ nehmen. ⁶⁾ muß.
⁷⁾ Wieder. ⁸⁾ Bienen. ⁹⁾ Bienenkorb (bie = Biene, altf. car, Gefäß). ¹⁰⁾ worüber. ¹¹⁾ bezweifelt.

Jährem Füllen¹⁾, diän äiersten Taum²⁾ anlagt. Berschriwt diäm Jungen 'n Bueterbraut³⁾.

Elf schlang dä Glocke, un kum har dat Schaulglöcksken diän äiersten Taum van sik gawt, sau sprungent ale Blagen op un ilden no Hus, um dat Braudschap⁴⁾ te unnerseiken⁵⁾.

Sechstes Kapitel.

Wenſpiegel un sine Mauder op'n Markt.

Wenſpiegels Bar, dä Här Docter, holl et fiiör sine Pflicht, dä Kinner, sau vüel as müeglik, unner dä Lüte brengen, Inkäupe⁶⁾ maken un Opdräge⁷⁾ utrichten te loten, domet sine Kinner lähren sollen, sik sau früäh⁸⁾ as müeglik⁹⁾ selwstännig te bewiegen¹⁰⁾. Nut dä Frau Docter kräig diän Opdrag, dä Kinner met Bestellungen utteschicken. Un dä Mauder hannelde dono, poch Wenſpiegel an dä Ohren un gaf iähm 'n grauten Kuorf¹¹⁾ in dä Hand, domet Wenſpiegel dä Mauder taum Markt begleiten, ower vüörhiär noch äinige Inkäupe maken soll. Doch dä äierste Opdrag was nit sunnerlik utfallen.

---

1) Füllen. 2) Zaum. 3) Butterbrot. 4) Brodschrank, Schrank, (altsächſ. scap). 5) untersuchen. 6) Einkäufe. 7) Aufträge. 8) früh. 9) möglich. 10) bewegen. 11) Korb.

Ulenſpiegel har äinen Daler metkriegen un ſoll füör
 5 Groſchen Weitenmiäl¹⁾, füör 5 Groſchen brune Säipe²⁾,
 1 Muſkatnuet halen un dat „annere“ Geld wierbrenge
 Sau ludde³⁾ dä Dpdrag. Nu woll ſif Ulenſpiegel diän-
 ſelwen ſau guet as müeglik inpriägen, üm jo dat Rich-
 tige te brengen un gonk midde uöwer dä Stroete, ſoh
 van Guot un dä Welt nix, do as wann hä met dä
 Prozeſſiaun gönk un am biän wö. Sin Gebiät over
 ludde: Füör 5 Groſchen Weitenmiäl, füör 5 Groſchen
 brune Säipe, 1 Muſkatnuet un 't annere Geld wier.
 Füör 5 Groſchen Weitenmiäl, füör 5 Groſchen brune
 Säipe, 1 Muſkatnuet un 't annere Geld wier. Doch
 iäwen haug Ulenſpiegel üm äine Ecke, as ſin Frönd
 Kal Watermann taum Büörſchin⁴⁾ kam un iähm tau-
 reip: „Süh, gäiſt Du van Komdag met, Buegelſneſter⁵⁾
 ſeifen⁶⁾? ek wäit noch 'n Baukfinkenmeſt met ſif labennige
 Zunge, twäi dovan het dä Nlugen all uopen.“ Dwer
 Ulenſpiegel gaf käine Antwort un biäde widder: Füör
 5 Groſchen Weitenmiäl, füör 5 Groſchen brune Säipe,
 1 Muſkatnuet un 't annere Geld wier. „Nu, Här!“
 reip Kal Watermann, „Ulenſpiegel es dull woren.“
 „Wat, ek ſoll dull ſin!“ entgiegende Ulenſpiegel, „glif
 hau 'f Di met 'n Kuorſ an dä Maſche⁷⁾, dat Du Rad
 ſchläſt.“ „Füör 5 Groſchen Muſkatennmiäl, füör 5 Gro-
 ſchen brune Mäete, 1 Weitenſäipe un 't annere Geld
 wier,“ murmelde Ulenſpiegel vüör ſif hen. Do rät

1) Weizenmehl. 2) Seife. 3) lautete. 4) Borschein. 5) Bo-
 gelneſter. 6) ſuchen. 7) Geſicht.

Kal Watermann dä Geduld un hä stodde Ulenſpiegel in dä Ribben. Leßderer ower, nit ful, hei ſinen Frönd äinen in'n Nacken, ſau, dat Kal hülend aſtrof un nit unnerloten konn, Ulenſpiegel noch noteraupen: „Komm es an uſſe Dür¹⁾ vüörbi, dann ſaſt²⁾ Du mol ſeihn, wat Du Schläge kriſt; ek ſeg et auf uſſe Mauder.“ Doch während Kal Watermann ſinen Verdruß noch düör Schennen³⁾ Locht mok, was Ulenſpiegel all wier am biän: „Füör 5 Groschen anner Geld wier, füör — füör 5 Groschen Haſelnüete, füör 1 Groschen brun Miäl un füör't annere Geld Weitenmiäl.“ Widlerwiſe was uſſe Ulenſpiegel glücklich in'n Kaupladen ankommen. „Gu'den Dag, junge Här,“ reip iähm dä Kaupmann tau, „wat ſall't ſin?“ „Ek woll gärne,“ ſtuetterde⁴⁾ Ulenſpiegel, „füör — füör —“. Bä, bä, gonk't, un Ulenſpiegel hülde un konn niz herut brengen. „Hiet Dine Mauder niz op 'n Popirfen ſchriewen?“ frogede dä Kaupmann, un Ulenſpiegel ſchüettelde diän Kopp. „Dann maußt Du no Hus un fragen, wat Du kaupen ſoſt,“ reith dä Kaupmann, un Ulenſpiegel trock trurig af, ün ſiner Mauder, dä op'n Markt woch, te vermellen⁵⁾, dat iähr leiwer Suen Ulenſpiegel dä ganze Brauſtemohltd⁶⁾ met Guodes Hölpe⁷⁾ vergiäten här un doran wö Kal Watermann met ſine ſij labenige junge Büegel ſchuld.

Ulenſpiegels Mauder bläif niz Anneret üöwrig,

¹⁾ Thür. ²⁾ ſollſt. ³⁾ Schimpfen. ⁴⁾ ſtotterte. ⁵⁾ vermellen. ⁶⁾ Proßt die Mahlzeit. ⁷⁾ Hölpe.

as selwst taum Raupmann te gohn, üm dä Saken te halen, un Ulenpiegel moch tau Strofe met un sit in Laden nochmol as Dummkopp beseihn loten, welke Utstellunk iähm over 'ne Hand vull Müete inbrach.

Nu gongen Beide, Mauder un Suen, op'n Markt tau dä Bueterwiver¹⁾. Dat was 'n Liäwen! „Wat kostet dä Bueter, Frau?“ hörde me fragen. „Tien Groschen, Madämken!“ „Sau viel! jin't doch klauk, füör äin Pündken tien Groschen!“ „So, jä es over auf schäun, probäiert jä es!“ Un 't Madämken kritt 'n ollen Groschen met Greinspan²⁾ ut dä Tasche, treft mol langs dä Bueter un probäiert. „Niegen Groschen, Frau, dann niähm ek drei Pund.“ „Et gäit bi'm besten Willen nit, Madämken, dat es Bueter sau seit as 'ne Muet, biäter kritt It jä in ganz Dütschland nit; usse Reih³⁾ kritt nix Ammeret, as Gras, Hei un Runkeln⁴⁾.“ „Na, Frau, dann wellt wi us diän Strit däilen; ek giewe Ink niegen un 'n halwen Groschen, nu segt over nix määh.“ „Et gäit wahrhaftig nit, Madämken, ek woll jo gärne dä Bueter tau niegen un 'n halwen Groschen verkaupen, over min Mann hiet mi verbuon, dat Pund billiger as tau tien Groschen lossteschlon⁵⁾, un It wiet jo selwst, dat met dä Mannslü nix antefangen es.“ „Frau, ek niähm Ink ale Bueter af, over ek mau jä tau niegen un 'n halwen Groschen hewwen, segt jo, dann kommt It no Hus!“ — „Wet nit? Adjüs!“

¹⁾ Butterweiber. ²⁾ Grünspan. ³⁾ Kuh. ⁴⁾ Runkelrüben.
⁵⁾ loszuschlagen.

„Madämken! Madämken! kommt hier, ek well sä Int dosfüör loten, willen dat It et find, ek mau¹⁾ auf noch taum Kaupmann un usse Minken 'ne Schüöte²⁾ metbrenge, hier es dä Bueter.“ „Es sä auf rein, Frau?“ „Wann sä nit rein es, wek acht Dage in dä Särwten hangen, un It söllt mi in Inke Piäwen nix mä h afskaupen.“ „No, Abdjüs.“ „Abjüs.“

Nu kommt dä Eierwiver an dä Rige. „Wat kostet dä Eier, Frau?“ „Fif füör'n Raßmännken³⁾!“ „Nu, sau kleine Eier 'n Raßmännken!“ „Wat kann ek dosfüör, hef ek sä lagt?“ „Giewt säß vüör'n Raßmännken, dann niä h ek diätig.“ „Näi, et gäit nit, Madämken, füör düesen Pris kann sä käin anständig Hauhn leggen.“ Dat Madämken gäiht weg; Läv Herz kömmt. „Se, verseihen Se, was kosten de Eier?“ „Fif füör'n Raßmännken.“ „Sollen mer wachsen Steiner in'n Leib, wenn ich befaht swei un 'n halben Groschen for de kleinen Eier; wo heißt Eier! soll mer frigen den Dalles.“ „It wet wuohl glif fif Gaußeier füör'n Raßmännken hewwen.“ „Näi, sull mer sagen, was 'ne Sache is, haste gesehn so Eier? nich mal 'ne weiße Schale haben se, gelb sind se wi meine Tate.“ „Ach wat Tate! iätet It dann dä Schalen oder dä Eier?“ „Na, daß Se sehn, daß ich bin 'n nobler Mann, werd ich befahten swei Groschen un leg noch drauf swei Pfennige.“ „Un wann't Inke Tate dobi legt, ek dau't nit.“ „Gut, daß Se sehn, daß ich laß mit mir handeln, leg

1) muß. 2) Schürze. 3) 2½ Silbergroschen.

ich su, sagen Se ja, leg ich su noch swei Pfennige. Hab ich gesagt swei Pfennige? wollt ich sagen nur einen Pfennig; gut! sagen mer swei Pfennige.“ „Et dau't nit!“ „Sind Se maschugge? for fünf Eier swei Groschen un vier Pfennige! for Eier, die alle lang sind un dünn; wann ich se laß ausbrüten, krieg ich kein Huhn, nur Hähne for mein gutes Geld.“ „Do, het It fif Eier, nu maht ower dat 't weg kommt un holt mi nit op.“ „Adjüs.“ Un Läv treckt vergnügt af un hiet verdent, dat hiet hä all utriäkent: sirka sechs swei Drittel Prosent.

UlenSpeigel har Nase un Mul opjperret üöwer düesen Hannel un sit vüörfichtig ächter sine Mauder verfruopen¹⁾ in diäm Glauwen, dä beiden Hannelden wöen ärnstlik anäin gerohn un woll sit jekt te Daue²⁾ wünnern³⁾, dat dä Sake jau ganz ohne Schläge aslaupen was. Während UlenSpeigel noch diäm dicken Läv nojoh, foll sin Blick op 'ne Bursfrau, dä in iähren Kuorf seß Kaninen har. Do was käin hollen mäh! „Mauder, leuwe Mauder, kaup mi 'n Kanin,“ fläihde⁴⁾ UlenSpeigel. „Ach wat, Sunge, goh in dä Schaule, wann Du grötter büst, saß Du 'n Kanin hewwen,“ was dä Antwort. UlenSpeigel indeß gaf sine Sake nit jau lichten Kaups verluoren un holl sit am bidden, doch ale Bidden wöen ünnüß; dä Mauder woll nix van diäm Hannel wieten.

---

1) verkrochen. 2) Tode. 3) wundern. 4) flehte.

Grade har sine Mauder iähm diän Rüggen tau-dreih¹⁾), üm grein Krut intehanneln, do benutzde Mlen-spiegel dä Geliägenheit un mok sik Hals üdwer Kopp no Hus. Dä Trappe herop springen, dat Schap uopen-schluten, dä pottläimerne Spor-Büffe krigen un fuort schmiten, dat Geld in dä Tasche stiäken un torügge no 'n Markt laupen was bi Mlen-spiegel dat Wiärf van tien Minuten.

Met rauem Kopp, diän Schwäit op dä Stärn, kraup Mlen-spiegel as 'n Deif²⁾) diür dä Rigen van dä Burs- un Hannelslü un holl vüörfichtig Umschau no sine Mauder. As hä op diän Platz kam, wo no sine Meinunk dä Frau stohn har, mok hä holt, ower jau wit he fiken konn, leit sik käine Bursfrau met Kaninen seihn. Do was uffem Mlen-spiegel dat Hülen nöger as dat Lachen; noch äinmol diürkraup³⁾) hä dä Rigen, käif hierhen un dohen, doch immer vergiewens. Endlik nahm hä sik 'n Hiärt, gonf op 'ne Bursfrau tau un frogde: „Frau Eierfrau, könnt It mi ni seggen, wo dä Kaninenfrau stäiht?“ „Näi, junge Här,“ entgie-gende dä Bursfrau un lachde hiärtlik dotau, „dat kann ek Di nit seggen, ower in diüse Rige stäit sä nit, willen dat hier blaus dä Eierfrauen stohn dröft, go es do herüdwer, in dä Giegend kannst Du sä driäpen.“ Dobi wäis dä Frau Mlen-spiegel dä Richtunk un no fuortem Seifen glüekt et iähm, dä Kaninenfrau te finnen. Wann

1) zugewendet. 2) Dieb. 3) durchkroch.

nit jauvüel Lü op 'n Markt wiäst wöen, här Ulen-
speigel dä olle Kaufmömme¹⁾ ut lütter Plasäier in 'n
Arm nuommen. „Wat kostet jau 'n Kanin?“ frogde
UlenSpeigel. „Zwäi Groschen.“ UlenSpeigel nahm sin
Geld ut dä Tasche un holl alet hen, wat hä har.
„Dat es te vüel, min Suen, dofür frist Du twäi
Kaninen.“ UlenSpeigel lachde met 'm ganzen Gesicht.
„Wat für weffe wojt Du hewwen, junge Här, Männkes
oder Winkes?“ „Wefke sind dä Winkes?“ frogde
UlenSpeigel nieglif. „Dät Maul nit hollen kömmt,
entgiegende dä Dfche ganz dränge²⁾. „Legt dä auf
Eier?“ frogde UlenSpeigel widder. „Näi, Eier legt sä
nit.“ „Worum dann nit? in minem Billerbauf stot
Musterkaninen³⁾, dä Eier lagt het.“ „Dumm Tüg, dä
Lü molt fit wat binäin; et es blaus guet, dat 't
Leggen nit jau licht es as 't Molen; näi, junge Här,
Eier legt sä nit; niem Di düet Börken⁴⁾, et sind echte
Amerikanfche.“ Un UlenSpeigel fräig fit dä Diers an
dä Dhren un gonk af. — Do hä over blaus op sine
Kaninen sog un nit op 'n Wiäg, strufelde⁵⁾ hä un
foll in 'n Eierkuorf. Nu här liner diän Spetafel
hören sollt! Dä Bursfrau schande⁶⁾ Hiemel un Hölle
tesammen un woll UlenSpeigel, weffe ächten giäl un
mitt tapzäiert was, an dä Dhren frigen. Dä over
miärfde Unroth un rät ut, as leip hä üm sin Liäwen

1) Kuhmutter = Frau, welche zum Zwecke des Verkaufs
von Milch und Butter eine Kuh hält. 2) trocken. 3) Osterhasen.
4) Pärchen. 5) strauhelte. 6) schimpfte.

un dä Bursfrau leip ächter iähm här. Dwer, wä diän Schaden hiet, brukt süör'n Schimp nit te süorgen. Früemde Lü verhalpen Ulenſpiegel noch taum Wiägkommen un moken ſik üöwer dä Bursfrau luſtig.

Düör dä Pote¹⁾ wogde Ulenſpiegel nit, in 'n Huof te gohn, üm nit van ſine Öllern üöwerräſcht te wären, un et bläif iähm deſhalb käine annere Wohl, as üöwer dä Mür te klättern. Dwer wu met dä twäi Kaninen üöwer dä Mür kommen? Ulenſpiegels Taſchen wöden te klein, üm dorin auf blaus äin Kanin unnertebrenge. Do, in dä höchſte Nauth, kam iähm 'n glücklichen Gedanken. Ulenſpiegel praktesäierde ſik dä väier Kaninenohren in't Mul un ſonk an, te klättern. Dä Kaninen ſpattelden²⁾, ower Ulenſpiegel holl faſt un kam glücklich üöwer dä Mür.

Im Huof drap hä ſinen Brauer Kal, weſſe ſik half daut lachen woll, üöwer dat geſprekfelde Ächterdäil Ulenſpiegels. Beide Bräuers verſtaten dä Kaninen in dä Schür³⁾ un hollen grauten Roth, wu Ulenſpiegel rüſtert⁴⁾ wör. Endlich kamen ſä taum Entſchluß. Ulenſpiegel moch ſik taumächſt op 'n Buſ leggen, un dä Brauer räif met 'n natten Strauhwiſch op dä Büze herüm, drop ſat ſik Ulenſpiegel in't Gras un ſin Brauer Kal poek ne an dä Väine un troek ne düör 'n Huof, as här Kal 'ne Schufkar⁵⁾ hat. Dann wor noch dä

¹⁾ Hoſthüre. ²⁾ zappelten. ³⁾ Scheune. ⁴⁾ gereinigt.
⁵⁾ Schufkarre.

leßde Politur an dä Bürge maht, un dä äierste Sünne
Menspeigels was glücklich afwaschen.

Menspeigels Mauder har op 'n Markt socht un
raupen, over dä Här Suen leit nix van sif hören noch
seihen, un jä beenede iähre Inkäupe un trat diän Häm-
wiäg¹⁾ an.

Unnerwiägs drap jä noch äinige bekannte Frauen.
Do wor van düet un dat kirt, un as dä Rede op dä
Inkäupe²⁾ kam, woll Äine noch billiger kost hewwen,
as dä Annere. Sä lüegen sif gegensidig in iähren
äigenen Gelbbül, do bi dä Wiver sau'ne Wiäfenmarkts-
leige, no oller Gewuenheit, tau dä erlauwten Mauth-
leigen talt wät. —

Siebentes Kapitel.

Menspeigel op 'n Suorkfank.

Et giet Lü, dä könnit nit satt wären, dä guede, olle
Tid te luowen un Schlopmüschen³⁾, dä't noblät⁴⁾.
Rift me sif over dä Luower an, sau finnet me, dat
däselwen mäist olle Lü sind, dä nit dä guede olle Tid,
summern iähre äigene, guede, junge Tid luowt: dä Tid,

---

1) Heimweg. 2) Einkäufe. 3) Schlafmühen. 4) nachbeten.

wo't Hiärt noch freidig schlaug, wann dä Arm sik üm
sau'n härtig Dänken schlank, dä Tid, wo ut dä Wuorst
'n Suchhäi kam un diäm Luower dä Liäwensernst noch
'n unbekannten Gefell was. Un wann us Äiner Sitten
priäken un seggen well, in dä guede, olle Tid wöen
dä Menschen biäter wiäst un hären biäter liäwt, sau
kann, äinem Solken giegenüöwer, Seder met Recht ant-
worden: et es nit wor, dä Welt wät ale Dage schäuner.

Sau'n Löwerblinjel¹⁾ ut düese „guede, olle Tid“
was in Westfolen dä saugenannte Raufbüen²⁾. Dä
was dat Allerhilligste im Hus, willen dat do dä Hus-
götter, niämlif dä Würste un Schenken hängen, un
dä Schlietel taum Raufbüen wor sau guet verwohrt
as hütiges Dages 'n Sporkassenbauk.

Wann me bedenkt, dat et fräüher in Westfolen
Sitte was, un in manken Giegenden doselwst noch
hütiges Dages Sitte es, seßmol in dä Wiäke Schenken,
Wuorst oder Speck te iäten (Guot bewohr us in
Gnaden fiiör sau'ne Sitte!) un sik blaus Sundags
frisch Fläisch te ginnen³⁾, sau brukt me sik gewiß nit
te wünnern⁴⁾, dat dä Raufbüen in grautem Ansäihn
ston un dat dä Dage, wo dä Suegen⁵⁾ schlachtet woren,
Fierdage⁶⁾ wöen, dä Klein un Graut all in fräüher
Muorgenstunne ut dä Fiären⁷⁾ reipen un saugar iähre
Antreckungskraft op dä Robern utübten, willen dat bi

¹⁾ Ueberbleibsel. ²⁾ Büen = Vorrathskammer, altdsch. bone; Raufbüen = Vorrathskammer für Würste, Schinken zc. ³⁾ ginnen.

⁴⁾ wundern. ⁵⁾ Schweine. ⁶⁾ Feiertage. ⁷⁾ Federn.

Geliägenheit van't Suegeſchlachten äine Wuorſt für diän Ninen oder Annern affoll. Nut dä Paſtauer kräig wat af. Hüttiges Dages es dat tworens anners woren, un dä Lü iätet dä Wüörſte leinwer ſewer¹⁾.

In Ulenſpeigels Hus was auk noch 'n Kaufbüen ut dä „guede, olle Tid“, un Ulenſpiegel was all fake drüm herümftrieken as dä Katte üm'n häiten²⁾ Bri, ower an dä Kaufbüendüör jat Schmiämskättken³⁾ un verhimmerde dat Inbringen.

Nines ſchäumen Dages ower was dat Glück uffem Ulenſpiegel günſtig wiäſt. Hä har niämlik dä Entdeckunt maht, dat dä Büendieke ut graute Briär beſton un dat et wuohl müeglik ſin könn, äint van dä Briär los te maken un ſit van buowendal⁴⁾ herafſteloten. In äine Dpregunt ſchläif ſik Ulenſpiegel van dä Büendieke, üm ſinen Brauer opteſeiken. „Kal,“ reip Ulenſpiegel all van widem, „jezt wäi'k ower wat.“ „Et fall wat ſin, 'n Vuogelsneſt,“ meinde dä Brauer. „Fleipipen⁵⁾! woſt Du auk nix ſeggen?“ „Näi.“ „Dann hör es: ek kann op'n Kaufbüen an dä Wüörſte.“ „An dä Wüörſte? wu woſt Du dat wuohl maken?“ „Wann Du mi helpen woſt, wet wi glik 'ne Wuorſt herowen; wi ſchliff us herop, maht äin Briät los un Du läſt mi an 'n Säil herunner.“ „Hieſt Du dann 'n Säil?“ frogde Kal. „Näi, dat möt wi us äierſt ſeiken.“ Geſagt — gedohn. Dä Plan har diäm Brauer gefallen,

¹⁾ ſelbſt. ²⁾ heißen. ³⁾ Vorſegeſchloß. ⁴⁾ obenherab.
⁵⁾ Flötpfeifen.

un Beide gawen sik op dä Seife no 'm Säil. Käin Winkelken im Huof un in dä Schür bläif unnumersocht. Ower 'n Säil es 'n voren¹⁾ Artikel, un nirgends woll sik äint wisen. Op äinnmol schlaug Ulenpiegel fūr Freide in dä Hänne un kläterde diän ollen Appelbaum heran. Richtig, do hont noch 'n olt Säil, dat dende taun Wäschdrängen²⁾ un Ulenpiegel knüppde³⁾ et los un kam domet heran. Dat Säil staf dä Brauer in dä Tasche, un dä beiden Galgenbüögel gongen met dä ünschülligste Mine van dä Welt int Hus un schläifen sik dä Trappe herop.

Met diäm Briätafnähmen gont et ower nit jau lichte as sik dat Ulenpiegel dacht har. Do lagen lutter sehwoe äikene Briär, un äin Kunststück was et, äint dovan optebüören⁴⁾. Et wor hen un hiär probäiert, of nit äin Briät los was, ower käint räuherde⁵⁾ sik.

Ulenpiegel leit sik käine Meih verdreiten⁶⁾, dä Schwäitdruopen leipen iähm dä Stärn⁷⁾ herunner, ower sinem Ziele was hä nit nöger⁸⁾ kommen. Als Ulenpiegel miärkte, dat sine Anstrengungen ohne Erfolg bliewen, leip hä dä Trappe heraf, üm sik 'ne Tange⁹⁾ te halen. Nu wor afwesselnd trocken, ower dä ißernen Niägel wollen nit wiken¹⁰⁾, un dä beiden Bräuers fongen allmölik an, verdreitlik¹¹⁾ te wären. Endlich, no langem Meihen, gawen dä Niägel no; dat Briät wor

1) rarer. 2) Wäschetrocknen. 3) knotete. 4) aufzuheben; heben altfächj. heran. 5) rührte. 6) verdriesen. 7) Stirn. 8) näher. 9) Zange. 10) weichen. 11) verdrießlich.

opbuort, un Ulenſpeigels Geficht ſtrohnde düör dä Luke¹⁾ as dä Maune²⁾ düör dä Wolken.

Nu hieft du gewonnen Spiel, dach Ulenſpiegel. In dä Ecke ſton 'n ollen Beſſen³⁾, üm düeſen wor dat Säil trocken⁴⁾, domet hä as Ritpiärd benutz wären konn. Ulenſpiegel ſat ſik vüörſichtig op 'n Beſſen, ſchauſ ſik langſam düör dä Luke un wor vam Brauer dal⁵⁾ loten. Dwer dä Beiden haren dä Riäknunf⁶⁾ ohne diän Wäirth⁷⁾ maſt. Dat Säil was nit half lauf genau. Ulenſpiegel hommelde⁸⁾ op ſinem Beſſen in äine Angſt tüſchen⁹⁾ Hiemel un Ärde un reip: „Kal, lo't kommen!“ „Zo, lo't kommen,“ kam 'ne Stemme van buowen, „dat Säil es te Enne.“ „Nu Här, au Här, wat nu? lo noch 'n bietken kommen, ek kann mi villichte am Beſſen herunner loten,“ gaf Ulenſpiegel terügge. Dä Brauer woll iähm diän Willen daun, ower dat Säil rutschde, un Ulenſpiegel ſtüörte de opn Büen. Kum har Kal diän Knall hort, ſau rait hä ut un üöwerleit Ulenſpiegel ſinem Schickſol.

Unner'm Büen was dä Kükke. Dä Magd hörde dat Gepolter un reip: „Madam! got mol op 'n Büen, ek gläuwe, dat 'n Por Schenken op dä Ärde fallen ſind.“ Dä Frau Docter nahm diän Schlüetelbund, gonf dä Trappe herop, ſchlaut diän Raufbüen uopen

¹⁾ eine Boden- oder Deckenöffnung mit Fallthür; altſächſ. lucan = verſchließen. ²⁾ Mond. ³⁾ Beſen. ⁴⁾ gezogen. ⁵⁾ hinunter, abwärts; altſächſ. te dale, goth. daluth. ⁶⁾ Rechnung. ⁷⁾ Wirth. ⁸⁾ baumelte. ⁹⁾ zwiſchen.

un woll iähren Augen nit truen, as jä iähren Ulen-
speigel op 'n Büen sitten sog. Ulen-speigel dogiegen
woll kiren¹⁾, over dä Tunge was iähm as anwassen,
kain Wort kam üöwer sine Lippen un hä wäis still-
schwigend met dä Hand no dä Lufe. As dä Mauder
dä Lufe sog und diän Strick met 'm Bessen, souk jä
an, dä Sake te begripen un vertalde iährem Mann dä
Geschichte vam Raufbüen.

Ulen-speigel har bolle dorop noch mol do Pine²⁾ hat,
wo hä jä kuort no diäm Fall hat har un moch uter-
diäm noch humnertmol tau Strofe op dä Tafel schriwen:
Du sollst nicht begehren deines Nächsten Wurst.
Brauer Kal dogiegen kam met bloem Auge dovan, do
Ulen-speigel behauptet har, dat Kunststückken op äigene
Fust utfauhert³⁾ te hewwen. —

Achtes Kapitel.

Ulen-speigel sänt an, te hanneln un te kungeln⁴⁾.

Einolt Sprüekwort siet: We kann diän Düwel
nit keimen⁵⁾, wann hä käine Hor op 'n Kopp hiet.
Dat dach Ulen-speigel auf, wann hä sif wat kaupen

¹⁾ sprechen, altfächj. quedan. ²⁾ Schmerzen. ³⁾ ausgeführt.

⁴⁾ kleine Tauschgeschäfte machen. ⁵⁾ kämnen.

woll, over kün Geld har, un Ulenſpiegel's Bedürfniſſe ſtonnen ſake¹⁾ met ſinem Gelbbüſ nit im richtigen Verhältniß. Do lag't dann noh, dat Ulenſpiegel ſin Sinnen un Trachten dorop richtede, ſif op jede Art un Wiſe Geld te verſchaffen, ün düeſe Bedürfniſſe, wenigſtens dälwiſe, te befridigen. Op graute Hannelsſpekulaziannen kom hä ſif in ſinem Oller natürlif nit inloten un moch deßhalb met kleinen vüörleif²⁾ niähmen.

Füör Ulenſpiegel was dä hange Schaulde füör Hannel un Verkäähr bi Mauſes Silberbiärg, un ſton düeſe Mann bi Ulenſpiegel in grautem Anſehn, willen dat Mauſes dä Einzige was, bi diäm Ulenſpiegel olt Iſſen un Glas ünſetten konn. Manke Putälge un mank Stück Iſſen³⁾ was all tau Mauſes wannert, un düet Geſchäft was met ſau 'ne Utdur⁴⁾ van Siden Ulenſpiegel's futſat, dat kum noch äine Glasſchärwe⁵⁾ oder äinen krummen Nagel im Hus un Huof vam Docter te finden was. Ulenſpiegel har ünmer wier Geld tau nigger Inkäupen näudig un grade dann am näudigſten, wann ſin Gelbbüſ längſt dat Schwemmen lährt har.

Ulenſpiegel har grade wier graute Luſt, äinen Buegel te kaupen, over dat Geld fählde iähm, un hä ſann hen un hiär, wo hä wat opdriven könn. Bi düeſe Geliägenheit glos hä, ſif te erinnern, dat dä Lähr iähm mol ſagt här, dat ut Schlangen Gift trocken wö, un

¹⁾ häufig. ²⁾ vorlieb. ³⁾ Eisen. ⁴⁾ Ausdauer. ⁵⁾ Glasſcherbe.

Gift, meinde Ulenſpiegel, könn hä in jede Apothäike los wären. Sin Plan ſton ſaumet faſt. Jede frie Stunne benutzde Ulenſpiegel, üm ſik im Garden oder Holt¹⁾ 'ne Schlange te ſeiken. Sin Seiken was auf nit ohne Erfolg bliewen. No Verlauf van 8 Dagen har Ulenſpiegel äine graute Schlange im Huohſwiäge²⁾ un twäi kleine Blindſchliken³⁾ im Holt opdriewen. Düese Diers woren nu ſuorgföllig in'n Kuorf packt un met grein Krut taudeckt. Selwſt har ower Ulenſpiegel nit dä Kurache, in dä Apothäike te gohn, üm ſik dat Schlikentüg ümteſetten, auf wuß hä nit, wat dä Diers wärth wöen. Ower hä har doch ment⁴⁾, füdür dä graute Schlange ſik un füdür dä Blindſchliken väier Groſchen te krigen un üöwerlagde all im Stillen, of hä düet Geld in Kaninen, Büegels oder Flieger⁵⁾ anleggen ſoll. Wann dat verdüwelte Schlikentüg blaus all in dä Apothäike wiäſt wö! Langet Beſinnen was nie Ulenſpiegels Sate wiäſt. Hä gonk drüm, kuort entſchluoten, tau ſinem Frömmen Kal Watermann, küberde met iähm un frog, of hä Willens wö, dä Diers in dä Apothäike te brengen, in wekkem Falle iähm Ulenſpiegel äinen Groſchen as Driägerlauhn⁶⁾ utbetahlen woll. Kal Watermann indeß woll anſanks nix met düesem ſunnerboren Schlikenhannel te daun hewwen, ower Ulenſpiegel leit iähm nit äher Ruh bis ſik Kal wirklich dotau verſton, dä Diers te verkaupen.

1) hier in der Bedeutung: Wald. 2) Hohlwege. 3) Blindſchleichen. 4) gemeint. 5) Windvögel. 6) Trägerlohn.

Nu tröcken¹⁾ Beide vergneigt no dä Apothäike, un während Kal Watermann in't Hus gont, nahm Ulen-
speigel op dä Trappe Platz, üm met Ungeduld dä
Rückkehr van sinen Frönd astewachten²⁾.

„No, min Süngesken, wat brengst Du mi do?“
frogde dä olle Apothäiker fröndlik un sträikfelde Kal
Watermann an dä Backen. Dä sag nix un staltbe
diän Kuorf op dä Thäike³⁾. Dä Apothäiker nahm 'n
Diefel⁴⁾ af un woll sik grade dran giewen, te unner-
seifen⁵⁾, wesse Sorte van Thäi iähm taum Kaup an-
buon wor, as dä Schlange un dä beiden Blindschlifen
herutschuoten. Dä Apothäiker stobde⁶⁾ fүүr Angst diän
Kuorf üm, schreide lut op un leip, sau rasch iähn sine
Bäime driägen konnen, ut 'n Laden.

Kum over har Kal Watermann diän Ollen schreien
hort, sau rait Ulen-speigels Frönd dä Dүүr uopen, leit
Kuorf Kuorf sin, sprunk dä Trappe heraf un leip, ohne
sik ümtefikten⁷⁾ dүүr dä Stroete.

Ulen-speigel over miärkte, dat dä Safe nit stemmde
un neide auf ut, ächter Kal Watermann hiär, diän
kään Raupen taum stohn⁸⁾ brach. Am Enne over
woll dä Lunge dat Laupen nit mäh lien⁹⁾, dä Dhm¹⁰⁾
wor fuort un ümmer fүүrter bis dä beiden Dauer-
läuper op 'ne Trappe Platz niähmen mochen. „Wo,
wo hiest Du't Geld, Kal?“ frogde Ulen-speigel. „So

¹⁾ zogen. ²⁾ abzuwarten. ³⁾ Theke, Ladentisch. ⁴⁾ Deckel.

⁵⁾ untersuchen. ⁶⁾ stieß. ⁷⁾ umzusehen. ⁸⁾ Stehen. ⁹⁾ leiden.
¹⁰⁾ Athem.

Geld, Geld, nig hef ek, in minem Liäwen, Liäwen, verkaup ek, verkaup ek, käine Schlifen, Schlifen, mäh; dä Apothäiker hiet, hiet schreit, diän Kuorf kannst Du Di ferwer¹⁾ wier halen.“

Sau was nu dä schäune Hannel te Water woreu, dä Kuorf was wäg, dä Schlifen wöen wäg un dat Geld, wat UlenSpeigel erhaupt²⁾ har, was glikfalls wäg. Nu säten Beide as dä armen Süner op dä Trappe, un Käiner wuß sif Roth. —

UlenSpeigel har 'n häus³⁾ Gewieten⁴⁾ un woll nit no Hus, drüm gonk hä met no Watermanns. Dat Äerste wat do sine Opmiärksamkeit in Ansruet nahm, was 'ne olle Knappule⁵⁾; dä stalde sif op äinen Bän, trock 'n Zell üwer dä Augen un fonk an, te knappen. Dat was wat füdür UlenSpeigel! Glik was hä am funkeln. Äine Ule här hä üm sin Liäwen gärne hat, willen dat dä in grautem Respect bi iähm ston; jate har hä all sau'n Dier schreien hort, un Mämme Ankrin har iähm vertalt, wann dä Ule schreide, möch Äiner stiärwen⁶⁾. Dorop hen käif UlenSpeigel dat Dier nochmol sau opmiärksam in sine grauten, spaufigen⁷⁾ Augen un wogede nit, in dä äersten Tid, dat Dier antepacken, ut Angst, et möch krassen oder biten, denn diäm krummen Schnawel un diän langen Haken an'n Bännen was allerhand tautetruen. „Kal, gif mi dä Ule,“ fonk UlenSpeigel an. „Wat gieft Du mi dofüdür?“ „Twäi tahme

1) selbst. 2) erhofft. 3) böses. 4) Gewissen. 5) Die gemeine Nachteule, kleiner Uhu. 6) sterben. 7) geisterhaften.

Lüninge¹⁾.“ „Näi, dat es mi te wenig.“ „Wost²⁾ Du 'n Lauffuorisch³⁾ hewwen? dat Dier fängt wunnerfchäm, auf wist⁴⁾ et Di, wat et fiiör Wiär⁵⁾ giet⁶⁾: sitt dä Fuorisch op dä Ledder⁷⁾, giet et schäm Wiär, sitt hä im Water, fänkt et an, te plästern⁸⁾.“ „Näi, jau'n grein⁹⁾ Verhältniß ma'f¹⁰⁾ nit lien; dat Dier hiet jo nit mol 'n Stiärt¹¹⁾; gief mi Dine twäi Kaninen, dann fast Du dä Ule hewwen.“ „Min Kanin well ef dran wogen.“ „Näi, dat gäit nit, twäi mau'f hewwen, ef legge dann noch 'n Holschen dobi, dovan kannst Du Di 'n schäumen Säidamper¹²⁾ maken.“ „Guet, Du fast dä twäi Kaninen hewwen, ower ef frige 'n For junge met.“ „Domet sin'k tefriän.“

Sau wöen jä nu hannelsennig, un Ulenfpeigel trof, in Begleitunt van sinen Frönd, met Ule un Holschen af un üöwergaf Kal Watermann dä beiden Kaninen.

Jäwen was Ulenfpeigel in dä Stuwome triän¹³⁾, do kam sin Bar dä Trappe heraf, un Ulenfpeigel stoppde in äiner Angst sine Ule unner't Soffa. „No, Sunge,“ sag dä Docter, „Du mäfst wier jau'n bedommert Gesicht, bi Di es nit Alet in dä Rige¹⁴⁾, hiest Du wier wat anfangen, wat nit dügt¹⁵⁾?“ „Näi, Bar.“ Kum har dat Ulenfpeigel sagt, jau gonk et: tup, tup, un

1) Sperrlinge (altdtisch. luynynk, musch, bergisch Mösche).
 2) Willst. 3) Laubfrosch. 4) zeigt. 5) Wetter. 6) giebt. 7) Leiter.
 8) regnen. 9) grün. 10) Zusammensetzung aus: mag ef, mag ich. 11) Schwanz. 12) Seedampfer. 13) getreten. 14) Reihe.
 15) taugt.

dä Knappule hüppde in dä Stuowe herüm, käif jif ganz verwünnert iim, un dä Docter deklamäierde:

Dä Bur, dä käif¹⁾ dä Ule an,
 Dä Ule käif diän Bur an;
 Nu käif dä Bur dä Ule an,
 Un dä Ule käif diän Bur an.
 Dä Bur sag nix, un dä Ule sag nix,
 Dä Ule leit diän Bur stohn,
 Un dä Bur, dä leit dä Ule stohn;
 Un dä Bur gont weg un dä Ule gont weg.

Ulenſpiegel ſchin käine graute Luſt te hewwen, dieſem Stückſten tautehören un mok Mine, utteriten, ower dä Docter fräig ne an dä Schlippe²⁾. „Wo hieſt Du dat Dier hiär?“ donnerde dä Docter Ulenſpiegel an. Dä woll nit met dä Sproke herut. „No, wät et bolle?“ frogde dä Docter widder un wäis met dä Hand op dä Wiemelquiefe³⁾. Dat Krut kannde Ulenſpiegel, willen dat et all äinige Mol käine üeweln Indrückte op ſinen Buckel maht har. „Van Kal Watermann heſ jä kriegen,“ gaf Ulenſpiegel met Thriänen in'n Augen terügge, un jedet Wort kam ſau vüörſichtig herut, as här hä vüör Gericht ſton un immer bedacht, dat äin verfahrte Wort iähm diän Hals tautrecken könn. „Wat hieſt Du doſiüör gaſt?“ examinäierde dä Docter widder. „Twäi Kaninen, ower ek hewwe noch 'n Holſchen kriegen, dovan könn'k mi 'n Säidamper maken, hiet Kal Watermann ſagt.“ „Ek well Di bi Säidamper,“ ſoll

¹⁾ jah. ²⁾ Rockſchooß, auch Schürze. ³⁾ komiſche Bezeichnung für: Stoß, Quiefe = Queckenweizen.

dä Docter in, „lot mi dat Dier ut'm Huse, fottens¹⁾
gäist Du no Kal Watermann, brengst Met terügge un
hälst dä Kaninen wier. Un dat es füdür dä Leige²⁾!“
un dobi trock dä Docter sinem Suen äinige langs dä
Buräipipen³⁾. Do over kam Piäwen in UlenSpeigel.
As'n Kaufvuogel op dä Rükken, schaut UlenSpeigel op
dä Ule un gräip tau glifer Tid no sinen Holschen. In
äine Hand dä Ule, in dä annere diän Holschen, buorft⁴⁾
UlenSpeigel ut dä Stuwowe, üm Kal Watermann van
sinen schäunen Empfank te vertellen un dä Kaninen te-
rügge te halen.

Neuntes Kapitel.

UlenSpeigel lährt schmäuken⁵⁾.

Wann 'n Dänken diän äiersten Ball metmäkt, es
dat gewiß 'ne Siäligkeit, dä ihres Gliten op Ürden
jocht, over 'ne grötttere es doch dä, wann dä Junge
ächter dä Hiege⁶⁾ dä äierste Zigarre schmäuft.

Dä äierste Zigarre! Do sittst Du, olle Isbär,
hieft all sau vüel tesammen schmäuft in gueden un

¹⁾ sogleich. ²⁾ Lüge. ³⁾ komische Bezeichnung für Weine,
Buräi aus dem franzöf. porrée, Suppentraut (altdtsch. parrlak).
⁴⁾ barft. ⁵⁾ rauchen. ⁶⁾ Hecke.

fchlechten Dagen un dä Lü in gueden un schlechten Ge-
rüek bracht, ower wat was Di, nodiäm Du schmäuken
drofft¹⁾, dä finste Havana un dat beste Päksten Tubak
giegen dä äierste Zigarre! Schlät Din ost veräufert
Hiärt nit luter in dä Buorst wann Du dä Worde
hörst: dä äierste Zigarre? Ek seihst all kommen, Din
Hiärt wät wäik, Du fängst an te mümmeln un Du
woßt mi wier dat olle Tid van dä bekannte, guede, olle
Tid vüörzingen un wann't Di dann nit taurape: holl
op, dat Stücksen kenn't all, jau geschüht dat tauäerst
ut diäm Grunne, willen dat Du all 'n ollen Knafter-
bort hüst, un ek dä ollen Kärls jau recht van Hiärten
leif hemwe. Dat Hiärt gäiht mi uopen, wann't jau'nen
Ollen in sinem Suorgestauhl fröndlik sitten un sin Pip-
fen schmäuken seih, wann't diäm Ollen van dä olle Tid
vertellen hör. Un hef ek auf jedet Wort, wat hä ver-
tellt all taum hundertsten Mol hort un wäit ek ut-
wennig, dat dä Olle bi diäm un diäm Wort te lachen
anfänkt, jau holl ek dat stillkens²⁾ füör mi, fik ihm in
dä ollen, gueden Augen un denk bi mi: Vertell mä
widder, ost Hiärt, van Dine gollne Kinnertid, van
uffem Paradies. Un dat dau ek auf deswiägen, willen
dat auf vüör min Paradies käin Engel ston, dä mi
taureip: Komm herin, mak Di Blasäir, jau lange et
noch Tid es, düet es et Paradies, un ek äierst nohiär,
as ek fleiker wor op mine Froge, wat es et Paradies

¹⁾ durfstest. ²⁾ stillschweigend.

wiäst, dä Antwort erholl: Dine Kinnertid. Wat blift us do Amers as dä Grimmernk, un söllt wi dobi Äinen stören?

In diese glückliche Tid, in sine Paradiestid, liäwde auf Ulenpiegel, un et gonk iähm as annere Lü, hä wuß nit, dat dä Tid, in wekke hä sik befand, sine gollne Tid, sine Paradiestid was, un wä iähm dat sagt här, diän här hä jau lut utlacht as hä konn, besummers wann iähm Äiner met sau'ne Behauptunk tau dä Tid kommen wö, wo dä Docter Ulenpiegel iüwer't Knei¹⁾ lagde, un iähm Geliägenheit gaf, te beurdüilen, of dä Stuwowe örndlik schrubbt was. Doch lot wi Ulenpiegel ruhig lachen un folgt wi sinen Schlitwiägen²⁾!

Et was sau'nen recht schäumen Frähjohrsdag. Dä Sunne schin vam Hiemel jau warm, dat me sik inbellen³⁾ konn, iähre Strohlen dräpen⁴⁾ nit blaus dä Hut, junnern göngen düör dä Hut in't Hiärt un wiärmen dat auf, un dä ganze Mensch wör grötter un bredder, un 'n Frähjohrmensch wö 'n amern, as 'n Wintermensch, willen dat dä Frähjohrsunnenstrohlen dä wunderlike Kraft het, in fif Minuten 'n Plan uttreiben⁵⁾, dä as dunkel, verschwommen Wiäsen lange Tid in dä Gedankeniüorrathskammer sinen Winterschlop hollen hiet. Sau'n asunnerlike Frähjohrsunnenstrolch was ussem Ulenpiegel op dä Platte⁶⁾ fallen un har bi iähm diän Plan utbrot⁷⁾, dat Schmäuken te lähren. Dat Anlage-

1) Knie. 2) Schleichwegen. 3) einbilden. 4) träfen. 5) auszubrüten. 6) Kopf. 7) ausgebrütet.

Kaptol was do, niämlik Ulenſpiegel was im Beſitz van väier¹⁾ richtigen Pännigen²⁾, Kal Watermann dogiegen har tvåi Pennige op dä hauge Kante liggen un konn fri dorüüwer verſüßen. Do nu ower dä beiden jungen Härens dat Geld nit lange liggen loten kinnen, willen dat jä Angſt haren, et käm tevüel Greinſpan³⁾ dran, ſau wören jä ſit, op Ulenſpiegels Noth, ſehr bolle dorüüwer ennig, düet Kaptol in Zigarren anteleggen un nu wor dorüm lauft⁴⁾ wä taum Kaupmann gohn ſoll, üm diän Käufelpinn⁵⁾ te halen. Dat Laus drap Ulenſpiegel. Dä kraßde ſit verliägen ächter dä Dhren un woll nit recht dran, ower as iähm ſin Frönd domet tiärgde⁶⁾, dat 'n Sunge as Ulenſpiegel nit mol ſau vüel Mauth här, in'n Laden te gohn un 'ne Zigarre te kaupen, ſtönd Ulenſpiegels Entſchluß, te gohn, faßt.

„Seg es,“ reip Kal Watermann, „ſeit⁷⁾ us 'ne helle Zigarre ut met giäle Pläcke⁸⁾“; dä Sorte es dä beſte.“ „Näi,“ gaf Ulenſpiegel tau Antwort, „dä ſchwatten Zigarren ſind dä finſten; dä het ſau'ne witte Meſche, doran alläin kannſt Du dä finen Zigarren kennen.“ „Näi, näi, hal helle Zigarren, no dä ſchwatten möt wi te vüel ſpiggeln.“ „Dat ſchad nix, ſau lange Du noch ſpiggelt, büßt Du noch fucht⁹⁾.“

Met düeſen Worden baug Ulenſpiegel üm dä Ecke

1) vier. 2) Pfennigen. 3) Grünſpan. 4) gelobt. 5) kom. Bezeichnung für Zigarre. 6) reizen, althdtſch. terjan. 7) ſuche. 8) Flecken. 9) feucht; in der Redensart: holl di fucht! bedeutet fucht ſoviel als tapfer, ſtandhaft.

un ilde¹⁾ taum Kaupmann, um diän Hannel aftefchluten²⁾, un dä beiden Spizbauwenaugen van Kal Watermann folgden diäm Frönne³⁾ bis taum Kaupladen.

Kuort fүүr 'n Laden woren Ulenfpeigel dä Väine immer fchwöger⁴⁾ un fine Schrie immer langfamer. Vүүrfichtig patroläierde hä äierft 'n por Mol vүүr dä Ladendүүr op un af, kääf in 'n Laden, un fine Kurafche nahm tau, as hä miärfde, dat käine Menfchenjäle im Gefchäft te feihn was. Luk in dä nächfte Nöhe, op dä Strote, was Rümz⁵⁾ te feihn, drüm gräip Ulenfpeigel in dä Tafche un talde: väier un twäi find feß, richtig! Dä Pännige wöen binään⁶⁾, un Ulenfpeigel gonk in't Hus. „Gu'den Dag, Här Doctor,“ reip iähm dä Kaupmann entgiegen. „Lu Här, dach Ulenfpeigel, dä kennt di. Dat Hiärt foll iähm in dä Strümpe, un hä wor rauth bis üöwer dä Dhren. „Wat jall et fin?“ frogde dä Kaupmann. „Ef woll gärne fүүr mine Wauder, näi, ef woll feggen fүүr minen öllften Brauer äine Seßpenningzigarre, over fchwatt möch jä fin.“ „Guet, min Suen,“ antwordede dä Kaupmann, gräip dobi in 'ne Kifte un holl Ulenfpeigel äinen fuohkrawenfchwatten Stengel met diän Worden hen: „Es dä fchwatt genau, junge Här?“ „So, dä es fchwatt genau,“ entgiegende Ulenfpeigel, fchauf dä Zigarre vүүrfichtig in dä Tafche un verleit, ohne äierft Abjüs te feggen, diän Kaupladen.

¹⁾ eilte. ²⁾ abzufchließen. ³⁾ Freunde. ⁴⁾ fchwerer. ⁵⁾ Niemand. ⁶⁾ beieinander.

Dä Kaupmann over, dä Galgenstrick, lachde sif in't Füstken¹⁾ un dach: Wann du dat Krut ophiest, Vuogel, fall di wuohl 't Schmäuten fүүr't äierste halwe Johr vergohn.

Uenspiegel was te Mauthe²⁾, as Äinem, dä ut'm Gefängniß entloten wät; hä ohnde örndlik op, as hä wier op dä Strote was un ilde im Laupschritt tau Kal Watermann. Dä har iäwen sinen Frönd seihn, as hä Uenspiegel all van Widem entgiegen reip: „hiest Du sä?“ „Pst, holl't Mul,“ kam't terügge. „So, Junge, ef hef sä,“ sag Uenspiegel, as hä met äinem freidigen Gesicht bi sinen Frönd anlangde. „Wis es, wis es.“ „Näi, noch nit, buten³⁾ fast Du sä seihn.“ „Wohen got wi domet?“ „Dä Riggepote⁴⁾ herut, rechts tüschen dä Gärdens wäik 'ne Stier⁵⁾, do finnt us käin Mensch.“ „So, dat es guet.“ Un dä Beiden tröcken los un kamen glücklich op dä Stier, wekke Uenspiegel beschriewen har. „Hiest Du auf Fүүerpinkes⁶⁾?“ frogde Uenspiegel sinen Frönd. „Näi, dä hef ef nit, ef dach, Du härst wekke hat.“ „Näi, ef hef käine, un Du, Kal, mauß no Hus un halen wekke.“ „Nu Här, dat es fährt wit.“ „Et helpt nix, laup rasch un brenk 'ne örndlike Hand vull Fүүerpinkes met.“

Kal sat sif in Draf⁷⁾ un was bolle wier bi Uenspiegel. Over dä ganze Utbeute bestonn ut drei Fүүerpinkes, un van düese har mä äint 'n örndliken Kopp.

1) Fäustchen. 2) Mauthe. 3) draußen, außerhalb der Stadt.

4) Neuthor. 5) Stelle. 6) Schwefelhölzchen. 7) Trab.

Nu leefde Mlenſpiegel an'n Fingel, um te ſeihn, van wo dä Wind käm, un Kal Watermann do datſelwe „Dffen¹⁾“, ſag Mlenſpiegel, „Weſſen“, Kal Watermann. Jeder beſton faſt op ſine Meinunt, un nit vüel fählde, ſau hären ſik dä Beiden an dä Köppe kriegen.

Dä olle Fritz ſag: Wä 'n leſden Daler hiet, blit Sieger, un hier bläif, wu faſe im Väwen, Sieger, dä't gröttſte Mul har, un dat har Mlenſpiegel.

Vüörſichtig kneiden²⁾ dä Beiden op dä Ärde, Mlenſpiegel ſtaf dä Zigarre in't Mul, Kal holl Mlenſpiegels Kappe giegen'n Wind [äine äigene Kappe har Kal nit, willen dat et bi vüele Junges käine Maude was, 'ne Kappe te driägen³⁾], un Mlenſpiegel räif⁴⁾ dat Füerpinken an't Knei un ſont an, te trecken. Hä trock dat Mul ſau ſpiß as 'ne Fochſchnute⁵⁾, over käin Dämpfen leit ſik ſeihn. „Do hiet mi dä Kärl anſchmiärt,“ ſont Mlenſpiegel an, „dä Zigarre treckt⁶⁾ nit.“ „Dumme Dünvel,“ entgegende Kal Watermann, „Du hieſt ſä jo nit afbieten⁷⁾.“ Richtig, dä Spitze ſat noch dran, un dä Zigarre wor fottens um 'n örndlik Stück künrter⁸⁾ maſt. Nu ſoll dat Schmäufen los gohn. Zwäi Füerpinkes wöen noch do, over dat Unglück woll't: ſä göngen beide nit an. Do ſaten nu dä Frönne van Guot un dä Füerpinkes verloten, un Äiner käif diän Ännern an, as wann Jeder frogten woll: Wat nu? — Op äinmol ſprank Mlenſpiegel in dä Locht, as dä Figur ächter dä

¹⁾ Ofen. ²⁾ knieten. ³⁾ tragen. ⁴⁾ rieb. ⁵⁾ Fuchſchnauze. ⁶⁾ zieht. ⁷⁾ abgebiſſen. ⁸⁾ kürzer.

Schieve¹⁾, wann 'n Schütz in't Zentrum schuoten²⁾ hiet un reip: „Et hef't, et hef't.“ Ganz verwümmert käif Kal sinen Frönd an, over sin Verwunnerunk nahm bolle 'n Enne, as UlenSpeigel ut dä Tasche 'n olt dick Briänglas³⁾ troef un et üöwer dä Zigarre holl, dä in fuorter Tid an te dämpfen font, as 'n klein Krappelsfiter⁴⁾. UlenSpeigel troef, un dä Zigarre was in Brand. Do over här Uiner 'n Kärl seihn sollt! Dä Hänne in dä Bügentaschen, dä Zigarre im Mul, marschäierde UlenSpeigel dohiär, as 'n Schruthahn üöwer'n Huof, un bleis diän Damp fautwit van sik af. „Nu lot mi mol trocken,“ font Kal Watermann an, „dann kannst Du sau lange utspiggen.“ „Näi, näi,“ etwas mau't noch schmäuken, dann kömmt Du an dä Rige,“ antwordede UlenSpeigel, un dobi käif hä sau'n Vietken van buowendal op Kal Watermann heraf, dä met dä Tid ungedüllig wor, sik op sin Inlogcaptol bereip un dä Affsicht bekunnede, datjelwe ut'm Geschäft te trocken. UlenSpeigel over har dä Geduld van sinen Frönd dä längste Tid op dä Brauwe⁵⁾ stalt⁶⁾; et wor iähm sau assunerlik te Mauthe. „Hier, Kal,“ sag UlenSpeigel, „hiest Du dä Zigarre, schmäuik jä op, et mach jä nit mäh.“ Un Kal schmäuikde sälenvergneigt, während UlenSpeigel im Grawen sat, stur vüör sik hen käif un anfont, diän Buß te knäien⁷⁾. Dä Angstschwäit ston UlenSpeigel op dä Stärn, un jedet Dröppfen Blaut was iähm ut'm Ge-

1) Scheibe. 2) geschossen. 3) Brennglas. 4) Kartoffelfeuer. 5) Probe. 6) gestellt. 7) kneten.

sicht wieken. „Ulenpiegel, Ulenpiegel,“ reip Kal ängstlik ut, „wat es Di? Du süst jo ut as 'n Spauk!“ „Lot mi gewähren, ek hef van Middag te vüel Järwten giäten.“ „Du süst auf ut as 'ne Järwte,“ gaf Kal te rügge, „leg Di op'n Bük un lot Di dä Sunne in'n Nacken schinen, dann fall't Di wuohl wier biäter wären.“ Ulenpiegel befolgte diän Roth un dreihde sinem Frömmen 'n Rüggen tau. Doch auf Kal kräig sin Däil af, over nit jau as Ulenpiegel, un lag iäwenfalls no äiniger Tid op dä Ärde un soch¹⁾ Schliken.

Wann tau diese Tid 'n Moler dat jüingste Gericht molt un fүүr dä Äfdeilung Hölle 'n Por wunner-schöne Modelle brukt här, jau här hä in Ulenpiegel un Kal Watermann dä passendsten Fiägefüerplanten²⁾ funnen.

Un vüorhiär, fällt du, Väser, in, hiest du dä Behauptung opstallt, dä äierste Zigarre wö 'ne graute Siäligkeit! Gewiß un dreimol gewiß, antworde ek di dorop. Wäist du auf, dat im Väwen dä gröttste Siäligkeit diän gröttsten Flaut³⁾ am Stiärt hangen hiet?

---

¹⁾ suchte. ²⁾ Fegefeuerpflanzen. ³⁾ Fluch.

Behntes Kapitel.

Klenspiegel un Johann op dā Burenhochtid.

In äinem fräuhern Kapitel hef ek all van Johann, diām ollen, trüen Factotum van Docter vertallt¹⁾ un well ne nu äher förmlik diām Biäfers geziemend vüörstellen, willen dat et auk in Westfolen van Ollers hiär Sitte es, 'n früemden Ankömmlik äierst mol vüör-sichtig van dā Sit antefiken un, wann dā Unnerseikunt te Gunsten van diām Ankömmlik utfällt, te frogen: Wat büst Du füör Kinen? Wo kömmt Du hiär? Wo wost Du hen?

Johann's Bar was Fauhermann²⁾, un sin Wille was et wiäst, dat ut diām lütten Johann niz Unners wären drof as auk 'n Fauhermann. Dā Olle har diām Pastauer all bi dā Daupe op sine Froge, wu dat Kind heiten³⁾ soll, dā Antwort gast: Minetwiägen lot hä Johann oder Hinnerk⁴⁾ heiten, bi dā Biäre kömmt hä doch. Sau was Johann dann auk richtig bi dā Biäre kommen, un dā Krücken⁵⁾ konnen käinen biättern Pflägevar hewwen as ussen Johann. Dat wussen dā Biäre auk ganz guet, un me soh örndlik dā ollen Biäreaugen löchten⁶⁾, wann Johann an dā Diers herümsträik un do-

¹⁾ erzählt. ²⁾ Fuhrmann. ³⁾ heißen. ⁴⁾ Heinrich. ⁵⁾ komische Bezeichnung für Pferde. ⁶⁾ leuchten.

met künde as här hä nit met Diers, sunnern met Menschen te daun. Dä Piäre spitzen dann dä Dhren, un dat äine schauf dat annere Piärd bi Sit, üm auk sin Däil vam Strikeln met te kriegen, un dobi käif dat Piärd Johann sau trü an as wann et seggen woll: ef wäit ganz guet, dat du mi leif hiest. Johann was auk sau verwassen met dä Piäre, as dä westfölsche Burenjunge, dä tau sine Utbillunk op'n annern Huof äine Stier as Knecht annuommen har un van sinem Abschid vertalde: Ef sag usse Bar Adjüs un brukde nit te hülen¹⁾ un sag usse Mauder Adjüs un brukde auk nit te hülen, ower as ef langs usse Stall kam, hüilde usse Hans, usse Piärd, do moech ef auk hülen.

Johann har sin fättigstet Zohr all üöwerschrien. Hä was 'n richtigen Bleß²⁾ un har bloe Augen, 'ne Nase as 'ne Alberte³⁾ sau rauth un runzlik; dat Mul, twiäs⁴⁾ drunner, har käine Lippen un formäierde äine grade Linnige, saudat et utsog, as hären sä't iähm met 'ne Sage in't Gesicht sagt. Seine Arme wöen lank, un diän beiden Füsten sog met an, dat dä dat fasthöllen, wat jä tüschen sik kriegen. Johann selwst, was, wat dä Fazun bedrap, sau täamlük met sik tefriän, bis op dä Nase un dä Bäine. Dä Leßderen konn hä ut diäm Grunne nit lien, willen dat jä 'n Bietken te krumm wöen un tworens sau krumm no buten bogt⁵⁾, dat 'n Sagdrüe tüschen düör springen konn, ohne sik stark dat

¹⁾ weinen. ²⁾ Hellblonder. ³⁾ Erdbeere. ⁴⁾ quer, altfäch. ⁵⁾ gebogen.

Jell te schuren¹⁾. „Dä dumme Wisemauer²⁾,“ sag Johann, „es alläin schuld an düese Bäume, sä hiet sä mi verfabrt³⁾ inschruwt⁴⁾.“ Ower dä Bäume haren wenigstens dat Guede hat, Johann tau dä Inbellunt⁵⁾ te verhelfen, dat hä nit näudig här, diän Suldotenrock antetrecken, un dä Fröme kuerden et iähm no, dat hä fri käm, willen dat dat Vaderland solke Bäume nit brufen könn. Dat was 'n schäunen Drum⁶⁾ wiäft. Et was anners kommen; ower drümen⁷⁾ es huopen⁸⁾, un huopen es liäwen⁹⁾.

As dä Musterunt heran kam, hedde et bi Johann: Starke Arme, D=Beine, tauglich zur Kavallerie! Üöwer düet Urdäil was Johann ansanfs ganz bedunnert, ower in Unbedracht, dat hä wier bi dä Piäre kam, har hä sine ganze Suldotenschü¹⁰⁾ verluoren un schlaug in sine Freide vüör dä ganze Kummissiaun splitternakend twäimol Rad. Dorüöwer fängen dä Härens an te lachen, dat iähnen dä Thriänen dä Backen herunner leipen. Dä Ginerol ower bläif ernst, sträif sik diän Schnurbort un kumedäierde diäm Polzisten: „Führen Sie diesen Menschen ab; wegen ungebührlichen Benehmens vor der Kommission ist derselbe bis morgen früh einzusperrern.“ Johann sauhervwärts in't Tüg¹¹⁾ un woll fachte utneihen, ower dä Polzist kräig ne an'n Kant-haken, un Johann trock, am Arm van dä bloe, städtische

1) scheuren. 2) Hebamme. 3) verkehrt. 4) eingeschraubt.

5) Einbildung. 6) Traum. 7) träumen. 8) hoffen. 9) leben.

10) Soldatenschu. 11) f. in't Tüg = beeilte sich anzukleiden.

Gerechtigkeit, in't Luok, üm üöwer dat Suldotenläwen Betrachtungen antestellen.

Taum Andenken an diiese Suldotentid dreide sik Johann noch dä äersten Johre dono, met Hölpe van Water, sine prüßchen¹⁾ 66 üöwer dä Dhren, später ower leit diiese Eitelkeit no un hä beholp sik domet, dä Hore in handbräie, grade Stripen²⁾ üöwer dä Schlöpe³⁾ te keimen⁴⁾.

Unner sine Kollegen har Johann diän Nomen: Här Docter, do et bi dä Kutschers Maude was, sik no dä Härschop⁵⁾ te nennen. Sau hedde taum Bispil Franz, dä Kutscher van Kommerzienroth Brumenbaum, Här Kommerzienroth, auf Brumenfranz, dä Kutscher van Bantje Silberstein, Här Bantje un Kasper, dä Biäreleier⁶⁾ bi Geheimroth van Ladestock, Här Geheimroth.

Uffe Johann was alsau, wu't⁷⁾ all vertalde⁸⁾, Här Docter doft⁹⁾, un dä olle Schnat do sik wirklich noch wat op diiesen Titel te guet. Un willen dat Johann sinem Härren Üniget van dä Heilkunst afläht har, praktesäierde unner sine Frönne op äigene Just. Bi diiese Geliägenheit woll Johann diän Gelährten herutbiten un schlaug met Fremdwörder üm sik un künde platt un haudütsch in äinem Dhm. Folgt wi nu Johann un Ulenpeigel taum Feste! —

1) preußischen. 2) Streifen. 3) Schläfe. 4) kämnen. 5) Herrschaft. 6) komischer Ausdruck für Kutscher und Fuhrmann. 7) wie ich. 8) erzählte. 9) getauft.

Op Schulden Huof was niämlik Hochtid, un dä Docter nebst Gemohlin dotau inladen, over, do dä Frau Docter nit in queden Hesten was, har iähr Mann in äinem schäumen Schriwen dä Inladunk aslent un diän Beseit van UlenSpeigel un Johann ankünnigt. Et was schwor te seggen, wä 'ne grötttere Freide üöwer diese Hochtid an'n Dag lagde, UlenSpeigel oder Johann. Lekderer har sin Bestet don un Kutschwagen un Piäre sau blank poläiert, dat et 'n Bergneigen¹⁾ was, dat Fauherviärk anteseihn. Van UlenSpeigels Mauder wor noch 'n schäum Koffägeschirr un'n Blaumenstruß in'n Wagen bracht, un dä Fahrt gont los. Lustig kutschäierden dä Beiden diäm Duorpe tau, wobi UlenSpeigel dä äierste Lekziaun im Fäuhern²⁾ erholl. Äin Bädelsündken van Duorpe hörden sä all dat Bum, Bum, van dä dicke Trummel un as sä nöger kämen, dat Huptata, Huptata van dä Posaune, nohiär dat Schrum, Schrum, van Wigelinenbesßer³⁾, diäm Brumm- baß, un endlik dat ganze Gekwite un Gekröle van ale Instrumente. Met Musik, Blagengeschrei un Rüen- gebell worden dä Beiden empfangen. Dat Burenhus was von unnen bis buowen bekränzt, un Johann moß 'n gewaltig dumm Gesicht as hä üöwer dä Dür, in äinen eikenen⁴⁾ Balken, dat Sprüetsken grawen funn:

Dies Haus, Herrgott, bewahre fein,
Und laß keinen Arzt und Juristen herein.

1) Bergnügen. 2) Fahren. 3) Violingroßvater. 4) eichenen.

Johann kät un bläif am fikem, schüettelde diän Kopp un krazde sik ächter dä Ohren. „Uenspiegel,“ fonk hä an, „komm mal zu mich, luster¹⁾ es²⁾, wir müssen hier sehr pseudumm³⁾ herin kommen, willen daß wir sonst herausgelöchtet werden; Dich wät sä wuohl in Friän lassen, do Du mä blaus⁴⁾ sau 'ne junge Doctersplante bist. Aber sau 'ne infame Bausheit is mich doch in meinem Leben nicht vüörkommen: erst einen kattenfröndlik inteladen un nachher einem pilgrade vor den Kopp zu schreiben: Bleib mich vom Leibe! Do wo't doch glif dat diäm Volk eine dreijährige Poplexie⁵⁾ in das Innere schlüge, dann soll't iähm schon vergohn, uffen Härguot unnützlich anteraupen. Na, Uenspiegel, mach mä keine sau bedräuwte⁶⁾ Fimmenesi⁷⁾, wann sä us was thun wollen, un ich krieg einen zu packen, dann will ich ne doch 'n bietken an dä Ribben kieteln, daß er den Himmel for 'ne olle Kuntel⁸⁾ halten soll.“

Während Johann noch sau am resonäiern was, kämen Mannslü un Wiver ut dä Merendüör⁹⁾ un hedden Beide willkommen. Uenspiegel üöwerbrachde dat Koffäigeschirr un diän Blaumenstruß, wekket beidet bi Schultens 'ne fröndlike Opnahme funn, un dä olle Schültsche sag sau recht trühiärtig: „dat deid mi over läid, dat dä Här Dokter un sine leuwe Frau nit metkommen es, nu got flux in't Hus, Alle sind all do.“

¹⁾ hör. ²⁾ einmal. ³⁾ von: pseudonym abgeleitet. ⁴⁾ bloß, nur. ⁵⁾ von Apoplexie. ⁶⁾ betrübte. ⁷⁾ von Physiognomie. ⁸⁾ Kuntelrübe. ⁹⁾ Das große Scheunthor am Bauernhause.

Bi diiesen Worden mok Johann 'n ganz affcheilif verdreitliket Gesicht un fispelbe fiiör sit hen: „Di wät wat läid daun! sieh' mal, Mlenfpeigel, was diese olle, falsche Schlange noch mit 'n Sterz wackelt.“

Johann un Mlenfpeigel wöen grade noch tau rechten Tid kuommen, denn kum haren dä Beiden in dä Stuowe Platz nuommen, sau sat sit dä Hochtidszug in Bewiägunk. Dat Brutpor was an dä Spiße, un dä Gäfte maschäierden ächterhjär in 'ne Ordnung as dä Krunkranen¹⁾. Sau gonk et no dä Klärke, un dä Pastauer do dat Por hinäin. Kuort un hünnig was dä Rede, denn dä Pastauer wuß, dat dä Buren Livhawer van kuorte Briäken un lange Würfste sind un sag deshalf holle: Amen. Unner Lachen un Singen trocken dä Hochtidsgäste op Schulten Huof, un dat Brutpor strolche van Freide un Siäligkeit.

In äine Stuowe laggen dä Hochtidsgeschenke im grauten Kranz, un dä schäumsten Blaumen in diiesem Kranz wöen dä Schenken.

Wöwer diese Hochtidsgeschenke wät bi dä Buren Bauk fäuhrt, domet, wann dä Geschenkgiewer, oder Äiner ut sine nöchste Verwandfchop mol hirothet, äin Geschenk van genau diämfelwen Wärth bekömmnt, wu datjenige, wat dä Geschenkgiewer bracht hiet, getrü no dä Schriftworde: Mit dem Maße, womit du missest, soll dir wieder gemessen werden. Schenkt taum Bispi

¹⁾ Kraniche.

Frau Schulte-Kauhkamp äinen Büörderſchenken van tien Pund, ſau wät in't Bauk ſchriewen: Frau Schulte-Kauhkamp, Schinken II. Qualität, zehnpfündig, un dä Schültſche kann ſik drop verloten, dat, wann iähre Geſchwilters oder Kinner mol hirothet, un wö 't auf äierſt no twintig Johren, äin Schenken, twedder Dualität, an dat junge Bor van dä betreffende Stier ſandt wät. Dat es 'ne Verpflichtunk, van dä ſik Müms terügge treckt, üm nit Annere deipe¹⁾ te beleidigen.

Dä Orts-Pastauer Oſthuoſ, 'n ollen Dütschen, har mol ſau 'ne Unnerlotungsſünne giegen äine freiwillig ingegangene Verpflichtunk nit unerwähnt loten. Dä Pastauer erholl niämlik bi dä Konfermaziaun van äinem Afleger ut Schulte Pipenbrink's Huoſ gewüenlik twäi ſchäme Schenken. Bi'm ſiewenten un leſden Spröſſlink woll dä Schültſche knaufern un ſchickde blaus äinen Schenken. Als nu dä Junge domet heran kam un ſin: „Gru'den Dag, Här Pastauer, 'n Gruß van mine Mauder un ſä ſchickde Ink hier 'n Schenken,“ afleiert har, nahm dä Pastauer diän Schenken, lag 'n vüörſichtig op 'n Diſch, trock noch mal an dä Pipe un ſag: „Grüß mi dä Mauder, ſeg iähr, ek bedankde mi ſchäun für diän Schenken un dann frog es, of dä Korre²⁾ blaus äinen Bollen³⁾ hat här.“

Düefe ſelwe Pastauer har auf dat junge Bor van Schulden Huoſ binäin don un unnerholl bi'm Hochtid's-

1) tief. 2) Schwein. 3) Schinken.

iäten dä ganze Gesellschaft. Hä was 'n richtigen Buren-
pastauer, grade ut un holp nit blaus met dä billigste
Medicin, met guede Worde, sunnern auf met dä That.
Hä was käiner van dä, wekke iäwig dä Augen no'm
Himmel richtet het un dä Armen nit seiht, dä, hölpe-
seikend, dä Hänne utstreckt. Pastauer Osthuof was auf
'n praktischen un resoluäierten Mann, wosüör et as
Beleg noch zwäi Stückes opdischen well.

Als dä Pastauer an äinem Hiärwstnondag düör
sinen Baumhuof gonk, hörde Osthuof, dat in äinen
Appelbaum schmieten¹⁾ wor un Joh, dat dicke Stäine
in sinen Huof flogen. Dä Pastauer stallde sik ächter
äinen dicken Baum op dä Lur²⁾ un woch met Geduld
op dat, wat kommen soll. No äiniger Tid wor op dä
Mür 'n Kopp sichtbor, un äin Junge sprunk, nodiäm
hä sik vüörlichtig ümseihn har, of nix Verdächtiges te
erblicken was, in 'n Huof, um dä Appeln opteliäsen³⁾,
wekke dä Junge, no sine Meinunk, affschmieten har. Dä
Pastauer bläif ruhig ächter sinen Baum stohn, un dä
Junge gaf sik an't Seiken⁴⁾. Do opäinmol schaut hä
op dä Urde los un meinde, 'n Appel te hewwen, ower
et stallde sik herut, dat dä Junge 'n Blatt füör'n
Appel hollen har. „Irrer ist menschlich,“ murmelde
dä Junge vüör sik hen, ower doch sau lut, dat et
Osthuof hören kom. „Aber ein Thor ist, der im Irr-
thum beharret,“ reip dä Pastauer un hei diän Jungen

1) geworfen. 2) Lauer. 3) aufzulesen. 4) Suchen.

an dä Schnute¹⁾, dat dä Appelsbeif dovanrambe, as wö dä lühhaftige Guotsibius ächter iähm.

Äin annern Fall was dä: Äinmol har dä Pastauer äinen dicken, gefunnen Burenjungen te däupen²⁾. Et was Winterdag un in dä Kiärke te kost, üm düese Hannlunk do vüörteniähmen. Dä Bur woll pattu, dat dä Junge in dä Kiärke doft wären soll, ower dä Pastauer mok fuorten Prozeß un schickde dä Kundaupsversammlunk no Hus, domet sik dat Kind in dä kolle Kiärke nit verkeile un doft³⁾ et im Burenhus. Während dä Daupe font dä Junge guotserbiärlük an te schreien, un as dä Priäke⁴⁾ all bolle te Enne gonk, un dä Pastauer an dä Worde was: Der Her halte seine Hand schirmend über ihn, wor dat Geschrei am dullsten. Kuort entschluoten unnerbraf dä Pastauer dä Rede un reip dä Kinnerfrau op plattdütsch tau: „Legt ne doch op'n Buk⁵⁾!“ Drop schlaut Osthuof ruhig diän Satz un dä Priäke met 'n Worden: und sei seine starke Stütze für und für. Amen.

Sau was dä Pastauer 'n Menschenfrönd un drüm auf Guodes Frönd, un käin Wunner was't, dat dä Mann im Duorpe⁶⁾ vüele Frönne har un sin Wort diän Utschlag gaf. Wat diäm Pastauer auf noch besunners guet anriäkent⁷⁾ wor, was dä Umstand, dat Osthuof alltid⁸⁾ genau wuß, wann hä 'n Talor ut-tetrecken har.

¹⁾ Mund. ²⁾ taufen. ³⁾ taufte. ⁴⁾ Predigt. ⁵⁾ Bauch.
⁶⁾ Dorfe. ⁷⁾ angerechnet. ⁸⁾ allzeit.

Op Schulten Hochtide har Pastauer Dsthuof 'n Ahrenplaz niäwen diäm jungen Por, un dä vergneigten Gesichtes van dä Beiden, dä iähren Ahrendag fierden¹⁾), laggen dat beste Tügniß dosiüör af, dat iähn dä Nober- schop vüel Blasäier mok. Als dä Suppe opdriägen was, ruhden op äinmol ale Gespräke, un et wor jau still, dat me taulest nix widder hörde, as dat Lipel- geklapper²⁾). Kum was dä äierste Hunger stillt, do flossde dä Pastauer an't Glas, un müskentill wor't. „Leiwet junget Ahpor³⁾! leiw Hochtidsgäste!“ begann hä. „Et es 'n ollen, schäunen Bruf in Westfalen, op diän Wagen, wekke dä Ustüer⁴⁾ fiiör dä Brut brenkt⁵⁾): äinen Hahn, 'n Bessen⁶⁾ un 'n Spinnrad te stellen, as äine Mahnmuk, alltid wachsam, renlik un flitig te sin, un diiese Mahnmuk leg ek auk uffem jungen Por an't Hiärt. Dä Hahn es over auk 'ne Mahnmuk fiiör 'n Mann, nit op 'n früenden Huof te krassen, dä Bessen, äin Täfken⁷⁾ fiiör dä Frau, vüör iähre äigene Düör te fähren, un dat Spinnrad 'ne Mahnmuk fiiör Beide, Mann un Frau, äinen Strit bolle te beemen un nit widdertespinnen. Ek wünsche, dat usse Por sik dat tau Hiärten niähme un, dat et diän Beiden recht guet goh. Dat junge Ahpor jall liäwen, Hoch!“ Un: Hoch! un nochmols: Hoch! klanf't van ale Siden, dä Gliäfer woren anäinstot un op dat Wohl van dat junge Por lärt.

1) feierten. 2) Löffelgeklapper. 3) Ehepaar. 4) Aussteuer.

5) bringt. 6) Besen. 7) Zeichen.

Au här ower Ainer dat Zäten seihn joll! Et har diän Anschin, as bestriäwe sik jeder Gast, sinem Roben an Apetit te üöwerdriäpen, denn jau 'n westfölschen Burenmagen es 'n unergründlik Gefäß. Auf usse Johann un UlenSpeigel don iähr Däil dran, un Johann behauptede noch manks nohiär, dat hä dä Tabel noch nit äinmol jau da ut giäten här, as bi diese Hochtid.

UlenSpeigel har bi diesem Zäten Johann 'n bäusen Strik spielt. Et wor niämlik jau ungefähr giegen dat Enne vam Zäten Is¹⁾ opdriägen un UlenSpeigel, dä dat Tüg all kannde, har Johann wis maft, et wör Appellkompot; un usse Johann puotete²⁾ sik, im Glauwen, et gäf nix widder un et gehörde sik, dat Lied örndlik te Enne te singen, dat ganze Rümpten op'n Teller. Drop nahm Johann 'n Suppenliepel vull in't Mul, ower kum was iähm dat kolle Is in dä huohlen³⁾ Zähne kommen, jau font Johann an te schreien: „Mine Kiwen⁴⁾, mine Kiwen! Dä Düwel fall mi halen, wann't nit dat labennige Höllenfüer im Halse hewwe!“ „Drink, drink, süß brienst⁵⁾ Du,“ reip UlenSpeigel dotütschen⁶⁾, un Johann drank, dä Rige no, ale Gläser van sine Robern ut. As dä Pastauer dat sog, holl hä sik 'n Buk vüör Lachen, kam op Johann tau un meinde: „Wi schint, dat It auk noch wat anners möcht as Win; et gläuwe, It drinkt auk Schnaps.“ „Jo, Här Pastauer,“ entgiegende Johann trü⁷⁾, „ef

¹⁾ Eis. ²⁾ pflanzte. ³⁾ hohlen. ⁴⁾ Kinnbäden, althochtsh. kiwa. ⁵⁾ brennst. ⁶⁾ dazwischen. ⁷⁾ tren.

spigge¹⁾ nit drin, aber supen²⁾ thu ich nicht; Sie meinen villichte ich süep³⁾, wegen mein rothes Albertenverhältniß am Koppe; nein, Herr Pastauer, das ist 'n Zärwstück von meinem Bader, der die nämliche Fazun im Kläuer⁴⁾ har, aber die Nase ist keine eigene Zuchtplante⁵⁾. Uffe Dokter siet: auch die Natur macht manchmal Spagitzen, un dat, Här Pastauer, dücht mi auf, wann'k dä verdammte Nase bekike.“ Un dobi schlang Johann op'n Disch, dat dä Gläser in dä Lochd flaugen. „Immer ruhig Blut, Anton,“ soll dä Pastauer in, „holt Ink mä van Dage am Win, ower immer sachte, It kennt jo auf dat Sprüekstken: Im Wein ist Wahrheit.“ „So, jo, Här Pastauer,“ entgegende Johann, „wat woher es, es woher, ower dat Zietelken vüör dä Putälge es gewüenlik nit dä Geburtschin, sunnern dä Daupschin⁶⁾.“ „Dä Hauptfack es,“ gaf dä Pastauer terügge, „dat us dä Win schmakt⁷⁾ und bekömmt, dann brukt wi nit no'n Daupschin te fragen. Zäwensau⁸⁾ soll et auf met dä Menschen sin; wann dä us gefallt, brukt wi nit te fragen, van weffen Geistlikken sä 'n Daupschin in dä Täsche het. Dä Daupschin hiet, Guot si't geklagt⁹⁾, all vüel Blaut¹⁰⁾ un Thriänen¹¹⁾ kostet.“ „No, Här Pastauer, dann wet wi't auf ohne Daupschin fusen¹²⁾ loten,“ reip Johann freidig ut. Un hä har et

1) speie. 2) saufen. 3) süß. 4) von: couleur. 5) Zucht-pflanze. 6) Taupschin. 7) schmeckt. 8) Ebenso. 9) Gott sei's geklagt. 10) Blut. 11) Thränen. 12) in Saas und Braus gehen lassen.

auf richtig sau fusen loten, dat hä nohiär garnit mol mäh diän richtigen „Dreh“ üm dä Ecke herutkräig.

No diäm Fäten göngen dä Gäste in't Duorp, un in jedem Huse wor Koffäi drunken. Auf Johann bekumede dat Verlangen no frische Locht un har auf glücklich dä Husdiör sumen, over as hä an dä Locht kam, reip hä Ulenpiegel tau: „Komm es rasch herut, et es 'n Sturmwind do buten, dat me sif kum op dä Binne¹⁾ hollen kann.“ „Ach wat,“ entgiegende Ulenpiegel, „et es jo käin Böchtken²⁾ te spüören.“ Un ale Hochtidsgäste lachden üöwer Johann. Dä over leit dä Gäste ruhig in't Duorp gohn un mok tau Büör sicht äierst 'n Spazäiergank üm dä Appelpäume. Bi diese Geliägenheit fand Johann an äinem Baum 'n dicken Bur, un dä schnäit erbiärmlife Gesicht. „Na, Fröndschop,“ fonk Johann an, „fehlt Sie was? ek sijn sar'ne Afort van Dokter; lot es 'n Puls tassen, Tunge herut! Do het wi't jo! It het tedüel Färwten im Lij un kompromitirte³⁾ Locht im Buk.“ „Wu könnt It dat wieten?“ frogde dä Bur nieglif. „Das sagt mich Ihr verschiedenes hup, hup! dat het: holl up, holl up! et es Lid. Gehen Sie fottens in die Rüecke un drinken Sie einen halven Emmer⁴⁾ vull Soltwater, der Erfolg wird nicht ausbleiben; segt mä, ek här't Ink sagt.“

Während Johann im Huof sine Spazäiergänge matt har, was Ulenpiegel im Duorp wiäst un har 'ne nigge

¹⁾ komische Bezeichnung für Beine. ²⁾ Büstchen. ³⁾ von comprimirt abgel. ⁴⁾ Eimer.

Fröndfchop schluoten: Diz Westermann un Mlenspiegel wöen Frönne woren; beide sünnen sik op Schulden Huof in.

Diz Westermann har Mlenspiegel vertalt¹⁾, dat et hi dä Burenhochtiden Maude wö, dä Berren im Hochtidshus sachte utäin te niähmen, un Mlenspiegel un sin Frönd haren dat Kunststückken auf richtig feddig²⁾ bracht, un tworens jau guet, dat me nix Verdächtiges seihn konn. Wat nohiär dorut woren es, kann et leider diän Väisern nit vertellen.

As dä beiden nigger Frönne op'n Huof kämen, sat Johann op'n Haukloß³⁾ un lachde met'm ganzen Gesicht. „Wat lachst Du?“ frogde Mlenspiegel. „Et hef jau'n Plasäier an mi selwst; paß es op! Wann 'n Mensch drinkt un ünner födder⁴⁾ drinkt, dann kömmt er sachte an't Supen un süpt sik jau sup-sakswie⁵⁾ 'n Apen⁶⁾ an. Tüschden diese Apen ist eine Verschiedenheit, un ich tagire den for einen faulen Naturforscher, der sagt: Apen ist Apen. Et es wuohl glik, of et 'n Bäier-Apen oder Fuesel⁷⁾-Apen, 'n Win-Apen, selwst 'n Sekt-Apen herwwe, aber deßhalb ist Apen un Apen noch nit äindaun⁸⁾. Dä Sorte van dä Apen hängt vam Temperament af un dorüm giet et verschiedene Apen un tworens: 'n trurigen Apen, 'n krützfidelen Apen un 'n hausshaften Apen. Wann

1) erzählt. 2) fertig. 3) Haukloß. 4) weiter. 5) von successive abgel. 6) Affen, in der Bedeutung Kausch. 7) Brauntwein. 8) einerlei.

ek mi dä Nase teviel beguoten herwe, hal ek mi gewüenlik 'n krüzfidelen Apen, drüm he't jau'n Blasäier an mi selwst. Wann auk nohiär 'n Rattenjammer kömmt, diän fürcht ek nit. Siet ja auk usse Docter: Der Katzenjammer ist die gesundeste Krankheit.“ „Nu holl over in met Dine Akerigge,“ soll Ulenpiegel in un stallde sinen niggen Frönd für, worop ale drei in't Duorp göngen, um sik am Koffäidrinken te be-
deiligen.

Wat wor do drunken! Wä in'n Hus gonk, moch auk Koffäi drinken, hä moch wollen oder nit. Weh diäm, dä sik bedanken do! Minem Solken giegenüower stemmde dä dicke Schültche dä Hämme in dä Sit un reip örndlik haushaft: „Wat! Sä dankt? et es Int villichte nit guet genau bi us?“ Wann dann auk dä Betreffende met 'ne Armenjümmine, dä 'n Tyrann wätkhärtig maht här, entgegende: „Ek kann wahrhaftig nit mä h drinken, Schültche, ek hef all sawüel Koffäi binnen, dat me't örndlik plunsch hören kann,“ et holp alet nig, dä arme Düwel moch noch twäi oder drei Tassen herunner drinken, un wann hä dobi buorfen¹⁾ wö. Nohiär stond jau'n arm Menschenkind pilgrade an dä Wand un har't Bienen²⁾ in ale Glier.

Giegen Dwend funnen sik ale Hochtidsgäste wier op Schulden Huof in, un wier gonk dä Zäterigge los. Hierst³⁾ as Müms mä h wat loten konn, möken dä

---

1) geborsten. 2) Beben. 3) Erst.

Gäste Anstalt, no Hus te gohn, nodiäm sä jif vüör-
hiär noch dä Taschendeiker¹⁾ fүүr 't franke Rindken,
dat leive Söffken oder fүүr „usse“ Kalken bröndlik vull
Kauken²⁾ packt haren. Sau tröcken sä af un saggen
noch vüelmols Dank fүүr Säten un Drinken.

Ullenspiegel nahm van sinen niggen Frönd Afchied,
Sohann kläterde op'n Buck, un weg gonk't dүүr dick
un dünn.

Noch lange wor van düese Hochtüd kűrt, un Sohann
talde dä Stunden bi Schultens tau dä schäunsten, dä
hä erliävt har, ower hä bläif dobi, dat Uliner van
Schulten Huof iähm 'n Mötken Vitriaul dүүr't Säten
guoten här, un tworens, wu Sohann sag: „aus Haß
gegen die Docters.“

Neuntes Kapitel.

Ullenspiegel op dä hange³⁾ Schaul⁴⁾.

Ullenspiegel was all tien Johre olt un har bis
dohen bi'm Abeschützenregiment demt⁵⁾, dat het, dä
Elementarschaul besocht, un doran was sin Bar schuld.

---

¹⁾ Taschentücher. ²⁾ Kuchen. ³⁾ hohe. ⁴⁾ Schule. ⁵⁾ gedient.

„Kierst,“ sag dä Docter, „sall min Suen dä Elementarfächer örndlik binnen hewwen, wesse dä Piler¹⁾ sind, worop dat Gebeide²⁾ stohn sall, un dä möt stark sin, süß³⁾ gäit später alet üöwer 'n Haupen. Es diese Unnerbau feddig, dann äierst fall dä Junge op't Gymnasium. Dä Elementarlährs sind ower mäistendäils biätere Mürli⁴⁾ fiiör diese Piler as dä Lährs van dä hauge Schaule. Dorüm lot wi dä Elementarlährs dä Piler bauen, dä Lährs van't Gymnasium diän Rohbau un innern Utbau, dä Professors van dä Universtität dat Dak⁵⁾ un 'n Berpuß maken, un dä Öllern — flitig handlangern, dann wät dä Sake feddig un jau durhaft wären, dat nit blaus⁶⁾ 'n Einzelner oder äine Familge, sunnern auf dä ganze Menschheit ut diesem Gebeide Zinsen treckt. Deshalb, Haut af viiör dä Wietenschop! Dä Schaulmestersbafel es 'ne biätere Waffe, as dä gröttste Kanone.“

Bi Uenspiegel soll nu met diäm Roh- un Utbau begonnen wären, un dä Docter brach sinen Suen selwst taum Gymnasium, üm bi dä Prüfung taugiegen te sin. Uenspiegel was et auf richtig glückt, dat Eymen te bestohn, un was saumet op dä hauge Schaule kommen.

Van dä Elementarschule taum Gymnasium es fiiör jau'n Jungen 'n gewaltigen Sprunk, un met

---

¹⁾ Pfeiler. ²⁾ Gebäude. ³⁾ sonst. ⁴⁾ Maurerleute. ⁵⁾ Dach.
⁶⁾ nur.

„Souveräner“ Berachtunk fikt dä junge Gymnast op 'n Elementarscheiler heraf, wesse nit selten samwit gähst, dat äine ernstlike Keilerigge dorut entstähst. Auf Ulen= speigel duchte¹⁾ sit 'n Kopp grötter, sit hä Gymnast was, un koff sit, in Unbedracht van sine nigge Würde, 'ne schäume bloe Mische met 'n schwatt-rauth-gollnen Band drüm. „Doch mit des Geschickes Mächten ist kein ew'ger Bund zu flechten,“ siet Schiller, un dat soll auf Ulen speigel gewohr wären.

Ein Paragraf ut dä Gymnastial-Schaulgesetze besagde nämlik: Es ist verboten, bunte Mützen und Bärte zu tragen. Giegen dat Verbuot, bunte Bärte te driägen²⁾, wor sehr selten sünnerg; äerstens, willen dat Bärte sau wu sau op'n Gymnasium vore Artikel wöen, un tweedens, willen dat Schecken saugar unner Piäre, vüel weniger unner Menschen vor sind. Worüm dä Lähres düesen Paragrafen unner dä Schaulgesetze haren, es mi nie recht flor woren, over ek gläuwe, annemen te können, dat dat Kollegium Angst har, et könn äinem Scheiler äines gueden Dages infallen, met'n schwatt-rauth-gollnen Bort herümtelaupen.

Ulen speigel har alsau giegen dat Verbuot, bunte Mischen te driägen, verstot, un as hä gueden Mauths op'n Huof taum turnen antriän woll, kam dä Lähr op iähm tau un frogde, of Ulen speigel nit wüß, dat et verbuon wö, bunte Mischen te driägen. Ulen speigel

¹⁾ dünkte. ²⁾ tragen.

schüetelde diän Kopp un kääf jau dumm in dä Welt as 'n nigebuoren Kalf. Do over Geseß-Unkenntniß nit schüßt, jau wor Ulenßpiegel tau twäi Stunden Kuohlenluok-Arrest verurdäilt un fottens¹⁾ dohen af-fäuhert²⁾, woselwst hä ut deppstem³⁾ Härtenßgrunne dä Müsche verflaufde, welke iähm düese Strofe in-bracht har.

Dä Kuohlenkammer was tau Hälste met Kuohlen anfüllt, un Ulenßpiegel wor dotau verurdäilt, dä twäi Stunden stohend tautebrenge. Sitten konn hä ut diäm Grunne nit, willen dat hä sin schnäiwitt⁴⁾ Turn-tüg⁵⁾ anhar, un bin Sitten lichte 'n schwatt Achterdäil kriegen konn. Of dä Lähr Ulenßpiegel 'n Begriep van dä prüißche Kläuer giewen woll, wä wäit et? Wann wenigstens noch fiiör Tidverdrif⁶⁾ suorgt wö, over domet sog et schlecht ut, un Ulenßpiegel unnerholl sik deshalb, jau guet et gonk. Hä fonk Fleigen⁷⁾, schmäit jä diän Kobbesen⁸⁾ in't Nieß un beobachtede dann, wu dä Kobbesen op dä Fleige schaut, üm sik dat Dier te halen. Nohiär entdeckde Ulenßpiegel noch äinige Hampelten⁹⁾, un auk dä erhollen 'ne Fleige. Dä äierste Hampelte sog kum dat Dier, jau leip jä no'n Frönd un stodde ne in dä Ribben; dat soll heiten: Et wäit wat. Dä annere Hampelte gaf diän Staut terügge taum Täfken, dat jä verstohn här, dat et sik üm 'ne

¹⁾ jogleich. ²⁾ abgeführt. ³⁾ tiefsten. ⁴⁾ schneeweißes. ⁵⁾ Turnzeug. ⁶⁾ Zeitvertreib. ⁷⁾ Fliegen. ⁸⁾ Spinnen. ⁹⁾ Ameise, altdeutsch: ampete, altn.: ambl = Arbeit.

frische, daue Fleige hannele, un bolle wöen sik dä beiden Hampelken üöwer dat Kumpanigeschäft emig, un trocken gemeinsam dä daue Fleige in dä Büövraths-kammer, üm dat Dier bis op dä Flüegel te vertiähren. Dat wöen dä äersten „naturwissenschaftlichen Studien“ vom Sextaner UlenSpeigel. Un as keine Fleige mäh te fangen was, font UlenSpeigel an te sleiten: „Freiheit, die ich meine,“ afwesselnd haue un dann ganz deip, bis dä Bedell kam un diäm Gefangenen dä Freiheit brach. Noch am selwen Dage leip UlenSpeigel taum Rappenmäker, vertalde iähm sin Unglück un gaf iähm diän Dpdrag, dat achtenfättiger Stripfen te üöwertrecken. —

UlenSpeigels Ordinaris was dä gestrenge Popo-nius, vüör wekken ale Scheilers grauten Respekt haren, wat üöwrigens kün Wunner was. Poponius was 'ne middelgraute, fuortgedrungene Persüenlikheit, har 'n Backenbort, jau gruof as 'n Kobbesenjäger¹⁾, dat Mundwärts was halbkreisföörmit²⁾ no unnen trocken³⁾, un dä Unnerlippe jau'n Bietken vüörschuowen⁴⁾. Dä Nase was 'n gewaltigen Kolwen un in dä Wise⁵⁾ modelläiert⁶⁾, as wö jä met dä Bile⁷⁾ ut'm äifenen⁸⁾ Stamm hauen. Dä Augen wöen klein, gris un jau labennig, as dä van 'n Kaufvüegel. Üöwer dä Augen faten 'n Por grismeläierde⁹⁾ Augenbrunen, dä 'n

1) Besen mit langem Stiel. 2) halbkreisföörmig. 3) gezogen. 4) vorgeschoben. 5) Weise. 6) modellirt. 7) Beil. 8) eifenen. 9) graumelirte.

gueden halwen Toll¹⁾ richtaf vam Kopp stönnen²⁾. Ruort un guet: Poponius har äint van jene westfölschen Gesichtter, op welke dä stännige³⁾ Froge: wat wost⁴⁾ du mi? te läßen es. In dä äine Tasche har hä 'n bloen⁵⁾ Schnuffdauf un 'ne giäle Schnufftabaksdause, un in dä annere Tasche 'n rauen Dauf un 'n schwatte Dause. Dä Ritstock was dä trüste Begleiter van Poponius, welke sau düörschnittlik jede Wiäte äinen Stock entwäi schlaug, weshalf dä Schaulmester auf diän Namen Poponius erhollen har.

Dä äierste Schaulstunne no Mlustern font bi Poponius sit diätig Johren met diän Nominativus Singularis: mensa, der Tisch, an, un dä leßde Stunne im Schauljohr hörde met 'n Accusativus cum Infinitivo op. Widder as bis taum Accusativus was Poponius selbst nit kommen, un mähr lotinsche Worde, as in düesen Paragrafen vüörkämen, har hä selbst nit lährt. Wann hä dohiär in dä Stroffklasse van 'n Quartaner no 'n lotinsch Wort froggt wor, wat nit in dä uobenbenanden Paragrafen vüörkam, sau ston Poponius anfangs do, as dä Dsse am Biärge; trogdiam wuß sit dä Schaulmester ut dä Verliägenheit te helpen un donnerde diän armen Ströflint an: „Schlo⁶⁾ dat Wort te Hus selbst no; ek fall Di wuohl noch in Dine Zulheit bestärken⁷⁾“; dat soll mi noch infallen.“

¹⁾ Zoll. ²⁾ standen. ³⁾ ständige. ⁴⁾ willst. ⁵⁾ blauen.
⁶⁾ Schläge. ⁷⁾ bestärken.

Poponius was 'n Tyrann un hei sau lange op dä Junges, bis sä jeden Satz un jede Kiegel¹⁾ härleiern²⁾ komen, un et es wuohl antenähmen³⁾, dat, wann Poponius' ehemolige Scheiler im haugen Oller no dä Genusriegeln froggt wöen, dä ollen Knaben ohne Bedenken tehaupe diän Biärs⁴⁾ härbiät⁵⁾ hären:

Die Männer, Völker, Stüff' und Wind
Und Monat masculina sind,
Die Weiber, Bäume, Städt' und Land
Und Inseln weiblich sind benannt.
Was man nicht definieren kann,
Das sieht man als ein Neutrum an.

Am Soterdag⁶⁾ Middag schräif Poponius ale Dp-gawen fiür Mondag an dä Tafel, un dann frogde hä: „Het It alet opschriewen?“ Op dat So van ale Scheilers entgiegende hä dann jeden Soterdag wörtlik datselwe, niämlif: „Kömmt ower Mondag Äiner, dä sine Saken nit kann, diän karwatsche ek äierstens gründlik düör, un tweddens kann hä bi mine Gräite⁷⁾ gefoltene Suppe iäten.“

In dä twedde Unnerichtsstunne mot UlenSpeigel dä nögere Bekantschop van Poponius. Dä Junges haren Schönschriwen⁸⁾. Poponius schlaug taunächst ut Liweskräften dreimol met'n Ritstocck üöwer dä Wandtöfel, dat diän Junges örndlik dat Fell kietelde, un dann brüllde

¹⁾ Regel. ²⁾ herleiern. ³⁾ anzunehmen. ⁴⁾ Bers resp. Strophe.
⁵⁾ hergebetet. ⁶⁾ Samstag; Sator, der nordische Gott der Saaten (dies Saturni). ⁷⁾ Grete. ⁸⁾ Schönschreiben.

hä: Achtunk! Drop nahm Poponius dä Kride un schräif dat Wort met Tellen vüör: und o und zwei und h und zwei und a und zwei und Punkt! Do stont dann dat Wort oha.

Während Poponius an dä Tafel ston, am tellen was un dä Klasse diän Rücken taudreihde, benutzde UlenSpeigel dä Geliägenheit, met sinem Kober te plaudern, anstatt op dä Tafel te fiken. Diese Unachtsamkeit moch UlenSpeigel büßen; blitzschnell dreihde¹⁾ Poponius dat Gesicht no dä Klasse un entdeckde diän Störer. „UlenSpeigel, komm es herut, et hef ächten auf Augen.“ reip Poponius. Klatsch, klatsch, schalde et diör dä Klasse, un UlenSpeigel har sine äersten Schläge weg un wor in dä Ecke stallt, wo iähm Poponius op dä Ohren twäi lange, grise Tuten sat, weffe dä Tefelsohren vüörstellen sollen. Dwer UlenSpeigel fonk an, ächterrücks Fragen te schneien un beschlaut, sit an Poponius füör diän Schimp te rächen. Diese Rache leit auf nit lange op sik wachden.

UlenSpeigel har sit ut dat Innere van dä Hagebutten jau 'ne Ort Zuckpulver maft un dä giäle Schnufftubacksdause van Poponius summen. Ohne dat dä Mettscheiler etwas dovan sögen, pratkesäierde UlenSpeigel äinige örndlike Präsen Zuckpulver diör 'n Schnufftubak, räuerde jau lange, bis dä ganze Masse glit brum was, un stallde dä Dause²⁾ wier op't Pult. Drop

1) drehte. 2) Dose.

sat sik dä Schelm ruhig op sinen Platz un verdepte sik in sine lotinschen Dpgawen. Op äinmol reip 'n Junge: „Hurah! Poponius hiet sine Schnufftubaksdause op't Pult stohn loten,“ un nahm, met salbungsvuller Mine, dä Dause, schüttelnde diän Schnufftubak hen un hiär, kloppde op dä Dause, nahm 'n Schnüffken, un dä üöwrigen sik Junges op dä innerste Bank moken't iähm no. Num ower har dä leßde sine Prije wäg, do kam Poponius, un dä Junge sprank erschreckt in dä Bank terügge. „Ruhig!“ kummedäierde, as gewüenklik, Poponius, „dä Äierste, wekke sik räuhert¹⁾, kritt väier Stunden Arrest un Schläge, dat hä dä Wänne heranflügt.“ Met düesen Worden gont Poponius op't Pult tau, gräip no sine giäle Dause un nahm 'n Schnüffken, äin tweedet un 'n drüddet, dann äierst nahm hä diän Haut af un stallde diän Spazäierstoel in dä Ecke. No 'ne Wile font usse Schaulmester an, dä Nase te riven²⁾, un ale Junges van dä innerste Bank riewen auf. Poponius font jau gar an, te niesen, un dat was 'n grautet Wunner, willen dat sik dä „öllsten Lü“ nit erinnern konnen, Poponius je niesen hort te hewwen. Num ower har Poponius niest, jau niesten auf dä Seß ut dä innerste Bank. Poponius kräig dat Schnuffdank herut, dä Seß auf. Do ower rait Poponius dä Geduld: „St Kanalgen,“ reip hä, uter sik vüör Born, „wet Inken Lähr taum Besten

¹⁾ rührt. ²⁾ reiben.

herwen, do fall doch glik dä Düvel drin schlon!“ Wüthend schaut Poponius op sinen Ritstoek un hei op dä Junges los, as op kolt Iffen. Dä ower schreiden guotserbiärmlif, un dä Aline baug sik vüör Pine ächten herüöwer, dä Annere vüörn herüöwer, dä Drübbe schaut unner dä Bank, un dä Annern riewen diän Buckel un reipen dobi: „Holt! holt!“ oder „Nu wäih, au wäih!“ Aliner font an: „Här Poponius, hollen Sä op, Sä schlot mi 'n Brück, ek well auk in minem Liäwen kün Schnüfften mäi niähmen.“ „Dat jast Du auk nit, Du Sotan,“ gaf Poponius dränge tau Antwort, un bläif am hauen, bis iähm dä Arm stif was. Ganz ächter Ohm¹⁾ sank Poponius op sin Pult un font an: „Solte Kanalgen, Kanalgen, fall me, fall me te Menschen maken; do hef düet Johr wier 'ne schäune Sorte binäin²⁾. Wat sin 't 'n armen Packiesel; wann 't tien Junges här, käiner soll Schaulmester wären, äher soll hä in dä Verbiäterunks-Anstalt. Ower dat sek Int,“ un dobi wande sik Poponius wier an dä Scheilers, „wä sik jetzt blaus noch dat Geringste te Schullen kommen lät, hau't tau Güöte³⁾.“ Poponius was würklich te beduren; hä har sik dä Nase gleinigrauth riewen, un auk dä Seß ut dä unnerste Bank haren ale sierrauwe Nasen. Menspiegel ower grinde vüör Plasäier, bäit sik op dä Tiähne, üm nit lut optelachen, un har sik all 'n Taschendauf vüör 't Mul hollen, as

1) Athem. 2) bei einander. 3) Grütze.

dä Seß as dä Hampelmänner vüör Pine in dä Locht spattelden un dä Nasen rauth riewen vüör Sucken. FÜR diesen Sträik bläif dä Stroße nit ut.

Taum Tidverdrif¹⁾ har UlenSpeigel 'ne Fleige²⁾ fangen un dä met 'm Ächterdäil in 'n Inkt³⁾ stüppt. Middlerwile jat dä Nober tau Linken vüör sin Schäum-schribau un molde sin grautet D met Wuohgefallen un guedem Gewieten op dä linke Sit vam Bauk. Dä rechte Bauksit⁴⁾ was ganz lieg⁵⁾ un blank. Diesen Umstand benutzde UlenSpeigel un jat dä Fleige an dä Kante van 't Blatt, brukde ower noch dä Vüörlicht, vam Inktfat no'm Bauk met Inkt 'ne natte Schusai⁶⁾ te molen. Langsam kraup dä Fleige kwär üöwer 't Blatt un trock 'n bräien, schwatten Stripen dorüöwer. As dat dä Nober sog, fräg hä käinen kleinen Schrecken, in Unbedracht, dat diese Schmiärevigge 'ne Anweisung op Schläge was. In sine Angst muß sik dä Zunge nit anners te helpen, as luthals te raupen: „Här Popo-nius, Äiner hiet mi 'ne Inktfleige op 't Bauk jat.“ „Wat fÜR'n Dier hiet me Di op 't Bauk jat?“ frogde Poponius un kam op diän Zungen tau. „Düet Dier,“ antworbede dä Zunge met Thriänen in 'n Augen, un dobi holl hä dä Fleige in dä Locht un wäis⁷⁾ op sin Bauk. „Dat hiet Müms Äiners don, as dä Kräute⁸⁾ van UlenSpeigel,“ reip Poponius un woll iähm an 't

1) Zeitvertreib. 2) Fliege. 3) Tinte. 4) Buchseite. 5) leer.
6) Chaussee. 7) zeigte. 8) Kröte.

Fell. „Näi, näi,“ font Ulenſpiegel an, „ef ſin nit ſchuld, dat Dier es gewiß in't Inſtſat gerohn un op't Bauſ kruopen¹⁾; hier, Här Lähr, könnt noch ſeihn, wo dä Fleige här kruopen es.“ „Du Leigenbaſt, woſt mi wis maken, dat 'ne Fleige äinen ſolken bräien Stripen trocken könn! komm mol herut!“. „Hiet Ulenſpiegel düeſen Sträit maſt?“ frogde Poponius dä Robern. Alles bläif ſtill. „No, wät et bolle?“ reip hä un ſprunk op dä Bank. Do ſton Wilm Fuorſchpipe op, dä Ulenſpiegel nit lien konn, willen dat iähm däſelwe an dä Bäine unner dä Bank trocken har, un gaf an, dat Ulenſpiegel dä Thäter wiäſt wö. Do ower holl Ulenſpiegels Buckel Kiärmiß²⁾, un Poponius ſchlag, dat dä Stock buorſt, während Ulenſpiegel pilgrade ſton, ſtif as 'n Briät, käine Mine vertrock, käinen Lut van ſik gaf un niz van dä Schläge taſſde³⁾, willen dat dä Schelm 'n dicken Pappdiekel unner dä Weſte har un dä Arme ſau wit no vüörn holl, dat dä käin Schlag drap. „Scriſ mol in't Klaffenbauſ,“ reip Poponius diäm Primus tau: „Ulenſpiegel wegen groben Unſugs drei Stunden Arreſt.“

Poponius trock dann met raue Dinte äinen Kris üm diän ſchwatten Stripen, üm nit te vergiäten, dat düeſe Sünne giegen dä Kenliſkeit all beſtroft was. Äine ähnlige Inſaſſunk mol Poponius üöwrigens üm jeden Alex, domet diän Junges füör äin un diänſelwen

1) gekrochen. 2) Kirmeß. 3) fühlte.

Dintenplack nit twäimol dat Fell versuohlt wor. Un wann't mol vüörkam, dat Poponius äinen Jungen fütör äinen Alex siekelt¹⁾ un vergiätau har, diän Stripen te maken, jau was dä Junge auf nit bläu un reip: „Här Poponius, ek hef noch käinen rauen Kris üm minen Alex.“

Ulenpiegel was knieder²⁾ wahn üöwer dä drei Stunden Arrest. „Dat wek Di anstrifen,“ reip hä in dä Pause Wilm Fuorschpipe tau, „Du fast fütör 't Äierste Nüms³⁾ määh verrohn, Du Judas!“ „Dau mi es wat,“ meinde Fuorschpipe, ek seg alet usse Lähr.“ Ulenpiegel holl Wort.

In äine Stunde, worin bibbelsche Geschichte lährt wor, kam Ulenpiegel äine Bank herop, willen dat hä dä Richtunk van Rain's Dpferdamp am besten angiewen konn, un Fuorschpipe kam op Ulenpiegels Platz. Jetzt, dach Ulenpiegel, wek Di Judas doch 'n Sträik spielen, doran fast Du Blasäier hewwen. Dä Schaulbänke stonnen noh binään, un dä Nächstermann⁴⁾ konn finen Biiördermann⁵⁾ lichde erräiken. Ulenpiegel har in äinem Winkel op'n Schaulhuof äinen Stiewel ut-trocken un tüschen Uöwerliär⁶⁾ un Suohle, an dä Stier⁷⁾, wo gewüenlik dä graute Täuwen⁸⁾ sittet, äine spitze Anapfnadel⁹⁾ stuoken, un was domet in dä Schaulstuowe kommen. Dä Junges haren grade äine schrift-

¹⁾ durchgeprügelt. ²⁾ total. ³⁾ Niemand. ⁴⁾ Hintermann.

⁵⁾ Vordermann. ⁶⁾ Oberleder. ⁷⁾ Stelle. ⁸⁾ Zehe. ⁹⁾ Knopfnadel.

like Klaffenarbäit ut dä bibbelsche Geschichte te maken. Alle wöen müskenstill¹⁾, me hörde kum dä Fiärn²⁾ üöwer't Popir krassen. Do sprunk Fuorschpipe op un schreide Muord un Brand. Dä Junges rieten dä Köppe in dä Loch. Poponius sprank op, un Fuorschpipe jammerde: „Äiner hiet mi stuofen.“ „Wo?“ frogde dä Lähr. „In't Bän.“ „Ach wat, dat es nit müeglik; Alle het jo schriewen, un Käiner hiet dä Hänne van dä Bank hat. Ek gläuwe, Du woßt mi noch taum Besten hewwen, dann kömmt Du ower an 'n Verfahrden.“ „Här Poponius, ek heft taßt³⁾.“ „Si ruhig, Junge, un schrif, süß⁴⁾ passäiert Di noch wat.“ Wat soll Fuorschpipe maken? Hä moch 't Mul hollen un wider schriewen.

Sif Minuten bläif wier alet ruhig; Seder har met sif selwst genug te daun, bis op Äinen, un düese Äine was Älenspiegel. Bütorsichtig schauf hä sinen Fant vüör, ohne diän üöwrigen Däil van Körper auf mä 'n Bietken te wiegen. Do was dä Schreierigge wier te Gange. „Hölpe, Hölpe! Här Poponius, ek wär hier daut⁵⁾ stuofen, ek holl't nit mä h ut,“ reip Fuorschpipe. Poponius schüttelde diän Köpp, kläterde van sin Pult un wor rauth vüör Gift. Dä Ärdbuom wor unnersocht, dä Robern van Fuorschpipe mochen dä Taschen utpacken — et was nig te finnen. Poponius

1) mäuschenstill. 2) Federn. 3) gefüßt. 4) sonst.
5) todt.

was dat Schreien läid¹⁾, moß fuorten Prozeß, nahm sinen Ritstoc un hei op Fuorschpipe met diän Worden los: „Du jast käine Lü näh anschmiären²⁾.“ Wat halp alet Schreien van Fuorschpipe, wat halp et, dat hä hillig³⁾ un dier versiekerde, hä woll Käinen anschmiären, hä wö stuofen, dä Schläge har Fuorschpipe wäg, un domet was dä Sake wier tau Enne.

Wier⁴⁾ bläif 't fif Minuten ruhig, wier horde me nix anners as dat Fiärgekrißel, do sprank Fuorschpipe taum drüdden Mol op, schreide, stürvte⁵⁾ holter kabolter ut dä Bank, un woll ut dä Klasse. Nu es dat Utriten wuohl 'ne ganz nette Sake, ower me maut blaus nit te late⁶⁾ domet anfangen. Poponius fräig sit Fuorschpipe an 'n Wickel un schickde äinen Jungen taum Directer. Dä kam, un Poponius klagde iähm sin Laid. Dä Directer unnersoch, Poponius unnersoch, ower:

Visito, visitas,
Et bläif jau, as et was.

Sä funnen ale Beide nix, un dä Directer gonf wier siner Wiäge.

Dä Sträif was Alenspiegel glückt, un Wilm Fuorschpipe har sine Strofe füör 't Angiewen wäg. Ower dä Krufe gäiht jau lange in 'n Pütt⁷⁾, bis sä briekt. Dä Vergeltunk kam auk Alenspiegel üöwer 'n Hals.

¹⁾ leid. ²⁾ täuschen. ³⁾ heilig. ⁴⁾ Wieder. ⁵⁾ stürzte.
⁶⁾ spät. ⁷⁾ Brunnen, altfähs. putte.

Et was Maude, dat äin Junge dä Opficht in dä Klasse har fiiör dä Tid, wo dä Lähr nit taugiegen sin konn, un düesen Posten har sit äiniger Tid usse Ulen-
speigel. Do was nu dä Buck taum Gärtner maft, un
vüel richtiger wö et wiäst, ale annern Junges tehaupe
met dä Opficht üöwer Ulen-speigel te betruen¹⁾. Ulen-
speigel holl nu Wacht, un üm sik dä Langewile te ver-
drüwen²⁾, nahm hä dä Kride³⁾ un molde Poponius op
dä Tosel un doniäwen⁴⁾ äine twäi Haut lange Dause⁵⁾,
in wesse dä Worde stonnen⁶⁾: Alle fiff Minuten tien
Prisen. Unner dat ganze Gemölde schräif Ulen-speigel:
Dat es Poponius, Regent van Sexta, Inhawer grauter
Schnufftubaksdausen.

Düese Berseif in dä Porträtirkunst kam Ulen-speigel
üewel te stohn. Poponius har düör 't Finster dä
Molerigge⁷⁾ met anseihn, sik sachte ächter dä Düör
schließen, un as iähm ut dä Schaulstuowen dat Ge-
lächter van sine Trabanten entgiegen kam, rät hä in
helle Wuth dä Düör uopen un schaut op dä Tosel
los. Ulen-speigel gräip⁸⁾, sau schnell hä konn, no 'n
Schwamm un wischde äinen Arm un Bän van 't
Kontersei. Widder ower soll dä junge Künstler nit kom-
men, denn Poponius schnappde ne met äine Hand in
'n Nacken, un met dä annere holl hä dä Hand van
Ulen-speigel fast, domet dat Gemölde erhollen bläif.

¹⁾ betruen. ²⁾ vertreiben. ³⁾ Kreide. ⁴⁾ daneben. ⁵⁾ Doje.
⁶⁾ standen. ⁷⁾ Malerei. ⁸⁾ griff.

Dat Ganze was dat Wiärf van äinigen Sekunden.
„Di wek dat Molen verdrüwen,“ donnerde Poponius,
schmät sinen Haut op't Pult, lag UlenSpeigel op dä
Toseltrappe un hei drop los, dat UlenSpeigel örndlik
labennig wor, Gibaum¹⁾ schaut un unglückliker Weise
met äinem Uffsatz Poponius sau unner dä Nasenlööcker
fauerwiärktde²⁾, dat dä arme Schaulmester dat Schlon³⁾
fottens⁴⁾ instellen moech. Poponius, vüör Särger un
Pin uter sik, schlaut, in äine Dpregunk, sin Pult
uopen, nahm dodrut 'n Strick, diän hä UlenSpeigel
unner dä Arme schauf, un honk 'ne an'n Toselhafen.
Un dä Tosel ower schräif Poponius dä Worde: Hier
hängt ein Lump!

Dat was dä Strofe füör UlenSpeigels dumme
Sträike, un wann't Poponius an dä Nase juckt har,
sau juckt et UlenSpeigel noch lange annerswo; denn
Poponius' Ritstock har sau'nen Indruck op UlenSpeigel
maakt, dat dä Schelm diän Stoc ut reiner Linve häimlik
met no Hus nahm un opschmäufde⁵⁾.

---

¹⁾ Fuzzelbaum. ²⁾ fuhrwerkte. ³⁾ Schlagen. ⁴⁾ sofort.
⁵⁾ aufrauchte.

Zwölftes Kapitel.

Allespiegel schwänzt dä Kiärke un mäkt dumme
Sträike¹⁾.

Tau dä Tid, as Bonzius-Mühler Landpsfliegevar in Prüßen was un sine Adelsheid diän Statüen Unnerbüxen antrecken leit, domet sif nomentlik sau 'ne arme Venus dä Bäine nit verkeilde²⁾ (met'n Apoll holl't iähr all nit sau genau), wor dat hauchweise Gebuot erloten, dä Junges van dä hauge Schause det Sundags in dä Kiärke te schicken, un et ergont auf an den klensten achtjöhriken Schriftgelehrten dä Befiähl, sif optemaken un sin Kyrielei an geweihter Stier te singen. Do was tau Anfanf 'n grautet Murren gegen düet Gebuot, un sauwuohl dä Ellern van dä Scheilers as dä Lährs³⁾ wöen domet untesfriän⁴⁾; nomentlik möen dä riegelmäßigen Kiärkengängers⁵⁾ häuse Gesichter, willen dat düese Lü sif van dä Junges in iähre Ansdacht nit stören loten wollen, un klagden deshalf lut. Düese Klagen drangen auf an dat Dhr van Bonzius-Mühler, over hä antwordede: quod scripsi, scripsi, un dä Sake bläif sau, as sä was.

¹⁾ Streiche. ²⁾ erkältete. ³⁾ Lehrer. ⁴⁾ unzufrieden.
⁵⁾ Kirchengänger.

Dä Presbiters halpen sik, jau guet et gonk, un wiesen diän Tunes besunnere Plätze un tworens im dunkelsten Kiärkenwinkel an, domet dä Andächtigen jau wenig as müöglik stört woren. Dä Lährs dogiegen mofen diän Klassen-Primus taum Dpsäiher un dä moch angiewen, wä dä Kiärke schwänzt, wä Skandal maht har oder ohne Gesangbauk in dä Kiärke kam. Gaf jau'n Dpsäiher ower äinnmol äinen Tungen an, jau nahm dä ganze Klasse giegen diän Angiewer¹⁾ Partei un leit iähm manken Fröndschopspuff taufommen, dat diän armen Dpsäiher manks dat Hülen²⁾ nöger was, as dat Lachen. Met dä Tid wor lustig drop los schwänzt, willen dat dä Scheikers wussen, dat dä Primus sik nit trude³⁾, etwas te verrohr⁴⁾, un dä Lährs sähr selten in dä Kiärke göngen, do dä mäisten dovan dä Kiärkenlocht⁵⁾ nit verdriägen⁶⁾ konnen. Statt dat Gesangbauk haren dä Tunes dä Pipen in dä Taschen, un viörfichtig sträiken dä Schwänzers üm dä Kiärke, as dä Ratte üm 'n häiten Bri. Äiner, dä guebe Augen har, moch düör't Schlietelluof⁷⁾ fiken⁸⁾, angiewen, wat füör Nummern jungen woren, un diiese Nummern woren tau Viörficht op'n Päcksten Tubak schriewen, domet Jeder nohiär angiewen konn, wat jungen was, im Fall dat 'n Husexomen stattfand. No diiesen andächtigen Viörbereitungen gonk et jau rasch as müeglik

1) Angeber. 2) Heulen. 3) getraute. 4) verrathen. 5) Kirchenluft. 6) vertragen. 7) Schlüsselloch. 8) sehen.

düör dä nöchste Pote¹⁾ ut dä Stadt op Entdeckungsreisen. Dobi woren nimols Wiäge verfolgt, dä annere Lü auf göngen, sunnern et gonf kwiärfelbin, üöwer Hiegen²⁾, Tüne³⁾ un Bieken⁴⁾ un jau wat hedde dann: „Entdeckungsreise“. Un düesen Nomen konn dä „Reise“ ümfauäher fäuhern⁵⁾, as däsälwe gar nit selten dä Öllern dä Entdeckung maken leit, dat iähr hauchgelährde Här Suen dä Kiärke schwänzt har. Dä Anfährer⁶⁾ bi düese „Entdeckungsreisen“ was Ulenpiegel, un Keiner konn sik rühmen, jau Beschäid üöwer Hiegen, Tüne, Bieken, Buegelsnester, Fochslücker⁷⁾, Appel- un Biärenbäume te wieten, as Ulenpiegel, Käiner konn jau klättern, Käiner jau springen, as hä. Dofüör stont hä auf bi sine Frönne in haugem Anfäihn un diän Öllern üöwerleip 'ne Gausehut⁸⁾, wann sä diän Nomen Ulenpiegel horden.

As äines Sundags Ulenpiegel wier diän Anfährer spielde, har äin Junge dat Unglück, dä Biere an dä Hiegedören⁹⁾ vollstämmig te territen¹⁰⁾, un Ulenpiegel moch Roth schaffen. Do wor kollektäiert un met Hangen un Witörgen sawüel tesammenbracht, as näudig¹¹⁾ was, üm schwatten Twärn¹²⁾ un 'ne Stoppnodel te kaupen. Reihnodeln¹³⁾ woren ut diäm Grunne nit kost, do enzelne nit te herwen wöen un uterdiam 'ne Stoppnodel diän Nutzen har, dat dä Junges nit jau

1) Thor. 2) Hecken. 3) Bäume. 4) Bäche. 5) führen.
6) Anführer. 7) Fuchslöcher. 8) Gänsehaut. 9) Heckendornen.
10) zerreißen. 11) nöthig. 12) Zwirn. 13) Nähnadeln.

vüel te fhemeln haren, üm diän Jahm¹⁾ in't Quof te frigen, as bi dä Reihnodel. Dä Junge moch sif dann op'n Buf leggen, un Ulenfpeigel gaf sif dran, diän Schaden te reparäiern. Bi jau'ne Geliägenheit wor dat Tüg jau binäin neiht, dat dä Schnidermester dä Hänne üöwer 'n Kopp tesammenschlaug, wann hei nohär jau 'ne Bütze te flicken kräig. Ulenfpeigel har Stiefe makt, dä 'ne halwe Hand bräit utäin²⁾ jaten, üm rajch met dä Sack feddig te wären, un har alet in äinen Timpen³⁾ tesammen trocken, grade jau, as me ne an 'n Sack makt, üm ne biäter anpacken te können. „Finis coronat opus,“ reip drop Ulenfpeigel, as hä met dä Reiherigge feddig was, un staf diän Jungen in't Nehterdäil, dat dä an te brüllen fonk, as här hä im Meß jäten.

Te Hus ower wor dat Bützen-Unglück van dä Mauder glif entdeekt, troghdiäm sif dä Junge vüörfichtig an dä Wanne langs schauf. Dä Kiärkenschwänzerigge kam iäwenfalls an Lecht, un dä Junge kräig sine Strofe un moch 'ne annere Bütze antrecken. Ower met diäm Uttrecken gonk et nit jau glatt af, as et sif dä Junge vüörstallt har, un dä Öllern wochen⁴⁾ van Minute tau Minute met 'm Middagsiäten, ower dä Junge woll un woll nit kommen. Dä Mauder was tauäierst dat Wachten läid; jä leip dä Trappe herop, joh iähren leiven Suen ähterrücks in 'n Speigel fiken

1) Faden. 2) auseinander. 3) Zipfel. 4) warteten.

un erholl op iähre Froge: wat hä mök, dä Antwort:
„Et kann dä Büze nit uttrecken un auk nit finnen,
woran jä fast sittet.“ Nu stallde sik dann herut, dat
dä Büze ant Hiemd fastneiht was, un met Schiäre
un Meß moch dä Büze vam Hiemd losläuft wären,
worop sik dä Mauder wier no unnen begaf, üm iäh-
rem Mann diän Büörfall te berichten. Dä Mann
woll, as hä dä Geschichte horde, sik half daud lachen,
saw dat dä Frau örndlik häuse wor un meinde: „Wu
kannst Du noch üöwer saw'n dummen Sträik lachen?“
„Do't guet sin, Frau,“ träustede jä dä Mann, „et es
biäter, dä Schnider un Schauster krit 't Geld, as dä
Docter oder Apothäiker.“

Äinem annern Kiärkenschwänzer har UlenSpeigel auf
tau 'ne Strofe verholpen, un dat was saw kommen:
Bi äine jundäglige Entdeckungsreise kamen UlenSpeigel
un sine Frönne an äine Biefe van tiämlike¹⁾ Bredde²⁾;
dat Herüöwerspringen was besunners schwor, do dä
Auwers³⁾ pilgrade no unnen afföllen, un Käiner har
sawüel Mauth, diän Verseif te maken, üöwer dä Biefe
te springen. „Henrich Pipenbrink,“ font UlenSpeigel
an, „Du büst am depsten⁴⁾ splieten⁵⁾, un hiest dä
längsten Bäine, wann Du nit drüöwer kömmt, kommt
wi äierst recht nit drüöwer.“ Dat löchte⁶⁾ Pipenbrink
auf wuohl in, ower trohdäm schüettelde hä diän Kopp

¹⁾ ziemlicher. ²⁾ Breite. ³⁾ Ufer. ⁴⁾ tiefsten. ⁵⁾ gespliffen.
⁶⁾ leuchtete.

un entgiegende ganz dränge¹⁾ un langsam: „Meine Knochen²⁾ sind mi jau leif³⁾, as Di dä Dinen, Ulen-
speigel; dä Biefe es mi te bräit, un ek well met dä
Nase käine Fwürsche⁴⁾ beschnüffeln.“ „Süh mol an,
Du Schlar⁵⁾,“ gaf iähm Ulen-speigel tau Antwort,
„jost⁶⁾ Di leiver wat schiämen⁷⁾, ek sin giegen Di
mä⁸⁾ 'n Kärl as 'n Putälgenproppen⁹⁾, over dat
Springen riskäier ek noch. Domet Du nu fühlst, dat
ek Kurasche hewwe, mak ek Di folgenden Wüörschlag:
wi Beide treckt 'n Popirfen¹⁰⁾, un wä dat längste
treckt, maut springen.“ Pipenbrink har noch käine
rechte Lust un woll nit met dä Antwort herut. Do
over rait diän annern Junges dä Geduld, un jä rei-
pen düöräin¹¹⁾: „Pipenbrink, op düesen Wüörschlag
maußt Du ingohn, wann Du dat nit deist¹²⁾, kannst Du
dat nächste Mol alläine gohn; met 'ne bange Bitte¹³⁾
wet wi nix te daun hewwen.“ Pipenbrink bläif käine
Wohl; hä moch sik met diän Wüörschlag inverstohn
erklären, un dä Laufe¹⁴⁾ woren makt. Ulen-speigel over
bog 'n langen Popirstrifen krumm un staf dä beiden
Enden vam selwen Stück Popir düör dä Finger;
diän kuorten Popirstrifen staf hä over nit düör dä
Finger, junnern holl 'n in dä taue¹⁵⁾ Hand. Pipen-
brink trock, un „Hurrah!“ reipen Alle, „Pipenbrink hiet

1) trocken. 2) Knochen. 3) lieb. 4) Frösche. 5) langer
Mensch. 6) sollst. 7) schämen. 8) nur. 9) Flaschenstopfen.
10) Papierchen, Loos. 11) durcheinander. 12) thust. 13) Biege.
14) Loofe. 15) geschloffen.

'n längsten Popirstripen, Pipenbrink maut springen.“ „Nu wis¹⁾ es, of Du Kurasche hiest,“ sag Ueuspeigel un wippde sik op dä Täuwen. Pipenbrink hörde dat häimlike Lachen van sine Kameraden, un äin Trog kam üöwer iähm. Sm Nu rät Pipenbrink dä Kappe van Kopp un schmät jä im grauten Buogen üöwer dä Bieke. Dä Junges möten Platz, un Pipenbrink stallde sik op dä Täuwen, leip op dä Bieke tau, mo²⁾ 'n Satz — Alle hollen diän Dhm³⁾ an vüör Dpregunt — un Pipenbrink har iäwen³⁾ met 'n Feiten⁴⁾ dat annere Auwer berühert⁵⁾ un schnappde in't Gras. Dat Gras over gaf no, un Pipenbrink schaut Hals üöwer Kopp in't Water. Äin Schrei — äin Plumps, un dat Water schlaug üöwer Pipenbrink tesammen. Kum over haren dä Junges diän Schrei hort, jau stürteden ale op't Auwer los un sopen, dat Pipenbrink, pudelnat, an't Land krabbelde. Dat helle Gelächter van sine Kameraden, met Ueuspeigel an dä Spitze, emsonk Pipenbrink, dä sik verdreitlik an't Land schliefde⁶⁾ un sik in't Gras schmät.

Wat was dat 'ne Arbät, dä Stieweln uttrocken! Dwäi Junges trocken Pipenbrink äinige Mol mehrere Faut wit düör't Gras, bis endlik dä Stieweln noga-
wen⁷⁾ un an te rutschten fongen. Pipenbrink trock sik dann bis op dä Büge ut, over alet Drängen⁸⁾ was

---

1) zeige. 2) Athem. 3) eben. 4) Füßen. 5) berührt.
6) schleppete. 7) nachgaben. 8) Trocknet.

ümfüß¹⁾). Besummers dä witte, schäune Bierge har greine Plätze²⁾ kriegen, dä trotz aller Arbäit nit wiken³⁾ wollen. Met düesem Tüg Sondag Muorgens düör dä Stadt te gohn, was 'n unmüeglik Dink; dat konn Pipenbrink nit riskäiern, wann hä nit Gefohr laupen woll, ächter sit 'n Stiärt van Blagen te herwien. Ut düesem Grunne wor beschluoten, äinen Jungen no Pipenbrink's Öllernhus te schicken, ün amer Tüg te halen, un diän Gank unnernahm UlenSpeigel ut frien Stücken. Bi düese Geliägenheit versoch UlenSpeigel, Pipenbrink's Öllern begriplich te maken, dat iähr Suen in 'n Riägenfat fallen wö. Dat soll dä Strofe etwas mildern.

As nu UlenSpeigel met 'n Kläiderpack ankam, sat Pipenbrink 'n fröndlik Gesicht op, ower 'n noch fröndlicher Gesicht mok hä, as UlenSpeigel vertalde, dat dä Öllern im Glauben stönnen, iähr Suen wö in 'n Riägenfat fallen. Dat Bad har Pipenbrink nit sau schüt⁴⁾, as dä Hiäfelte⁵⁾ van dä Öllern, un jetzt konn hä gläuwen, stroffri uttegohn, ower hä har nicht bedacht, dat Äiner, dä leigen well, fleiker⁶⁾ sin mant, as dä, weffe dä Wahrheit siet, un Strofe har et doch nobiär affatt, do dä Riärkenschwänzerigge an't Lecht kommen was.

Pipenbrink striede sik dä natte Bierge af, weffelde dosfür 'ne dräuge⁷⁾ in, un trock⁸⁾ Strümpe, Stieweln,

1) umsonst. 2) Flecken. 3) weichen. 4) geschent. 5) Haselnußstock. 6) klüger. 7) trockene. 8) zog.

annere Wäsche un 'n dräng Wams an. Dwer, o wääh!
as hä fix un feddig antrocken was, miärfde¹⁾ hä äierst,
dat dä Kappe noch am annern Kuwer lag, un woll
sik drangiewen, dä Kläier uttetreken. „Holt,“ reip
iähm Ulenpiegel tau, „dä Kappe hal et, un et sprint
üöwer dä Biefe.“ Ulenpiegel holl Wort. Met äinem
mächtigen Anlaup sprank Ulenpiegel vam Kuwer af,
un im grauten Buogen üöwersprank hä dä Biefe. Dä
Kappe wor bolle funnen, un äin twedder Sprunk draug
Ulenpiegel an 't annere Kuwer terügge. Alle Zunges
ower reipen, as ut äinem Munde: „Hurrah! Ulenpiegel
sall liäwen!“

Äinen drüdden Zungen säuherde Ulenpiegel bi Ge-
liägenheit äiner Kiärkenschwänz-Reise op folgende Weise
an. Ulenpiegel wuß es interichten, dat hä ale Kollegen
in't Holt²⁾ tau äinen Äikenbaum säuherde³⁾, un dä
Zunges, anschinend tausällig, dä Entdeckung maken leit,
dat in düesem Baum, in äine Höchte⁴⁾ van fistig Faut,
'n Krähennest⁵⁾ sat. Als dä Zunges blaus⁶⁾ diän
Nomen Nest horden⁷⁾, wöen sä ale as elektrisäert,
denn sau'n Nest hiet füör dä Zunges mähr Wäerth,
as et ganzet Holt, un 'n Holt ohne Nest bedüt⁸⁾ bi
dä Zunges sau wüel, as 'n Messergriep⁹⁾ ohne Klinge,
'n Appelbaum ohne Appeln un 'ne Ruethiege¹⁰⁾ ohne
Müete. „Guot si Dank!“ reip Ulenpiegel ut, „nu

1) merkte. 2) in der Bedeutung: Wald. 3) führte. 4) Höhe.
5) Krähennest. 6) nur. 7) hörten. 8) bedeutet. 9) Messergrieff.
10) Fußhefte.

het wi doch van Dage etwas funnen. Wi klätert diän Baum herop un hält¹⁾ dä Eier? Et kann van Dage nit klättern, äin Bän es nit im Stanne, süß²⁾ wö 'k dä Äierste. „Dann kläter ek,“ font dä kleine Fritz Beddenbän an, trock dat Wams ut un nahm dä Äise in 'n Arm. Anfanks woll et met 'm Klättern nit recht rutschen, over as dä äierste Twielen erräikt was, kläterde dä Junge as 'ne Katte högger un immer högger, bis hä no langem Rutschen un Turnen dat Nest erräikde. Widlerwile stönnen dä Junges unnen un käifen vull Spannumk op Fritz; Käiner künde³⁾ äin Wort, denn Alle haren jau'ne Ort Jagdfäiver⁴⁾. Do, as Fritz dat Nest erräikde, kam Väiwen in dä Gesellschaftop. Alle reipen: „Fritz, wat es im Nest, Junge oder Eier?“ Käine Antwort kam terügge. „Fritz, wat es im Nest?“ wor nochmol frogd. Noch bläif't 'ne Wile ruhig, dann over kam van buowen 'n lut Hurrah! un dä Antwort: „Drei graute, bunte Eier.“ „Bravo,“ reip Ulenfpeigel, „mi dücht, dat es gar nit mol 'n Kreiemest, dofüör es et vüel te graut, dat Nest kann wuohl 'n Sturornest sin.“ Diäm stemmden äinige Junges bi. Alle käifen vull Zauversicht⁵⁾ op Fritz un op dat vermeintlike „Hebammenhötel“, un dä Tid kam iähn as 'ne Zäwigkeit⁶⁾ vüör, bis Fritz van Baum herunner un wier bi sine Frömmen was. „Nu wis⁷⁾ es! wis es!“

1) holt. 2) sonst. 3) sprach. 4) Jagdsieber. 5) Zuversicht.
6) Ewigkeit. 7) zeige.

reipen dä Ungedülligen. „Hiest Du auf käin Ei zerbruooken¹⁾?“ frogde 'n Büürsichtiger. Statt jeder Antwort gräip Fritz in dä Tasche un trock no dä Nige drei Eier, van äine Grötte²⁾ as Gänseeier³⁾, herut. Dä Eier wöen hen un hiär befeihen, un et fund. sit, dat op jedet Ei twäi brune Alpen wöen. Dä Junges räiten dä Augen uopen, schüttelden diän Kopp, un Käiner wuß Utkunft te giewen. Dat et auf Büegel gaf, dä Eier lagen, wekke Alpen op dä Schalen haren, was hishiär Jedem unbekannt wiäst, un et wor hen un hiär rohen, wat fiiör 'ne Sorte van Büegel dä Eier lagt har. Äinmol soll et 'n Stauthafen⁴⁾ oder 'ne wille Gaus, 'n anner Mol 'n Muerhahn oder Lämmergeier wiäst sin, wekke dä Eier lagt har. Äin Junge har saugar dä Meinunk, dat dä Eier 'ne Schlange lagt här.

Älenspiegel leit dä Junges fiiören un freide sit, im Stillen op dä bevüürstohende Löwerraschunk. „Düese Eier,“ font hä an, „sind sähr schwor, Guot wäit, wat drin es, et könn müegliker Weise 'n geföhrlik Dier herutkommen, un es et dohiär am Besten, dat wi mol äin Ei vüürsichtig opschlot⁵⁾, domet me süht, of dä Eier üöwerhaupt Bueegeleier sind oder nit.“ Met düesen Büürschlag wöen Äle inverston, un Fritz mok Mine, äin Ei optekloppen. Äs dä Junge an te kloppen font,

1) zerbrochen. 2) Größe. 3) Gänseeier. 4) Sabicht. 5) aufschlagen.

springen äinige van sine Frömmen ut Angst op dä Sit, willen dat sä in diäm Glawwen stömmen, et könn irgend äin Ungeheuer ut 'm Ei krupen, denn Alle, met Utnahme van Utenspeigel, wöen dovan üöwertüigt, dat et met dä Eier nit geheuer wö. Als nu dat Ei buorft, schaut 'n dicken Strohl witten Sand herut, un tworens jau schnell, dat et utsog, as wö 'n witte Schlange ut 'm Ei kruopen. Do sahr alen Junges 'n Schreck dör dä Glied, un dat junge Volk flüchtete no alen Windrichtungen. Utenspeigel over lachde jau unbännig, dat iähm dä Thränen ut dä Augen leipen. „Häido, holt, holt!“ reip hä, over dat was 'n schwor Stück Arbäit, dä Junges taum stohn¹⁾ te brengen. Vüörchtig kam äin Junge no 'm annern heran, over Seder mäid²⁾ ängstlik dä Stier³⁾, wo dä Inhalt vam Ei op dä Erde lag. „Gief mi mol 'n Ei,“ sag Utenspeigel un wande sit an Fritz. Dä was schnell bi dä Hand, over anstatt Utenspeigel dat Ei te üöverräifen, lag Fritz dä üöwriegen twäi Eier vüörchtig op dä Erde un gonk siner Wiäge. Ruort entschluoten schlaug Utenspeigel dat Ei entwäi, ut wekkem iäwenfalls witten Sand tau'm Vüörschin kam, over in diäm Sand stat 'n Zietelken⁴⁾, un Utenspeigel laus⁵⁾: „Düet sind dä Schalen van Gauseier, ek hef sä utblojen, un mine Mauder hiet diän Inhalt in dä Pannkaufens⁶⁾ don. Dä Schalen hef ek

¹⁾ stehen. ²⁾ nied. ³⁾ Stelle. ⁴⁾ Zettelchen. ⁵⁾ las.
⁶⁾ Pfannkuchen.

bemolt, met Sand füllt un sä in't Kreihenneß lagt. Dat es dä ganze Aperigge. Ulenſpiegel.“ Do äierft gonk diän Junges 'n Lecht op, un äiner lachde diän annern ut. Dä over am mäiften utlacht wor, was dä Klättermefter¹⁾ Fritz Beddenbän.

Nodiäm Ulenſpiegel düefe Stückſtes glückt wöen, wor hä nit mä h domet tefriän, enzelne Kollegen anteſchmäären, funnern woll dä Schnakerigge glük im Grauten bedriwen. Dotau baut²⁾ ſik iähm äines Dages 'ne paſſende Geliägenheit. Et was üm dä Tid, wo dä Kinner kunfermäiert wät, un ſit langen Johren was et Bruk wiäft, fütör 't Künfermaziaunnsfeſt dä Klärke te bekränzen. Sau joll et auf diät Johr ſin, un dä Junges haren diän Opdrag, Lauf un Maus³⁾ te halen, domet dä Wiäkes Kränze winnen konnen. Ulenbrauks Diz har ſik van ſinem Bar 'n Jeſel⁴⁾ un 'ne Kar lent⁵⁾, un dä grötern Junges trocken im Suchhäi ächter hiär. Auf Ulenſpiegel har ſik diän Künfermanden anſchluoten, do hä ſelwſtverſtändlik ümmer dobi ſin moch, wo 'ne Katte te melken es⁶⁾. Grauhſinn herrſchde bi Me. Dä kleinſten Trabanten ſaten op dä Jeſelkar un ſchmäufden dobi, as dä Ollen. Sau gonk et ut dä Bote un in't Holt. Do woren Twielens⁷⁾ aſhactt, wor Maus ſammelt, ſchmäuft, Bäumken verwefſeln ſpielt, klättert un Rad ſchlön. Äiner har ſik vam Wäitenbaum⁸⁾

1) Klettermeiſter. 2) bot. 3) Moos. 4) Eſel. 5) geliehen. 6) In der Bedeutung: wo etwas los iſt. 7) Zweige. 8) Weidenbaum.

'n Twilen affschnien, schlaug met 'm Meß op 'n Bast,
iim sik 'ne Fleitpipe!) te maken, un sank dotau:

Sippe, sappe sunne,
Mine Mauder es 'ne Nunne²⁾,
Min Bar es 'n Pape³⁾,
Dä wollen 'n Pipfen maken,
Dat woll iähn nit gerohn;
Do kam dä Zuffer Zütte,
Un schmät et in 'n Pütte,
Do kam dä Zuffer Gerderut,
Un troc et Pipfen wier herut,
Do kam dä Päiter⁴⁾ Hesse
Met dat lange Messe,
Schnät af, Kopp af, Stiärt af,
Met, wat dorane was*).

1) Flötpfeife. 2) Nonne. 3) Pater. 4) Peter.

*) Zum bessern Verständniß dieses Spruches möge hier die Wöste'sche Erklärung desselben Platz finden: „Die nach einander folgenden Bemühungen von Zütte, Gerderut und Hesse sind ganz im Stile alter Segensprüche, und wir dürfen darin Wesen der Mythologie voraussetzen. Der Zütte klebt hier etwas Feindliches an. Es bezeichnet wohl eine Riesin. In einem Volksliede heißt es: Do kift siewen junge Zütten rut, und der Zusammenhang fordert durchaus ‚Riesen‘. Sünt-jütten-bräue ist eine schlechte Bräue. Dat fast Du hewwen op Süntjütten-dag, d. i. niemals, weil Zütte (als heidnischer Dämon) nicht unter den Kalenderheiligen stehn kann. Gerderut nimmt, wie sonst Süntegerderut, die Stelle einer gütigen Göttin, vielleicht der Fricka, ein. Peter Hesse, anderwärts dä olle, dä grise Hesse, scheint der Kriegsgott Hadu zu sein, wozu die Ausdrücke: du klinne Hesse! (Hadu war blind), hä schlät drop, as 'n Hesse,

Während sik dä Junges op folke Ort un Wiſe innerhöllen, har Ulenſpiegel diän Zeſel utſpannt un rait drop herüm, krüz un kwiär üöwer dä Wiſche¹⁾. Op äinnmol ſchüde²⁾ dä Zeſel, un dat har ſinen gueden Grund, denn vüör iähm lag, van Reit un hauget Gras ümrinkt, 'n Badedik, dä ſau inladend utſog, dat Ulenſpiegel fuorten Prozeß mok, vam Zeſel stäig un ſik entkleddede³⁾, üm 'n Bad te niähmen. Wan ale Siden pluntſchden dä Füörſche in't Water, un Ulenſpiegel gaf ſik dran, vüörſichtig met 'n Stock dä Deppe⁴⁾ te miäten, un as düeje Miäterigge guet utfallen was, dat het, as Ulenſpiegel dä Löwertügunt gewonnen har, dat hä nit verſupen⁵⁾ konn, kläterde hä in't Water. Doch kum har hä dä Väine drin, ſau ſchüettelde hä ſik vüör Fuorſt⁶⁾, willen dat dat Water noch höllſch kolt wor. Ulenſpiegel har indeß A ſagt, un woll auf B ſeggen. Hä bäit⁷⁾ dä Tiähne opäin⁸⁾ un ſchaut⁹⁾ in't Water. Nu här ower Lliner dat Schnatern van Ulenſpiegel hören ſollt! Raſch mok hä ſik wier an't Auwer, ower nit as dä ſchungebuorne Venus kam hä ut'm Water, junnern grein un rauth as 'n Ungethüm; Waterplanten hängen iähm üm't Liſ, un dä Hut was rauth färwt. Met äinem Satz was Ulenſpiegel ut'm Water un har

trefflich paſſen würden. Der Uebergang von Hadu in Heß ſcheint mir auch in dem hieſigen (Fferlohner) Familienamen Heßner (Hadumari) Statt gefunden zu haben."

1) Wiſe. 2) ſchente. 3) entkleidete. 4) Tiefe. 5) ertrinken. 6) Froſt. 7) biß. 8) aufeinander. 9) ſchoß.

genaug te dauu, iim finen Körper van dä greinen Waterplanten te befrien. An afdrängen wor nit dacht, un in Tid van fiff Minuten was Ulenſpiegel fix un feddig antrocken. Raſch kräig hä finen Langohr an 'n Kopp, un drawde¹⁾ in't Holt, iim finen Frönnen äinen Sträik te ſpielen. „Zunges,“ reip Ulenſpiegel all van Widem, „jezt hef ek ower 'ne Entdeckunk maht.“ Alle ſpißden dä Ohren. „Et hef 'n wunnerſchäunen Badebil funnen un badet as 'n Klüenink; dat Water es te ſchäun, ek fonn gar nit wier herut kommen, ſau guet gefollt mi; ſaugar dä Fүүrſche ſchlot Kad drin vүүr Plaſäier.“

Wann dä Pilen²⁾ Water ſeigt, dann biewet iähn dat Achterdäil vүүr Bergneigen, ower auk op dä Zugend hiet dat Water 'ne ganz beſunnere Antreckungskraft, un dat beſtätigde ſif hier auk wier, denn dä Zunges gongen ale op'n Lim³⁾. „Wis us diän Dit,“ reipen dä Zunges, „wi wet auk baden.“ „Guet,“ entgiegende Ulenſpiegel, rät diän Zeſel herüm, drawde vүүbran, un dä Zunges leipen ächterhiär. Dä Dif was raſch erräift, dat Water ſog ſau inladend ut, un dä Zunges ſongen an, iähre Kläier⁴⁾ an't Auwer te legen. „Holt!“ reip Ulenſpiegel iähn tau, „legt dat Tüg nit op dä Erde, do ſind Hampelneſter⁵⁾, legt et op'n Zeſel, dann blit et nett rein un dränge⁶⁾.“ Diän

1) trakte. 2) Enten. 3) Leim. 4) Kleider. 5) Ameiſen-
neſter. 6) trocken.

Junges löchte de düese Büörſchlag in, un Jeder lag ſin Tüg vüörſichtig op'n Zeſel. As nu dä äierſte Junge diän Fant in't Water ſtaf, trock hä 'n met 'ne Geſchwinnigkeit terügge, as här iähm 'ne Krieſte in 'n Täuwen kniepen. „Du Schelm van Ulenſpiegel hieſt us anſchmiärt,“ reip hä, „dat Water es jau kolt, as 'n Iſklumpen, et go nit drin.“ „Du Maubersſtinken kannſt nix verdrägen,“ gaf iähm Ulenſpiegel terügge un wande ſik an ſinen Nober met dä Worde: „Hinnerk Meier, Du büiſt dä Klenſte van Ulen un hieſt ümmer dä mäiſte Kurajche hat, go Du teäierſt in't Water un lach diän Wäilſink¹⁾ ut.“ Hinnerk was ſtolt drop, dat Ulenſpiegel ne luowde, un ſprank met äinem grauten Saß in't Water, ower kum was hä drin, do was 't iähm, as här iähm Äiner met 'n Strick dä Klähle tautrocken. „Bravo,“ reip Ulenſpiegel, „Hinnerk es noch 'n Kärl, wä nu nit noſolgt, es 'n Memme.“ „Es et kolt, Hinnerk?“ frogden dä Frönne. „Näi, näi,“ ſtuetterde Hinnerk, „et et et es es nit nit fo fo kolt,“ un do bi klapperden iähm dä Zähne, un dä Hut was iähm blo un rauth. Dä annern Junges wollen ſik jeßt ower auf nit beſchäimen loten, un göngen bi noh tau gliket Tid in't Water.

Op düeſen Augenblick har Ulenſpiegel lurt²⁾ as 'n Spizbauwe, un dä Kläier op'n Zeſel all vüörhiär, ohne dat dä Junges et ſeihn haren, met 'n Paßband üm-

¹⁾ Weichling. ²⁾ gelauert.

trocken, domet dat Düg nit herunnerfallen konn. Ohne sit lange te besinnen, kläterde Ulenſpiegel op'n Zeſel, nahm diän Kläierpack¹⁾ vüör sit, un jagde dovan. Als dat dä Junges sögen, fongen sä ganz erbiärmlit an te schreien, un sprungen, sau rasch, as et dä Väine daun wollen, ächter Ulenſpiegel hiär, un wann iäwen dä Junges noch fruoren haren, sau fongen sä jekt an te schwetten, ower Kläier achtede do drop, un Alle haren blaus dat äine Ziel im Auge: iähre Kläier. Widlerwile har Ulenſpiegel all 'n netten Vüörſprung gewonnen un jagde, indiäm dä Schelm ohne Dphören diän Zeſel in dä Ribben fietelde²⁾, op dä Stadt los. Diän Junges üöwerleip et häit vüör Angst, un noch van Widem hörde Ulenſpiegel däselwen raupen: „Ulenſpiegel, Ulenſpiegel, büßt Du verrückt? Wi kömmt doch nit ſplitternakend in dä Stadt gohn!“ Ower Ulenſpiegel leit dä Junges ruhig schreien, sau lut un lange, as sä wollen, un jagde widder, un tworens sau wit, bis hä nig mäñ van dä Junges sog un hörde. Dä armen Düwels indeß wöen in graute Verliägenheit un leipen in't Holt terügge, üm iähre Frönne opteseifen un diän Schabernack te vertellen, wette iähn Ulenſpiegel andon har. Als dä Frönne dä Geſchichte horden, schüetelden sä sit vüör Lachen, un dä Junges mochen unner 't Maus krupen³⁾ un sit met Zwielenſ taudecken. Äin Junge wor aſkummedäiert, üm dä Stieweln un Strümpe

1) Kleiderpack. 2) kigelte. 3) kriechen.

te halen, un äin amerer moeh no dä Stadt, üm Ulen-
speigel opteseifen un dat Tüg terrügge te brengen. Dä
leshdere Junge har nit wit te gohn, üm Ulen-speigel te
finden, dä met 'm Kläierpack op 'n Racken ankam.
Ulen-speigel har nämlik diän Sesel te lange kietelt, un
do dat vüele Kieteln op dä Duer¹⁾ nit mol 'ne junge
Däine, vüel weniger 'n Sesel verdriägen kann, so har
hä dä Sake krumm nuommen, Ulen-speigel affschmieten,
un iähm tau'm Dank noch 'n Fauttriet op 'n Rüggen
verfat. Drop was dat Dier sinen Wiäg alläine wid-
der drawt, ohne sik üm Ulen-speigel te kümmern. Als
nu dä Junge met Ulen-speigel ankam, sprangen dä Ra-
fenden vam Wagen un wollen Ulen-speigel vertimmern²⁾,
over as sä sin verschrammt Gesicht sögen un sin Un-
glück hörden, was et met dä Rache verbi. Schnell
fledden sä sik an; Jeder staf 'n greinen Zwielen an dä
Mütsche, un weg gonk 't no dä Stadt.

Dä olle Ulenbraut over har käinen kleinen Schreck
kriegen, as sin Sesel op äinnmol vüör iähm ston un 'ne
ankäit, as want hä frogon woll: Wat sieft Du dann nu?

---

1) Daner. 2) durchprügeln.

Dreizehntes Kapitel.

Uenspiegel in dä Kiärke.

Mit ale Dage es Sunnenschin, un auf dä Sunn-
dage sind nit immer sunnige Dage, sunnern et plä-
stert¹⁾ auf tauwilen, as wann dä Hiemel 'n Buorst²⁾
kriegen här. Wann nu sau'n Sunndag käin sunnigen
Dag, sunnern 'n richtigen Plästerdag was, dann hörde
füör dä Junges dat Kiärkenschwänzen van selwst op.
Ut 'm Huse möchen sä, buten³⁾ können sä nit bliwen,
un in't Werthshus können dä mäisten Junges auf nit,
willen dat sä dat kanonische Werthshusoller noch nit
haren, dat het, dat Oller, wat dä Werth glowde⁴⁾,
verlangen te meiten⁵⁾, iim äinem Gast 'ne Kruke⁶⁾
Oltbäier⁷⁾ brengen te können, ohne sif wat te vergiewen.

Dä Kiärkenbänke füör dä Junges bileden dohiär
sau 'ne Ort Kiärken-Baromäiter⁸⁾, dä nowies⁹⁾, wat
füör Wiär wiäst was, as dä Glocken in dä Kiärke
ludden: Liege¹⁰⁾ Bänke — Sunnenschien; wulle Bänke
— Kiägenwiär¹¹⁾. Bi Kiägenwiär was saumet blaus

¹⁾ regnet stark. ²⁾ Sprung. ³⁾ draußen. ⁴⁾ glaubte. ⁵⁾ müssen.

⁶⁾ Krug. ⁷⁾ Altbier. ⁸⁾ Kirchenbarometer. ⁹⁾ nachwies. ¹⁰⁾ Leere.

¹¹⁾ Regenwetter.

halwe Andacht in dä Kiärke, un doran wöen dä Junges alläin schuld. Wann et sik nu gar drap, dat Kiärgenwiär was, wann dä saugenannenden Frommen iähren Guodesdenst haren, welfe vüel zarter utgebillede „Empfindungsorgane“, as gewüenlike Menschenfinner, un diän Hiemel in Särbpacht¹⁾ het, dann was äierst recht „Holland in Nauth“.

Tau Erklärunk mau't noch berichten, dat. dä Gemeinde ut twäi Parteien bestonn, un tworens ut „Schope“, dat het ut „Fromme“ oder „Erleuchtete“, un ut „Bücke“ oder „gewöhnliche Menschenkinder“. Wann dä Buckpastauer priäkte, leit sik kähn Schopfeihn, un gonk saugar an dä Kiärkdüör wier üm, wann et hörde, dat dä „Hirte der Bücke“ priäkte. Uterläsene Schope frogden ower, domet sä nit in 'ne ähnlige Verliägenheit kämen, bi'm Kiärkendiener äierst an, of auk dä „Richtige“ priäkte. Har dogiegen dä Schoppastauer sinen Sunndag, was kähn Buck in dä Kiärke te blicken, un dat was diän Schopen ganz leif, willen dat sä dann biäter un ungestörter „hiemeln“ konnen. Bi sau 'ne Geliägenheit wor dann dä Hiemel verdelst²⁾ as op Ärden dä Gemeindeweiden: dä Bücke kamen natürlif in dä Hölle un dä Schope nahmen dä hiemelischen „Belletagen“ in Beschlag, un jungen dobi schäune un liebliche Lieder. Dä Bücke dogiegen leiten Schope Schope sin un gongen grade ut, wu et sik füör

---

1) Erbpacht. 2) vertheilt.

'ne ährlike westfölsche Gut päßt, dä dat Krupen as dä Sinne verhaßt es.

Diän Frommen wöen dä Junges 'n Greuel, un dat junge Volk besfitigde¹⁾ sik grade nit sumerlik, üm bi diän Schopen in biättern Gerüel te kommen. An dullsten van Ulen dräif et Ulenpiegel. Wann et iäwen angont, versochde hä, ächter dä Uörgel²⁾ te kommen, un sin Hauptpläsäier beston dorin, diän Kiärkendiener Klos bi'm Bälgetriän te helpen un Zigarren dobi te schmäufen, tau weffe Vergünstigung Ulenpiegel indeß blaus kam, wann hä Klos dä Eintrittskarte in Gestalt van Zigarren oder Küm³⁾ üüwerräifde. Küm was diäm ollen Klos ümmer noch fiftig Prozent leiver, as Zigarren, un wann hä sik ut dä Krute 'n Lütten in't Glästen schut, dann holl hä et vüürsichtig giegen 't Lecht un sunk ut depstem⁴⁾ Hiärtensgrunne: „Wie schön leucht't uns der Morgenstern“. Diesen Morgenstern har Klos auf jau sake löchten loten, bis iähm dä Nase hellrauth wor ut utsog⁵⁾, as föllen⁶⁾ van dä Dwendsumme dä lezden Strohlen drop. Sine Frömmehaupteden saugar, dä Ulen fängen an te schreien, wann hä met sinen Füörkolben⁷⁾ op 'n düstern Kiärkenbüen käm, un gawen Klos diän Roth, sine Nase as Kiärkenlecht te verpachten.

Düesem ollen Kiärkendiener har Ulenpiegel 'n Sträif

---

¹⁾ besleißigte. ²⁾ Orgel. ³⁾ Kummel. ⁴⁾ tiefsten. ⁵⁾ aussah. ⁶⁾ fielen. ⁷⁾ Feuerkolben.

spielt, dä Klos sine Stellunk kostet här, wann hä nit schon lange Johre däjelwe tau dä gröttste Taufriänheit¹⁾ verwoltet här. Klos har niämlik äinet schämen Sundagnuorgens dä raue²⁾ Nase diör 't Kiärkendaf stuofen un bi düese Geliägenheit äinen Blick in dä nohgeliägene Werthsstuowe don. Do har Klos nu seihn, wu dä Buren, weffe im Werthshus iähren Guodesdenst afholten³⁾, äinen kleinen Dllen no diäm annern herunerguoten⁴⁾. Un wann Klos sau wat sog, dann was et iähm grade, as här iähm 'ne unsichtbore Hand an dä Kiähle⁵⁾ kietelt⁶⁾. „Menspiegel,“ reip hä, „si sau guet un triär⁷⁾ fүүr mi dä Bälge; ef mau iäwen no Hus un uffem kleinen Klos dä Bulle giewen, süß⁸⁾ schreit hä tewüel; ef sin fottens⁹⁾ wier do.“ „So, goht mä, Klos,“ gaf Menspiegel tau Antwort, „ef well dä Bälge wuohl triän; dä Organißt fall sin Plasäier dran hewwen.“ Drop prattesäierde Klos sik häimlik dä Bulle in dä Tasche un schläif sik vam Kiärtenbüen, üm sinen „Morgenstern“ te halen. Midlerwile trat Menspiegel dä Bälge dal un sprank dann an dä Luke, üm sik te üüwertügen, of Klos dä Kiärke verloten¹⁰⁾ har. As nu Menspiegel kuorte Tid do buowen op Wache ston har, sog hä dann auf richtig Klos in't Werthshus schlifen. Jetzt sprank Menspiegel van dä Luke, trat noch äinnmol dä Bälge dal¹¹⁾ un gläit¹²⁾ blickschnell dat

1) Zufriedenheit. 2) rotte. 3) abhielten. 4) heruntergossen. 5) Kehle. 6) gefitzelt. 7) trete. 8) sonst. 9) jogleich. 10) verlassen. 11) nieder. 12) glitt.

Trappengelänner herunner, üm im dunkelsten Winkel van dä Kiärke Platz te niähmen un astewachten, wu dä Sake utleip. Do sat hä nu un lurde, un käif as 'n Spißbauwe buowen no dä Üörgel. Opäinmol wor't still; kein Üörgeltaun kam van buowen, un dä Gemeinde trude¹⁾ sit nit, widder te singen. Dä Organist räit²⁾ an dä Schelle, ower käin Kiärkendiener leit sit seihn. Dä Pastauer käif van dä Kanzel no buowen, un dä Organist van dä Üörgel no dä Kanzel, un dobi trock hä dä Schullern in dä Locht, do dä Arme utäin, bleis dä Backen op, un dat soll heiten: So, leiwer Här Pastauer, me kann diän Däivel nit keimen³⁾, wann hä käine Hor op 'n Knopp hiet, et es käin Wind in dä Bälge. Do, as et grade müstenstill in dä Kiärke was un Alle verliägen⁴⁾ vüör sit käifen, donnerde Klos van buowen: „Dat hiet dä Donnerschlag van Junge in Schuld, diän Buckel hau 't ne krumm, wann 't diän Sotan te packen kriege.“ Alle Andächtigen fongen an te lachen, denn Alle haren dä Worde hört, weffe alläin füör diän Organisten bestimmt wöen. Sangar dä Pastauer häit sit op dä Diähne un käif rasch in't Gesangbauk, üm sit dat Lachen te verknipen. Uenspiegel ower trock vüör Pläjäier dä Väine in dä Locht un freide sit as dull.

Dä olle Klos har käinen kleinen Schrecken kriegten, as hä bi'm Utschanf ston un horde, dat dä Organist

---

1) getraute. 2) riß. 3) kämmen. 4) verlegen.

midde im Wärsch¹⁾ ophorde, te spielen. Dä Schrecken was Klos jau in dä Glier schlon, dat hä saugar sinen Fuesel stohn leit un no dä Uörgel leip, um sik hier te üöwertügen, dat MlenSpeigel sik drucht²⁾ har. Sillig³⁾ un düer⁴⁾ geluowde Klos, während dä Klärktid nimols wier dä Uörgel te verloten, selwst wann 't Klüm riägende, un düet Geluowniß⁵⁾ hiet Klos hollen bis an sin guotfiällig Enne.

Düör düesen Sträik har sik MlenSpeigel selwst am mäisten schadet, un dä Uörgel was iähm tau'm verbuonen Paradies woren, vüör weffet tworens kün Erzengel Gabriel met 'm flammenden Schwert, ower dä olle Klos met dä Fueselpulle ston, un MlenSpeigel Geliägenheit gast här, im Schwäite siner Angesichts dorüöwer notedenken, wat et het, olle Lü anteschmiären, im Fall sik MlenSpeigel här infallen loten, dä Uörgel wier te betriän. Wann sik üöwrigens Klos dä Huopnunk maht har, MlenSpeigel nochmols op dä Uörgel te driäpen, jau soll iähm düese Huopnunk doch te Schammen wären, denn MlenSpeigel wuß te genau, wat hä buowen te huopen har, un do sik dofiör bedanken, sinen Buckel diäm ollen Klos as Trummelfell antebien⁶⁾.

MlenSpeigel bläif saumet nix anneres üöwrig, as do Platz te niähmen, wo dä annern Junges faten, un

---

¹⁾ Vers. ²⁾ gedrückt. ³⁾ Heilig. ⁴⁾ theuer. ⁵⁾ Gelöbniß.
⁶⁾ anzubieten.

wann fräüher¹⁾ dä Andächtigen schon Grund genaug hat haren, sif üöwer diän Skandal te beklagen, diän dä Junges möken, sau konnen sä sif jetzt äierst recht üöwer dä Störungen beschwären, denn dä Junges haren iähre ganz besunnere Andacht.

Äinige haren sif dä Kiärkenbänke dotau uterläsen, üm sif in dä Holtzschuizerrigge te vervollkommen, un haren et met dä Tid wirklich wit bracht. Jähre Nomen stonnen in tollgraute Buchstaven op dä Bänke un wöen met 'ne gothische Verzierung utschmückt. Änere haren te Hus dä Büörrathskammer revidäert un Äüete un Appeln in dä Kiärke metbracht, üm däsälwen do met guedem Gewieten un in graute Gemüthsruhe te vertiähren.

Do sat 'n Junge still in dä Ecke, har sin Taschenmikroskop hervüörhalt un staltbe dä genausten Betrachtungen üöwer 'n Brummsleigenbäin an; hier spielben 'n Por Junges met Knickers „Por oder Unpor“, un wöen sau in iähr Spiel verdepft²⁾, dat sä van Guot un dä Welt niz mä horden.

Ulenpeigel har sif auf 'n Spieltüg metbracht, un tworens — 'n dicken Fuorsch³⁾. Diän praktesäierde hä äinem Nober in dä Wamstasche, un verdepde sif in dä „Evangeliën“, wekke gewüenlik dä lefde Taufsucht füör Junges wöen, dä käin Spieltüg metbracht haren, un nit sawüel Utdur besaten, üm dä Priäke folgen te

1) früher. 2) vertieft. 3) Frosch.

können. Einige Minuten verstrichen, do pocht dä Rober in dä Tasche, over kum har sine Hand diän kollen Juorsch berühert¹⁾, sau stodde dä Junge äinen luden Schrei ut, sprunk op un klatfch! lag dä Juorsch op dä Erde. Alle Augen richteden sit op dä Jungesbänke; dä Pastauer holl met Priäken in, un diän Andächtigen sog me 't an, dat se sit am leiwsten op dä Junges stüörtet un iähn dat Fell gründlik versuohlt hären, denn Alle wöen dä Störungen läid. Doch et soll noch dul-ler kommen!

Ulenpiegel har in dä Kiärke äinen Jungen met 'm guetgefüllden Knickerbüil entdeckt, un op düese Entdeckunt hen sinen Plan tau äinem nigger Schabernak baut. Dä Junge wor van Ulenpiegel met op 't Rämster²⁾ nuommen, un dä Beiden songen lustig an, te knickern. Op'm Rämster saten äinige olle Lü, dä sit van dä Junges nit stören leiten, un van unnen konn Nüms däselwen beobachten, willen dat sä düör starke Piler geschützt wöen. Ulenpiegels Frönd har sinen Knickerbüil an dä Trappe sat un sawüel Knickers ut 'm Büil nuommen, as taum Spiel näudig wöen. Volle verdepden sit Beide sau in iähr Spiel, dat sä Tid un Ort dor-üöwer vergaten. Nodiäm op düese Weise 'ne halwe Stunne verstrichen was, mos Ulenpiegel sinem Frönnē diän Büörschlag, met 'm Knickern sütör äinige Tid in-tehollen un sit etwas te resten³⁾. Dä Büörschlag wor

1) berührt. 2) Gallerie, Emporen. 3) rasten.

annuommen, un Ulenſpiegel wuß es ſau interrichten, dat hä niäwen diän Knickerbül te ſitten kam. Düese Ge-
liägenheit bemutzde Ulenſpiegel, nahm 'n Meß, tremnde
am Knickerbül äine Noht uopen un druchde diänſelwen
faſt op dä Urde, domet kün Knicker herutlaupen konn.
Tien Minuten haren dä Beiden ſau ſtäten, un tworens
Ulenſpiegel met 'ne Mine, as woll hä jedet Wort van
dä Briäke verſchlingen, do ſtand dä Frönd op un
meinde, jehz könn dä Knickerigge wier los gohn, willen
dat ſä ſik Beide genau reſtet hären. Van düesem
Büörſchlag woll ower Ulenſpiegel niz wieten un gaf
ſinem Frönd tau Antwort: „Et heſ kün Plaſäier mä
an dat Spiel un go herunner in dä Kiärke, hier ligget
Dine Knickers, dä Du mi lent hieſt, op dä Urde.“
Drop mok ſik Ulenſpiegel flux dä Trappe herunner,
un nahm ſinen ollen Platz wier in, während diän
Frönne niz Anneres üöwrig bläif, as ale Knickers
alläine opteliäſen. Üöwer düese Arbäit verſlaut 'ne
tiämlife Tid, un dä Zunge was öndlik frauh, as hä
endlik ale ſine Knickers wier binäin¹⁾ har. Langſam
un leiſe gonk hä op diän Knickerbül tau, buorde ne op
un — wor blaß vüör Schrecken, denn met äinem
Höllengepolter ſtüörteden binoh hundert Knickers ut 'm
Bül un leipen dä Trappe heraf. Dä Andächtigen
haren 'n Daudeſchreck kriegen; Äinige ſprungen op un
wollen no buten, willen dat ſä glowden, dä Kiärke

---

¹⁾ beieinander.

föll in. Gottens was dä Köster bi dä Hand, un dä Störenfried wor no dä Priäke twäi Stunnen in dä Sakristei inschluoten, un gliktidig wor vam Kiärkenöllsten äine graute Beschwerdeschrift an dat Curatorium affaszt.

Van jau 'ne Ort wor dä Andacht van dä Junges, un Jeder kann dohiär lichte begripen, wu graut dä Freide van dä Andächtigen üöwer dat wise Gebuot Mühler's was. Dä Här es afdanft, ower sin Ruhm priäkt, in unverlöschliken Zügen, manke Kiärkenbank im Küenintriß!) Prußen.

Vierzehntes Kapitel.

Uenspiegel op dä Fliegelklasse²⁾ un im Carcer.

Uenspiegel har dat Glück hat, trotz sine dummen Sträike, te Ausern jedesmol no 'ne högere Klasse versat te wären, un was nu wuohlbestallder Tertianer. In Tertia, dä Fliegelklasse, wu dä Director sä namnde, regäierde domols dä Oberlehrer Teutoniüs, äinen ollen, knorrigen, dütschen Aikenstamm, diäm dat Diäwen käin

---

1) Königreich. 2) Fliegelklasse.

fröndlik Gesicht afgewinnen konn, un dä däglit met 'm leiven Guot in Strit gereiht üöwer dä mangelhaften irdischen Inrichtungen. — Teutonium har tauäierst op dä Universität Gottesgelahrtheit studäiert, over as ut 'm Kandidot Teutonium no Johr un Dag kün Pa-stauer wären woll, do schmät Teutonium dä ganze Gottesgelahrtheit üöwer Bord un studäierde taum Schaulmester. As Solker worde hä dann auf ange-stallt, un sit hä sine richtigen fiffhunnertfistig Daler, elf Groschen un siewen Pennige prüsch Kurant Geholt betref, feihlde Teutonium diän Beruf in sit, diäm leiven Guot dä Welt schlecht te maken. Un wann dä Junges mol nit lährt haren, brukden¹⁾ sä blaus dä Rede op dä Religiaun te brengen, dann was Allen geholpen, willen dat dann Teutonium kein Enne am räsonäieren fund un drop los schande, as 'n fastenpriäkenden Jupiter tonans op 'ne Dorpfanzel²⁾. Wann Teutonium in dä Tid läwt här, as et in Prüßen Maude was, utgedende Feldwiäwels³⁾ as Schaulmesters antestellen, här hä 't villichte taum äersten Schaulroth bracht, over do hä dat Unglück har, in diän Johren te un-nerichten, as dä Geist van „Stiehls Regulative“ in dä Schaulstuowen spautde, was an 'n Büörankommen nit te denken, un as 'n Wunner galt et, dat Teutonium in solker Tid noch sinen Schaulthraun behauptede.

Holt wi nu 'ne kleine Umschau, üm us 'n Bild

1) brauchten. 2) Dorpfanzel. 3) Feldwebel.

üöwer dä „Erziehungsmethode“ van Teutonium te maken!

Im Stundenplan was Lotin vertäiknet¹⁾, un Teutonium har met grauten un op twintig Schrie sichts-boren Buchstaven in't Klassenbauk unner dat Wort „Latein“ dä Worde schriewen: Certamen cum baculo. Dä Schaulglocke har dat Tücken taum Anfant van Unerricht gast, un Teutonium rait dä Klassendüör sau wit uopen, as et üöwerhaupt müeglik was. „Do het wi 't jo wier,“ polterde hä herut, „me kann käine Minute ruhig unerrichten,“ dann fängt in dä Klärke dä verdammte Bimmelige²⁾ wier an; worüm baut jä dä Klärken nit in dä Hahnenhölte, wat het dä midden in dä Stadt te stohn! Wann ek te kummedäiern här, lei 't dä Glocken afniehmen. O, dä Bimmelige, dä Bimmelige es noch 'n Nagel an mine Dauenkiste. Guot si Dank! do hört jä op.“

Teutonium schmait sine grise, wullne Mütze, met 'ne graute Trudel, in dä Ecke, nahm diän dicken Spazierstoc un verarbeitede domet finen rechten Arm, im dä Gicht losteprüegeln. „Wat het wi in düese Stunne?“ frogde Teutonium diän Primus, un erholl dä Antwort: „Lotin nebst Certamen cum baculo.“ Jüör düese Stunne haren dä Scheilers dä Dpgawe, twai Siden ut 'm Caesar te üöwersetten, un dä Junge, wekke op-raupen wor, moch an dä Tafel, im dä dütsche Üöwer-

¹⁾ verzeichnet. ²⁾ Geläute.

sejunkt in't Lotinsche terügge te üöwerjetten un gliktidig dä Riegeln angewen, dä dobi te beobachten wöen. Während dä Junge nu an dä Tafel was, üm sine Dpgawe te läusen¹⁾, ston Teutonium met „erhobenem Stoc“ ächter iähm, üm glük taum hauen prot te sin, im Fall äin Junge dä Antwort schüllig²⁾ bläif, un dat Dings hedde bi Teutonium: Certamen eum baculo. Diäm Jungen ower, dä examinäiert wor, was et dobi te Muthe³⁾, as 'm armen Sünner, diäm sä 'n Strick üm 'n Hals daut. Bi jedem Gerüsch trock dä Junge dä Schullern tesammen ut Furcht, Teutonium könn iähm äinen lang⁴⁾ dä Ribben wischen.

„Rufenkamp,“ reip Teutonium, „üöwerjet⁵⁾ mol diän Satz, weffen ek anschriewen hewwe.“ Rufenkamp kam heran 'un üöwerjat. „Weshalf bruffst Du diän Conjunctiv?“ frogde Teutonium. Rufenkamp ston, samm no un sund käine Antwort. Pas! trock Teutonium iähm Äinen üöwer met diän Worden: „Du Lump! wu lauf dä Arche Noah was, hiet Di Din Bar wuohl lährt, ower worüm hier dä Conjunctiv stohn maut, dovan hiet hä Di nix sagt, un ut Di selwst wäißt Du auf sawwat nit. (Rufenkamp's Bar was Pastauer.) Din Bar glöwt villichte, Du könnst auf ohne Conjunctiv säilig wären, ower ek well Di dä Arche utdrüwen! Sast te Austeren grade datselwe Tügniß hewwen, wu

1) lösen. 2) schuldig. 3) Muthe. 4) entlang. 5) übersehe.

et sit fiiör jedet „Mutterföhnen“ päßt: Religion jehr gut, Kopfrechnen schwach. Aine Stunne Arrest. Af!“

„Windmann,“ reip Teutoniüs, „komm es an dä Tosel! Worüm maht hier dä Conjunctiv stohn?“ Windmann biewde dä Büge, as hä ut dä Bank kläterde, un leise frogde hä: „Kal, worüm?“ Käine Antwort. „Wilm, worüm?“ Käine Antwort. „Uenspiegel, worüm?“ Alle bläüven still, Käiner wuß et. „Au Här, au Här,“ dach Windmann, „nu hält dine Achtersit Kiärniß,“ un kam langsam an dä Tosel. Pas! un auf Windmann har sinen Denzettel¹⁾ wäg. (Op Windmann's Bar har Teutoniüs 'ne graute Bausheit, willen dat Windmann senior 'n Actiennernnäahmen grünnet un Teutoniüs dobi dusend Daler verluoren har.) „Du Schingel,“ domerde Teutoniüs, „hälst et auf wuohl fiiör üöwerfleitig²⁾, jauwat te wieten? Wat ut Di wät, kann 't mi all vüörstellen: Ainer, wekke dä Lü wat vüörschwinnelt un sä üm alet bedrügt, wat sä im Schwäite iähres Angesichts verdennt het. Quort un guet, ut Di wät mol 'n Grüner, wu hä im Bauk stäiht, ainer van jene privilegäerden Rauwritter, wekke dä Lü jau utstreppt³⁾, dat iähn käin Pännink mäht ut dä Tasche fällt, wann me sä op 'n Kopp stellt. Aine Stunne Arrest. Af!“

„Buchwald, beantworde Du mi dä Froge.“ Buchwald bläif auf stumm un mok auf Bekantschop met

1) Denzettel. 2) überflüssig. 3) auszieht.

'n Basel. „Buchwald,“ begann Teutonium, „wäist Du auf, op weffen Platz Du do sittst?“ Buchwald schüetelbe diän Kopp. „Dann well ek et Di seggen: op Dinen Platz sat fräher Picus, dä finen äigenen Bar daut schlön hiet. Ut Di wät auf nig Biätères. Aine Stunne Arrest. Af!“

„Nuetbaum, nu gief Du mi diän Grund an, worüm hier dä Conjunction stohn mant.“ „Ek wät et nit,“ gaf Nuetbaum terügge. Teutonium fräg ne an dä Krawatte, stallde ne met 'n Kop an dä Tojel, un molde Nuetbaum met Kride twäi faultlange Jeselsöhren. „Nuetbaum,“ fonk Teutonium an, „Du wost auf wuohl Kaupmann wären?“ Nuetbaum sag nig. „Dann stellst Du Di 'n por Schachteln Fäerpinkes¹⁾ dohen, hänkst äinige Härinksstiärte an't Finster, un dann büst Du Kaupmann. Dä Kauplü un dä Spizbauwen²⁾ het äin un diänselwen Guot; dat miärk³⁾ Di. Aine Stunne Arrest. Af!“ (Nuetbaum es nohiär Geheimer Kommerzienrath woren un erinnert sik noch fäke un gärn an dä Teutoniumschen Fäerpinkes un Härinksstiärte.)

„Ulenpiegel, kannst Du Utkunft giewen?“ frogde Teutonium widder. „Ainen Augenblick, Här Teutonium,“ reip Ulenpiegel, diäm all dat Fell an te kieteln fonk, „Jacob Rosenzweig hiet mi sagt, et wö Sünne, Speck oder üöwerhaupt wat van dä Suege⁴⁾ te iäten, un ek hef sagt, et wö käine Sünne; wä hiet nu Recht?“

1) Zündhölzer. 2) Spizbuben. 3) merke. 4) Schwein.

Teutoniüs wor füerrauth vüör Gift, schaut op Rosenzweig los un reip: „Rosenzweig, worüm iestt Du käin Speck?“ „Här Oberlähr, Här Professor, Här Director, schlot mi nit, ek iäte jo Speck, sawüel, as It hewwen wellt, un wann 't sin maut, 'n ganzen Armskuorf vull.“ „Dat es Di auf gerohn, Schlingel,“ antwordede Teutoniüs.

„Mauses,“ belährde Teutoniüs dä Junges, „was dä erhabenste Gestalt ut 'm ollen Testament, un wann Mausés domols verbuot, Speck te iäten, sau wuß hä auf worüm, dat het, hä har sinen ganz bestimmten Grund tau düeset Verbuot. Un hier wek diän Grund van düesem Verbuot nochmal ansäuhern¹⁾: Mausés soh in, dat et schädlik was, sette Saken in äinem Lanne te iäten, wo et vüel wiärmer es, as bi us. Wann Mausés hütiges Dages noch läwde un frogt wör, of hä erlöwde, in usse Giegend Schwinefläisch te iäten, dann wör hä seggen: Tätet mä drop los, sawüel as it wellt, ek hef nix dogiegen, ower seiht tau, dat noch äinige Groschen van Priße afhannelt, un lot ink nit anschmären. Mausés was sau klauk, dat wi noch hütiges Dages vüör sine Klaukheit dä Müsche aftrecken könnt. Als hä sine Gebuode, dat het sine „Staatsgrundgesetze“, utsimuläiert har, kam Mausés van Biärge, har sine Gebuode unnern Arm un sag, dä leuwe Guot här sä iähm in Kommissiaun gast, domet

---

¹⁾ ansühren.

dat erwählde Volk mähr Respekt dovüör har. Un wann Äiner dogiegen sünmigde, dann kräig sif Mauses diän an 'n Kanthaken un strosfde ne af. Un apelläiern was nit te denken, willen dat Mauses dä einzigste un leßde Instanz was. — Mauses' Klauheit möt wi auk bewunnern, wann wi us diän Zug düör dä Wüste vüörstellt. Nodiäm Mauses sine Kumpenien mustert un funnen har, dat hä vüel unbrukbor Tüg dobi har, weffet sif nimols an dat nigge „Reglement“ gewüenen könn, säuherde hä sün Gesamtvolk sau lange in dä Wüste un an dä Nase herüm, bis ale ollen Ruhmens¹⁾ daud wöen. Wann indeß Mauses auk dat junge Volk te indüegent²⁾ wor, sau reip hä äierst: Schalom alechem! un wann dat nit holp, leit hä tau Aswesselunk diän leiven Guot mol kuren, wat ümmer 'n gewaltigen Indruck mok. Dä hütigen Profäiten het düesen Bistand nit mäh, denn sit wi dä geschliepenen Gliäser un dä Chemie het, un sit dä Alpen usse Bedders sind, hiet dä leive Guot dat Kuren³⁾ instalt⁴⁾. Wu ale grauten Männer, har ower auk Mauses sinen Fähler, un dä beston dorin, dat hä sif vam Zorn üöwerraschen un unnerkriegen leit. Als hä taum Bispil met sine Gebuode vam Biärge Sinai kam un sog, dat sine Lü⁵⁾ dat gollne Kalf anbiäden, schmät⁶⁾ Mauses sine sämmtliken Paragrafen in dujend Brocken. Nohiär allerdings

¹⁾ Dunkel. ²⁾ nichtsnuzig. ³⁾ Sprechen. ⁴⁾ eingestellt.

⁵⁾ Leute. ⁶⁾ schmiß.

iärgerde sik Mausēs üöwer sine äigene Bausheit, klätterde wier häimlik op 'n Sinai, un as dä Olle glowde, alläin te sin, schlaug hä sik vüör 'n Kopp un reip: Mausēs, Mausēs, büßt all jau 'n ollen Kärl un läßt di noch vam Zorn üöverraschen! Du kennst doch dine Lü un wäißt, dat, jau lange noch Äiner dovan am Liäwen, äin Fell te hammeln, äin Groschen te verdienen¹⁾ es, dat gollne Kalß angebiät²⁾ wät, worüm aslau dä Bausheit!“

Klingelink, klingelink, schallde dat Schaulglöckken; Teutonium verleit dä Schaulstuowe, un Mlenspiegel lachde sik in't Füßten. Jacob Rosenzweig dogiegen schwor hillig un düer, Mlenspiegel dä Speckläterigge noch antekriden.

No dä Pause betrat Här Lähr Strizius dä Schaulstuowe. Strizius was besummers in dä Mathematik un in dä Naturkunne te Hus un fauherde³⁾ diän Titel: „I. ordentlicher Lehrer“. Wä ower dono gläuwen soll, dat Strizius örndliker wiäst wö, as dä annern Lährs, un dä Ördnung bi usse Schaulmesters jau selten wö, dat sik dat Ministerium veranlaßt seihn här, utergewüenlike⁴⁾ Leistungen in dä Ördnung düör Nummern te prämiären, es in äinen grauten Irrthum befangen. Usse Ministerium har düesen Titel „ordentlicher Lehrer“ van diäm verstorwenen chinesischen Minister für Cultus un Unnericht, Schin-Tsun, iärwt, bi

1) verdienen. 2) angebetet. 3) führte. 4) außergewöhnliche.

diäm sit auf noch Titel as „geheimer, ordentlicher Lehrer“ un „wirklicher geheimer, ordentlicher Lehrer“ funnen het, van dä dat Ministerium geliägentlik auf Gebruf maken well.

Mjan Strizius was „I. ordentlicher Lehrer“, un doran leit sit nix ännern. Hä was so schro¹⁾ as 'ne Latte, un har 'n „concaven“ But; dä Bäine wöen dünn un gelenkig, jau tvorens, dat Strizius dä Bi-geline domet striken konn. Kuort un guet: hä was van binnen un buten 'n wunderliken Menschen. Op dä Strote molde hä tauwilen met sinen Stock 'n Dreieck un konn dat jau verliwt ankfen, as dä Brü-digam dä Brut. Bi düese Geliägenheit ston Strizius faks 'ne Wäidelstunne op äine Stier, un käit stur op sin Dreieck; opäinnmol ower trock hä sin Taschendauf herut, font lut an te lachen un leip weg. Un wä ne jau stohn un lachen sog, dä schüettelde diän Kopp un knurde äinige Worde in 'n Bort, dä ungesähr jau ludden²⁾ as: dä arme Kärl es verrückt.

Mines schäumen Dages hedde et, Strizius här sit verlowt. Dat här nu an un fүүr sit nit vüel op sit hat, wann hä sit villlichte met 'n lütt Dreieck oder 'ne schäune Kubikwuortel verluowt här, ower Praustdämoltid! Strizius' Brut was 'n Frauenzimmer, un wat fүүr äint! Wann Strizius blas un dünn was, jau was sine Brut im Gesicht jau giäl, as olt Piärgament, van

1) mager. 2) lauteten.

Gestalt kugelförmig, un wuog binoh twäi Zentner, konn alsau iährem taufünftigen Mann diän Nomen Mithelälste stritig maken, im Fall Strizius, as guot begnadigten Mathematicus, nit dorop verzichtet här, düesen Nomen te beanspruchen. Wann dat junge Brutpor spazäiern gonk, sau sog 't ut, as wann 'n grantet Schwiäwelholt met 'n grauten Krappel spazäiern gäiht, un Strizius liewerde saumet auf 'n Beleg fiiör dä Behauptunk, dat dä Gelehrten gewüenlik käine Venus tau Gemohlin het. Et sall sif üöwrigens desholf Käiner bifommen loten, te behaupten, ale, dä schäune Wiver hären, wöen dumme Kärls oder ale Wiver van Gelehrten wöen nit schäun; nomentlik dat Lesdere wä 't mi ni erkühnen, as Behauptunk optestellen, sunnern et anerkenne utdrücklik, dat et äine Utnohme giet.

Strizius was, wu gesagt, Mathematicus, un wann hä an dä Tojel ston un dä Junges in dä äiersten mathematischen Geheimmisse inweihde, wann hä van Punkt fürde, van dä grade Linige behauptede, dat sä dä kiiörtste¹⁾ Wiäg tüschen twäi Punkte wö un nowies, dat et bi dä Winkel op dä Länge van dä Schenkel nit ankäm, sunnern op diän Rum dotüschen, dann ston Strizius so würdevull do, as 'n Profäit ut 'm ollen Testament, sau begeistert as Archimedes in diäm Augenblick, wo hä utreip: Giet mi äinen fasten Punkt un et büöre²⁾ dä Welt ut iähre Angeln. Un wann 't gar

---

1) kürzeste. 2) heben, alsächf. heran.

Strizius glückt was, 'n nigger „apagogischen“ Beweis te entdecken, dann was hä frauther¹⁾, as wann iähm sine Frau 'n lütten Strizius junior brachde.

Diese Strizius gaf op Tertia Unnerriecht in dä Naturkunne, wobi dä Junges gewüenlik viiel Plasäier haren. Do Strizius sähr schlecht seihn konn, so drof sik dä Mine oder Annere schon wat erlauwen, ohne Gefahr te laupen, erwischt te wären.

Uenspiegel har, as Strizius in dä Stuowe trat, äin in Papier gewickeldet Dier ut dä Tasche trocken. „Här Strizius,“ reip Uenspiegel, „hier hef ek 'n sehr seltenet Amphibium.“ „Komm es domet heran,“ befahl dä Lähr. Uenspiegel üwerräifde dat Dier, un Strizius holl et sau dicht unner dä Nase, as wann hä düör 'n Gerüek²⁾ dat Spezies faststellen woll. „Ach wat, Schlingel,“ schande Strizius, „dat es jo 'ne gewüenlike Bedde³⁾; domet Du dat Amphibium biäter kennen lährst, we 't Di Geliägenheit dotau giewen; komm es ut dä Bank, pack dä Bedde an 't Achterbäim un holl jä 'ne Väidelstunne in dä Locht.“ Uenspiegel holl dat Dier, over no 'ne Minute wor iähm dä Hand sau schwor, dat hä jä sinfen loten moch, un während Strizius dat Linné'sche System affrog⁴⁾, honk Uenspiegel sine Bedde an 'n Kartenband un holl dä liege⁵⁾ Hand in dä Locht. No äiniger Tid dreihde sik Strizius üm un reip: „Strofe erloten, sett Di!“ un Uen-

1) froher. 2) Geruch. 3) Kröte. 4) abfragte. 5) leere.

speigel gont vergneigt no sinen Platz; dä arme Bedde
over zappelde am Kartenband.

Während nu Strizius äinen sähr gelährten Büör-
drag üöwer Staubfäden un Stempel hol, spielten
äinige Junges „Seßensfestig“ unner dä Bank, annere
har dä Hitze sau angriepen, dat sä diän Kopp op dä
Bank lagen un inschleipen. Nut Mlen-speigels Rober,
Fritz Diesterweg, schleip un schnuorkde dobi, as wann
hä am sagen wö. Kum har Mlen-speigel dat bemierkt,
sau räätt hä ut sine Kladde äin Blatt un schräif met
grauten Baukstawen drop:

Hier ruht Fritz Diester-
weg ist er.

Un dat Blatt staf Mlen-speigel sinem Rober ächter diän
Kockfragen. Strizius miärkte niz. Opäinmol wor dä
Düör uopenrietten, un dä Director kam in dä Klasse,
üm te revidäiern¹⁾. Mlen-speigel woll rasch dat Blatt
wegriten, over dä Director soll iähm in dä Arme un
nahm dat Blatt an sik. Jetzt was Holland in Kauth.
Mlen-speigel mok 'n Gesicht, as 'n beguotenen²⁾ Pudel.
Taum Unglück fand dä Director aut noch dä Bedde
am Kartenband, un as sik herutzstallde, dat Mlen-speigel
dä Uöwelthäter was, wor dä Director sehr zornig.
„Du Schlingel,“ reip hä, „wost dä Kuortsichtigkeit van
Dinen Lähr dotau benutzen, dumme Sträike te maken,
un annere Scheiler womüeglik noch verfäuhern, aut

¹⁾ revidiren. ²⁾ begossener.

Mlotria tau drüven, anstatt op diän Büördrag te hören! Ek hef met Di van früher noch 'n Heihnen¹⁾ te plücken, un jetzt fall äine exemplarische Strofe nit utblüven; üm drei Uhr kömmt Du vüör dä Konferenz.“ Met diän Worden: „Bitte, Här Colleege,“ wande sik dä Director an Strizius, „wet Sä gefälligst widder unnerrichten un an dä Junges Frogen stellen.“ Drop nahm dä Director Platz, un Strizius, dä sik äines jähr gueden Gedächtnisses rühmen konn, stallde däselwen Fragen an däselwen Junges, dä sä all früher beantwordet haren, un dä Sake gont as am Schnäuerken²⁾. Dä Director was sehr erfreit üöwer dä gueden naturwienenschopliken Kenntnisse van dä Tertianer, druchde Strizius taum Affschid dä Hand, un Beide kumplimentierden sik gegensittig dä Schaulstuowe herut.

Uenspiegel har Unglück, wor tau äinem Dag Carcer verurdäilt, un moch am folgenden Dage dä Stunden bi Water un Braut affitten. Sätwaren drof hä sik nit metnäahmen, do dä Pedell jeden Ströflink unnerfochde, diäm Water un Braud verschriewen was, dä Sätwaren met Beschlag nahm un sä sewwer vertilgde. Dä Frönne ower leiten Uenspiegel nit im Stief un verspraken, sik no dä Schaulstunden intefinnen un Sätwaren te brengen.

Dat Carcer lag glif unner dä Pannen un har im Summer ungefähr sau 'ne Temperatur, as dä Blü-

---

¹⁾ Hühnchen. ²⁾ Schnürchen.

kammern in Venedig. Dat „Parterre“ haren dä Miise,
dä „Bellestage“ dä Kobbesen¹⁾ in Beschlag nuommen.
Saugar dä leine Sunne woll düesem Kasten käinen
Beseif afftatten; blaus dann un wann schiebe sä äinen
Sunnanstrohl, dä ängstlik zitternd äine Wand stripde,
üm holle wier te verschwinne, un finen Kameroden dä
Botschop oder Warnunt te üöwerbrenge: blit do weg,
do es mir, wat inken Beseif verdennde. — Dä Wänne
wöen met Dichtungen utschmückt, van diän hier äinige
Brauwen²⁾ te liäsen sind:

Wo rohe Kräfte sinnlos walten,
Da ist es gut, das Maul zu halten.

Gefährlich ist's, den Leu zu wecken,
Verderblich ist des Tigers Zahn,
Doch das Schrecklichste der Schrecken,
Das ist der schwarze S . . . . .

Wer des Lebens Unverstand
Mit Wehmuth will genießen,
Der stelle sich wohl an die Wand
Und trampele mit den Füßen.

Ut di do kift³⁾ dä Schelm herut,
Du süpft⁴⁾ diäm Buren dä Eier ut,
Un ließt⁵⁾ dä Schalen in dat Nest,
Dann meint dä Bur, dä Üllt⁶⁾ wö 't wiäfst.
Frent euch des Lebens u. s. w.

1) Spinnen. 2) Proben. 3) sieht. 4) trinkst. 5) legst. 6) Jltis.

Ernst ist das Leben, heiter ist die Kunst,
Zuweilen gibt es noch Logik umsonst.

Au, do sit 'ne Fleig' an dä Wand,
Fleig' an dä Wand, Fleig' an dä Wand,
Au, leiwe Fleige, fleig',
Da 't di nit freige freig'.
Au, do sit 'ne Fleig' an dä Wand.

Wenn ich einmal der Herrgott wär',
Mein Erstes wäre das:
Ich nähme den Pedell mir her
Und würf' ihn in ein Faß.

Da sitz' ich nun, ich armer Thor,
Und bin so klug als wie zuvor.

Rauchen, küssen, essen, saufen
Liebt der Bruder Studio,
Und wenn dann die Zeit verlaufen,
Klagt er mit Ovidio:
O mihi praeteritos etc.

Müde bin ich, geh' zur Ruh',
Warte nur, balde brummest auch du.

Uenspiegel laus¹⁾ un laus un konn kein Enne
fimen. Endlich nahm hä dä Blisiär un schräif an
dä Wand:

---

¹⁾ laß.

lese¹⁾), o Sträfling, den Spruch,
Den liebend ich hier Dir verehere,
Dies nur das erste Wort dann
Umgekehrt, du bist's und ich.

Ulenpiegel.

Modiäm hä diese Tertianer-Poesie begangen har, sat sik Ulenpiegel op dä harte Bank un versank in deipet Nohsinnen. Wu lange Ulenpiegel sau sitten har, wuß hä selwst nit. Opäimmol wor hä in sin Simuläiern stäuert. „Ulenpiegel! Ulenpiegel!“ reipen Stimmen van unnen. Ulenpiegel sprank op, kläterde op 'n Disch un staf diän Kopp düör 't Dakfinster. „Hurrah!“ reipen dä Junges, as sä iähren Frönd soken, „wi het Di 'n Keimen Wuorst un Rüggenicken²⁾ metbracht, dä stot in dä Ribben, lot 'n Pazband herunner!“ Ulenpiegel bund rasch sinen ollen „Somer“ an 'n Pazband un leit 'ne sachte no 'n Schaulhuof heraf. Dat Bauk wor met Hurrah in Empfang nuommen, un dä Junges gamwen sik dran, dä Wuorst un dä Rüggenicken te befestigen. As sä domet prot wöen, wor Ulenpiegel 'n Tälken gast, un hä font an, optehaspeln. Äin Stockwiärk no diäm annern leiten dä Sätwaren ächter sik, endlik wöen sä glücklich bi dä Kiene anlangt. Dwer, au wäih! dä Wuorst wor widerspänstik un woll pattu nit ächter dä Kiene wäg.

---

¹⁾ Eine in Westfalen vielfach gebrauchte, falsche Imperativform. ²⁾ Roggenfemmel.

Ulenſpiegel rät dä Geduld; hä trock un trock, bis dä Band braf, un dä ganze Paſtäte op 'n Schaulhuof foll. An äin Heroptrecken was nit mäh te denken, willen dat dat Band te fuort was, un dä Junges ſtonnen anfangs do un wuffen ſik nit te helfen. Do kam Äiner op diän Infall, dä Schaustrappen herop-
teklättern un diän Verſeik te maken, Wuorſt un Wicken unner dä Carcerdüör te ſchwen. Gefagt, gedohn!
Als dä Spitzbauwen ſchließen dä Junges dä Trappe heran un ſtonnen holle vüör dä Carcerdüör. Ulenſpiegel käik düör 't Schlietelluof un freide ſik as dull üöwer diän Beſeik. Dä Carcerdüör har all mank Johr iähre Denſte don un was nit mäh ſau faſt in dä Angeln, dat ſä nit wenigſtens etwas nogagt här. Ulenſpiegel klemme ſin dickſtet Bauk in dä Döörſpolle¹⁾, ower dä Üöpnung²⁾, weſſe dodüör entſton, was lange nit graut genau, üm diän Fätwaren Ingang te verſchaffen. Dä Wuorſt haren dä Junges all tiämlif platt drucht, ower et har nit bat³⁾, drüm wor ſä in Schwen⁴⁾ ſchnien, un Ulenſpiegel trock äine Schiwe no dä annere in't Carcer. Dä Wicken alläin widderſtonnen noch alen Beförderungs-Verſeiken un wollen nit äher düör dä Döörſpolle, bis Äiner dat Gebäck met beide Hännne teſammendruchte⁵⁾ un äinen Paßband drüm

1) Thürſpalte. 2) Deffnung. 3) geholſen, altdeutſch bate = Vortheil. 4) Scheiben. 5) zuſammendrücke.

dreihde, üm dat Utäingohn¹⁾ te verhinnern. Diese Prozedur har vollstännig iähren Zweck erfüllt, un dä Wicken folgden dä Wuorst no. „Het 't nix te drincken?“ frogde UlenSpeigel, „ef hef 'n grauten Duorst.“ Üin trurig Näi kam van ale Lippen. „Wachte 'n Bietken,“ leit sit Kal Watermann verniähmen, „ef hal 'ne halwe Pultälge Win ut ussen Keller.“ „Dat kann mi doch nix helpen,“ meinde UlenSpeigel, „wu sa't dä in dä Bude frigen? ef hef nit mol 'n Glas.“ „Lot mi mä maken,“ träufstede Kal sinen Frönd, un sprunk, sau rasch, as et dä Bäine daun wollen, dä Trappe herunner. Mit tien Minuten wöen verstricken, do stond Kal Watermann wier vüör dä Carcerdüör. Vüörfichtig trock hä ut äine Tasche dä Winputälge un ut dä anere — 'ne graute Splänterbüffe²⁾. Dä Win wor nu in dä Splänterbüffe guoten, un Kal Watermann splänterde, nobiäm hä dä Büffe düör dä Düörspolle stuoken har, diän Win UlenSpeigel direkt in't Mul. Kum over har Kal op dä Splänterbüffe drucht, sau font UlenSpeigel an te prusten un te hausten, as wann hä am ersticken wö. „Langsam! langsam!“ reip hä, „ef beholl nix im Mul.“ Dä Junges over lachden, dat iahn dä Thriänen in dä Augen stonnen. Bi dä twedde Splänterigge indeß was Kal Watermann vüörfichtiger, un et gelang iähm, no un no diän Duorst van sinen Frönd te löschen. UlenSpeigel dankde Ulen, dä iähm tau dä

1) Auseinandergehen. 2) Spritze.

Mohltid verholpen haren; dä Frönne nahmen Affchid,
un dä fiewente Romdagsstunne brach diäm Ströflun
dä Freiheit.

Fünfzehntes Kapitel.

Dä olle Pipenstock un dä Scheilerverbinnunk¹⁾
Olympia.

Ein Paragraf ut dä Schaulgeseze ludde: In der
Stadt ist der Wirthshausbesuch den Schülern nicht
gestattet, un willen dat diän Scheilers düeset Verbuot
bekannt was, jau gonk auf kein Sextaner un Quintaner
in't Werthshus, un dä annern sünnigden blaus dann
giegen düet Gesez, wann iähr Geldsack nit dä Äigen-
schop har, um welcke Mancher dä Fische beneidet. Düese
jungen Studenten haren iähre „Stammkneipe“ un iähre
„Verbindung“. Wu konn 't auf anners sin? Sä wöen
jo Dütsche, un dä Dütsche es 'n „Vereinsmeier“ düör
un düör. Do giet et im leiven dütschen Vaderlanne
äinen Verein süör Mulküörwe, äinen Gambriusverein,
äinen Entholtsamkeitsverein, äinen Möttesverein, 'n
Rattenvertilgungsverein, 'n Schleppastriärverein, 'n

---

¹⁾ Schülerverbindung.

Berein giegen Vereine un Guot wäit, wat noch ale fiiör Vereine. Drei Mann sind genau: äin Präses, äin Säckelwart, 'n Klegroth, un dä Verein es feddig; drei sind „wat worden“. Un wehe diäm, dä sik bi kommen lät, sik üöwer jau 'n Präses lustig te maken. „Et sin dä Äierste,“ es dä stolte Antwort op ale Angriepe, un manker Präses denkt sik, willen dat iähm Guot düet Amt gast här, wö iähm auk dä näudige¹⁾ Berstand verliehen, un met düesen Berstand kann hä manks nit begripen, dat et noch Lü giet, dä sik anmaßt, auk Berstand te hewwen. Dwer wann jau 'n Här stolt utröpt: Et sin Präses! dann lächelt dä Bernünstige un denkt bi sik: Dann büst du auk wat! Dwer wat kann 't helpen! Wann dä Eitelkeit nit wö, könn me dä mäiften Vereinslocale tauschluten.

Ulenpiegel har et iäwenfalls all taum Präses bracht, un tworens taum Präses van dä Scheilerverbinnunk Olympia, weffe him ollen Pipenstock tagde. Tauäierst mant dä Liäfer alsau Pipenstock's Bekanntschop maken.

Pipenstock was 'n Wärth, as vüele annere westfölsche Wärthslü ut dä „guede, olle Tid“: Wärth un Bur teglik. Hä gonk van diäm Grundsatz ut: Et hef et nit näudig, Kumplemente te maken, un wä van mi wat hewwen well, kann auk wachen²⁾ lähren. Kam Äiner in dä Wärthsstuowe, üm 'n Gläsken Oltbäier

---

1) nöthige. 2) warten.

te drinken, jau käif hä sif diän mol äierst van unnen bis buowen an, as wann hä frogen woll: wat büist du fүүr Ninen, un wann dä stille Musterunk nit ganz te Gunsten van diäm Gast utfoll; dann holl Pipenstock äher dä Hand hen, sag leise dreimol fүүr sif hen: 'n Groschen, Groschen, Groschen, ower doch jau lut, dat et dä Gast hören konn, un jat dat Glas op 'n Disch, wann dä Gast diän Groschen ut dä Tasche trock. Dä olle Pipenstock har üöwrigens Nugen in 'n Kopp, as 'n Kaufvuogel, un dä Lü stönnen in 'n Glauben, dä Olle könn Annern in dä Taschen fiken, willen dat hä sif düör diän Berkehr met 'n Gästen no un no äine Menschenkenntniß erworwen har, im weffe iähn 'n Kriminolbeamter beneiden konn, un wann Pipenstock dreimol „Groschen“ bi äinem Gast sag, jau konn me auf wuohl met Recht annienen, dat düese Gast nig weniger as 'n Kaptolist was. Musikanten un Schnuranten har Pipenstock op 'n Zug, besummers ower däjenigen Trabanten, weffe dä Müens¹⁾ all nit mäh wüör örndlike Menschen holt, un düese Kunnen witterde auf dä Olle all op hummert Schrie. Wä alsau Pipenstock betuppen²⁾ woll, moch fräuh opstohen.

Dä Olle hörde, wat Politik anbedrap, as dä mäisten ollen, westfölschen Wärtshlii, tau dä üterste³⁾ Linke, ower dat hinnerde Pipenstock nit, in sine Wärtshstuowe sähr stränge op diän Stannesunnerschied te hollen.

1) Hunde. 2) betrügen. 3) äußerste.

Sine Wärtshstuowe was in twäi Däle deilt, dä äine Däil was fiiör dä „Härens“, dä annere fiiör dä „gewüenliken Lü“. Woll sif nu 'n „Här“ bi dä „gewüenliken Lü“ setten, dann winkde Pipenstoc un reip: „Häido, Frönd! Suorte bi Suorte, sag dä Düwel, do poch hä 'n Schuotstainfiäger¹⁾); Sä möt in dä annere Stuowe.“ Entgiegende dä „Här“: „Lot mi mä hier, ef sitte hier lange guet, dann wor Pipenstoc verkahrt un reip: „Näi, nix do, dat gäit nit, jedet Bäh in sinen Stall, goht in dä annere Stuowe!“ Minem jolken Gast bläif am Enne nix-anners üöwrig, as in dä Afdeilunk fiiör „Härens“ te gohn, annernfalls här hä bis taum annern Muorgen sitten konnt, ohne dat iähm Pipenstoc 'n Gläskn Bäier bracht här.

Wä diän Ollen verkahrt maken woll, moch dat Bäier met 'n Koupon betahlen, diör 't Bäier fiken oder 'ne Putälge Win verlangen. Kam Miner met 'n Koupon, dann schmät Pipenstoc diänselwen op 'n Disch un schande: „Wat ja 't met diän fluedderigen Lappen, hef ef Ink fluedderig Bäier liewert oder nit? Wäg met 'n Lappen, giet mi örndlik Geld.“ Holl Miner dat Bäier giegen 't Lecht, üm te seihn, of 't auf flor was — un dat was wuohl näudig, do sake diör usse westfölsch Oltbäier käin Sonnenstrohl drant, un sif vüele Wärtshlü stäinerne Kruken anschafft haren unner diäm Büörwand, dat Bäier höll sif nett kost

---

¹⁾ Schornsteinfeger.

dorin, domet Niems seihn kom, of et auk flor was —
saw reip Pipenstock: „Wat het It do te kifen, meint
It villichte, et wöen Schlifen¹⁾ im Glas? wann Int
min Bäier nit schmaft, dann goht taum Düwel un
drinkt Infe Bäier, wo It wellt, ek hef Int nit rau-
pen.“ Kam endlich Niner, dä 'ne Putälge Win drinken
woll, dann trock Pipenstock dat Gesicht in sähr frönd-
like Follen²⁾, mok äin Kumplement no diäm annern
un sag: „Nu sit mol an, saw 'n Härkärl, well Winken
drinken! dat Geld gäiht Int wuohl noch nit fräuh
genaug op; drinkt Bäier, dä Struote es käinen Wies-
baum lank, et es mä h 'n klein Endken, wo 't guet
schmaft, un 'n linnen³⁾ Wams hält länger, as 'n siben.“
Düese Zug ston Pipenstock äigentlich nit te Gesicht.
Hä har diän Win im Keller, ower, trochdiäm hä op't
Geld versitäten was, as dä Düwel op 'ne arme Säile,
här dä Olle lehver 'n Daler wegשמieten, as taugast,
dat in sine Wärth'stuowe Win drunten wor. — Dat
wöen dä drei Fälle, bi wekke Pipenstock, dä sit süß
manke Gruosheit gefallen leit, dä 'n Ammerer nit ruhig
hennuommen här, dat Blaut in 'n Kopp stäig, un wä
bi saw 'ne Geliägenheit nit klein bigaf, un diän Ollen
optrecken versoch, mok met 'n langen Balthasar Be-
kantschop.

Balthasar was Braumester, Bäcker un Knecht te-
glit, un wann Pipenstock reip, dann wuß dat lange

¹⁾ Regenwürmer. ²⁾ Falten. ³⁾ leinenez.

Gestell ganz genau, wat dä Olle van iähm woll, un dat et sik dorüm hannele, Ninen an dä Locht te setten. Reip Pipenstock, jau kam Balthasar bräitbäinig an, frempelde dä Wamsärmel op un frogde ganz dräuge¹⁾: „Wefke?“ Diän Betäikneden poek Balthasar met äine Hand an dä Buorst, met dä annere an't Achterdäil, draug ne dann, ohne 'n Wort te seggen, düör dä Wärtshstuowe in't Frie un puotede²⁾ ne plackz midden op dä Strote; drop moek Balthasar stillschwigend kehrt un gonk stumm düör dä Wärtshstuowe in't Brauhus oder in dä Schür an dä Arbäit. No Duesem soll me gläuwen, dä lange Balthasar här käin Hiärt hat. Dat was ower doch der Fall, wofüör et äinen Beleg anfäuhern well. Nines schäunen Dages, as Balthasar wier uter Braumester, Bäcker un Knecht auf noch diän Erzengel Gabriel spielen moek un äinen Obsternötschen³⁾ bis op dä Hustrappe transportäiert har, kam Balthasar stillschwigend met diän Kärl terügge in dä Stuowe un draug diänselven düör dä Wärtshstuowe iüwer 'n Huof no ächten herut op dä Strote. Pipenstock har sik, ohne 'n Wort te seggen, dä Prozedur met anseihn un reip: „Balthasar!“ „Wefke?“ frogde Balthasar un fonk an, dä Ärmel optekrämpeln. „Nix do,“ soll Pipenstock in, „seg es, worüm hieft Du diän Kärl wier herin halt un 'n op 'n Huof bracht?“ „So, Här,“ entgiegende Balthasar, „hä jag mi, wann't

1) trocken. 2) pflanzte. 3) Wideripenstigen.

mi äindaun¹⁾ wö, dann soll ek ne ächten herut schmiten, willen dat dä Klärke grade utgönk; dat was mi äindaun, un deshalf hef ek ne ächten herut an dä Locht fat.“ Met düese Utkunft was Pipenstock ganz tesriän, un Balthasar gaut sik im Brauhus äinen ächter dä Binne, willen dat hä sit lange Tid jau 'ne graute Rede nit hollen har un met Recht annahm, dat hä op düese utergewüenlike Tungen=Anstrengung äinen gueden Eschluck verdennit här.

Dä Art un Wise, wesse Pipenstock in sine Wärthsstuwwe anwandte, um met Hölpe van Balthasar Ducht un Ordnung te hollen, glowde dä Olle auf as praktikabel fütör dä städtische Verwaltung empfiählen te meiten. Dä olle Pipenstock was niämlik auf Stadtverordneter, un dä Büürgersehöp här käinen Vertreter funnen, dä weniger Lust har, Geld te bewilligen, käinen, dä diän Dumen faster op 'n Stadtsäckel holl, as Pipenstock. Kam Äiner ut 'ne graute Stadt met nix weniger as spißbüürgerlike Ansicht, un verlangde taum Bispiel van Pipenstock, hä soll bi dä Stadtverordneten-Sitzung beandriägen, dat dä Stadt Alläien kräig, dä brächen frische Locht, jau antwordede Pipenstock: „It sind auf Äiner van dä nigge Maude; wat! It wet Alläien hewwen? Dumm Tüg, baut Suegeställe un puotet Grautebauhnen²⁾, dä schmiärt dä Ribben; van Locht läwnt wi nit, wi sind käine Windrüens. Au Säises,

1) einerlei. 2) GroÙbohnen.

Säijes! Alläien, dä fählden noch! Dann können wi no äiniger Tid 'n Fimmelhus doniäwen bauen. Ja, wann dat fröemde Volk hier te regäiern här! Dat soll us holle dä Kaszmänkes afdrüwen; nohiär säten wi do un hären käinen rauen Fohz mäh im Büül. Et es blaus äin Glück, dat dä ollen Klugen witsichtig sind, un dä wet wi uopen hollen. Et soll beandriägen, dat wi Alläien kriegen, ek? Dat mine Kollegen seggen: Nu süh mol diän ollen Pipenstock an, hä es all sin Diäwen jau 'n vernünftigen Mann wiäst, un jehz wät hä op sine ollen Dage noch verrückt! Näi, näi, beholl Dinen Wind un blos 'ne in dä Güöte¹⁾, dann verbrenst²⁾ Du Di auk 't Mul nit.“

Wann im Kollegium Geller füör Anlagen te bewilligen wöen, jau fund sit Pipenstocks Nome gewüenlik unner jene Nomen van Stadtväter, wesse giegen dä Anlage stemmt haren, un wann 't no Pipenstocks Willen gohn wö, jau hären dä Stadtväter bi dä lejde Wohl diän Büürgermesterposten im Submissiaunswiäge an diän Wenigstföördernden vergiewen mocht, denn Pipenstock har dä Meinunk, dat jau 'n Stadtregent oder Büürgermester sin Amt vollkommen utfüllen köm, wann hä äierstens riäknen, tweddens riäknen un drüddens nochmals riäknen köm. Dä Olle getrude sit saugar, dä Opsicht üöwer dä ganze städtische Verwaltung füör wenig Geld selwst te üöwernähmen, im Fall

---

1) Grüöge. 2) verbrennst.

iähm dä Stadtväter Balthasar as „Executivbeamten“ bigäwven¹⁾. Et wö allerdinks wuohl anteniehmen, wann Pipenstock Bürgermeister woren wö, un tworens jau 'ne Ort regäiernder Bürgermeister oder „Selbstherrscher“ ohne Klößken, dat het, ohne an dat Stadtverordneten-Kollegium gebunnen te sin; dat dä Olle dä Saken tämlik schnell erledigt här, nämlik jau, dat Pipenstock äinfach dekretäierde un Jeden, dä obsternötisch woren wö, düör Balthasar här an dä Locht setten loten. Dat, mende Pipenstock, wö dä glättste Verwaltung, wo blaus twäi Kommandos utgaft wören, entweder: Duck di! oder: Herut met 'n Kärl!

Dat Pipenstock diän Dumen op sinen Geldbül holl, worop met Goldbuchstaven dä Worde stönnen: „Der Führer durch's Leben,“ wuß Jeder in dä Stadt, un wä villichte mol dä Nffsicht hat har, bi Pipenstock 'n „Anlehen“ te maken, stond wier dovan af, wann dä Olle jif blicken leit. Saugar dä frommen Sammler stäken vüörfichtig iähr Kollektenbeißken wier in dä Tasche, nodiäm jä Pipenstock jau 'n bietken van dä Sit befieken haren, op dessen Gesicht dütlisch te liäjen was: Hier wät nix vertappt²⁾ füör fromme Zwecke. Jedenfalls was Pipenstock's Gesicht noch äin biäter Müddel, üm dä Biädlers te verjagen, as dat Schildken met dä Worde: „Mitglied des Vereins gegen Bettelei“. Saugar dä Müens knäipen 'n Stiärt in un räiten

¹⁾ beigäben. ²⁾ verzapft.

ut, wann jä diän Ollen in dä Husdüör stohn sögen. — Nit mol dä äigene Frau wogde van Pipenstoek dat Huszollungsgeld te siürdern, im Fall et nit ganz besunners nöudig was, willen dat Pipenstoek bi düese Geliägenheit lange Reden holl un sine Frau diän Vorwurf mok, jä wö vüel te rive¹⁾, un wann hä, as sporsamer Mann, nit 'n Dumen op 'n Gelddüül höll, stön all längst dä Pännkar vüör dä Düör. Als düese Frau starf, nahm sik Pipenstoek vüör, nit wier te hirothen, do iähm, wu hä jagde, äin nimäudsch²⁾ Frauenzimmer in dä Schlippe³⁾ mähr Geld ut 'm-Huse driägen köm, as väier Piäre in däsälwe Tid in't Hus te schliepen im Stanne wöen. Un as bi düesem Stiärwefall Bekannte kämen — Frönne har hä nit —, ün ne te trüüsten, entgiegende dä Olle: „Wat kann me do an maken? Wann usse Hiärguot mine Frau leiwer hiet as ek, dann kann hä jä minetwiägen behollen. Sä was 'ne sporsame Persaun, un ek gläuwe, 'ne Huszöllersche kömmt mi düer te stohn.“

Auf dä lange Balthasar har unner des Ollen Giz te lien, denn wenn Balthasar Bräudkes fuormde, jau konn hä Pipenstoek düese nimols klein genaug maken, trozdiäm Balthasar all twintig Johr dran studäierde. Unner wier ston Pipenstoek ächter iähm un reip Balthasar tau: „Holl Di an't knipen, 'n Haupen Lü kann 't biäter lien⁴⁾, as 'n Engzelter!“

1) verschwenderisch. 2) neu-modisch. 3) Schürze, Schooß. 4) leiden.

Wann Ainer jau 'nem ollen Hamster, as Pipenstock, an 'n Gelbbül kömmt un et wät bekant, dann rist sik Jeder, dä 't hört, dä Hanne un denkt: Dat freit mi doch van Härten, dat ja diäm ollen Gizhals 'n por gollne Fläuhe¹⁾ affangen het, un deshals well et an diese Stier vertellen, bi wekke Geliägenheit Pipenstock lint wor.

Aines Muorgens saten in Pipenstock's Wärthsstuwowe in dä Afdeilung fivor „gewüenlike Lü“ dä Stammgäste, vertiährten iähr „Zienührten“²⁾ un stalden ächter 'm Bäierglas, wu dat jau bi us Westfolen Maude es, Betrachtungen an üöwer Suegetucht³⁾, üöwer dä Unsterblichkeit, üöwer Stüren⁴⁾, Krieg un Frieden, üöwer 'n nigger Bittern u. s. w. Bi diese Geliägenheit vertalde Pipenstock, dat äin Bekannter van iähm Ausern kost un hä, Pipenstock, äine dovan probäiert här. No sine Meinunk schmök⁵⁾ 'ne Auster as brune Säipe⁶⁾ met Solt⁷⁾, un wä noch nie Ausern giäten här, bräch blaus äin Dier herunner, un mäistendäils här dat äine Dier noch 'n Retourbillet bi sik. Dä dicke Dffenkamp spitzde dä Ohren un frogde dann: „Segt es, Pipenstock, wu lauk sind dä Diers?“ „Annerthals Toll,“ gaf Pipenstock tau Antwort. „Dann iät ek,“ reip Dffenkamp, „siftig Stück.“ Dä olle Pipenstock, wekke süß nit van springen te Hus was, mot

1) Flöhe. 2) Zehnührchen, Frühstück. 3) Schweinezucht.
4) Steuern. 5) schmecte. 6) Seife. 7) Salz.

'n Satz, dä 'm Kunstrier Ihre makt här, schlaug met dä Fußt op 'n Disch un polterde herut: „Wann Ossen- kamp fiftig Mustern no dä Rige ietet, dann well ek 'n dubbelten Fritz¹⁾ un 'ne Dhm Bäier verleisen, ietet ower Ossen- kamp käine fiftig Mustern, jau betahlt hä äine Dhm Bäier.“ „Angenommen!“ reip Ossen- kamp, un äin Gast „schlaug dä Wedde düör“. Während sik dä Gäste noch sähr lebhaft üöwer dä Wedde unnerhölten un sik üöwer dat bevüörstohende Freibäier freiden, ston Ossen- kamp, dä weder jemols 'ne Muster seihn, vüel weniger äine giäten har, op, gont spornstrikz in 'ne „Delika- tessenhandslung“ un füörderde²⁾ sik äine Muster. Dä Kaupmann font an, te lachen un entgiegende, dat äine Muster nit verkofft wör, wann dohiär Ossen- kamp Mustern hewwen woll, jau möch hä mindestens 'n Duzend nähmen. „Dann giet mi 'n Duzend,“ meinde Ossen- kamp. Wsse Kaupmann halde dat Duzend Mustern un lag et op dä Täfel. Rasch gräip Ossen- kamp dono un praktesäierde äine Muster in't Mul, font an te biten un te knappen, während dä Kaupmann vüör Berwün- nerunk Nase un Mul uopen sperrde. „Ek hef ver- luoren,“ stöhnde Ossen- kamp, „van diäm Tüg kann käin Elefant fiftig friäten; do hiet dä olle Spizbauwe guet wedden.“ Jetzt gont diäm Kaupmann 'n Lecht op; hä schüttelde sik vüör Lachen un mok Ossen- kamp dorop opmiärksam, dat dä Schalen nit met giäten wören.

¹⁾ doppelten Friedrichsd'or. ²⁾ forderte.

Met äinem Briäkmeß woren dä Musterschalen losläust¹⁾, un Dffenkamp schlufde dat Dier herunner. Vüör Freide här hä binoh diän Kaupmann in 'n Arm nuommen. „Frei²⁾ Di, Pipenstoek, un dreih³⁾ all 'n Band van Dinen Geldbül, nu mak ek mi nit mä h vüör hundert Musters bange,“ resonäierde Dffenkamp, un verleit diän Kaupladen.

Dä Dag, an wekkem dä Musterschalen statt sinen soll, kam heran, un met iähm dä Stammgäste ut dä Afdeilung füör „gewüenlike Lü“. Pipenstoek leip hen un här, un as hä diän dicken Dffenkamp sog, üövertkam iähm jau 'ne Ahnunk, as wann dä Dicke doch im Stanne wö, dä fiftig Musters te twingen⁴⁾. Van alen Siden wor Pipenstoek mahnt, dä Musters halen te loten, un diese Mahnunk wor iähm öndlik an dä Nieren gohn. Anfaunks woll dä Olle niz dovan wieten un verlangde, dat Dffenkamp dä Diers betale, over as dä Stammgäste unruhig woren un anfangen, te resonäiern, leit Pipenstoek dä Musters halen. Drop nahm Dffenkamp sin ost Meß ut dä Tasche, brak dä Musterschalen uopen, un verschlufde in äinige Minuten dä fiftig Musters. Do over gont 't los! Pipenstoek schande as dull: „Sau 'n niederträchtigen Kärl! schlät fit, ohne 'n Wort te seggen, fiftig Musters in sinen schlechten Lij, un brenkt mi an 'n Biädelsack! Nu wäih! ek arme Kärl. Här mi doch Mäner an diäm

1) losgelöst. 2) freue. 3) drehe. 4) bezwingen.

Dage, as ek dä unglücksjälige Wedde maken woll, Äinen in 'n Nacken gast, dat ek Nad schlaug! Fiftig Lustern, 'n Goldstück um 'ne Ohm Bäier op äinen Schlag te verleisen, es te hart; dä Verlust es 'n Nagel an mine Dauenkiste! Do sit dä Kärl, as wann hä nit bis drei tellen könn, üm örndlike Lü te versäuhern, un schlät sik fiftig Lustern op äinnmol herin. Nu, wat giet et doch fivör schlechte Menschen in dä Welt.“ As 'n Besiätene ramde Pipenstock ut dä Wärtshstuowe un kam no fuorter Tid wier, schmät diän dubbekten Fritz op 'n Disch un leit dä Ohm Bäier halen, dann ower dreide dä Olle sinen Gästen diän Rüggen tau un bläif väier Dage im Berre liggen. Dä Gäste dogiegen braken in 'n schallend Gelächter ut un dranken, bis dä Maun¹⁾ am Hiemel ston. Dann äierst verleiten sä dä Wärtshstuowe, staltben sik Alle op dä Strote unner Pipenstocks Fenster un reipen: „Uffe leiw Wärtsh Pipenstock, dä fröndlike Gastgiewer, liäwe hoch, hoch un owermol's hoch!“ Un wann Pipenstock dat Geschrei te Ohren drungen es, dann kam sik Jeder selvst den, wat dä Olle dorop fivör 'n Wunsch utspruofen hiet. —

Wu ek buowen²⁾ all vertalde, har sik bi'm ollen Pipenstock auk 'ne Schar junge Stammgäste innistet un äinen Verein billet, dä sik Olympia benamnde. Sine Mitglieder wöen utschlieslich junge Studenten,

---

¹⁾ Mond. ²⁾ oben.

van wekke dä Öllste sine achtien Johr op 'n Buckel har. Wä diän ollen Pipenstoek kammede, moch diän Umständen, dat dä Ölle düesen Besaik dulbede, fiiör 'n grautet Wunner hollen, do van Pipenstoek Jeder, dä nit wenigstens fättig Johr olt was, met „greine Junge“ tituläiert wor, un nit dä besunnere Bergünstigung van Eiden Pipenstocks genaut¹⁾, 'n Schnüfften te erhollen. Over — 'n fründlik Gesicht es dä beste Eintrittskarte. Dä Studenten moken Sträike üöwer Sträike, un wann dat junge Volk jau ganz wat Apartet utfauberde, dann gonk Pipenstoek in dat Geheimcabinet van dä Gesellschop Olympia un mok 'n Gesicht, as wann hä Äinen verschlingen woll, ächter dä Diiör ower holl sit dä Ölle diän But viiör Lachen.

Dat Vereinszimmer wor wunnerlik utschmüekt. Do hongen graute Drinkhörner, gekrüzte Kapiere met Fachtuorf un Hanschen, un dä Wand was vuller Pipen in allen Grötten un Farven. Op 'm Eckbriät lag 'n Staut Kommersbeiker, un doniäwen ston 'n Porporzleinene Waterstieweln, dä van Tid tau Tid, namentlich ower bi Opnahme van nigge „Mitglieder“, met Bäier füllt un utdrunken woren. Düese Ort Drinken namnden dä Studenten diän „Durchzug der Isracliten durch's rothe Meer“. Dä Verglik wor jau üewel nit, ower wu jeder Verglik, jau hinfde auf düese ut diäm Grunne, willen dat dä Isracliten met dränge

---

¹⁾ genaß.

Zeite düör 't Meer kämen, während dä Studenten bi düesem „Durchzug“ in dä Kiegel „natte Zeite“¹⁾ kriegen. — Op 'n Disch ston 'n Menschenhädel, un dorunner wöen twäi gekrüzte Knuoken anbracht. Düese Schädel was dä Tubacksbehälter fүүr dä Gesellschop Olympia, un dä „Mitglieder“ schmäuften gewüenlik diänselwen bi jede Sitzunk äinmol lieg, um diäm Nomen Olympia Ahre te maken, un jedet „Mitglied“ tau dä Inbellunt²⁾ te verhelfen, dat et in 'n Wolken un minnestens 'n Halsguot oder, wan dä Siäligkeit dotau uträifde, Zeus selwst wö.

Dä Opnahme in düesen Verein was met jau afsummerlikten Zeremonien verbunnen, dat et sik wuohl verlaucht, diäm jungen Volk 'n Beseit afestatten. Dä Opteniähmende moch dreimol met dä Faust³⁾ wүүr dä Düör vam Vereinslokal kloppen, worop äin Student dä Düör uopen mof un diän Kandidot intriän leit. An 'n Wänden stonnen dä „Mitglieder“ in witte Lakens gehüllt un 'ne witte Popirmüsche op 'n Kopp; dä Präses over un twäi Senioren met 'n schwatten Domino un schwatte Masken bekled, stonnen ächter äinem schwatten Disch, op weffen drei Kerzen brandden. Op 'n Disch lag 'n Dauenschädel un twäi gekrüzte Rapiere. Bevүүr dä Kandidot an 'n Disch gonf, moch hä finen Geldbüll afgiewen un dreimol düör dä Stuwowe

---

¹⁾ hat nasse Füße = ist angetrunken. ²⁾ Einbildung.
³⁾ Faust.

gohn, worop sik sämmtlike „Mitglieder“ dreimol stumm verneigden. „Silentium!“ donnerde dann dä Präses, nodiäm bis jezt noch Müms 'n Wort spruoken har, „dä Kandidot fall vüörtriän.“ Drop wor diämselwen diür twäi Zeremonienmesters 'n Turngürtel ümschnallt, doran 'n Säil befestigt, un nu gonk et dä Ledder¹⁾ heran. No äinigen Sekunden schwebde²⁾ dä Kandidot in dä Locht, dä beiden Zeremonienmesters hollen dat Säil un trocken³⁾ diän Kandidot dreimol bis unner dä Dieke un leiten ne dreimol bis op fíf Taut vam Ardhuom heraf. No düese Prozedur traden drei „Mitglieder“ met lange Pipen unner diän Kandidot un bleisen iähn äine halwe Minute lang diän Dampf in't Gesicht, domet sik dä Kandidot, wu dä Präses sag, an dä lochtigen Höhen vam Olymp gewüene. Drop wor diäm Kandidot 'n nigget Pipenräuer üwerräckt, womet hä, schwebend, 'n Glas Bäier utdrinken moch, domet hä, wu iähn dä Präses belährde, 'n Büörgeschmack vam Nectar kräig. Dann har dä Kandidot, dä noch immer in dä Locht schwebde, dat linke Bän un dä rechte Hand optebüören un te spräken: „Ek geluowe bi minem äersten Apen, dat ek kün Geheimniß ut diäm Verein Olympia verrohn, diäm Präses un diän Mitgliedern helpen, dat het, diänselwen Geld läihen well, wann fä niz het un düörftig sind. Ek geluowe ferner, dat ek dat Mitglied getrülik no Hus geleiten

1) Leiter. 2) schwebte. 3) zogen.

well, weffet vull es vam seiten Nectar, domet et sinen Faut nit an einen Stäin staute, nit diän Währwülwen in 'n Rachen falle, noch van Nächstwächtern ergriepen un in Kien¹⁾ schlön wät.“ No düesen Worden slaug dä Kandidot met äinem Ruck bis unner dä Dieke, un dä Präses met 'n beiden Seniores hollen dä Hämme in dä Locht un reipen:

Komm, Engel, aus den lichten Höhn
Und laß dich im Olympos sehn.

Kum wor dat spruoken, sau schewde dä Kandidot her-unner, empfouk vam Präses sinen Vereinsnomen, un sämtlike „Mitglieder“ stemmden dat Lied an:

Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus etc.

Drop wor dä Geldbüel, weffe dä Zeremonienmeister diäm Kandidot bim Entritt in dä Olympia afnuommen har, unnersocht, un dä Inhalt verdrunken. Dä Olympia ower was üm äin Mitglied riter.

No sau 'ne Opnahme woren in dä Kiegel dä furiausesten Opführungen veranstaltet. Op Uenspeigels Befiähl wor gewüenlik tauäierst dat „Räuberlied“ taun Besten gast. Dä „Mitglieder“ laggen diän Kopp op 'n Disch, as wann sä schleipen, un singen:

In des Waldes tiefsten Gründen,
In den Höhlen tief versteckt,
Schief der kühnste aller Räuber,

Wi düesen Worden fongen alle Studenten an, te

---

¹⁾ Ketten.

schnarchen, as wann 'n half Dutz Sagechnier¹⁾ am
arbäien wö. No diäm Schnarchen erscholl et:

Wis ihn seine Rosa weckt;

un dä Studenten sprungen op, un Äiner schüttelde
diän Äinnern düövräin, dat dä Köppe hen- un här-
gongen, dann wor widder jungen:

„Rinaldini,“ ruft sie schmeichelnd,

„Rinaldini, wache auf!

un Alle sträufelden sik gegensidig an dä Backe herüm
un jungen dann:

Deine Leute sind schon munter,

worop dä Studenten met Hännne un Bänne üm sik
schleigen un bi dä Worde:

Längst schon ging die Sonne auf.“

op 'n Stauhl sprangen, diän Rock opnahmen un sik
iähre gegensidigen Ansichten metdeilden.

Op dat „Räuberlied“ folgte dä „Mühle“. Bi
diesem Lied wor gewüenlik dä Lampe utbreiht, un 'ne
olle Stalllöchte²⁾ op 'n Tisch sat. Dä Hälfte van dä
Studenten rappelde met Steihle, äin Bäddele schlaug
met 'n Meß op dä Stauhläihne³⁾, un äin Bäddele räif
met Tidungspopier üöwer dä Ärde oder dä Wand, un
Alle jungen dobi:

In einem kühlen Grunde

Da geht ein Mühlenrad,

---

¹⁾ Holzschneider. ²⁾ Stalllaterne. ³⁾ Stuhllehne.

Mein Liebchen ist verschwunden,
Das dort gewohnt hat u. s. w.

Diän Schluß van dä Dpnahmesier billede dä „Schuf-
lar“. Bi düese Dpfäherunk leip äin Student op dä
Hänne, dä annere nahm dä Väine van äiersten unner
dä Arme un schauf. Sau trocken stillschweigend twintig
labernige Schuffaren düör 'n Husflur, no dä Strote,
üm 't Hus, un dä olle Pipenstock har üöwer düet
Stücksten gewüenlik dä gröttste Freide, un sag sake:
„Et woll, dat et blaus äinnmol noch sau verrückt sin
könn, as mine Studentkes.“

Met düese Olympia nahm et 'n trurig Enne, un
dä Präses Ulenpiegel was iähr Dauengräwer¹⁾. Hä
har sik niämlik bikommen loten, diän ollen Pipenstock
taum Besten te herwen, un dä Olle har dat gewaltig
krumm nuommen. Dä Sake verholll sik sau: Ulen-
piegel har diän Geburtsdag van ollen Pipenstock in
Erfahrunk bracht, un diän „Mitgliedern“ van dä
Olympia äinen Plan metdeilt, diän Ulenpiegel utheft
har, um diän Ollen anteschmiären. As dä „Mit-
glieder“ van düesem Plan Kenntniß erhollen, wor
Niims, dä nit bereit wiäst wö, Ulenpiegel in dä Ut-
fäherunk te unnerstützen, un met Ungeduld wachtede
jeder Student op diän Dag, an wekkem dä Plan ut-
fäherert werden soll. Twäi Dage vüör Pipenstocks
seß un seftigsten Geburtsdag har dä Olympia äine

1) Todtengräber.

Sizunt, un as Pipenstoc Bäier bracht, dä Stuowe verloten, over dä Düör noch nit ganz taumakt har, stond UlenSpeigel rasch op un reip: „Mine Kollegen! In twäi Dagen hiet usse leiwe Wärt Pipenstoc sinen Geburtsdag, un et es usse Pflicht, dat wi diesen schäunen Dag nit jau ohne Wideres vüörbi gohn lot, sunnern auf ussen Däil tau dä Tier bidriägt, un dat könnt wi mines Grachtens am Besten, wann wi Jeder äinen Daler opfert un diäm ollen Pipenstoc 'ne schäune goldne Uhrkie kaupt, un jä am Geburtsdag üöwerräikt. Et froge dä Mitglider, of jä met minen Wüörschlag inverstohn sind?“ Duese Froge wor äinstemmig met Jo beantwortet. Drop gaf sik UlenSpeigel an't Sammeln, un bolle klangen dä Dalers in Haut¹⁾.

Dä olle Pipenstoc ston unnerdäß, wu UlenSpeigel richtig annuommen har, ächter dä Düör, un sin Hiärt kloppde vüör Freide, as hä diän Klank van dä harten Dalers horde, äine Musik, dä op Pipenstoc 'n gröttern Indrud mok, as dä schäunste Oper. Pipenstoc brach an diesem Dwend noch mehrere Mol Bäier in dä Olympia, over käin Zug in sinem Gesicht verreith, dat hä van UlenSpeigels Rede un Sammlunk Kenntniß har.

Dä Geburtsdag kam heran, un usse Studentkes fünnen²⁾ sik ale in. As Pipenstoc in't Vereinslokal kam, wor hä met Hurrah! empfangen. Alle „Mitglieder“ van dä Olympia stonnen op, un UlenSpeigel,

¹⁾ Gut. ²⁾ fanden.

tüschen twäi Senioren, dä kerzengrade met iährem Schläger as Statüen do stönnen, holl folgende Rede: „Leiver Här Pipenstock! dä Verbinnunk Olympia hiet sit Johren unner Inkem Dake 'ne gastlike Opnahme funnen un 'n gueden Wärt, dä alltid bereit was, dat Beste te lievern, wat Kiecke un Keller ümschlaut. Wi het Alle fäse diän Wunsch op 'm Härten hat, us do- fürör bi Inck te bedanken, ower et es leider bis jetzt unnerbliewen. Am hüdigen Dag ower, an Inckem Geburtsdage, wet wi dat Versümde nohalen, Inck ussen Dank utdrücken, un tworens dodüör, dat ek Inck hiermet im Nomen van alle Mitglieder diese gollne Kie üöver- räike.“ No diese Rede wandte sit Ulenpiegel an dä Studenten un reip: „Mitglieder, ek fördere Inck op, met mi in diän Raup¹⁾ intestemmen: Usse leuwe Wärt Pipenstock liäwe hoch!“ Ain dreimoliget, begeistertet Hoch düörtönde dat Vereinskofal. Diäm ollen Pipen- stock leipen vüör Freide dä hellen Thriänen dä Backen herunner. „Mine Hären, mine Hären- Studenten!“ fong dä Olle an, „dat wek Inck iäwig un iäwig nit vergiäten. Glif kömmt 'n halwen Anker Oltbäier, sawüel es üöver, et sit dran, danke, adjüs!“ Drop verleit Pipenstock dä Stuowe; dä Studenten freiten sit, as dä Schnäischepers²⁾, un dat Oltbäier, weffet grade nit van dä beste un seitste Suorte was, wor unner Hoch- un Hurrahraupen op Pipenstocks Wuohl

1) Ruf. 2) Schneeschaufler.

vertilgt. Sawit was dä Sake ganz nett, over — wo man singet, laß dich ruhig nieder, sag dä Düwel, do sat hä sit met 'm Achterdäil in 'n Imenschwarm — dä olle Pipenstoek was sin liävenlant 'n niegliten¹⁾ Kärl wäist, un am Dage no dä Geburtsdagsfier taum Goldschmied laupen, dessen Nomen op dä Schachtelston, in wekke op Watte un Sidenpopier dä Uhrkie lag, un frog, wu vüel dä Kie wuohl wärth wö. Dä Goldschmid nahm sinen Probäierstain, räif dä Kie dran hen un hiär, gaut üöwer diän Striek, dä dütllich op diän schwatten Stain te seihn was, Scheidewater, un dä Striek — verschwand. „No, wat es dä Kie wärth?“ plagde Pipenstoek herut, dä sine erwartungsvulle Nigier nit länger betwingen konn. Dä Goldschmid besann sit un antworbede langsam un bedächtich: „Et es immer müeglich, dat dä Kie wuohl iähre fif Groschen kostet hiet. „Wa, wa, wat,“ stuetterde Pipenstoek un hei met dä Just 'ne Kute in äinen Kasten met Goldsaken kaput, sau dat dä Goldschmid, in dä Meinunk, dä Olle wö dull woren, erschreckt terüggesprank. „Sau schlechte Hünne²⁾,“ resonäierde Pipenstoek, „drift met menschliche Geseihle Aperigge! hauen soll me dä Kanalgen, dat sä juchden. Un ek olle Jesel gief noch 'n halwen Anker Oltbäier taum Besten füör 'ne Fißgroschenskie, füör 'ne Kie, wu sä dä Lindänzers³⁾ driäget. Au Welt, au Welt! wat büßt du schlecht!“

¹⁾ neugieriger. ²⁾ Hunde. ³⁾ Seiltänzer.

Dä Olle betalde dä Rute, un dä Goldschmid hörde Pipenstock noch schennen, un sog ne met dä Hännne düör dä Locht fuchteln, as dä Olle binoh schon fiftig Schrie¹⁾ wit vam Laden was.

Am nächsten Dwend was dä Olympia wier bi Pipenstock versammelt; auk Alenspiegel was tangiegen, un har sau 'ne innere Unruh, sau 'n Gefeihl, as wö 'n Gewitter an dä Locht, un düet Gefeihl bedruog Alenspiegel nit. Kum haven dä „Mitglieder“ van dä Olympia Platz nuommen, sau rait Pipenstock dä Düör uopen un schreide, füerrauth im Gesicht: „Herut! Herut! Herut!“ Alenspiegel schaut as 'n Buogel op 't Finster los, rait et uopen un sprank herut. „Balthasar!“ reip Pipenstock. „Wefke?“ frogde Balthasar, worop dä Olle dä Antwort erdälde: „Alle.“ „Alle?“ widerholde Balthasar ganz verwünnert. „Jo, Alle!“ reip Pipenstock ganz verdreitlik. Dä Studenten miärkden jekt, wat dä Uhr schlon har, un sprangen Hals üöwer Kopp ut 'm Finster, un diän Langsamsten dorunner leistede Balthasar Hölpe, domet jä auk an dä Locht kämen. Diäm lezden Studenten, wefke op 'n Huof flaug, folgden Pipen, Dauenköppe, Kommersebeifer, Rapiere, Hanschen u. s. w., worop dä Olle selwst an 't Finster kam un reip: „Wann 't wier Rien te verschenken het, dann besickt mi noch mol. Adjüs!“ No düesen Worden schlaug dä Olle dat Finster tau;

---

1) Schritte.

dä Studenten söggen¹⁾ dat Olympia-Inventar tesammen, brachen Pipenstock nohiär ut Dankborkeit 'ne Rattenmusik, un Käiner van ale Studenten leit sik jemols wier bi'm Dllen blicken.

Dä olle Pipenstock es in sinem siwentigsten Sohre stuorwen un hiet 'n grautet Vermüegen sinen Järwen ächterloten, welke iähm an sinem Stiärweberre verspriäfen mochen, dat Raptol nimols ut dä Sporkasse te niähmen. Auf dä Stadt hiet fiiör dä Armen duşend Daler met dä Bestimmung kriegen, dat düet Raptol in dä Sporkasse sau lange liggen soll, bis et met Zinsen un Zinseszinsen op äine William Daler anwachsen wö. Dä Väiser ower mach sik selwer utriäknen, wuwüel Sohre dotau näudig²⁾ sind, üm 'n Raptol van duşend Daler met Zinseszinsen op äine William Daler te brengen.

Sechszehntes Kapitel.

Dä Studentennutter Hanne un Allenspiegel.

Van ale Studenten spielden dä „utwärtigen“ dä gröttste Rolle, un Käiner wor van sine Kollegen sau beneidet, as dä „utwärtige“ Student, willen dat hä

---

¹⁾ suchten. ²⁾ nöthig.

nit unner solke scharpe Controle ston, as dä Studenten, weffe bi iähre Ellern wuenden. Ein „utwärtiger“ Student, dä tau Miethje bi früemde Lü wuende, konn utgohn, wann et iähm gefoll, konn schmänken, wann hä Tubak un 'ne Pipe har, un konn dä Schaulje schwänzen, wann iähm sine Zulheit dictäierde: „Heute kann ich die Schule nicht besuchen, weil ich an Leibweh leide, und bitte ich, mich zu entschuldigen. N. N.“

Lippine, Tahnpine un Koppine wöben gewüenlik dä Krankheiten, womet in dä Schaulje dä Zulheit taudeckt wor, bis äines Dages Uenspiegel in äinem „Lehrbuch der Therapie“, dat hä bi sinem Bar funnen har, äine Krankheit entdeckde, dä alen Studenten jau utnähmend guet gefoll, dat sithär blaus äine Krankheit in dä Schaulje te grassäiern¹⁾ schinde. Däse Krankheit wor „katarthalische Entzündung“ benannt, un dä Studenten sochten iähr Häil in däsem Nomen, van wekkem sä glowten, dat hä äinen recht gelährten Indruck mök, un op 'n Lährerhärt ganz anners wirkde, as dä ollmäudschen²⁾ Nomen für Zulheit: Kopp-, Tahn- oder Lippine.

Mutter Hanne drof sik rühmen, johrin, johrut „utwärtige“ Studenten in Pfliege te hewwen. Op diän Nomen Mutter konn Hanne tworens blaus in sawit Anspruef maken, as sä für iähr Studenten as äine Mutter suorgde; süß was Hanne weder ver-

¹⁾ grassiren. ²⁾ altmodischen.

hirothet, noch je in iährem Liäwen Mütter wiäfst. Hanne was 'ne olle Suffer un har, wu sä selwst vertalde, mol drei Brüdigäme no dä Rige hat, un ale drei wöen iähr weglaupen, willen dat sä, wu dä Lü behauptet, dä Entdeckunk maft haren, dat Hanne nit blaus Hor am Kinn, summern auf op 'dä Tiähne¹⁾ har un met dat Bibbelwort: „und er soll dein Herr sein“, düürut nit inverstohn was. Un äin Seder, dä dat horde, wor geneigt, düese Behauptunk fiiör richtig te hollen, in Unbedracht, dat Hanne op iähre ollen Dage noch kummedäerde²⁾ as 'n prüßschen Feldwäwiel un schon 'ne graute Porziaun Phantasie dotau hörde, sik vüürtestellen, Hanne här, selwst as junge Däine jemols as liewend Wiäfen äinem Manne am Härten ruht. Sedenfalls ower was Hanne fiiör dä Studenten as geschaffen, un willen dat Seder wuß, dat sä op Tucht un Ordnunk holl, sau stonnen iähre Stuowen in käinem Sohr lieg, un dä Öllern konnen sik versiekert hollen, dat iähre Süene bi Hanne nit ohne Opsicht herumleipen. Wann Hanne äinersits strenge op gueden Wannel holl, sau har sä annersits auf niz dogiegen intewennen, wann 'n Student, dä süß sine Pflieht do, 'n Sträik utfauherde, dä Käinem taum Rodäil³⁾ gerätkde, un holl sä 't in düesem Falle vüelmehr met diäm westfölschen Sprüekwort: Wann sik 'n Zunge un

---

1) Zähne. 2) kommandirte. 3) Nachtheil.

'n Rüe begiegnert, un dä Junge nit schmit un dä Rüe nit bit, dann düeget¹⁾ jä ale Beide nit.

Van dä Natur was Hanne met utergewüenlike Kraft utrüestet, un et was schon vüörkommen, dat dä olle Suffer äinen Studenten, dä dat Schlietelluof an dä Husdüör äinige Faut depper sochde, as et würklich sat, op 'n Arm dä Trappe herop driägen un in't Berre²⁾ holpen har.

Auf UlenSpeigels Frönd, Ditz Westermann, har äinmol Hanne's Hölpe in Anspruef nichmen mocht, im in't Hus te kommen, un sik dofüör am folgenden Murgon 'ne nette Strosprücke halt. Anfans font Hanne dobi tämlik seite an, un dann gonf 't holter tabolter üöwer diän Jungen hiär: „Süh, süh, dä junge Här!“ begann Hanne, „seihen etwas angegriepen ut, junge Här, haben villichte nicht wohl geruht? Es dat nu nit taum dull wären! Wann örndlike Lü im Berre ligget, kömmt jau 'n Rabattenspringer no Hus, un et oll Mensch mant mi van jau 'n Lässer vam Jungen stören loten. Wat söllt dä Robern dotau seggen, wann jä in dä Nacht hört: Ha — Ha — Hanne, ek kann — kann dat verdammde Schli — Schli — Schlietelluof nit finnen! Jo, Buogel, dat Du dat Schlietelluof nit finnen kannst, es auf 'n Wunner; 'n Bäierglas³⁾ es 'ne schlechte Brille. Weshalf hiet Din Bar Di äigentlik hierhiär schickt, doch nit, dat Du taum

---

1) taugen. 2) Bett. 3) Bierglas.

Süöper¹⁾ studäiern sollst? Üm 'n Süöper te wären, brukst Du nit äierst dä hange Schaule te beseiken, un kannst in Dinem Burenduorp bliwen un Süege heien²⁾. Un Din Bar meint noch, ut Di 'n Künstler te maken! So, wann Du mol 'n Künstler büst, kannst Du drinken, sau vüel as Du wost, ohne dat Di 't Jemand üewel niemt, willen dat Alle wietet, dat dä Kunst 'ne dränge³⁾ Väwer⁴⁾ hiet, ower fiiör sau 'n Kikindewelt as Du es Koffai biäter as Väier. Nu süh mol an, wat dä Junge 'n Utseihn hiet! dä Augen hangt iähm vüör 'n Kopp, as 'n Paar Döppe. Säises, Säises! wat süht dä Büge ut! Meinst Du, usse Härquot här Di dä langen Schuofen⁵⁾ gast, dat Du domet vüör dä Wänne rennen jost? Kostet dä Bügen in Inke Burenduorp gar käin Geld? Do sitt hä nu, es am mülen un kann dat schäune Bueter nit opkriegen. Sau 'n Bietken Solterigget, dat pöß Di wuohl, sau 'n netten Härink un 'ne Zipel. So, dat dücht mi. Dä Unnerricht wät bi Di van Dage op sähr fruchtboeren Buom fallen. Et soll mi gar nit wünnern, wann Du noch döfiger wier kämst, as Du hengohn büst. No, brukst nit te hülen⁶⁾; äin Mensch kann vüel hören, ähe iähm 'n Dhr affällt. Dau't nit wier, dann es et guet."

Wann Hanne üöwrigens glowde, dat dä Junge hüle, sau was sä im Irthum, denn Diz har sit, ohne

1) Säuser. 2) hüten. 3) trodene. 4) Leber. 5) Beine.

6) weinen.

dat et Hanne seihn har, met Water 'n Paar Druopen¹⁾ op dä Bache sprükt un dä Nugen taufniepen, willen dat dä Junge wuß, dat Hanne käin Hülsen verdrägen konn, un dat sä deshalf in dä Kiegel fähr bolle²⁾ met 'm Schennen ophor³⁾.

Mines schäunen Dages har äiner van Hanne's Studenten nositten⁴⁾ mocht, kam in dä Kiecke un frogde: „Mutter Hanne, wu es 't met 'm Zäten?“ Drop entwicelbe sik folgende Umerhollunk: „Du machst wuohl noch fragen, wo 't met 'm Zäten es, hiest Du auf Zäten verdent? Nix hiest Du verdent, nit mol 't Solt in dä Suppe. Nu sall ek nochmol füdür sau 'n Julwams opscheppen! Hiest Du wier Din Lotin nit lährt?“ „So, jo, Mutter Hanne, ek hef 't lährt.“ „Sau, Du konnst et alsau un wollst et blaus nit seggen.“ „Näi, Mutter, ek konn dä Bokabeln un auf üöwerjetten; ek hef mi blaus äimmol met 'm Femininum verdohn.“ „Nu süh mol an, Du fänkst jo fräuh an; dat maut üöwrigens 'n nett Femininum sin, wat sik met Di inlät.“ „Nu, sin 't mä stille, Mutter, dä Lü segget, St hären met dä Masculina auf nit vüel Plasäier hat.“ „Du greine Junge! wat goht Di mine innern Verhältnisse an, stiäk dä Nase in't Bauk⁵⁾. Dat Du nit dä Fsitigste büst, kann me all an Dine Kläier⁶⁾ seihn. Käiner van mine Studenten hiet ächten

---

1) Tropfen. 2) bald. 3) aufhörte. 4) nachsitten. 5) Buch.
6) Kleider.

an dä Büge noch jau viiel Wulle, as Du.“ „Mutter, dat kennt It nit; ek make dat Arbäien im Stohn af, üöwrigens usse Hiärguot un dä Lährs seih nit op 't Nchterdäil, sunnern op 't Hiärt un op 'n Verstand.“ „Nu fik mol an, Du kannst all Din Wort maken, as 'n Avkot, un wäst noch mol Minister oder ennest am Galgen; seg mä, dat här Di dä olle Hanne sagt.“ Met düesem Drakelspruef brak sä dat Gesprätk af un leit sik doch herbi, dat Fäten optedriägen.

Üöwrigens leit sik Hanne jau lichte käin X fiür 'n U maken un kontroläierde iähre Studenten jau guet, as et iähr müeglik was. Wöen schriftlike lotinische Arbäien te maken, jau leit sä sik däselwen wisen¹⁾, ün sik te üöwertüigen²⁾, of auk Allet in Ordnunk was. Do ower Hanne nit mähr Lotin verston, as 'n Gymnasiast, dä drei Wiäken dä Sexta besocht har, jau nahm Hanne dat Wörderbauk tau Hand, schlaug dä äiersten un lehden Worde vam Dpsatz no unnersochde damm, of dä Wofabeln met 'm Text stemmden. Dat bi jau 'ne üöwerflächlike Unnerseikung Hanne tauwilen doch noch dä Gefoppde was, lät sik lichde viüörutsetzen, ümsauähr, as et diän Studenten ünmer noch müeglik was, äinem ollen Dpsatz passende Worde viüörtesetzen oder antehangen.

Düese Üöwervachunk erstreckde sik indeß blaus op dä jüingern Studenten, während dä öllern sik äiner jau

1) zeigen. 2) überzeugen.

ingohenden Kontrolle van Siden Hanne's nit te erfreien haren. Büelmähr holl sä 't bi düesen met 'n Worden: Diäm dä Biädelsack¹⁾ op 'n Buckel warm wät, es taum arbäien verduorwen, un leit düese Studenten laupen.

Wä, wu gesagt, sine Arbäien örndlik mok, komm sit bi Hanne all wat erlauwen un äinen Sträik utfauhern, dä wiäfenlant diän Studenten Stoff tau Unnerhollunt huot, während Hanne bi äinem Füllenger äinen solken Sträik scharp rügde. Do passäierde et tauwilen, dat 'n Student Hanne 'n opgestoppten Kärl an dä Diefe honk, oder dat op Hanne's Schrant 'n Kaniinken met 'n langen Schwäfelsahm²⁾ staltt wor, dat sit met 'm örndliken Knall während dä Nachttid entladede, ohne Hanne Furcht intejagen.

Bi äinem Sträik ower, diän Alenspiegel utheckt har, wor 't Hanne doch mol gruselig woren. Sä har niämlik 'n schwatten Rüe, wekken Hanne bi dä Daupe diän Nomen Fidel gast har, willen dat dä Rüe jau opfallend trü ut dä Augen käik, Nüms wat te Lände do un sit anschinend dat Sprüchwort te Härten nuommen har: Wä schlöpt, dä sünigt nit. Düesem Fidel haren dä Studenten äines Dwends äinen schwatten Strump iöwer 'n Kopp trocken un tworens jau, dat dä Faut van Strump no buowen ston un dat Dier utfog, as wö iähm dä Hals ümdreihst un dä Kopp no buowen staltt. Sau wor dä Rüer op Hanne's Schlopfammer

---

1) Bettelsack. 2) Schwefelsaden.

praktisieret, un Fidel, dä, wu gesagt, nix leinwer do, as schlophen, was in dä Wäschekiste in 'n Schlop fallen. Während dä Nacht over, as Hanne im schäumen, deipen¹⁾ Schlop lag, wor dä Nüe, diäm et pohrschintlik unner diän langen, schwatten Strump te warm woren was, wackrig²⁾ un sprank as dull in dä Stuowe herüm, üm diän Strump van dä Nase te kriegen. As over ale Bemühungen vergiewens woren, fonk Fidel an, furchtbor te hülen, jau dat Hanne ut 'm Schlop erwachde. Sä käit Fidel an, räif sik dä Augen, un as jä dat schwatte Dier met 'm ümgedreihsten Kopp fog, schreide jä ut 'm Berre: „Kaline!“ Drop trock Hanne rasch dä Diefe iüwer 'n Kopp, üm nix mäh van diäm Dier te seihn, dat as 'n Spaut³⁾ vüör iähr Berre Wache holl bis taum lechten Muorgen.

Derartige Sträike haren Hanne manks tau diäm Entschluß bracht, alen Studenten te künningen un iähre ollen Dage in Ruhe te beennen, over düese Entschluß was nit tau Utsäherunt kommen. Denn wann Hanne dä annern ollen Suffern musterde, dä, ut Rache gegen dä Menschen, iähre Live diäm Dierrit⁴⁾ te guet kommen leiten, un as Linshawer Lauffüörsche, Müen oder Katten haren, wann sik Hanne wuohl füör düese ollen Suffern metschämen woll un iahn dä Berechtigunt taum Liäwen asprak, dann holl et Hanne doch füör gerohener, diän Studenten iähre Live te erhollen, ut

1) tiefen. 2) wack. 3) Spuk. 4) Thierreich.

Furcht, in diänselwen Fehler te verfallen, as Suffer
Sine un Trine.

Kinnmol ower har sit Hanne doch mol verleiten
loten, iähre Studenten etwas bi Sit te setten, un dä
beste Stuowe an 'n ollen Junkgejellen verpachtet. Dat
har ower häus Blaut affat. Sau 'n Studentken es
sichde beleidigt un kann schlecht 'ne Terüggesetzung ver-
driägen. Un 'ne Terüggesetzung fiiör ale Studenten
was et, wann Hanne äine Stuowe fiiör te guet holl,
iim jä an 'n Studenten te verpachten.

Dat Gerücht van dä Verpachtunt was ut dä Kiecke
in dä Studentenstuowen drungen un har hier anfangs
wenig Glauwen funnen, willen dat Hanne, sit binoh
twintig Johre, utschlißlik Studenten in iähre Stuowen
hat har. Ower as äines Dages Meister Wittelquast¹⁾
met Emmer un Kalk heranrückde, as dä Tapeziärer
sine Rollen Tapäite in dä Stuowe lagde, do wor et
auf diäm Ungläuwigsten flor, dat et Hanne te Wiäge
bracht har, äine Stuowe an äinen „Nichtstudenten“ te
verpachden.

Do wor nu äine graute Studentenkonzferenz af-
hollen, iim te berohen, wu et müeglik te maken wö,
diäm ollen Junkgejellen dä Wohnunt läid te maken.
Menspiegel, dä aler Kniepe²⁾ vull was, wor van Han-
ne's Studenten tau düese Berathunt inladen un har
bolle äinen Plan utheekt, dä auf utfühert wor. Dä

¹⁾ Komische Bezeichnung für Tüncher, auch Pinsel. ²⁾ Kniiffe.

Studenten leiten nämlik diän Tapeziärer un diän Wittelquast ruhig iähre Arbäien vollenden, un as alet in Ordnunk was, schlieken sik dä Studenten met Alenspiegel an dä Spitze in dä Junggesellenstuowe, um däselwe interweihen. Däese Inweihunk beston dorin, dat ale Studenten, dä jüngsten nit utgenommen, iähre Pipen anstaken, op diän briänenden Tubak annern lagden un nu in dä Pipe bleisen, sau dat sik bolle ut jedem Pipenkopp 'ne dicke Dampwolke entwickelde, un in Verlaup van äine Väidelstunne dä Stuowe sau vull Damp was, dat äin Student kum noch diän annern seihn konn. Während nu dä Studenten noch met bewunnerunkswürdiger Utdur domet beschäftigt wöen, dä nigge tapeziärde Stuowe tau äinem Kaufbüem äierster Klasse te maken, wor unnen op dä Trappe dä schlussfende Schriet van Hamme te hören, un düet Gerüsch was alen Studenten sau guet bekannt, dat im selwen Augenblick Alle blaus äinen Gedanken haren, nämlik diän, sau bolle as müeglik utteriten¹⁾, ähe Hamme sä op frieche That ertappde, un sik ut diän Wolken äin Donnerwiär entwickelde, dat an Hestigkeit villichthe ohne Bisspiel doston. Dä Stuowendüör wor rasch uopenerieten, dä Studenten stürmden in dä nächste Stuowe, un dä Pipen slaugen unner 't Berre. Jeder gräip no 'n Bauk un verdepde sik in sin Studium, as stön alen Studenten am folgenden Dage 'n grautet Exomen be-

¹⁾ auszureißen.

vüör. Widlerwise wor 't still woren un an dä Ohren van dä Studenten tönde dat Schluff, Schluff van Hanne's Schrien. Jezt har Hanne dä nigge tapezäerde Stuwwe erräit; Jeder wor ganz Ohr. Min Taun jag diän Studenten, dat Hanne dä Stuwwendüör uopen maft har, drop horen sä, dat Hanne dä Hanne tesammen schlaug un in diän Raup utbrak: „Zäises, Marjau säip! wat Bengels, wat Bengels!“ Dä Finstern woren unnen uopenrieten, un äin wideret Schluff, Schluff üöwertügde¹⁾ dä Studenten, dat dat Ungewitter nahde, üm sik bolle te entlon. Ungedüllig rutschden dä Studenten op iähre Steihle hen un hiär; blaus Ulen speigel beholl sine Ruhe un flüsterde diän Nober tau: „Lo diän Drachen mä stigen, hä maut doch wier dal.“ Ulen speigel har grade diän ollen „Homer“ opschloen un laus ut sinem Schmäuksken²⁾:

Jezo trat in die Kammer die sinnige Penelopeia,
Artemis gleich an Gestalt und der goldnen Aphrodite.

do wor dä Düör uopenrieten³⁾ un Hanne ston, as dä rächende Nemesis, füerrauth, dä Hanne in dä Sit gestemmt, vüör dä Studenten. Käiner har diän Mauth⁴⁾, dä Augen opteschlon; dat Schuldbewußtsein drugde iähn Alle dä Köppe dal. Minige Sekunnen musterde Hanne stillschwigend dä Sünnerschaar; dat was dä Stille vüör 'm Sturm, dann gonk 't los: „Wann me Inf

¹⁾ überzeugte. ²⁾ Pons asini, Efelsbrücke, Uebersehung.
³⁾ aufgerissen. ⁴⁾ Muth.

do jau nett sitten süht, darni soll me meinen, It wöen
dä flitigsten, örndlichsten, gebilletsten, jungen Lü, over
wat sind It? Bengels find, Utbünne van Unduegt,
Radschlägers, Wippöppe, Lichtfinken, Fleigenfängers.
Stäiht dat villichte auf in Inken Stimmenplan, wat
It do unnen utfauhert het? Es dat Religiaun, es
dat Lotin, es dat Dütsch, es dat Französch, es dat
Geschichte, es dat Geografie? Nix van Allem es 't,
dumm Tüg es 't, Aperigge es 't, Widerträchtigheit es 't.
Wann Inke Öllern wüssen, wat sä füör nette Pflanzen
optrocken het, dann wöen sä 'n schäun Plafäier hew-
wen; over sä söll't wieten, söllt Met wieten, auf dä
Director fall wieten, wat It hier driewen het. Et lo
mi vüel gefallen, vüel mähr, as annere Lü, over wat
te dull¹⁾ es, es te dull.“ „Mutter Hanne,“ unnerbraf
sä Ulenpiegel, „wiet It nit, wat dä wise Seneca siet?
Hä siet: Nullum ingenium magnum sine mixtura
dementiae, dat het op Plattdütsch: 'n Bietken rappelt
et bi Jedem, auf him Kleiften²⁾. Do wi nu noch
lange nit dä Kleiften sind, jau möt It us äerst recht
vergiewen, wat wi in dä Rappeligge dohn het.“ „Du
büst 'n glatten Hecht,“ soll Hanne in, „un kannst noch
mol Aofot wäen. Met Inke Lotinschen Sprüeke es
mi over nit holpen, un Seneca betahlt mi dä Tapäite
nit. Üöwrigens, wann me dä Wisheitslährs ächter dä
Krawatte fitt, süht me manks auf nix Guedes. Dä

¹⁾ toll. ²⁾ Klügsten.

Däwel selwst finnet 'n Bibbelspruef, dä iähm päßt, over stellt Inz im Liäwen mä immer niäwen diän Klensfen, dann wät It et wit brengen. Dä Tid es mi vüel te leif, üm mi met Inz herüm te zanken. Min äierster Gank van Romdag es taum Director; ef well mi dä Saken nit verdiärwen loten, weffe mi schwor Geld kostet het."

Met diiesen Worden verleit Hanne dä Stuowe, un dä Studenten wöen fast dovan üwertüigt, dat Hanne iähre Drohunk utsäuhern un diäm Director vertellen wör, wat Rodäiliges üwer dä Studenten tau Hanne's Kenntniß gelangt was. Geschah düet, dann saten Alle in dä Patfche, drüm wor hen un hiär rohen, wu dä Sake antefangen wö, üm Hanne van iähren Entschluß afebrenge¹⁾. Miner was süör Massenpetizian, over sin Büörjchlag fand käine Umerstützung, un et woll sik nit mol 'ne kleine Deputazian finnen, dä et wogt här, op Hanne's Hiärt äinen Sturmloop te verseiken. In düese Mauth entschlaut sik UlenSpeigel, dat Wogniß op äigene Just te unnernähmen, un rückde op dä Kiecke los, üm, grade nit lichten Hiärtens, Hanne van iährem Büörjatz afebrenge.

„Mutter Hanne,“ fonk UlenSpeigel an, „kann 't villichte 'n Gläskén Water frigen, ef hef sau 'n Duorjt?“ „Gewiß,“ antwordede Hanne, „niem Di 'n Glas un gief Di an 't Pumpen, dann hiejt Du wat Frischet.“

---

¹⁾ abzubringen.

Ulenſpiegel do ſau, drank un meinde: „Dat Water es ower ſchäm kolt un flor; do hiet dä nigge Director doch Unrecht hat, as hä leßt behauptede, bi Inſk wö ſau 'n ſchlechtet Drinkwater, dat et iähm unbegrüplich wö, wu me ſau 'n Tüg junge Lü taum drinken vüörſetten könn.“ „Wat hiet dä Schaulmeſter ſagt?“ frogde Hanne, un Ulenſpiegel behauptede widder, dat dä Director dä Außerunt don här, Hanne's Drinkwater wö fütör 't Wäih¹⁾ noch te ſchlecht, vüel weniger fütör Menſchen. „Uöwer ſau 'ne verrückte Behauptunt ſoll me doch lachen,“ reip Hanne ungedüllig; „et woll, Inſke Director möch mol 'n Wäidelsjohr väerbäinig met 'n Buckel düör dä Wüſte laupen, dann ſoll hä wuohl lähren, min Drinkwater herintefchlubbern.“ „Un,“ ſauher Ulenſpiegel fut, „dä Director behauptede auf, Inſke Studentenſtuowen wöen dä reinen Schwetkfaſten, un dä Hautbuom dorin wö ſau ſchlecht, dat me met Lichtigfeit 'n Luok²⁾ in dä Dielen ſpiggen könn.“ „Wat es dat fütör 'ne Behauptunt,“ meinde Hanne, „än Luok könn me in mine Dielen ſpiggen, ſiet dä Director! Et gläuwe, Inſke Director maut in't Irrenhuſ, denn dat dä Här ſä nit me ale binäin hiet, wät mi jezt immer florer.“ „Dat ſchint mi auf,“ ſoll Ulenſpiegel vergneigt in, „ower, paßt mol op, Mutter Hanne, dat Berrückteſte kömmt noch. Dä Director meinde auf, Inſke Stuwen wöen ſau klein, dat, wann

1) Vieh. 2) Loch.

fit mol 'n Student 'n rein Hiend antrecken woll, hä äierst 'n Finster uopen maken möch, üm üöwerhaupt in 'n Särmel te kommen.“ „Nu stäiht mi doch dä Verstand still,“ polterde Hanne herut, „fit twintig Johre hef ek Studenten hat, ower jau wat Dullet es mi noch nit vüörkommen. Sau 'n lotinschen Waterkopp well mi do mine Stuowen schlecht maken un verlangt noch uowendrin, dat ek Lateiendenste daue un dä dummen Sträike van mine Studenten bi iähm anzeige! Dann föllt mi doch dä Väine affallen, wann ek jemols wier düesen verdräugten¹⁾ Philister besefte. Kömmt mi dä Här üöwrigens wier üöwer 't Süel²⁾, dann driäg ek ne in dä Schlippe ut 'm Hüfe. Sa, ja, wann 'n Mensch verrückt wät, dann fänkt et im Kopp an.“ Ulenpiegel har längst dä Kiecke verloten, as Mutter Hanne noch iähren Färger üöwer diän Director in luden Worden Utdruck gaf, während dä Galgenvugel dä Trappe herop sprank, üm, jau rasch as müeglik, sinen Frönnen van diän glücklichen Erfolg Wetteilumf te maken.

Dat Enne van Liebe was, dat dä Studenten stroslos utgöngen, un dä Junkgejell met Hanne's Inverniahmen³⁾ van dä gemiethete Stuowe käinen Gebrauch mol ut Furcht, dä Studenten möchen iähm dat Liäwen noch soltiger maken, as et schon es.

---

¹⁾ vertrockneten. ²⁾ Ein, den Fußboden überragender, Stein in der Hausthür. ³⁾ Einvernehmen.

Samme over hiet iähre Līve in Tautkunst ungedäilt
iähren Studenten erhollen bis taum Daude.

Siebenzehntes Kapitel.

Uenspiegel lährt dat Danzen un sängt an te friggen¹⁾.

Min Suen van dä raue Erde wät sähr selten Hofroth un tvorens ut diäm äinsachen Grunne, willen dat diän Westfolen dat näudige²⁾ Stückken Gummi im Rüggenstrank³⁾ fählt. Ek well düörut nit behaupten, dat ek diesen Mangel im Geringsten bedure, noch dat ek je in minem Liäwen diän stillen Wunsch hat här, Hofroth te wäven, un Guot fall mi in Gnaden do-viör bewahren, trozdiam mö'k wünschen, dat usse Westfolen 'n Bietken gelenkiger wöen. Minen ähnlifen Wunsch har Uenspeigels Mauder in Bezug op iähren jüngsten Suen. Wann Uenspiegel 'n Kumplement mok, sau sog dat ungesähr sau ut, as wann 'n olt Taschen-mesß taufklappt wät, un ut diesem Grunne wor beschluoten, Uenspiegel dat Danzen lähren te loten.

Dä Danz-, Anstands- un Fechtmester Schlipenbäin

---

1) freien. 2) nöthige. 3) Rücken.

wor opsocht, un Ulenpeigel as Danzscheiler anmeldet, dä, wu Schlipenbäin behauptede, tau dä schäunsten Huopnungen berechtigde. — Dä äierste Danzstunne kam heran, un Schlipenbäin holl taunächst äinen sähr gelährten Büördrag üöwer dat Schäume un Häßlike im Allgemeinen, üöwer galante Ritterdenste, Kuplemente in't Besunnere, un wäis dann no, dat et käin grautet Kunststück wö, van dä Kläidunk, Hollunk¹⁾ un ut diäm ganzen Wiäsen äines Menschen op sinen Charakter te schluten. Sau här bispilswise äin Kriminolbeamter dä Entdeckunk maht, dat sämmliche Gefangene, dä hä te beobachtigen har, schäiwe Affäge unner dä Stieweln haren, un sit dä Tid sög dä Här dä Nomen van Lü met schäiwe Affäge all op dä Früemdenliste van sin Hötel Numero Sieker. Auf dä Damens hären sau 'ne Büörliwe, nomentlik iähres Glifen op't Schauhwiärf un dä innere Partie te fiken un äine Dame möt dobi nit selten gröttere Entdeckungen, as 'n half Duzend Kriminolbeamten. Dä jungen Härens möchen alsau immer denken, sä wören van sau scharpe Augen mustert un dröwen sit dohiär käine Nolässigkeit in iähre Kläidunk un Hollunk te Schullen kommen loten, do sit jede Dame füör 'n schlodderigen Kavaläier bedanken dö. No düese Rede wor diän jungen Härens lährt, wu me optestohn hiet, üm nit giegen diän Anstand te verstaunten, worop Schlipenbäin sine Scheiler enzeln düör

1) Haltung.

faugar Blasius har sit 'n rein Büörhiemden un sin gebüegelte Badermörders ümbinnen. Do saten dä Damen (dä öllste dovan har iähren seztienten, dä jüingste iähren tienten Geburtsdag fiert) im ütersten Winkel vam Saal un iähr Hiärt schlaug vüör Dpregunk un seite Angst, as Blasius sinen Bigelinsiden dä äiersten Täume entlockde. Met diäm urdütschen Danz, diäm Walzer, wor dä Anfanf maht, un dä Härens begannen, te angaschäiern. Nu ower wöen weniger Härens as Damen do, un üöwer dä klemsten woll sit käin Här erbarmen, wat Schlipenbäin jähr üöwel nahm un äinen längern Büördrag üöwer Kavaläierpflichten, Ritterdenste un üöwer dat Sprüchwort holl:

Wä dat Kleine nit ährt,
Es dat Graute nit währt.

Dä Damen woren ganz verliägen, as dä Danz begann, un wann dä Här no Wessen käif, jau käif dä Dame no Dffen, wobi dä Här sine Dame jau wit van sit ashoff, as wann hä 't met 'n Dörn un nit met 'ne Rauje te daun hat här. Schlipenbäin fog sit dat ruhig an, ohne te schennen, do hä ut Erfahrunk wuß, dat dä Annäherunk met da Tid jau sachte van selwst kömmt. Kuort un guet, dä Danz was tau Schlipenbäins Taufriänheit¹⁾ utfallen, un auk Blasius har örndlik un met fast verklärten Zügen dat italienische Kußlied spielt:

¹⁾ Zufriedenheit.

Von den Rosenlippen,
Von den süßen Rosenlippen
Möcht' ich einen Kuß mir nippen,
Einen süßen Liebeskuß.

Schrum! Schrum!

Wä over diän ollen Bigelinstriker kannde, wuß auf, dat Blasius vütel leiver van Bäier oder van 'n kleinen Ollen nippde, as van Kausenlippen, un bestännig äinen solken Duorst har, wu iähn dä leuwe Guot, in sine Gnade, alen zünftigen Musikanten verliehen hiet. Wann diese Duorst Blasius plogde, gaf et op Arden sähr wenig, wat diäm ollen Bigelinstriker nit würdig wiäst wö, in dä „Hochschule“ fүүr Hannel un Verkehr, im Pfandhaus¹⁾, versüwert te wären, un jau was et kommen, dat Blasius met vulllem Recht jegenen kom: „Mein ganzer Reichthum ist mein Lied.“ Et was nit taum äiersten Mol, dat Blasius in dä Tanzstunne affichtlik sine Duinte afdreht har, im Schlipenbäin äinen Büörschuß fүүr Gedränke astetwingen, over dobi was Blasius doch tauleßt an 'n Unrechten kommen.

Seder Mensch hiet niämlik, wu dä Arzte segget, äinen locus minus resistantiae, dat het, äinen Ort, wo hä sähr empfindlik oder kietlik es, un diese Ort wor, wu bi vüele Lü, jau auf bi Schlipenbäin, dä Geldbüil. Schlipenbäin har et in sinem Lävven noch nit jau wit bracht, dat hä sit op Büörschüsse inloten

¹⁾ Pfandhaus.

konn, un erklärde geliägentlik, dat hä Blasius äinsach herutschmiten wör, wann sik dä Bigelinstriker je in sinem Liäwen wier bikommen leit, uopene oder versteckde Angriepe op Schlipenbäin's Geldbüil te maken. Dür diese entschiedene Sproke was denn auf Blasius sau inschüchtert, dat hä Schlipenbäin in Ruh leit un, ganz verbistert, him nächsten Danz, äinem Schottisch, dä Melodie wesselde un opäinmol spielde:

Wöcht' im Keller liegen,
Mich ans Bierfaß schmiegen,
Meine Kehle nehen,
Vivat Bachus schrein u. s. w.

Trogdäm foll dä Schottisch tau Aller Taufriänheit ut, un auf Blasius fand sine Ruhe wier, as iähm 'n metfeihlend¹⁾ Hiärt 'n Glas Bäier tauschausterde. Auf später hiet Blasius noch fafe van dä jungen Härens sine richtigen fiktien Pännige süör „flüssiget Kolofonium“ kriegen un flitig „schmiärt“.

Dä jungen Damen un Härens verliänden van nu af schäume Stunden, un dä Härens, weffe fräucher vüelfach dä Meinunk hat haren, uter Wärthstuwone un Kiegelbahn gäf et nix Schäuneret mä h op Arden, woren gewahr, dat sä sik im Irrthum besunnen haren. Un wann iähm fräucher Kam, Büörste un Parfümflasche wenig Achtunk afsnüudigt har, sau stiegen diese Giegenstände van dä Tid af bedeutend in iährem An-

¹⁾ mitführend.

seihn, as Guot Amor in düesen jugendliken Hiärten
dä äiersten Purzelbäume schlaug. Guot Amor es 'n
wunnerliken Gesell, wo sin Pfeil driep, wäht 'n edler
Muth. Dat woren auk dä jungen Härens gewahr,
denn sit jä mol äinem fröndliken Miäken etwas deip
in dä bloen Augen kieken haren, wor iähn dä Buorst
widder, dat Hiärt grötter, dä ganze Mensch schinde te
wassen un verlangde no Thaten fütör jä, fütör't Lieb-
chen. Dat es dä äierste dunkle Offenbarunt van jene
ewige Live, wekke dä Menschen tau jolken Thaten drängt,
dä äinen edlen, unsterbliken Keim in sich driäget.

Auk dä Held van usse Erzählunt, Allenspiegel, har
in dä Danztunne 'n Schätzken summen, un do ek wäit,
dat nomentlik dä Damen äinem Livespor äine fast
rührende Opmiärksamkeit widmen un iähn an diäm-
selwen dä Rome, dat Utseihn, dä Kläidunk un vüör
Allem dä Bergangenheit interessanter es, as et diäm
Por in vüelen Fällen wünschenswärtth schint, jau well
ek nit unnerloten, te vertellen¹⁾, wat ek wäit. Wat
Allenspiegel bedriep, jau kann ek mi sine Beschriuwunt
ersporen, ower sin Schätzken well ek an't Händken
nähmen un seggen: Do es jä! Sä het? hör ek
nieglik frogon, un dä Antwort lut: Söffken Engel.
Do nu dat Gesicht in vüelen Fällen dat Protokoll
vam Charakter es, jau lohnt et sik, wann wi Söffken
taunächst mol 'n Bietken in't Gesicht kift, jä mag et

¹⁾ erzählen.

us üövelniehmen oder nit. Do seihst wi denn äin Gesichtken, ut diäm us äine Fülle van Liävensmauth entgiegen lacht, äin Stumpniäsken, dat recht nasewis in dä Welt fikt, schäume, graute Augen, blo as dä Kornblaume, un 'n Mündken met frische, raue Lippen, worop dä seite Dpfüörderunk¹⁾ te liäsen es: küß mi doch, während dat rundlike Kinn us verräth, dat Söffken im Grunne iähres Härrens nig dogiegen intewennen hiet, wann iähr MlenSpeigel 'n Ruß ramvt. Dä hellblonnen Hor hangt in langen Zöppen diän Rüggen heraf un sind unnen met 'm bloen Bändken schmückt. Wä Söffken in't fröndlike Gesichtken käit, vergat, sit te fragen: es sä schäun? sunnern sag sit, ohne graute Üöwerlegunk: ja es 'n hiärtig²⁾ Kind. Trozdiäm MlenSpeigel's Schägken äierst fiftien Lenze talde, was sä körperlik iährem Oller wüörut un in Gestalt mähr unnerjat as schlank, dobi ower van äiner Gewandheit in iähren Bewiägungen, dä üöverall gefoll. Sall ek endlik van Söffkens Bergangenheit vertellen, wann bi äinem sau jungen Däinken üöverhaupt dovan dä Rede sin kann, sau maut ek tau mine Freide bekennen, dat ek nig dovan wäit, selwst op dä Gefohr hen, dat dä äine oder annere Dame iähr Beduren dorüöwer lut wären lät, dat ek wenigstens nit 'n Bietken Schlechtes Söffken nosseggen kann. Söffken was 'ne echte Tochter van dä raue Urde, un MlenSpeigel har käinen schlechten

---

¹⁾ Aufforderung. ²⁾ herzig.

Geschmack hat, as hä sit van ale jungen Damen Söffken tau sinem Schätzken uterfor. Sä was auf dat äierste Dänken, womet Ulenpiegel danzde, dä bestännig met Söffken danzt här, wann iähm nit Schlipenbäin äinen Strief düör dä Miäknunt¹⁾ un op sinen „schimmelnden“ Bestand an junge, kleine Dänzerinnen opmiärksam maht här. Dat sit Ulenpiegel un Söffken leiß haren, wüssen üöwrigens bolle genau sämmtlife Scheiler un Scheilerinnen van Danzmester Schlipenbäin, un Ulenpiegel mok auf düörut käin Hehl dorut, dat iähm Söffken leiwer was, as ale annern Miäkes. Ulenpiegel har, as galanter Kavaläier, Söffken all äinige Mol no Hus begleitet, over vüel mähr as: „Gu'de Nacht!“ konn hä nit üöwer dä Lippen brengen. Ulenpiegel har saugar äinnmol ut äinem Bauk äinige Redensorten utwennig lährt, as do sind: „D, sagen Sie das nicht“; „ich bin ganz Ihrer geehrten Meinung“; „ich würde mich glücklich schätzen, mit Ihnen einer Meinung zu sein“, over as dä Dwend kam, luerde sit Ulenpiegel op dä Strote stillschwigend an Söffkens Sit, um düese Sätz antewennen, un konn doch nix Annereß herut brengen as: gu'de Nacht! Doch Söffken, dä klauke Däine, har Ulenpiegel schon sau 'n por Mol van dä Sit ankiefen un wuohl miärkt, dat Ulenpiegel wat op 'm Hiärten har; drüm knäip sä dä Augen tau un dach, wann dä guede Zunge doch mä spriäken könn. Dwer Ulenpiegel,

¹⁾ Rechnung.

dä süß düörut nit op 't Maul fallen was, ston do as 'n Holschen, un sin ganzer Sproschatz beston ut dä drei Worde: Gu'de Nacht, Söffken!

UlenSpeigel iärgerde sik üöwer sik selwst un woll sik selwst wuohl vüör 'n Kopp schlon. Am folgenden Owend lurde hä sik, bewaffnet met äinem Vergißmeinnicht-Strüßken, vüör Engel's Wuohnunt, lag et ganz häimlik op dä stäinerne Trappe, nodiäm hä sik vüör-sichtig ümseh'n har, of et auf Niems jog un leip dann, as wann hä 'n Verbräaken begangen här, jau rasch iähm sine Feite driägen wollen, no Hus un drümde dä ganze Nacht van Vergißmeinnicht, van Söffken un van Redensorten.

Am annern Wuorgen stäuwerde¹⁾ UlenSpeigel sines Vaders olle Schmäuker düör, ün noteseihn, of hä dorin nix Passendes füör sin Söffken sün, un bi düese Ge-lüägenheit har UlenSpeigel würrklich dat Glück, in äinem ollen Schmäuker ut 'm vüörigen Johrhunnert äin Li-wesgedicht te sinnen, dat füör Söffken wü gemakt schinde. Fluks leip UlenSpeigel taum Baukbimmer²⁾, tof sik äinen Buogen Popier met 'm grauten Härten van Kausen un Vergißmeinnicht, un in düet Härte schräif UlenSpeigel dat nofolgende Gedicht:

O Härtensminte, o mine Soffi,
Bi Dag un bi Nacht verlang ek no di;
Wo ek goh oder stoh, in Busch oder Feld,
Do hör ek dine Stemme, do seih ek din Veld.

¹⁾ stöberte. ²⁾ Buchbinder.

As dä Mann an 'm Hiemel in düstrer Nacht
Met gollnem Schine dä Erde taulacht,
Sau jeite, jau siätig, du leiweste Wicht,
Sau inniglic es mi din Engelgesicht.

Din Aug' as dä Hiemel jau blo un jau flor,
Sau fin as Side din goll'n Hor,
Din lachend Mündken as Kausen jau rauth,
Dä rüendliken Bäckses as Mälke un Blaut.

As Düwkes¹⁾ in Unschuld fit leif het un küßt,
Sau küßden wi Beid' us, ohn' Arg, ohne List;
Ef drug di dä Hänne, ef nahm di in 'n Arm,
Do word mi min Härte jau vull un jau warm.

As wör ef im Hiemel, jau siätig was it,
Ef hor dine Worde, ef sog dinen Bsid,
Bergat mine Suorgen, min Kummer un Laid,
Un Met op Erden, jau wit un jau bräit.

Met di woll ef siäwen in Kummer un Rauth,
Met di mi begnäugen²⁾ met Water un Braut
Zu kleinsten Hüsken³⁾, dä ärmste Mann,
Beneid' ef kün Künink un Kaiser dann.

UlenSpeigel laus dat Gedicht jau sake, bis hä 't
utwennig konn, dann druchde hä 'n Kuß op dat Härte,
sollde diän Buogen tau, nahm 'n Kuwert un adres-
säerde dat Gedicht:

An meinen Schatz.
Wohlgeboren,

¹⁾ Täubchen. ²⁾ begnügen. ³⁾ Häuschen.

per Expressen zu bestellen.
Eigenhändig durch Güte.

Düeset Schriftstück staf Mlenspiegel suorgföllig in dä Täsche un rückde domet Dwends in dä Danzstunne. Mlenspiegel wor ganz verlägen, as hä Söffen taum Danz opfüörderde, un et was iähm grade, as här do, wo dat Gedicht sat, 'n Stück Iffen siäten, dat iimmer schwöger wor. Muk an düesem Dwend har sik Mlenspiegel op dä Strote an Söffens Sit infunnen, ower wann hä fräüher all wenig sagt har, jau was hä jekt äierst recht stumm un gewiß twintig Mol har Mlenspiegel diän Berseik maft, dat Liwesgedicht ut dä Täsche te trecken, ower jedesmol, wann hä in dä Täsche gräip, iim dat Gedicht Söffen te iüwerbrenge, fant iähm dä Mauth. Sau was dat Pörken bis an Söffens Wuohnunk kommen, wo sik Mlenspiegel endlik 'n Hiärt nahm un Söffen dat Gedicht met diän Worden iüwerräitde: „Da, Söffen, hef et Di wat metbracht; gu'de Nacht.“ Un ähe Söffen Tid har, dorüöwer notedenken, iim wat et sik hannele, was Mlenspiegel iim dä Gefe. Söffen ower ston ganz iüwerräseht op dä Trappe un käif afwesselnd no dä Gefe, ächter weffe iähr Schatz verschwunnen was, un op dat fautgraute¹⁾ Kuwert, dat diän Indruck mok, as wö sin Inhalt nit 'n Liwesgedicht, sumnern 'ne Singawe²⁾ an dä hauge Obrigkeit.

¹⁾ fußgroße. ²⁾ Eingabe.

Für Ulenſpiegel un ſin Schätzken brak jeht 'ne ſchöne Tid an, äine Tid, wo dä Liewe iähren rausenbetränzden Stab ſchwingt un Büegel ſingt, Blaumen bleiht un dä ganze Welt im Rausenglanz ſtrohlt — im Härten van dä Liewenden. Als am nächſten Danzowend no diäm leßden Danz Ulenſpiegel ſit ilt har, üm tau ſinem Schätzken te kommen, do wor et Söffken, dä tauäierſt dat Wort ergriep. „Ulenſpiegel,“ ſonk Söffken met halfafgewennetem Geſicht an, „Du hieſt mi ſau 'ne härtilke Freide maſt düör Din Gedicht, dat ek käine Worde ſin, üm Di genaug te danken, 'n ſchönen Rausenſtruß faſt Du doſfür as Lauhn hewwen. Sau ſchäm ſin 'k ower nit, as Du in Dinem Gedicht ſchriwſt, ower er freit mi doch, dat ek all ſau 'n graut Liewesgedicht hewwe un dat Du mi für ſau wunnerschäm hält.“ Dobi wande Söffken dat Geſicht Ulenſpiegel tau un käik iähm ſau ſchelmisch an, dat et Ulenſpiegel ganz warm üm 't Härte wor. Hä ſtot ſinen Schatz lichde an dä Schuller un frogde ganz verliägen: „Söffken, hieſt Du mi auk 'n bietten leiſ?“ „Gewiß, härtilk leiſ heſ ek Di, leiwer as Me,“ gaf Söffken reſolut tau Antwort un lachde ſau üöwermäudig vergneigt, dat Ulenſpiegel gar nit recht wiß, woran hä was, un of iähm Söffken nit utlacht har. „Wann ek wiß, dat Du mi ſau leiſ häſt, as Du ſieſt, wäißt Du, Söffken, wat ek dann dö?“ frogde Ulenſpiegel. „Du häſt mi auk leiſ,“ meinte Söffken. „So, dat es recht, ower ek dö auk Met für Di, ek kläterde

op't Dat, ek halde Di vam Thauern¹⁾ diän Wärbahn, wann Du Bergneigen dran häst.“ „Um Guodeswillen, Schatz,“ soll Söffken erschrocken in, „wat soll ek wuohlt met sau 'nem Dier anfangen! ek hef Di leif, ower dau mi diän äinzigen Gefallen un lot dat Dier do sitten, Du kömst süß vam Thauern fallen un dann här ek keinen Schatz mäh.“ Söffken kannde UlenSpeigel genau un wuß, dat iähr Schatz, ut Live tau iähr, vüör käinem Wogniß terügge schreckt wö, deshalb har jä auf örndlit Angst kriegen wiägen diän dummen Hahn.

Widlerwile har dat Pörken Söffkens Wuohnunt erräift; Beide schlieten sit in dä Lauwe, un willen dat Söffken UlenSpeigel fiiör dat schäume Gedicht 'n Klausenstruß luowt har, mok jä sit glik dran, fiiör iähren Schatz 'n Strüßken te binnen, un dat gonk iähr auf sau rasch van dä Hand, dat et örndlit 'n Plasäier was, iähr tau te seihn. No fuorter Tid har UlenSpeigel äin schäumet Strüßken, un dat junge Por sat ganz sälig in dä Lauwe. Söffken har auf 'ne Kamille afplugt²⁾ un holl dä Blaume UlenSpeigel met 'n Worden hen: „Nu well ek mol seihn, of Du mi auf leif hiest.“ Drop rait³⁾ jä äin Blatt no diäm annern ut un sag dotau: „Er liebt mich, von Herzen, mit Schmerzen, ein klein wenig, gar nicht.“ Op dat lesbde Blatt ower kam dat „gar nicht“, un Söffken schmait dä Blaume wit van sit un reip ganz verdreitlik: „D, du ecklige

---

1) Thurm. 2) abgepflückt. 3) riß.

Blaume!“ „O, du verluogene Blaume!“ soll Mlen-
speigel in, „Söffken! et hef Di leif; gläuf dä Blaume
nit, säh, dä leive Guot hiet iähr 'n giäl Hiärt gast
un giäl es dä Falschheit; dä Blaume was ower auf
verbreitlik, dat Du iähr dä schäunen Bliär afrieten
hieft un dach: wachte Söffken, dofüör we't Di wier
iärgern.“ Drop schlant Mlenspiegel diän Arm üm
Söffken un gaf iähr diän äiersten Kuß. Söffken ower
mok graute Augen un 'n spitß Mündken, drohde met
'm Finger un flüsterde: „Schatz! Schatz! wann dat
Jemand seihn här!“ Met dä Tid was dä Dwend-
dämmerunk herinbruoken, un dä Liwenden woren tau
iährem Schrecken gewohr, dat et dä höchste Tid was,
van äinanner Affschid te niähmen. Während nu Söffken
op dä Husdüör tauilbe¹⁾, schwank sik Mlenspiegel op dä
Mür un leit sich van do op dä Strote heraf, stolt op
sin Strüßken un op diän äiersten Kuß.

Dat ower dat Sprüeksken: wä liwen well, maut
leiden, woher es, soll auf Mlenspiegel erliäwen. Wäh-
rend hä niämlik eines Dwends wier met Söffken in dä
Lauwe sat un sik dä Beiden wuohl taum hunnertsten
Mol üöwer dä Stunne unnerhollen, wo sä sik taum
äiersten Mol seihn un wat sä dobi dacht haren, wor
dä Husdüör uopen maft, un dä dicke Engel, Söffkens
Bar, kam pilgrade op dä Lauwe los, un sauwuohl
Mlenspiegel as Söffken haren diän Kopp verluoren.

---

¹⁾ zweifte.

Während dä Olle langsam, ower sieker, Schriet vüör Schriet op dä Lauwe losrückde, rannde UlenSpeigel anfangs hen un här, as 'n Besiätener¹⁾, üm äinen Utwäg te finnen, ower sine Meie was ümsüß, denn dä einzelnen Sparren saten in dä Lauwe jau dicht binäin, dat an äin Dörkrupen nit te denken was. Während nu UlenSpeigel, met Rücksicht op dat drohende Ungewitter ganz verwirvelt doston, sigde bi Söffken dä echte Winternatur, dä in solken Augenblicken, wekke tau 'ne rasche Entscheidunk drängt, stets dat Richtige finnet, wo 'ne Mannsnatur geistig vüel te unbewieglich es oder üöwer lutter Pläne diän richtigen Tidpunkt, wo gehandelt wären maut, versümt. Söffken flüsterde UlenSpeigel tau, sit, jau rasch as müeglik, dä Länge lank, ächter dä Gardenbank te leggen, wekken Roth UlenSpeigel auf besolgde. Kum was Söffkens Schatz gebuorgen, jau trat dä dicke Engel, pustend, in dä Lauwe. Hä was ganz verwünnert, jo binoh erschreckt, as hä, ganz unerwartet, Söffken in dä Lauwe fun un frogde, of sä hier Maanschinstudien mök. Söffken, dat süß jau muntere Dink, wor ganz verliägen un fürde wat dohiär van Koppine; ower jedet van iähre Worde kam jau herut, as wör et met Gewalt herut halt. „Däine, Däine!“ fonk Engel an un drohde met 'm Finger, „ek gläuwe, Du hiest all 'n Frigger²⁾. Wann dat woher es, kannst Du ne met in't Hus brengen, jau

---

1) Besessener. 2) Freier.

het wi 't fräüher auf maft, ower wann 't Dinen Frigger Dwends in dä Lauwe oder in 'n Garden fin, dann hau 't ne wimmelwäit.“ Dobi ftodde Engel finen dicken Rohrftock op dä Urde, diän hä felwft bi'm gewüenliken Bank düör 'n Garden nimols te Hus leit. Ulenfpeigel wor 't bi diiefe Drohunk gar nit wuohl te Mauth, tafde all im Geift diän dicken Stock op finen Rüggen un trock fit tesammen, as 'n Segel. Dä dicke Engel braf glüeklicherwife dä Rede op 'n anner Thema, fürde met Söffken üöwer Blaumentucht, dat fin Lieblinks-thema was, un Söffken jag wuohl hundert Mol jo, ower, wann dä Ule jä frogt här, üm wat et fit hanelle, jä wö nit im Stanne wiäft, dä geringfte Utkunft te giewen.

Sau har dä olle Engel binoh 'ne halwe Stunne an Söffkens Sit fiäten, as Ulenfpeigel, diäm, bi'm Biggen op dä blaute¹⁾ Urde, 'ne Kiärwe²⁾ in't Rafenluof kruopen was, an te nijen font. „Kaz! Kaz!“ reip Söffken ganz entfchluten un trat, während iähr 'n iskoller Schur üöwer 'n Rüggen leip, unner dä Bank, as wann jä würklich 'n Rattendier verjagen woll. Nur dä dicke Engel hei met finen Stock unner dä Bank un drap Ulenfpeigel an't Knei, waffer vüör Pin op dä Tiähne häit, ower käinen Lut van fit gaf. „Papa, komm!“ bat jekt Söffken, „wi wet noch 'n Spazäiergant düör 'n Garden maken, et es hier te

¹⁾ blofen. ²⁾ Käfer.

kolt, un ek fürchte, mi te verkeilen, wann ek hier noch länger ohne Umschlagsdank sitte. Diäm Dllen löchtede dat auf in; hä nahm Söffken an 'n Arm, un Beide verleiten dä Lauwe. Ut UlenSpeigels Buorst over kam 'n deiper Säufzer, wekke bedüdde¹⁾: Guot si iäwrig Dank, dat dä Dlle wäg es. As Söffken un iähr Bar giesit²⁾ vum Huse wöen, sprant UlenSpeigel op un was in äinige Sekunnen üöwer dä Mür verschwunnen, over met 'm Gohn har et käine rechte Ort, do dat Bän äinen solken Schlag metkriegen har, dat UlenSpeigel jau stark hinken moch as 'n Kite, diän Uner op dä Paute triän hiet.

Düeset Eräitniß har UlenSpeigel doch lährt, dat Büürsicht tau alen Dingen guet es, un dat hä sit in Taufunft mähr in Acht te niehmen här, üm nit met Engels Knaupstoc nögere Bekantschop te maken. — Wann dä junge Livhawer käine Tid oder Geliägenheit hat har, sinen Besiik vüörhär antekünigen, dann wuß UlenSpeigel Söffken van sine Anwiäsenheit op äine sunnerbore Ort in Kenntniß te setten. Hä har sit niämlik ut 'm ollen Pipenräuer 'n Blaseräuer maft un bleis Dwends domet äinige Zärwten an Engels Finsterladen, wat jau vüel hedde as: Söffken komm, Din Schatz es do.

Uines Dwends was UlenSpeigel auf üöwer Engels Mür klätert un har sit häimlik an't Hus lurt. Diäm

¹⁾ bedeutete. ²⁾ jenseits.

Hus entlant leip 'n Immerten-Kastett¹⁾, un Ulenſpiegel nahm ut dä Taſche 'n Paßband, trock iähn ungefähre äinen Faut üöwer dä Erde kwär düör 'n Wiäg un befeſtigde diän Paßband an dat Kaſtett. Drop holl Ulenſpiegel ſin Pipenröuer herut un bombardäierde op dä Fünſterladen. Do ower Söffken utwärts op Beſeiſ was, ſau noch Ulenſpiegel vergiewens un ſat ſin Zärwtenbombardemang ſau lange futt, bis dä dicke Engel dorop opmärkſam wor un, Unroth witternd, ſinen dicken Knaupſtock ut dä Geſe halde, fottens dä Hußdüör uopenrät un met äiner Schnelligkeit, dä me diäm Dicken gar nit tautrude, op Ulenſpiegel loßſchaut. Ower Engel har dä Riäknunk ohne 'n Wäρθ maſt, un kum was dä Dicke tien Schrie laupen, ſau kam hä an 'n Paßband, diän hä wiägen dä Dunkelheit nit ſeiñn konn, un ſchaut äinige Faut wit in dä Strüke²⁾. Ulenſpiegel dogiegen har ſik dä Strigius'ſche Lähre: dä grade Linige is dä kütörtſte Wiäg tüſchen zwäi Punkte, tau Hiärten nuommen un leip pilgrade op dä Mür los, leit Engel ſtrampeln un ſprung op dä Strote. Dä Dicke flauſde Stäin un Bän teſammen, denn dat Geſicht was iähn vullſtännig verſchrammt. Engels Frönne ower lachden noch uowendrin un meinden, as ſä dä Geſchichte horen, ſä wö blaus van diäm Dicken erfunden, um te vertuſchen, dat hä te vüel „Thränen“ (ſau nannde Engel dä Gläſer) drunken här, denn

¹⁾ Kaſtett mit Himbeeren. ²⁾ Sträucher.

Engel was 'n Frönd van gueden Win un et kam diäm Dicken op äinige „Thränen“ mähr nit an.

Wat Ulenſpiegel bi Engel inbrocht har, moch 'n Annerer utliepeln, un düese Annere was dä Bigelinſtriker Blaſius. Diän har Ulenſpiegel no dä Danzſtunne bi Sit nuommen un iähm ſau vüel Bäier traktäiert, as dä Bigelinſtriker hewwen woll. Blaſius was van düese Opmiärkſamkeit ſau gerühert¹⁾, dat hä äin Glas no diäm annern herunnergaut, blaus üm Ulenſpiegel te bewiſen, wu hä dä Frönschop van Leſſderen te ſchähen wuß. As met dä Tid over Blaſius' Bäine anſongen, met 'm Pruokiffern²⁾ üm dä Stiſheit te konſurräiern, holl et Ulenſpiegel fütör gerohn, met diäm herut te rücken, wat hä op 'n Härten har un wat dä Urſafe tau Ulenſpiegels Frigiewigkeit wiäſt was. „Blaſius,“ begann hä, „wellt St Inſ gärne 'n Daler op 'ne lichtſeddig³⁾ Ort verdeinen?“ „Gewiß, op 'ne lichtſeddig³⁾ Ort gärne 'ne Williaun.“ „Ef här ſau 'n Komiffiäunkten fütör Inſ.“ „Un dat wö?“ „St ſöllt bi'm dicken Engel üöwer dä Mür klättern un Freilein Söffſen 'n Ständken brengen.“ „Um Guodes Willen, dat gäht nit.“ „Worüm nit?“ „Ef kann nit met mine ſtiven Bäine üöwer dä Mür.“ „Dumm Tüg, dä Mür es ſau ſige, dat 'n Kind drüöwer kann.“ „Un wann ſä blaus twäi Taut hauge es, ef kann nit drüöwer.“ „St ſollen Inſ wat ſchämen; ef ſegge Inſ,

1) gerührt. 2) Stockeifen. 3) leichte.

'ne blinne Ratte kann driüwer.“ „Jo, wann ef sau Hiätskes an dä Täuwen¹⁾ här, as 'ne Ratte, dann wo 't auf wuohl driüwer kommen. Un 'ne Ratte brufft nig dono te frogen, wann jä fällt, fällt jä immer op dä Bäine, ower ef kann manks nit mol op dä Bäine stohn, vüelweniger op dä Bäine fallen.“ „Blasius, sin 't doch vernünfftig, ef help Znf üöwer dä Mür, It föllt käinen Schaden lien.“ „Angenuommen, ef käm met häile Knuofen üöwer dä Mür, wat nit guet anteniemen es, dann föllt sif dä Bigeline sieker 'n Brüet; dä es noch stüwer as ef.“ „Dä Bigeline brent ef Znf no un ef sin Znf auf behöplit, dat It glücklich üöwer dä Mür kommt; hier es dä Daler, wann It nit wellt, dann es et guet, un ef go no Hus.“ „Jo, jo, ef sin 'n fietliken Kärl, ower et es guet, ef wellt riskäiern un wann mine lefde Stunde schlön här. Ower Här Ulenfpeigel, wu vüel fall ef dann spielen?“ „Zwäi Stückstes.“ „Zwäi Stückstes! Dat es vüel, dann möt It mi noch 'n Dringeld taulegen. Wann't dä spielt hef, dann he't Duorst un mau mi Ainen günnen; Sä wietet jo sehst, Här Ulenfpeigel, et gäiht mi as 'n Fuorsch, ef mau dä Schnute immer in't Ratte hemwen.“ „Et fall gellen, ef legge sif Groschen Dringeld tau, dofüör föll't dann auf wat Schäumeß spielen; ef hef 't mi all üöwerlagt, am leiwsten wöen mi dä beiden Lieder:

---

¹⁾ Behen.

Ich will vor deinem Fenster stehn,
Bis ich, o Liebchen, dich gesehn,

im

Leise stehen meine Lieder
Durch die Nacht zu dir.“

„Et es guet, Här Ulenſpiegel, wann 't äinmol met
häile Knufen üöwer dä Mür ſin, dann ſtrik et auf
drop los, wat It hewwen wellt.“

Ulenſpiegel un Blaſius drunken iähr Bäter ut un
gongen op dä Strote. An dä Wärdthshusdüör ower
kärde Blaſius nochmol üm un ſat ſik noch 'n „kleinen
Ollen“ drop, wiägen „dä Siekerheit im Klättern“, un
noch 'n twedden wiägen „dä fuchte¹⁾ Nachtlocht²⁾“.
Bi düeſe Geliägenheit verluor Ulenſpiegel dä Geduld,
leip in dä Wärdthſtuowe un trock Blaſius herut, üm
te verhimmern, dat dä Wigelinſtriker det Gueden te vüel
do un dann an 'n Spielen nit mäh te denken was.

Sau göngen dann Beide ſtilſchwigend niäwenäin,
un Ulenſpiegel dach an ſin Söffen un doran, wu ſä
dat Ständken wuohl opniähmen wör, während Blaſius'
Gedanken bi dä Mür verwilden, üöwer dä hä klättern
ſoll. No äiniger Tid bläif Ulenſpiegel ſtohn un wäis
met dä Hand no dä Mür, weffe, geſpenſtik ſchwatt,
diän Beiden giegenüöwer lag. „Do es dä Mür,“
flüſterde Ulenſpiegel, „un do wuent Engel, uowen
ächter 'm twedden Finſter links ſchlöpt Freilein Söff-

1) feuchte. 2) Nachtlust.

fen, wann't nu strift, maft 'n bietken sachte in Moll.“
„Nu Här, ef arme Kärl, dat es min Daut,“ jammerde
Blasius. „Wu jau?“ „Dä Mür es jo jau hauge,
as dä Thauern van Babylon.“ „Sin't doch klauf,
Blasius, ef help Ink jo.“ „Klauf hen, klauf hiär,
wann 't dä Knuoken terbruoken hef, dann es 't te
late.“ „Blasius, paßt op, ef maß et Ink vüör, hier
es dä Mür, do set't dat linke Bän in't Quof, schnappt
Ink buowen in't Gras, un treckt Ink op, während ef
noschuwe.“ Met diesen Worden trock sit Ulenpiegel,
gewandt as 'ne Katte, dä Mür heran un leit sit op
iäwen jau 'ne lichtfeddige Ort un Wije wier dal.
„Näi,“ reip Blasius, „un dreimol näi; dat bringe ef
nit feddig, jo, wann ef dat Achterdäil auf jau in dä
Locht trecken könn, as It, dann woll ef et wuohl
nomaken, ower bi mi es 't Gummi elasticum taum
Düwel.“ „Et helpe jo no,“ soll Ulenpiegel verdreitlik
in, „It brukt nit te trecken, ef schuwe¹⁾.“ „Jo, dat
Schuwen es noch geföhrliker, dann schuw It mi te
wit, un ef fleige in dä Strüke.“ „Dumm Düg, ef holl
Ink jo dä Bänne fast, It kömmt gar nit fallen.“ „Ef
well Ink wat seggen, Här Ulenpiegel, fiftien Groschen
we'k van diän Daler, weffen It mi dohn het, as Af-
standsgeld terügge betahlen, un dä annere Hälste wet
wi dann leiwir in Friän verdrinken. Da! Hört nit,
dä Nachtwächter es all am pipen²⁾, wann hä us hier

1) schiebe. 2) pfeifen.

ermischt, luofde us Beide in.“ „Blasius,“ reip jezt Ulenfpeigel, uter fit vüör Zorn, „wann 't jezt nit wenigstens diän Berseik maft, üöwer dä Mür te kommen, schlo 'f Int dä Bigeline fuort un klein.“ „Maft mi, arm Mensch, doch nit met Gewalt unglücklich,“ jammerde Blasius, „diän Berseik, üöwer dä Mür te kommen, we'f maken, domet It wenigstens seist, dat ef Kurafche heruwe, ower It söllt seihu, Här Ulenfpeigel, It söllt seihu, et gäit nit.“ Blasius staltde dä Bigeline vüörfichtig op dä Urde un tafde met 'm linken Bän jau lange an dä Mür herüm, üm dat Luof te finnen, bis Ulenfpeigel ungedüllig wor un Blasius' Bän in't Luof schauf. „Zekt hop!“ reip Ulenfpeigel. „Et hopt fit nit mä h jau bi mi,“ meinde Blasius, „wann 'f mol äierst dat olle Gras te packen fräg.“ Als Blasius nu endlik 'ne Anstregunk mok, op dä Mür te kommen, un in't Gras schnappde, wor sin Gesicht met Urde, Gras un Stäine üöwerschutt, un während hä an te spüetern fonk un üm fit schlaug, bäit Ulenfpeigel dä Zähne opäin, üm nit lut te lachen, un kummedäerde: „Nochmol!“ „Nochmol es licht sagt, „over Stäine sind 'n spassig Gemeise¹⁾,“ jammerde Blasius. „Dumm Tüg,“ soll Ulenfpeigel in, „maft käine Fijematenten, marsch, nochmol!“ Un wier fat Blasius diän stüven Bän in't Luof, un har dat Glück bim twedden Berseik, dat Gras midden op dä

1) Gemüse.

Mür te packen. „Aine fuorte Pause,“ befahl Ulen-
speigel, „äierst stell ek Inke Bäine op mine Schullern
un dann gäit dä Sake södder¹⁾; alsau Nchtunk! Dä
Bäine he't, wann 't taum drüdden Mol hop! jegge,
dann trecht It Ink met aler Gewalt in dä Locht, un
ek schuwe no; alsau opgepaßt! — Hop, hop un —
hop!“ In düesem Augenblick schnellde Ulen-
speigel met aler Gewalt sinen Körper in dä Locht, un Blasius
schaut üöwer dä Mür in dä Bizgebauhnen. Ulen-
speigel hor dat Briäken van dä Bauhnenstöcke, äinen Knall
un drop dat Geschrei van Blasius: „Ulen-
speigel! Hölpel! Hölpel! ek sin daut, nu he't minen leßden Fuesel hat.“
Nu, dach Ulen-
speigel, wann Du noch an 'n Fuesel
denkst, fall 't wuohl noch nit sau schlecht met Di stohn,
un trock sik, diän Wigelinkasten tüschen dä Tähne, dä
Mür heran, van wo hä sik vüörsichtig in 'n Garden
glien²⁾ leit. „Blasius, wo büßt Du?“ frogde Ulen-
speigel. „Hier in dä Bauhnen,“ stäuhnde Blasius, „dä
Hals es bruoken, un dä Nase hänkt buowen op 'n
Bizgebauhnenstock³⁾.“ „Dumm Tüg,“ beruhigde Ulen-
speigel diän Wigelinstriker, „wann Ink dat Gnick bruoken
wö, sollen't wuohl dat Kieren bliwen loten, un dä Nase
het taum spielen nit näudig, dä lot mä hangen.“ Met
düesen Worden gräip Ulen-
speigel üm sik un et gelangt
iähm, Blasius te packen. „Här Ulen-
speigel,“ jammerde
Blasius, „ek kann käine Hand rühern, daut mi üm

1) weiter. 2) gleiten. 3) Bittbohnenstock.

Guodes Willen diän äinzigen Gefallen un taßt¹⁾ es²⁾, of ek noch dä Nase im Gesicht heruwe, oder of sä ganz futt es.“ Während nu Ulenpiegel Blasius im Gesicht herüm taßde, feilde Ulenpiegel dä Nase un träußtede diän armen Wigelinstriker op 't Beste, dä jetzt anfont, Verseife im Gohn te maken, weffe auf vullständiggliückden un Ulenpiegel üüwertügden, dat Blasius met 'm Schrecken un 'ne etwas terkraßde Nase dovan kommen was. Nohjär ower moken dä Beiden noch dä Entdeckunt, dat Blasius äine Büxenpipe³⁾ van unnen bis buowen terrieten har, sau dat dat blaute Bän heruttkäif. Dat was 'n harten Schlag fjuör Blasius, dä blaus äine Büxe besat, ower Ulenpiegel sprak iähm Traust in, versiekerde, diäm armen Wigelinstriker, am annern Muorgen, in aler Früüh, 'ne Büxe te üüwerbringen, un düese Versiekerunt nahm diän leßden Schmerz van Blasius' Härten. Domet Blasius nit te Fall käm, schnäit Ulenpiegel dä gespollne Büxenpipe ganz af, saudat dä Wigelinstriker met äin blautet Bän doston, während sik am annern Bän noch dä schwatte Büxenpipe befand. Während nu Blasius vüörfichtig prüüfde, of dä Sien⁴⁾ noch ale op dä Wigeline wöen un noch diän richtigen Klant haren, schlaut Ulenpiegel diän Wigelinkasten tau un nahm ne an dä Hand.

Sau rüekden Beide leise op't Hus los, un Blasius stallde sik unner't tweedde Fenster, während Ulenpiegel,

---

1) fühlst. 2) mal. 3) Hosenbein. 4) Seiten.

in dä Lauwe, diän stillen Beobachter spield, nodiäm hä vüörhiär Blasius noch ermahnt har, nit te scharp te strifen.

Un nit lange durde 't, do klank 't unner Söffkens Finster:

Leise flehen meine Lieder
Durch die Nacht zu dir,
In den stillen Hain hernieder,
Liebchen, komm zu mir.

Uenspiegel floppde dat Hiärt vüör Dpregunt, un leise sumnde hä dä Melodie met, wekke jau seit¹⁾ diän Sien entstäig, ün Söffken, sinem Schatz, äinen trüen Liewesgruß te üöwerbrenge. Auf Blasius wor örndlik ergriepen; me hörde et diän Täunen an, dat näwen diän Verstand dat Hiärt vam Spielmann metsprak, jau vull, jau seite reihde sik äin Taun an 'n annern, un met dä Tid har Blasius ganz Uenspiegels Mahnung, nit te lut te spielen, vergiäten, denn immer vuller, immer luter täunde dä güllne Melodie düör dä Nacht, un fand iähren Wiäg nit alläin tau Söffkens, sunnern auf tau Engels Ohr. Dat over was dat Verfahrde bi dä Sake; denn dä dicke Engel, wekke, wu gewüenlik, te vüel „Thränen“ laden un käinen gesunnen un fasten Schlop har, wor glik bi dä äiersten Täune van Blasius' Bigeline wackrig woren, opsprungen un an't Finster schliefen. Hier har Engel dann diän armen Blasius

---

¹⁾ süß.

entdeckt, un do dä Dicke düese Musik met diäm Bazband un diäm Fall in Verbinnunt bräch, sau har Engel nix fligeret te daun, as sinen dicken Knaupstoc te seiken.

Im Hiemd un in dä Umerbüge, 'ne witte Schlopmüsche met 'ne Trudel op 'n Kopp, an 'n Zeiten graute Filzschluffen¹⁾, sau schliet Engel sachde an dä ächtere Husdüör un soch, im Rüggen van Blasius, langsam vüörtedringen. Dä arme Vigelinstriker spieble grade diän leschen Biärsch: Liebchen, komm zu mir, do poeß Engel Blasius in 'n Nacken un schreide: „Hal-lunke, wat mäfst Du hier bi nachtschlopender Tid!“ Schnell dreihde sit Blasius um, over kum har hä diän witten Kärl met dä spitze Trudelmüsche seihn, sau foll dä Vigeline Blasius ut dä Hänne, un hä schreide: „Hölpe, Hölpe, 'n Geist, 'n Spaut! lot mi no äinmol am liäwen, barmherziger Vader op 'n hiemlischen Thraun!“ Düet Geschrei was füör Uenspiegel dat Signal, üöwer dä Müir te springen un dä Flucht te ergriepen. Dwer, ofglik Uenspiegel düet Experiment leise un rasch utfauherde, har iähn Engel doch entwiken²⁾ seihn. Engels Hänne umschluoten Blasius' Hals as isserne Klammern; met äinem Ruck har Engel Blasius üöwer 't Knei lagt un hei op diän armen Kärl los, as op kolt Zissen, wobi Blasius luthals schreide, besunners, wann dä dicke Prängel³⁾ sin blantet Bän drap. „Et well

1) Filzschuhe. 2) entweichen. 3) Rom. Bezeichnung für Stock.

Di, olle Vuogelscheuche, bi: Liebchen, komm zu mir," reip Engel, ganz ächter Ohm, „wä was do bi Int?“ „Min Fründler," jammerde Blasius. „Dat es 'ne Leige," donnerde Engel, „wä was et, dä üöwer dä Müir sprunk?“ „Min Fründler," widerholde Blasius. „Wä hiet Int bestallt, hier dä Musit te maken?" examinäerde Engel widder, un erholl däselwe Antwort: „Min Fründler." „D, Vuogel, Du wost mi hier noch taum Besten hewwen, do kennst Du Engel schlecht," reip dä Dicke, uter sik vüör Zorn, un wier follen dä Schläge hageldicht op Blasius. In düese Mauth muß Blasius sik nit anners te helpen, un font an, te brüllen, jau harre, as hä konn, dat dä Robern dä Finstern uopenrieten un van alen Siden dä Raup erscholl: „Wann do im Huowe dä verdammte Skandol nit op- hört, schickt wi no dä Polizei." Do sah sik doch Engel veranlaßt, van Blasius asteloten, dä no Vigeline un Vuogen gräip¹⁾, um sik te empfählen. „Nix do," donnerde Engel, „dä Vigeline schick ek muorgen tau dä Polizei un make dä Anzeige, dat It dä nächtlige Ruhe stört het; jeßt go 't taum Dünwel, süß leg ek Int noch mol üöwer 't Knei." Dat leit sik Blasius nit twäimol seggen. Hä jagde dä Düör herut, as wö dä luvhastige Guotsibius ächter iähm, un noch lange tönde Blasius' Laupschrie vam Strotenplover in dä stille Nacht.

Am annern Muorgen, as UlenSpeigel met grauter

¹⁾ griff.

Gemüthsruhe bim Koffäpott, ächter 'ne Panne vull Schiwen, sat un dāselwen op echt westfölsche Manäier vertiährde, dat het: äine Schiwe an dā Gaffel, äine im Mul un äine op 't Bisäier, kam 'n Junge in dā Stuwome un üöwerräikde UlenSpeigel äinen Breif met dā Adresse:

An

den wohlgebornen Herrn UlenSpeigel
Citissime! Citissime!   hierselbst.

Hä ludde: Wohlgeborner Herr! Ich bitte Sie um die Freundlichkeit und Güte, mir die versprochene Buxe zu geben, da mein ein Buxenbein noch bei Engel in den Bitsbohnen hängt und ich nicht mit dem einen bloßen Bollen über die Straße gehen kann, weil mir sonst die Blagen¹⁾ nachlaufen. Engel hat mich gestern für eine dicke Trommel gehalten und mir das Fell versohlt. Auch hat er mir gesagt, ich sollte mich in 8 nehmen, denn, wenn er mich wieder packte, schlug er mir alle Knochen im Leibe kaput.

Ich bitte Sie, dem Ueberbringer, er ist Schulden Junge, die Buxe mit zu geben, weil ich sonst im Bette bleiben muß.

In welchem ich verbleibe

Ihr wohlgeneigter

Blajius.

I. Violinist bei Tanzmeister Schlipenbäin.

---

¹⁾ Kinder.

P. S. Wenn es Ihnen einerlei ist, so suchen Sie mir eine Buzze mit heilen Taschen aus, sonst muß ich das Geld wieder in mein Hemd knoten, da in meinem Rock und meiner Weste keine Boden in den Taschen sind. In meinem ganzen Leben spiele ich aber nicht wieder bei Engel und wenn ich ewig Wasser trinken soll.

Ulenpiegel laus met grautem Interesse düesjet Schriftstück, un Blasius' Nauth gont iähm sau tau Härten, dat hä glik van sine Schiwenpanne Affschid nahm, üm diän Kläierschrank te mustern un dä Büzen Kewü passäiern te loten. Do fund sik dann äine sau rife Utwohl in Jarwe un Grötte, dat et Ulenpiegel 'n Lichtet was, 'ne passende Buzze fүүr Blasius opte-drüwen. Dat Kläidunksstück wor diäm Zungen met-gast, wekke sik beilde, datselwe asteliern, domet Blasius sine „Auserstehung“ ut 'm Berre fiern¹⁾ konn.

Nomdags stattede Ulenpiegel Blasius äinen Beselit af, üm diän Bigelinkasten terügge te brengen un te hören, of Engel auk erföhren här, dat hä, Ulenpiegel, an diäm Ständken Deil nuommen här. Un as Blasius versiekerde, dat hä op Engels Froge, wä üöwer dä Mür klätert wö, Ulenpiegel nit verrohü här, soll fүүr Blasius 'n guet Drinkgeld af, dat Dwends op Ulen-speigels Gesundheit verdrunken wor.

Am folgenden Dag empfong Blasius äine Dpfүүr-derunk, in't Polizeibüreau te kommen, un hier erholl

---

¹⁾ feiern.

hä sine Bigeline terügge, glittidig ower auf 'n Stroßmandat van äinen Daler oder äinen Dag Haft wiägen „nächtlicher Ruhestörung“. Met düesem Stroßzietel trock Blasius tau Ulenſpiegel un bat instännigt, iähn nit sitten te loten, do düese Schimp te graut wö. Ulenſpiegel leit sik auf bestimmen, an Blasius dat Stroßgeld te betahlen, worop sik dä Leßdere, as unpfandbor, fottens¹⁾ met diäm Bemärken instiäken leit, dat hä nit mähr verdeinen könn, un diän Daler op Ulenſpiegels Wuohl verdrank.

Söffken hiet sik hiärtlik üöwer dat Ständken met Hindernissen amüßäiert, un wor fuort no düesem Vüörfall as „Äinjöhrlige“ äiner niggemäüdschen, utwärtigen „Pension“ üöwergawt, worin Franzäusch, Englisch, Musik un dat Säten diän jungen Damen zuckerliepelwisse ingawt wät, welke no Verlaup van äinem Johr met no Hus brengt: An dütsche „Korrespondenz“: dä Kunst, met vüelen Worden nig te seggen. An dütsche „Literatur“: „Ich weiß nicht, was soll es bedeuten“; Dichter unbekannt.

100 franzäusche Bokabeln; dä gliske Anzahl englijche. An Musik: „Die Klosterglocken“, „Das Gebet einer Jungfrau“, „Die letzten Walzer eines Wahnsinnigen“.

An Geschichte: „Dä schünsten Uniformen het dä prüßschen Husaren.“ An Naturkunde: „Et giet vüel

---

¹⁾ sofort.

schöne Blumen op Guodes Erdbuom, dä schönsten
over sind dä, wecke vam Schatz kommt.

Un Geografie: „Dat Pensions-Gebeide liet ma-
terisch schäm an äinem bräien Fluß. No dobi sind
'Lauben'.“

Un Kleinigkeiten: Äine schlante „Taille“, 24 Pho-
tografien, twäi verdrängde Raufen, äin Lästetäfen met
'n Worden: Aus Liebe; un endlik dä Huopnunt, sit
bolle te verhirothen un te lähren, wu me Krappeln
schnäidelt¹⁾ un Strümpe stoppt.

Achtzehntes Kapitel.

Menspeigel un Johann op dä Kiärmis²⁾.

Am Hiemel van dä Kindheit glänzt drei Sterne,
dä, bi iährem Erscheinen freidig begrüßt, höchste Freude
— depftet Laid in sich biärgt. Duese Sterne sind:
Wihnachten, Kiärmis un dä Geburtsdag. Un sä glänzt
fau hell, willen dat bi dä Kinner dat Miähmen siätiger
es, as dat Giewen, willen dat in jedem rauen Appel
un bunten Kiärmisgebäck äine Glücksieligkeit ruht, dä

---

¹⁾ schält. ²⁾ Kirmeß.

fake 'n gröttern Influß op dat Schaultügniß hat hiet, as dä schönste Spruef ut dä Wisheit Salomonis. — Besunners dä Kiärmißdag es jau 'n lichen Stern, un dat Kiärmißwiß op iährem Dreibäin, ächter bunten Zuckerwaaren, dünkt mankem Jungen beneidenswerther, as 'ne Kienigin op gollnem Thraun.

Auf op ussen Ulenpiegel übde dä Kiärmißdag sinen Zauber ut, ofglit sit Ulenpiegel schon in äinem Oller befand, wo im Hiärten Wünsche lut wät, dä ale Kiärmißkrämer op Erden him besten Willen nit mäh erfüllen köunt, un wo dä Kiärmiß all dä Hälfte van iähre Glorie inbüßt hiet. Un wann Ulenpiegel trogdiäm dä Kiärmiß noch äinen Beseit afftattede, jau geschah et nit ut diäm Grunne, im Nase un Mul uopentesperren üöwer ale Pracht, dä sit hier entfollede¹⁾, nit, im ut 'm Hiärten dusenderlei²⁾ Wünsche as Pilze ut dä Erde opscheiten³⁾ te loten. Dä Tiden wöen vüörbi, wo Ulenpiegel hunnertmol no 'm Priße van düet un dat frogde, hunnertmol diän Blick in dä depfen Deipen van sinen Geldbüß versenkde un hunnertmol däselwe trurige Antwort dorut erholl, nämlik dä: Non possumus! Wan Dage lag dä Sake anners; Ulenpiegel woll sit 'n pläsäierliken Dag maken un ganz däselwe Affsicht bekunnede auf Johann, oder, wu hä sit selwst nannde: Ulenpiegels „Anstands dame“. Beide huopden, dat dä Kiärmiß iähn genau Geliägenheit

1) entfaltet. 2) tausenderlei. 3) aufschießen.

beien¹⁾ wör, sit te freien, un willen dat Beide diän fasten Büörfaz haren, sit te amüsäiern, jau amüsäieren sä sit.

Dä Docter har Johann äinige Drütiener²⁾ un Cigarren in dä Hand drugt, un Johann schmäuße met Wuohlgefallen, dä Haut sat iähm op äin Dhr, un Jeder, dä Johann sog, sag sit: dä well't van Dage mol jusen loten.

Do nu ower tau jedem gueden Wiärke 'n guet Glas Bäter gehört, jau wor glik dä Hacke unnerfat, un dä Beiden üwerlagden in dä Wärtshöf „Zum scheelen Affen“ diän Schlachtplan fivör diän hütigen Dag. „Uenspiegel,“ font Johann an un bleis diän Bäterschum³⁾ op dä Urde, „do liet hä.“ „Dat Liäwen es vermaledeit kuort, dat Vierste es Schum, nohiär wät et bitter; do Du nu noch in dä Schumtid büßt, jau mach' Dich mäh sawüel Plasäier, as müeglik. Bolle genau treckt sä us diän hültenen⁴⁾ Schloprock⁵⁾ an, un dann het et: do liet hä — und der Rest ist für die Brummfliegen. Herr Drangutang, noch 'n Glas Bäter.“ „Un,“ saherde Johann futt, „willen dat van Dage Kiärmiß es, wollen wir uns Plasäier machen, un ek well mi freien, wann 'k auf schon an das Bittere kommen sin, un well lachen, wann auf van mine Liäwenspize schon vüel Knäupe abieten sind.“

1) bieten. 2) Fünfgroschenstücke. 3) Bier Schaum. 4) höls zernen. 5) Schlafrock.

No diesen Büördrag nahmen Johann un Ulen-
speigel dat „Blättken“ tau Hand, im notefiken, wat
für Schenswürdigkeiten op dä Kiärmiß antedriäpen
wöen. Do gaf't Menschenfriäters¹⁾ te seihn un 'ne
Menascherigge, un Johann woll pattu met dä Men-
schenfriäter diän Anfanf maken, während Ulen-
speigel tauäerst diän willen Diers 'n Beseit maken woll. In
diese Nauth kam Ulen- speigel op 'n klauken Infall un
mof twäi Zietelkes, worop dä Worde schriewen woren:
Menascherigge, Menschenfriäters. Duese Zietelkes woren
tesammenfolt²⁾, in 'n Haut don, un Johann moch äint
trecken. Et geschoh, Ulen- speigel entfollede dat Zietelken
un laus: Menascherigge. Domet wor dä Strit beennet,
Beide drunten iähr Bärer ut un sochen dä Menasche-
rigge op.

Käine Menschensäile was do, un dä Beiden haren
Geliägenheit, dä Diers met graute Ruhe te betrachden,
bis no äiniger Tid 'n Dpsäher kam un sik drangiewen
woll, dä väterbäinigen Inwohner te beschriwen. Kum
ower har Johann duese Affsicht miärkt, sau reip hä: „Nix
do, wir sind von dä hauge Schaule, haben die Bester
bei dä Bücher und kernen selbst die thieriße Weisheit;
Herr Ulen- speigel will die Diers selbst beschreiben.“
Diäm Dpsäher bläif nix anners üöwrig, as aftetrecken,
un Ulen- speigel begann: „Düet es dä Läuwe oder dä
Küenint van ale Diers. Dä Läuwe es 'n „absoluten

1) Menschenfresser. 2) zusammengefalten.

Selbstherrscher“ un herrscht iöwer ale Diers, dä nit stärker sind as hä, un diese Diers holt gärne dat Maul, wann sä iähren Kienink seiht. Dä stärkeren Diers dogiegen het van Unnerthanenpflicht käine Ahnung un kümmert sik nit um iähren Kienink, wogiegen auf dä Läuwe diesen giegeniöwer gar käinen Stolt an 'n Dag liet, sunnern diän Stiärt tiischen dä Väine knipt un utrit. Dä Läuwe es „großmüthig“ un wann jau 'n Käffer kömmt un ne anbellt, lifft dä Läuwe diänselwen jau van buowendal an, as wann hä seggen woll: du Wuorm, un gäiht ruhig finer Wiäge. Käffer wät dohiär sähr selten van Läuwen verfolgt. Dat Dier hiet 'ne gewoltige Kraft, et schlät sik 'n Ossen¹⁾ iöwer 'n Nacken un löpt domet wäg, weswiägen auf jau manke Menschen Angst vüör 'n Läuwen het. Trozdiäm het dä Läuwe vüör dä Menschen mähr Ehrfurcht un Respect, as iähn fäke van Rechtswiägen taufömmt, un niemt, nodiäm hä vüörhiär jin Kumplement maft hiet, Ritut, wann diäm Dier 'n Mensch stur in't Auge liff. Dat Friggen kann dä Läuwe, trozdiäm hä 'n Kienink es, nit diöör Gesandte afmaken loten, sunnern maht fewwer kommen, un dobi gäiht et fäke um Kopp un Kragen, do 'ne Läuwin 'n sähr gesochten Artikel un as manke Ritterdame ut 'm Middellosler dä Ansicht es, sä wö sawüel wärth, dat sik iährethalwen wuohl Kinige dä Knuofen terbriäken können. Diese Ifer-

¹⁾ Ochsen.

suchtskämpfe het fűr dä Läuwin dat Guede, dat jä met tämliker Siekerheit dorop riäknē kann, äinen gesunnen un kräftigen Gemohl te kriegen. Bi äinem Irrthum es 'ne Scheidung nit utschluoten¹⁾.

Wi kommt jekt tau 'ne graute Seltenheit, nämlit taum väierbäinigen Rhinoceros. Et stammt ut Indien, doch finnet sik auf op Java un Sumatra twäi un väierbäinige Rhinocerosse. Dat Dier hiet 'n diek Zell un lit selten an Niärwenkrankheiten, weswiägen et besunners van Ministers bewunnert wät; et kann auf him besten Willen nit vüel Hore loten. Dat Rhinoceros schlöpt bi Dage un wacht det Nachts, et es käin Krakäiler, sunnern hält gärne dat Maul, weswiägen et met Unrecht van Äinigen fűr 'n Philosafen hollen wät. Biäter Unnerichtede wietet, dat dat Rhinoceros wenig Verstand hiet un deshalf ut Vüörlicht schwigt²⁾. Wu dä Bölker met dä Tid ümmer fietliker wät, jau het dä Dickhäuter auf bewiesen, dat jä, no längerem Diärgen³⁾, in dolle Wuth üm sik schlot un lievert seluwt dat guetmüthige Rhinoceros dotau 'n Bispil. Trozdiäm dat Dier, besunners no 'ne Moltid, äine furchtbore Fulheit an 'n Dag liet, löpt⁴⁾ et spornstriks fiftuntwintig Milen un noch mähr, wann sine Brut et taum Randewu bestallt hiet. Me süht alsau, dat dä Live seluwt op 'n Rhinoceros 'n grauten Influß hiet.

Dä Elefant es 'n witlöftigen Verwandten van

¹⁾ ausgeschlossen. ²⁾ schweigt. ³⁾ Necken. ⁴⁾ läuft.

Rhinoceros. Hä hiet an jedem Faut sif Täuven, dä in 'n natürliken Schluffen¹⁾ stiäkt. Do dat Dier nit dä Eitelkeit besittet, 'n klein Feitken²⁾ un enget Schauhwiärk te hemwen, jau hiet dä Elefant nimols üöwer Zäcksteraugen³⁾ te klagen. Wann iähm 'n gueden Frönd dä Tiähne inschlät, jau brukt dä Elefant nit füör 'n künstlik Gebiß te suorgen, do hä achtmol sine Tiähne un äinmol sine Stauttiähne⁴⁾ wesseln⁵⁾ kann. Dä Elefant hiet äinen sähr künstliken Rüssel, diän hä taum gripen un schon benuht, un wä jemols vam Elefanten 'ne Ohrfige kriegen hiet, vergiet jä in sinem Tiäven nit. Düesen Rüssel kann dat Dier auf as Trumppäte⁶⁾ gebruken un mäkt domet stellenwise 'ne biättere Musik, as usse dütschen Postiljaune. Dä Elefant hiet äinen fuorten Stiärt unt et besinnet sif an sinem Enne 'n Niederlage van Pipenrümers⁷⁾. Dat Dier frietet met Böörlime dicken Riz, ower ohne Kanäil, prüimt gärne ungedräugden Tuback un drinkt leiwel Win un seiten Schnaps, as Water. As Schwemmer un Dufel es dä Elefant berühmt; hä lit nit an Waterschü un niemt, wann 't iähm nit vergünnt es, te baden, wenigstens 'ne folle Dusch. As Kammerjäger es dä Elefant nit te gebruken, do hä vüör Angst zittert, wann hä 'ne Mus süht, ower in sinen Leistungen as Kinnerwärter stäht hä graut do. Hä es klaut, gelährig un trü, un

1) Pantoffel. 2) Füßchen. 3) Hühneraugen, Zäckter = Elster.

4) Stoßzähne. 5) wechseln. 6) Trompete. 7) Pfeifenreiniger.

wann 'n langet Liäwen 'ne Prämie fiiör 'n gueden Liäwenswannel es, jau verdennt dä Elefant met Recht, dat hä twähunnert Johre olt wät.

Et folgt dat Kumäil¹⁾. Dä väerbäinigen Kumäile find Wiederkäuer, et giet ower auf twäibäinige, dä diiese Eigenschop²⁾ het. Dat Kumäil es met twäi Puckels siägnat, während sik dat Dromedar met äinem behelpen mant. Äin Kumäil hiet u. N. dat met 'n Refruten gemein, dat et bi Märschen Liäwen in dä Anuofen frit, wann et Musik hört. Van Gerste in Saftfuorm es et käin besunnerer Frönd, dogiegen lint et diiese Getreidesuorte in rauhen oder gebackenen Taufstand. Et kann siewenhunnert Seidel Water op äinmol supen, brukt dogiegen auf, wann 't sin mant, twäi Wiäken lauk dä Schnute nit in't Matte te hewwen. Diäm Kumäil gäht et grade as 'n Süöper: je nöger et an dä Quelle kömmt, üm jau rascher fänkt et an te laupen. Dat Dier kann dä Nasenlückter tauknipen, un wö 't manks 'n Siägen, wann wi dat auf können. Dat Kumäil es jähr bescheiden un jau fromm, dat et kniend schlöpt.

Wi kömmt taum Bär. Dä Bär es jau gelenfig, as ufse weisfölschen Landslü, kann ower biäter klättern. Hä här sik all längst bi dä Vegetarianer opniähmen loten, wann hä van sine unglückliche Liwe tau Bisstücks loten könn. Dat Dier gäht op 'ne ganze Klauh-

---

¹⁾ Kameel. ²⁾ Eigenschaft.

Härde los, söcht sik äine Raub ut, wesse dä klensten Hörner hiet, willen dat hä dat Rieteln nit verdriägen kann, wüörgt dä Uterkorne un sänt, as dä Blagen bim Bueterbraut, am wäiksten Enne an, te friäten. Dä Bär es 'n stillen Gast, denkt nit teviel un liäwt as 'n Ainsiedler. Im Winter blit dat Dier in sinem Huohl un spielt diän Dumenlutscher. Wä Zäfsteraugen hiet, blit am besten ut sine Nöhe, willen dat dä Bär, wann hä danzt, nit äher taufikt, wohen hä triet. Sin Lindingsdanz es dä Walzer. Um diäm Bären dat Danzen te lähren, wät iähm dä Böörderbäine fastbunnen un hä met dä Ächterbäine op häite Platten stallt, drop wät Musik maft un — dä Dänzerigge gäiht los. Dä Bär frietet gärne Huonig, un düese Live füör dat Seite stüörtet iähm, wu vüele Annere, in't Berdiärwen. Dä Säger settet 'n Pott vull Huonig hen, geitet¹⁾ äinige Mot²⁾ seiten³⁾ Fuesel dodüör, un dä Bär giet sik an't Schlubbern, frietet sik met dä Tid 'n Apen an un wät endlik granatenvull un stüörtediek. Äin Schuß — un dä Bär es wiäst. Sine Schenken wät giäten un dat Fell tau Wintermäntels verwandt, dä sik met Böörlive in Pandhüser herümdriwet.

Et folgt dä Apen. Willen dat dä Apen usse Uraunen sin söllt, möt wi ut verwandschoplifen Rücksichten äinigen Respect dovüör herwen, trohdiam düese Verwandshop noch nit as utgemakt gelt un sik dä

---

¹⁾ gießen. ²⁾ Maß. ³⁾ süßen.

Gelährten noch nit dorüöwer ennig sünd, of dat Ei oder dat Hauhn¹⁾ teäierst do was un wodüör sif dä Mensch vam Dier unnerscheidet. Im gewüenliken Liäwen niemt me an, dat dä Mensch sif dodüör vam Dier unnerscheidet, dat hä Wadbron²⁾ hiet, doch sünd Unnerscheidungen no düese Richtunk hen diän Naturforschern sake schlecht bekommen. Dä Ape ahmt gärne Allet no un könn ganz guet 'n Düttschen sin, es et ower Guot si Dank! nit. Dä Ape liwt dä Gesellschaftop, ower kümmeret sif nit drüm, sunnern driift sine Aperiggen mäist op äigene Just. Büör Wuohlthaten es dat Dier sähr empfänglik un treckt sinen Wuohlthäter mäist taum Dank in dä Hore. Dä Ape es 'n Kommunist un hiet üöwer dat „Mein“ un „Dein“ horsträuwende Ansichten, wesse jelswt in Rußland oder Böhmen opföllen. Van Etikette hiet dä Ape gar käinen Begriep un es kum as Muster siör „Damenpensionen“ te gebriken. Dä Ape unnerscheidet sif hauptfächlik dodüör vam Menschen, dat hä am amern Enne kahl te wären anfänkt, as dä Mensch. Dä Ape liwt iähr Junget un drüggt iähm sake ut lutter Live diän Hals tau.

Diän Schluß billet dä F o ß³⁾. Hä gehört tau dä gerievensten väerbäinigen Spießgesellen. Als dä Kaiser ritter dä Buren nändigden, jöhrlik Afgawen te entrichten, un sif iähre Föörderungen op 'n Stempelbuogen bestätigten leiten, was dä F o ß grade nit te

1) Huhn. 2) Waden. 3) Fuchs.

Hus, un as hä später auf sin Däil herwen woll, schlaug iähm dä Bur dä Dür vüör dä Nase tau. Dä Foh over gaf sine Sake nit sau lichen Kaups verluoren, sunnern verkaup¹⁾ sit in sinen Bau un simuläierde sau lange, bis hä auf richtig sau 'n Ort indirecte Afgawe sunnen har. „Dat es dat Wohre,“ reip dä Foh, „diese Afgawe spüört dä Bur nit,“ un dat Dier stahl, sit dä Tid, det Nachts van ungetallden Pilen, Gäusen un Hauhnern sinen väerbäinigen Kauf- ritterdäil. Dä Bur over mäarkt trohdäm, af un tau, diän Afgank, un dann frit dä Foh auf wuohl met 'n äikenen Spif²⁾ dä Quittunk op't Fell schriewen, worop dä Bur tau Vüörlicht noch met dä Mistgaffel 'n Stempel drunner mäkt. Dä Frigiewigkeit vam Foh es wirklich stamenswärth, un et es nit selten vüör- kommen, dat dat Dier sinen schäumen Stiärt oder 'r Bäm im Stiel leit, wann dä Foh dodüör — ut dä Falle kommen konn. Wann dä Beseif op dä Buren- hüöwe diän Foh nix anners inbracht het as 'ne Dracht Prüegel, sau jagt dat Dier dä nächste Tid op Hasen, Räh³⁾ un Kaninen, un vertiäht⁴⁾ in sine Fastentid Füörsche un Hiegediffeln⁵⁾. Wann dä Foh te ful es, sit selwst 'n Huohl⁶⁾ te grawen, sau söcht hä diän Dachs ut sinem Bau te verdrängen, un dat mäkt hä op fol- gende Wise: dä Dachs es nämlif 'n renlif Dier, füör

1) verkroch. 2) Stoak. 3) Rehe. 4) verzehrt. 5) Eidechsen, altdeutsch egedisse. 6) Höhle.

Wuohlgerüefe, as van Kolongenwater, sähr empfänglik, un do dat dä Fosß wäit, jau giet hä sit dä gröttste Meih, vüör diän Dachsbaun 'ne Ort Mistkubel anteleggen, dä no alet Annere, blaus nit no Kolongenwater rüfft¹⁾. Dä Dachs stiekt nu fottens dä Nase in dä Urde, üm diän Gerüef nit te kriegen, un rit no äiniger Tid ganz ut, wat me diäm Dier nit verdenken kann, do sit Müms gärne van Annere in schlechten Gerüef brengen lät. Sau hiet dä Fosß sin Ziel erräikt un niemt van sine nigge Wuohnunk, ohne dä geringsten Gewietensbiere, Besiß.“

Stillschwigend was Johann UlenSpeigels Erklärungen folgt, blaus van Tid tau Tid nickde hä diäm Dpfäiher tau, as wann Johann seggen woll: Sühst Du 't, of wi wuohl dä Bäister²⁾ kennt. Kum har UlenSpeigel ennet, jau klatfche Johann vüör Plasäier in dä Hämme, kät diän Dpfäiher jau minachtig³⁾ van buowendal an un sag: „Wi Beide, Herr UlenSpeigel und ich, haben die Wietenschop binnen, wir sind auch von Docters.“ „Mine Häreus,“ begann dä Dpfäiher, in düesem Kabinet es noch 'ne Schlange te seihn un kostet dä Besichtigunk blaus äin Kaszmännken.“ „Näi, näi, näi,“ soll Johann in, „for das Schlifen-Extraordinarium wird nig bezahlt.“ Stolt un stif verleit Johann dä Menascherigge, UlenSpeigel folgde, un dä Dpfäiher schande ächterhiär.

1) riecht. 2) Thiere. 3) geringschätzig.

Op't Gradenuohl gongen Beide drop los un moken Holt bi äine Bude, ut wekke äin furchtbor Gebrüll kam, un dä Utrauper verkümmede met 'm kiärmißhäifern Bariton, dat et in dä Bude wat te seihn gäf, wat noch nimols op dä östlike Halsfuegel te seihn wiäst wö, niämlik 'n For labennige Menschenfriäters. „Dat Unfrut maut besichtigt wären,“ fonk Johann an, „niem Di ower in Acht, UlenSpeigel, dat sä Di nit in dä Bollen bitet.“ „Hef käine Suorge üm mi,“ entgiegende UlenSpeigel, „seih mä tau, dat sä Di nit an dä Hammelbäine kommt.“ „Dumm Tüg, ef sin iähn te toh¹⁾.“ „Zwäi Karten fiiör 'n twedden Plaz,“ fonk UlenSpeigel an. „Nix do,“ foll Johann in, „ich sage erster Plaz von wegen der Reputation und nochmals erster Plaz von wegen des Studiums. Fiiör dat Lesdere giet us usse Docter ümmer noch wat, wann wi te fuort kommt, un wann Du mol op dä Universität büßt, brukst Du blaus an ussen Docter te schriwen:

Schick, Vater, mir 'n Raßtemann²⁾,
Damit dein Sohn studiren kann;

sau wät dat Geld nit lange op sif wachten loten.“ UlenSpeigel trock nochmols diän Geldbül un lag noch twäi Raßmännkes op 'n Disch.

Us nu Johann un UlenSpeigel in dä Bude kämen, stonnen dä Nigierigen Kopp an Kopp, un Johann freide sif, dat UlenSpeigel, op sinen Roth, Karten taum

¹⁾ zähe. ²⁾ Ein 2¹/₂ Groschen-Stück.

äersten Platz nuommen har. Kum haren dä Beiden iähren Sig funnen, sau wor't lut; ächter äinem hellrauchen Büörhank wor't labennig, un twäi brune Wille stüörteden met 'm Geschrei, as van 'n Por Berrückden, düör dä Bude un schnappden met 'm Mul in dä Lochterüm as Müens, dä Fleigen fangen wellt. Für Angst hollen dä Tauschawers diän Ohm an, Käiner wogde te füren. Midlervile was dä Budenbesitzer intriän un begann sine Erklärung. „Verehrte Herrschaften! Diese beiden Wilden, welche ich Ihnen vorzuführen die Ehre habe, sind die Häuptlinge: Tschun-Tschin und Tschin-Tschan. Sie stammen von den Feuerlandsinseln und leben von Menschenfleisch. In Ermangelung desselben verzehren sie Kaninchen und rohes Ochsenfleisch. Die beiden Häuptlinge gehören den gewandtesten und wildesten Stämmen der Menschenfresser an, und hat es Tausende von Thalern gekostet, die Häuptlinge gefangen zu nehmen und nach Europa zu schaffen. Sogleich werden die Wilden ihre Abendmahlzeit einnehmen, und können die verehrten Besucher Zeugen der Wildheit sein, welche die Häuptlinge bei dieser Gelegenheit an den Tag legen.“

No düesen Worden sprungen dä Willen met äinem furchtboren Gebrüll op twäi labennige Kaninen los, bäiten¹⁾ jä in 'n Hals un fongen an te tueseln un te fauen. Dä äine Wille kam op't Publikum los, holl iähm dat Kanin hen un sprak äinige Worde dotau,

---

¹⁾ biffen.

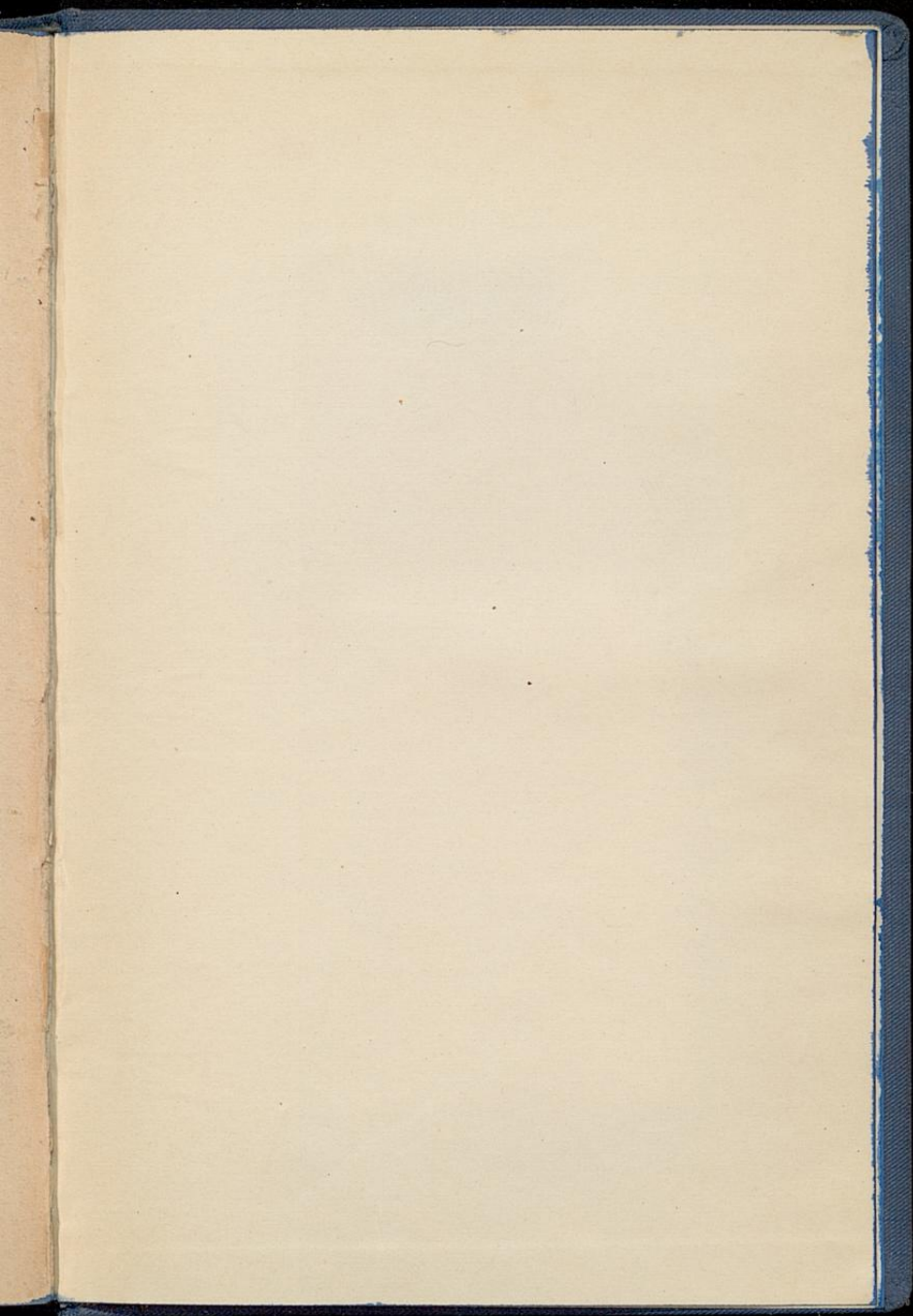
worop dä Budenbesitzer erklärde, dat dä Wille dat Publikum frogd här, of et mol biten woll. No fiff Minuten wor dä Moshlid beennet, un dä Fläischreste wöden ächter 'n Büörhank staltt, üm fivör dä nöchste Büörstellunk benugt te wären. „Damit das hochverehrte Publikum sich zum Schluß von der Echtheit der Wilden überzeugen kann,“ declamäierde dä Budenbesitzer, „steht es den Besuchern frei, dieselben zu untersuchen.“ Un dä Willen kamen dicht an dat Publikum un hollen dä Arme hen, over tum har Johann sine handgrip= liken¹⁾ Unnerseikungen anfangen, sau schlaug hä dä Hänne üöwer 'n Kopp tesammen un reip luthals: „Donnerkiel, Wilm, büßt Du jekt 'n Menschenfriäter woren?“ Dat ganze Publikum brak in 'n unbännig Gelächter ut, dä Willen kraupen rasch ächter 'n Büörhank, un Johann richtede sit op un begann: „Hochverehrtes Publikum, das ist hier eine niederträchtige Niedertracht, diejer Häuptlink Tschin-Tschan ist Schneider Schulte seinen ältesten Jungen. Er ist nicht auf den Feuerlandsinseln geboren, sondern stammt aus einer Ziegelbude in der Stockhaide. Er war früher Vicepräses vom Möttesverein und ist all sein Leben mehr for's Saufen als for's Fressen und Arbeiten gewesen. Diejer Tschin-Tschan soll Tausende von Thalern gekostet haben! Hochverehrtes Publikum, for einen kleinen Alten frist diejer Landströmer 'n ganzes Kanin. Un dä annere

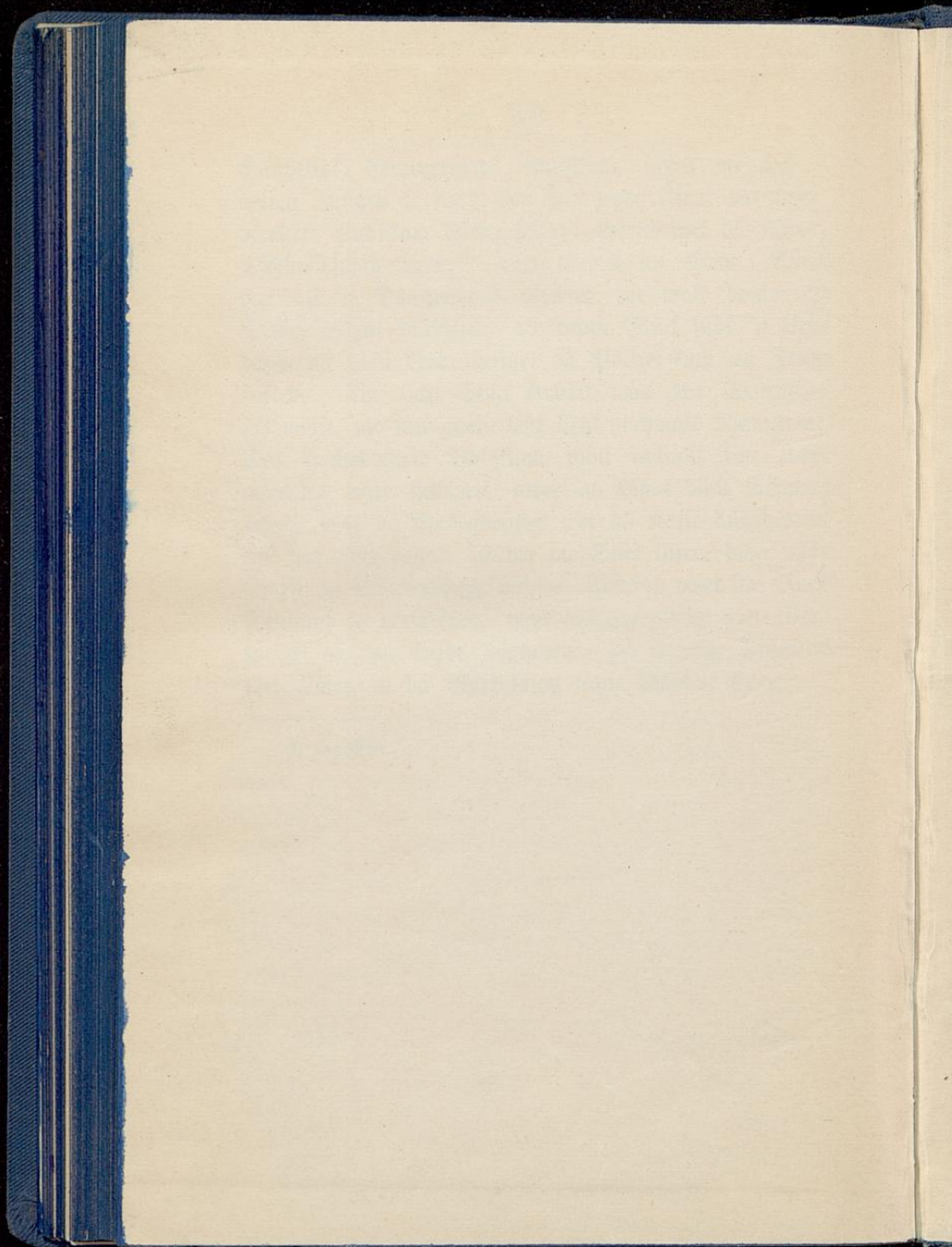
¹⁾ handgreiflichen.

Hauptlink, hochverehrtes Publikum, schint mi auf 'n netten Jungen te sin.“ Nu här ower Ainer dat hochverehrte Publikum hören sollt! „Herut met dä Kärls, Tschin-Tschan herut!“ reip Graut un Klein. Ainer har all 'n Dammnbord afrieten un woll domet op Tschin-Tschan diärschen, as taum Glück fūr 'n Lehderen un diän Budenbesitzer dä Polizei kam un Friän stiftede. Ain licht Stück Arbäit was dat üüwrigens nit wiäst, un tau guederleßt braf noehmols Tumult ut. Dat hochverehrte Publikum woll nämlik sine Kassmännkes wier herwen, ower as Guot diän Schaden besog, was dä Budenbesitzer met dä Kasse düörbrannt un har sine beiden Willen im Stief loten, diän vüör Angst dä Schwiembüze biewde. Johann ower har äinen Triumpf te vertäiknen, trock siälenvergneigt met Alenspiegel af, un Beide beguoten¹⁾ dä Erfolge Johanns met Bäier, in dä Wärtshop taum schiälen Apen.

---

1) begossen.

48 5714

